

Kallelse till miljö- och samhällsbyggnadsnämndens sammanträde

Datum och tid: 2024-09-25 kl. 13:30
Plats: Stadshuset, Christian Nilsson, vån 2
Ordförande: Bengt Andersson (M)

Förhinder anmäls till Jenny Norman, jenny.norman@eslov.se

Ärenden

- 1 Upprop
- 2 Val av protokolljusterare och justeringsdag
- 3 Delårsrapport 2024 2024/10
- 4 Budgetyttrande 2025 Investeringar och plan 2026-2028 2024/168
- 5 Yttrande avseende förslag till Konstpolicy för Eslövs kommun 2024/458
- 6 Ny avfallstaxa 2025 för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby 2024/558
- 7 Förfrågan om finansiering till Saxån-Braåns vattenråd 2024/466
- 8 Yttrande över internremiss av Trafikförsörjningsprogram 2025-2035. 2024/510
- 9 Yttrande på remissförslag om nytt regelverk för serviceresor. 2024/511
- 10 Remissvar på Boverkets rapport 2024:9 - Uppdrag att föreslå lättnader 2024/415
på byggkraven för studentbostäder
- 11 Sammanträdesdagar för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden 2025 2024/566
- 12 Informationspunkt - Information från gata, trafik och park
- 13 Informationspunkt - Information från staben
- 14 Informationspunkt - Information om initiativärendet
- 15 Initiativärende till Eslövs miljö- och samhällsbyggnadsnämnd från 2024/541
Sverigedemokraterna

2024-09-10
Wajahat Ali
0413 – 62000
wajahat.ali@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Delårsrapport 2024

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden godkänner delårsrapport 2024 och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Delårsrapport för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har tagits fram. Utfallet för perioden är ett överskott om 0,4 mnkr och helårsprognosen visar på ett underskott på 0,4 mnkr.

Underskottet är hänförbart till kart- och bygglov och gata-, trafik- och park medan staben och bostadsanpassning visar ett överskott. Den politiska verksamheten och tillsynsenheten prognostiserats vara i paritet med budgeten

Prognostiserat underskottet inom kart- och bygglov beror huvudsakligen på lägre intäkter än budgeterat. Underskottet inom gata-, trafik- och park verksamheten beror främst på högre kostnaden än budgeterat för stadsrenhållningen, kostnader för vinterväghållning, undersökning och analyskostnader för gasverkstomten samt gatuunderhållsutredningen. Prognostiserat underskott har dock minskat med ca 3,0 mnkr då personalkostnaderna är lägre än budget. Även oförutsedda intäkter från felparkering har också bidragit till att minska underskottet. Prognos för vinterväghållning förutsätter att året avslutas med en mild vinter.

Nämnden bedömer att uppfylla fyra av fem mål. Målet stabil och sund ekonomi bedöms inte uppfyllas under året.

Investeringsprognosen visar att 77,0 mnkr av investeringsmedel kommer att förbrukas vilket är 31,6 mnkr lägre än budgeterat. Utbetalning av infrastrukturbidrag från Trafikverket motsvarande 9,3 mnkr medför en högre budgetavvikelse samt en minskning av kommunens likviditetsbelastning. Projektet Ölycke lekplats har försenats på grund av miljöundersökning. Budgeten för projektet Föreningstorget, Torpstigen och Västerlånggatan är fördelad över två år, varav den största delen av kostnaderna uppstår under nästa budgetår.

Beslutsunderlag

Delårsrapport 2024.

Bilaga 1: Måluppföljning

Beredning

Delårsrapport har tagits fram i samråd med avdelningarna på Miljö och Samhällsbyggnad.

Anvisningar från Kommunledningskontoret har följts.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ekonomiavdelningen

Dave Borg
Förvaltningschef

Karin Sandström
Avdelningschef stab och miljö

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Ordförande:	Bengt Andersson
Förvaltningschef:	Dave Borg
Budgetavvikelse, prognos (mnkr)	-0,4 mnkr

Händelser av väsentlig betydelse

Den mycket snabba förändringen av inflation och räntor leder till en hård inbromsning av bostadsbyggandet. Under det första tertialet har en fortsatt nedgång i antalet bygglovsärenden som kommit in märkts.

Miljöstrategin och planerna kopplade till den blev antagna under året. Miljöstrategi för Eslöv ska bidra till att skapa en hållbar utveckling och gäller för kommunens förvaltningar och för de kommunala bolagen Eslövs bostads ab och Merab. Miljöstrategi för Eslöv visar riktningen för miljöarbetet och den utveckling som Eslövs kommun vill se kommande år.

Under första tertialet drabbades delar av kommunen av översvämningar. Att stödja kommuninvånarna och att vara tillgängliga för dem under dessa svåra tider var högsta prioritet för nämnden.

Under året har förvaltningen arbetat med två omfattande upphandlingar, grönyteskötsel och tekniska konsulter. Dessa upphandlingar har varit resurs- och tidskrävande och kommer att påverka verksamhetens framtida projekt- och driftskostnader. Laddplanen antogs innan sommaren och intresseanmälningar pågår via kommunens hemsida.

Under våren och sommaren har förvaltningen omfattats av en mer omfattande granskning av media än vad som får anses som normalt. Granskning har i huvudsak fokuserat på de byggsanktionsavgifter som beslutats. Kopplat till detta så har det skett omfattande efterfrågan på allmänna handlingar och till denna efterfråga av personuppgifter såsom lön, anställningsuppgifter utbildningar etc. Till detta har det framfört ifrågasättande av medarbetares kompetens. Detta har av förklarliga skäl medfört att berörda medarbetare har upplevt en olust och osäkerhet.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

MÅLUPPFÖLJNING

Attraktiv arbetsgivare: Hälsotalet uppgår till 92,4 % för perioden, vilket är under målet på 95 %. Den huvudsakliga orsaken är långtidssjukskrivningar. Inom Miljö och Samhällsbyggnad motsvarar varje medarbetares frånvaro cirka 2 procentenheter.

Stabil och sund ekonomi: En kombination av byggkonjunkturen, gatuunderhållsutredningen för framtida behov, undersökning och analys av gasverkstomten och en hård vinter har bidragit till en ansträngd ekonomi. Förvaltningen har vidtagit flera åtgärder för att hålla ekonomin i balans. Trots genomförda åtgärder indikerar prognosen ett underskott.

Tillväxt och hållbar utveckling: Under mandatperioden har förvaltningen arbetat aktivt för att öka den biologiska mångfalden. Detta har bland annat skett genom installation av fyra insektshotell. Dessutom har grönytefaktorn för projekten Kanalagatan etapp 1 och Kvarngatan förbättrats genom varierade planteringar, regnbäddar och trädplanteringar. Arbetet med att ta fram en parkplan fortsätter under året, och faunadepåer anläggs kontinuerligt vid fällning av träd och bevaras lokalt vid trädets plats.

Trygg och säker kommun: För att öka tryggheten för barn längs skolvägarna har belysningen längs sträckorna Skolväg Gårdsåkra-Husarängen och Trädgårdsgatan (Norr) till Norrevångsskolan kontrollerats under året. Förvaltningen har även installerat crosslight-belysning vid övergångsställen på Trollenäsvägen samt vid Gårdsåkra och Kärråkra vårdcentral. Arbetet med att ta fram en Mobility management-plan påbörjas i slutet av 2024. Som en del av trygghetskampanjerna som genomfördes under året har hjälpmkampanjer och informationsblad om hämtning och lämning delats ut vid Mariaskolan och Sallerupsskolan.

Medborgarfokus: För att förbättra renhållningen och minska nedskräpningen installerades fem papperskorgar med sensorer under året, varav tre på Stora torg (Big Belly) och två i Trollsjöområdet.

UTFALL PER 31 AUGUSTI

	Budget 2024-08	Utfall 2024-08	Budget 2024	Prognos 2024	Avvikelse 2024
Intäkter	12,6	11,7	18,9	16,8	-2,1
Personalkostnader	-25,0	-23,1	-37,7	-34,7	3,0
Övriga kostnader	-30,9	-31,7	-47,5	-48,8	-1,3
Kapitalkostnader	-22,6	-22,4	-34,4	-34,4	0,0
Driftnetto	-65,9	-65,5	-100,7	-101,1	-0,4

Efter åtta månader visar nämnden ett överskott om 0,4 mnkr. Intäkterna är 0,9 mnkr lägre än budgeterat för perioden och det beror på lägre intäkter inom kart- och bygglovsverksamheten samt lägre intäkter inom miljötillsyn. Dock har underskottet inom intäkterna minskat på grund av oförutsedda intäkter kopplade till felparkeringsavgifter.

Kostnaderna visar ett överskott om 1,3 mnkr till följd av lägre utbetalda bidrag avseende bostadsanpassning, lägre kostnader för beläggningsunderhåll och lägre personalkostnader än budgeterat, vilket beror på lägre tjänstgöringsgrad, sjukskrivningar och vakanta tjänster. Överskottet inom kostnaderna har dock minskat på grund av högre kostnader för gatubelysning, stadsrenhållning, seniorkort och utbetalda föreningsbidrag, vars budget är uppdelad på 12 månader. Den hårda vintern har lett till en högre kostnad för vinterväghållning, där årsbudgeten redan är förbrukad och uppvisar ett underskott.

Resultatet belastas utöver det löpande, av kostnader av engångskaraktär för undersökning och analys av gasverkstomten samt gatuunderhållsutredning. Denna utredning, som genomförs vart tionde år, är grundläggande för att planera framtida investeringar i våra gator.

HELÅRSPROGNOS

	Budget 2024-08	Utfall 2024-08	Budget 2024	Prognos 2024	Avvikelse 2024
Politisk verksamhet	-0,5	-0,5	-0,8	-0,8	0,0
Förvaltningsledning	-8,3	-8,2	-12,6	-12,4	0,2
Miljöavdelning	-2,5	-2,2	-3,7	-3,7	0,0
Kart- och bygglovsavdelning	-4,2	-5,1	-6,4	-7,2	-0,8
Bostadsanpassning	-2,5	-1,4	-3,7	-3,2	0,5
Gata Trafik Park	-47,9	-48,1	-73,5	-73,8	-0,3
Driftnetto	-65,9	-65,5	-100,7	-101,1	-0,4

Prognostiserat underskott inom kart- och bygglov beror huvudsakligen på lägre intäkter än budgeterat. Underskottet inom gata-, trafik- och park verksamheten beror på högre kostnaden än budgeterat för stadsrenhållningen, kostnader för vinterväghållning, undersökning och analyskostnader för gasverkstomten samt gatuunderhållsutredningen.

Prognostiserat underskott har dock minskat med 3,0 mnkr då personalkostnaderna är lägre än budget. Verksamheterna vidtog åtgärder såsom att låta tjänster vara vakanta för att kompensera för minskade intäkter. Dessutom har sjukskrivningar och lägre tjänstgöringsgrad bidragit till de minskade kostnaderna. Även oförutsedda intäkter från felparkering har bidragit till minskat underskott. Prognos för vinterväghållning förutsätter att året avslutas med en mild vinter.

För att täcka det beräknade underskottet på 0,4 miljoner kronor planerar förvaltningen att minska övriga driftkostnader, bland annat förbrukningsinventarier.

PROGNOS AV INVESTERINGARNA

Utfallet för perioden är lågt men flertalet större projekt är i uppstart eller i tidiga skeden där utgifterna kommer under sista tertialet.

Prognos för helåret indikerar på att 77,0 mnkr av investeringsmedel kommer att förbrukas vilket är 31,6 mnkr lägre än budgeterat. Utbetalning av infrastrukturbidrag från Trafikverket 7,0 mnkr respektive 2,3 mnkr för projekt Kvarngatan (Östergatan - Pärlgatan) och gång- och cykelväg Medborgarhuset etapp 1 i samband med färdigställande medför en högre budgetavvikelse samt en minskning av kommunens likviditetsbelastning.

Finansförvaltningen har tagit över kostnaden för saneringen och kostnaden för Krafringens investeringar vilket gör att projektet Kanalgränd etapp 1 visar ett överskott om 5,0 mnkr och projektet Stadsparken visar ett överskott om 2,8 mnkr mot totalbudgeten för respektive projekt.

Investeringsbudget för projekten Föreningstorget, Torpstigen, Västerlånggatan och projektet Ölycke lekplats kommer inte att utnyttjas fullt ut under innevarande år. Nämnden kommer att ansöka om ombudgetering av kvarvarande investeringsmedel till nästa år i samband med bokslutet. Projektet Ölycke lekplats har försenats på grund av miljöundersökning. Budgeten för projektet Föreningstorget, Torpstigen och Västerlånggatan är fördelad över två år, varav den största delen av kostnaderna uppstår under nästa budgetår.

Projekt Kanalgatan försenades på grund av att upphandlingen överklagades och en kall vinter. Nuvarande tidsplan med ett färdigställande i slutet av oktober ser ut att hålla. Projekt GCväg Bryggaregatan-Köpmansgatan, etapp 1 har påbörjats. Projektet omfattas av statlig medfinansiering och ska vara klar innan årsskiftet.

Investeringsredovisning					
Projekt	Projekt-nummer	Utfall 2024-08	Budget 2024	Prognos 2024	Avvikelse 2024
Infrastruktur					
Trehäradsvägen etapp 2 (Gasverksg-Verkstadsg)	95017	-0,5	-1,8	-1,2	0,6
Kvarngatan etapp 2 (Pärlg-Österg)	95048	5,8	-3,1	3,9	7,0
Föreningstorget	95057	-0,1	-15,0	-8,0	7,0
Kanalgatan etapp 1 (Bryggareg-Trollsjö)	95072	-19,0	-28,6	-23,6	5,0
Kanalgatan etapp 2 (Västerg-Föreningstorget)	95075	-0,2	-0,4	-0,4	0,0
Kanalgatan etapp 3	95076	0,0	-0,5	0,0	0,5
GC-väg Medborgarhuset-Bryggaregatan	95074	0,3	-11,0	-4,7	6,3
Stora torg inkl anslutande gator	95093	-0,4	-0,7	-0,7	0,0
Stinstorget	95108	-0,9	-1,0	-1,0	0,0
Projekt med Trafikverket					
GC-väg Vetegatan-Ö Asmundtorp	95053	-0,2	-1,3	-0,4	0,9
Belysning					
Belysning på landsbygden etapp 2	95065	-1,8	-5,9	-5,9	0,0
LED-armaturer 2023-2025	95078	0,0	-5,6	-5,6	0,0
Grönområden					

Stadsparken	95213	-2,2	-6,7	-4,0	2,7
Park Gröna torg	95214	-0,3	0,0	-0,3	-0,3
Ölycke områdeslekplats	95218	-0,1	-5,0	-2,5	2,5
Övrigt					
GC-väg M huset- Brygg etapp 2	95077	-0,6	0,0	-0,6	-0,6
Slutredovisade projekt			0,0	0,0	0,0
Årsanslag					
Asfaltering	95007	-0,3	-7,4	-7,4	0,0
Om- och nybyggnad gatanläggningar	95010	0,0	-2,7	-2,7	0,0
Broar	95028	0,0	-0,2	-0,2	0,0
Dagvattenåtgärder	95031	-0,2	-0,5	-0,5	0,0
Gatubelysning	95061	-0,6	-2,5	-2,5	0,0
Övriga orter	95069	0,0	-0,9	-0,9	0,0
Cykel, kollektivtrafik, trafiksäkerhet	95073	-0,9	-1,9	-1,9	0,0
Lekplatser	95202	-0,6	-2,5	-2,5	0,0
Grönområden Eslövs tätort	95203	-0,1	-1,1	-1,1	0,0
Grönområden byarna	95205	-0,2	-1,0	-1,0	0,0
Utsmyckning	95215	0,0	0,0	0,0	0,0
Fritids- och naturanläggningar	95216	0,0	-0,1	-0,1	0,0
Trädplanteringar	95217	0,0	-1,4	-1,4	0,0
Summa		-23,1	-108,6	-77,0	31,6

Uppföljning av investeringsprojekt med total KF-ram						
Projekt	Projekt-nummer	Investeringsram enligt KF	Redovisat till och med 2024-08	Prognos totalutgift (netto)	Prognos avvikelse	Bedömd period färdigställande
Infrastruktur						
Trehäradsvägen etapp 2 (Gasverksg-Verkstads)	95017	-17,0	-0,7	-19,0	-2,0	2026-12-31
Kvarngatan etapp 2 (Pärlg-Österg)	95048	-16,0	-7,1	-9,0	7,0	2024-12-31
Föreningstorget	95057	-31,5	-1,7	-31,5	0,0	2025-06-30
Kanalgatan etapp 1 (Bryggareg-Trollsög)	95072	-33,0	-23,4	-28,0	5,0	2024-12-31
Kanalgatan etapp 2 (Västerg-Föreningstorget)	95075	-31,5	-1,3	-36,5	-5,0	2026-12-31
Kanalgatan etapp 3	95076	-31,0	0,0	-31,0	0,0	2027-12-31
GC-väg Medborgarhuset-Bryggaregatan	95074	-12,0	-1,0	-6,9	5,1	2025-04-30
Stora torg inkl anslutande gator	95093	-60,0	-57,5	-58,0	2,0	2024-12-31
Stinstorget	95108	-11,0	-0,9	-13,0	-2,0	2026-12-31
Projekt med Trafikverket						

GC-väg Vetegatan-Ö Asmundtorp	95053	-5,5	-0,4	-5,5	0,0	2027-12-31
Belysning						
Belysning på landsbygden etapp 2	95065	-19,0	-2,9	-19,0	0,0	2028-12-31
LED- armaturer 2023-2025	95078	-16,2	-5,2	-20,7	-4,5	2026-12-31
Grönområden						
Stadsparken	95213	-31,0	-26,4	-28,2	2,8	2024-12-31
Park Gröna torg	95214	-16,0	-1,7	-16,0	0,0	2028-12-31
Ölycke områdeslekpl ats	95218	-5,0	-0,1	-5,0	0,0	2025-06-30
Övrigt						
GC-väg M huset-Brygg etapp 2	95077	-15,0	-0,6	-15,0	0,0	2027-12-31
Slutredovisade projekt						
Summa		-350,7	-130,9	-342,3	8,4	

Måluppföljning

Nämnd: Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Inriktningsmål KF	Nämndsmål	Indikator	Senaste mätvärde	Prognos måluppfyllelse
Stabil och sund ekonomi	Vi ska ha en ekonomi i balans	Budgetavvikelsen ska vid årets slut vara noll eller positiv	Budgetavvikelse per augusti: +0,4 mnkr	Bedöms ej bli uppfyllt
Tillväxt och hållbar utveckling	Arealen för biologisk mångfald såsom ångar, grönområden, parker och andra ytor för friluftsliv och rekreation ska öka med basår 2023. (2022)	För att nå en ökad biologisk mångfald ska Eslövs kommuns parker och grönytor utvecklas varje år under mandatperioden, genom att införa: 15 insekshotell, 15 fågelholkar, 3 sandblottor, 3 faunadepåer, 6 träd och 6 inhemska arter. Öka kvaliteten på grönområden i infrastruktur- och exploateringsprojekt genom att höja grönytefaktor på ytorna, till exempel genom varierade planteringar, regnbäddar, trädplanteringar (inhemska arter). En parkplan med inriktning på upplevelsevärden och biologisk mångfald ska tas fram under mandatperioden.	4 st insekshotell installerade. Faunadepåer anläggs kontinuerligt vid fällning av träd och bevaras lokalt vid trädets plats. Kanalgatan etapp 1 0,75 Kvarngatan norr om Östergatan Faktor efter: 0,32	Bedöms bli uppfyllt
Trygg och säker kommun	Barnens trygghet ska öka på väg till och från skolan samt på lekplatser och övriga platser som barn vistas på med basår 2023 (2022)	Belysningen längs 2 stycken GC-vägar/skolvägar ska ses över per år. Lekvärdet på och omkring våra lekplatser ska öka genom att lekplatsbesiktningarna inte ska innehålla några A- eller B-fel år 2026. Säkerställ trygga och säkra passager, vägar och allmän plats för barn att röra sig och vistas på, genom att hastighetssäkra 5 stycken övergångsställen i direkt anslutning till förskolor/skolor eller längs skolvägar i projektering av infrastrukturprojekten. Ytterligare 3 stycken skolor ska gå med i projektet "Säkra skolvägar" under mandatperioden. En Mobility Management-plan ska tas fram under mandatperioden 2023-2026. 1 stycken trygghetskampanj/år, kopplat till barnens trafiksäkerhet till och från skola samt på lekplatser, ska genomföras under mandatperioden 2023-2026.	3 st - 1 st 2 st - 2 st - Hjälmkampanj och info om hämtning/lämning vid skolor	Bedöms bli uppfyllt
Attraktiv arbetsgivare	Eslövs kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare och präglas av ett gott ledarskap, avseende rekrytering, arbetsmiljö och utvecklingsmöjligheter som ska leda till ett ökat fräktal.	Hållbart medarbetarengagemang (HME) ska uppgå till 87 procent. Hälsotalet uppgå till 95 procent.	85% (2023) 91,50%	Bedöms bli uppfyllt
Medborgarfokus	Förbättra renhållningen och minskad nedskräpning i Eslöv genom riktade åtgärder med basår 2023 (2022)	Optimera skräphanteringen på allmän plats: Se över och effektivisera befintligt system för papperskorgar och hundlatriner under mandatperioden, genom att installera 15 stycken smarta papperskorgar i Eslövs tätort, med basår 2023. Få ett renare Eslöv genom att minska nedskräpningen med 10 % under mandatperioden. Jämför resultat för skräpmätning år 2024 med år 2026. Basår 2024.	5 st -	Bedöms bli uppfyllt

Dessa kolumner ska med till rapporten, bladet är redan utskriftsformat

2024-09-11
Wajahat Ali
0413-62000
wajahat.ali@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Budgetyttrandet 2025 samt plan 2026-2028

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden godkänner budgetyttrandet 2025 samt planperiod 2026-2028 och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Budgeten har tagits fram i samråd med avdelningarna på Miljö och Samhällsbyggnad. Budgeten har MBL-förhandlats 2024-09-16 och protokollet bifogas ärendet.

I förslag till vårbudget har kommunbidraget för år 2025 utökats med 11,1 mnkr avseende indexkompensation 1,5 mnkr, kollektivtrafik (seniorskort) 0,3 mnkr, kapitalkostnad 9,0 mnkr, tillkommande ytor 0,1 mnkr, samt hyresjustering 0,2 mnkr. Investeringar i led-armatur medför att kommunbidraget minskar med 0,5 mnkr. Sammanlagt ökar kommunbidraget med 10,6 mnkr.

I miljö- och samhällsbyggnadsnämndens yttrande Budget 2025 samt plan 2026-2028, presenteras de områden nämnden avser att fokusera på under 2025 samt utmaningar och möjligheter som presenterades vid budgetdialogen våren 2024.

Beslutsunderlag

Förslag till vårbudget inför 2025 – förutsättningar
Budgetyttrandet 2025 samt plan 2026-2028
MBL-protokoll

Beredning

Förslag till budgetyttrandet 2025 och planperioden 2026-2028 har upprättats för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Den tilldelade budgetramen för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden är 98,8 miljoner kronor enligt budgetberedningens förslag i vårbudgeten 2025.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Dave Borg
Förvaltningschef

Karin Sandström
Avdelningschef stab och miljö

Budgetberedningens förslag

(Kommunstyrelsens arbetsutskott)

2024-06-18

Förslag till **Vårbudget - förutsättningar**

Budgetberedningens förslag till kommunens nämnder inför
2025–2028

– yttrande lämnas i september vid ordinarie nämndssammanträde

Innehåll

Förslag till ekonomiska förutsättningar för i första hand budgetåret 2025 inför yttrande i september

Förslag till driftsramar, total sammanställning, 2025–2028, bilaga.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens förslag till investeringsbudget för gata, trafik och park för 2025 och plan för 2026–2028, bilaga

Servicekommitténs förslag tillkommande investeringsbudget lokaler för 2025 och plan för 2026–2028, bilaga.

Förslag till ekonomiska förutsättningar för nämnderna för i första hand budgetåret 2025

Inledning

Kommunstyrelsens arbetsutskott utgör budgetberedningen och lämnar förslag till ekonomiska förutsättningar för kommunens nämnder åren 2025 till 2028.

Kommunfullmäktige har beslutat om fem viktiga områden som anses vara avgörande för att fortsätta utveckla och stärka kommunen; ekonomi, trygghet, tillväxt och hållbar utveckling, attraktiv arbetsgivare samt medborgarfokus. De övergripande målen ska genomsyra nämndernas arbete.

En Budget Kick-off hölls den 17 april där de övergripande ekonomiska förutsättningarna presenterades. Resultatdialoger har hållits under perioden 29 april–6 maj där respektive nämnd redogjorde för arbetet med nämndens mål, omvärldsfaktorer som påverkar verksamheten samt möjligheter till samverkan och nya arbetssätt. En återsamling hölls den 30 maj där respektive nämnd kortfattat redogjorde för det som presenterats vid resultatdialogerna.

Nämndernas uppdrag

Nämndernas uppdrag återfinns tillsvidare i nämndernas reglementen och i gällande budget. Kommunens verksamhet är än viktigare i tider av kris eller i en lågkonjunktur. Verksamheten ska upprätthållas och bidra till att skapa fortsatt trygghet för medborgarna

Förslag: Oförändrat grunduppdrag till nämnderna i enlighet med rådande reglementen och budget 2024. Senast i december ska kommunen anta budget för 2025.

Kommunens mål

Kommunfullmäktige har i budget 2024 fastställt mål för mandatperioden 2023–2026. Utöver de finansiella målen finns fem inriktningsmål; tillväxt och hållbar utveckling, en trygg och säker kommun, fokus på medborgarnas behov, budget i balans och attraktiv arbetsgivare. Nämnderna och kommunstyrelsen har sedan formulerat egna mål som är kopplade till inriktningsmålen. När det gäller budget i balans och attraktiv arbetsgivare finns det kommungemensamma mål med indikatorer som alla nämnder ska följa. Nämnderna tar fram indikatorer till nämndmålen.

Förslag: Budgetberedningen föreslår oförändrade inriktningsmål och uppdrar åt nämnderna och kommunstyrelsen att arbeta fram indikatorer till stöd för arbetet med nämndmålen.

Befolkningstillväxt

Kommunen har under många år haft en stark befolkningstillväxt. Denna tillväxt har de två senaste åren planat ut. De två senaste befolkningsprognoserna har inneburit en nedrevidering av antalet nya invånare de närmaste åren. Med en faktisk, och prognostiserad, minskning av antalet barn och elever uppstår en överkapacitet i verksamheten som måste hanteras. Den nya befolkningsprognosen som tagits fram under våren 2024 innebär en generellt lägre befolkningstillväxt under kommande planperiod jämfört med tidigare prognoser. Detta påverkar kommunens intäkter och gör att även planering och framtida dimensionering av verksamheten måste ses över.

Kommunens planering och utbyggnad av verksamheten har tidigare utgått från fler barn, ungdomar och äldre. Jämfört med tidigare prognoser ser vi i de här grupperna en lägre befolkningstillväxt för den kommande planperioden. Kommunen hade 34 833 invånare den 31 mars 2024 vilket är en ökning med cirka 60 invånare sedan årsskiftet 2023/2024. Nedan följer en tabell per den 31 december respektive år:

Befolkningsökning vid årets slut enligt prognos våren 2023 som gäller för den övergripande planeringen i budget 2024

<u>År</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>
Totalt	35 196	35 456	35 793	36 410
Ökning antal	495	260	337	617
Ökning %	1,4 %	0,7 %	0,9 %	1,7 %

Befolkningsökning vid årets slut enligt prognos våren 2024

<u>År</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>	<u>2027</u>
Totalt	34 775	34 987	35 191	35 553	35 929
Ökning antal	74	212	204	362	376
Ökning %	0,2 %	0,6 %	0,6 %	1,0 %	1,1 %

Planeringsmässigt anpassas verksamheten fullt ut till befolkningsprognosen först inför efterföljande års början. I tabellen nedan redovisas förändringarna i respektive åldersgrupp samt jämförelse mellan 2023 års befolkningsprognos som ligger till grund för nuvarande flerårsplanering och den nya prognosen från våren 2024. För behovet av skolplatser kan inte befolkningsprognosen planeringsmässigt läsas rakt av med tanke på en läsårseffekt vilket kan ge ett faktiskt lägre antal barn och elever i verksamheten. Alla barn, 1–5 år, är inte heller inskrivna i barnomsorgen (förskola eller pedagogisk omsorg). Inskrivningsgraden framgår inte av kommunens befolkningsprognos men enligt den officiella statistiken ligger den kring 89 procent.

Antalet barn, elever och äldre

Bef.= gällande prognos för planeringen från våren 2023

Ny= prognos från våren 2024

	2024		2025		2026		2027		2028
	<i>Bef.</i>	Ny	<i>Bef.</i>	Ny	<i>Bef.</i>	Ny	<i>Bef.</i>	Ny	Ny
År 1–5 fsk	2 105	2 036	2 084	2 019	2 132	2 057	2 132	2 038	2 063
År 6–15 Gr	4 615	4 563	4 632	4 566	4 635	4 563	4 695	4 629	4 671
År 16–18	1 389	1 387	1 418	1 406	1 449	1 409	1 459	1 425	1 402
År 65–79	4 618	4 643	4 617	4 655	4 651	4 709	4 675	4 756	4 799
År 80-w	1 953	1 980	2 037	2 063	2 085	2 125	2 154	2 209	2 295

Investeringsviljan, liksom hushållens köpkraft, påverkas av konjunkturen. Den urholkning av köpkraften som skett till följd konjunkturedgången och den höga inflationen under 2022 och 2023 riskerar att påverka nyproduktionen av bostäder negativt. Kommunens befolkningsprognos bygger till stor del på planerad nybyggnation. Därmed kan prognosen ovan komma att påverkas än mer åt det negativa hållet.

I den nya prognosen ses en ökning av antalet invånare över 65 år. Dessa åldersgrupper, särskilt den över 80 år, är svårare att prognostisera. Det är också en grupp där en majoritet av invånarna inte får någon hjälpinsats från kommunen. Därför finns det en osäkerhet kring hur stort det faktiska omsorgsbehovet ökar när befolkningsgruppen ökar i antal.

Budgetberedningen vill göra samtliga nämnder uppmärksamma på att förändringar i befolkningssammansättningen får en påverkan på hela kommunens kostnadssida. Detta gäller framför allt när antalet barn och

elever minskar. Då minskar både efterfrågan på interna tjänster och behov av ytor vilket behöver få ett genomslag på kommunens totala kostnadsmassa.

Förslag: Budgetberedningen föreslår att planering utgår från den nya befolkningsprognosen från 2024 (mars månad) med justering för faktisk avstämning av antalet barn och elever i förskolan, grundskolan och gymnasieskolan i mitten av september enligt rådande modell. Verksamheterna uppmanas att följa den faktiska befolkningsutvecklingen för att i sin planering kunna fånga större förändringar i ett tidigt skede.

Ekonomiska förutsättningar

I Sveriges Kommuner och Regioners, SKR, senaste prognos från slutet av april ligger intäkterna till kommunsektorn något högre jämfört med prognosen i februari. En mindre åtstramande ekonomisk politik, efter inflationsbekämpningen under 2022 och 2023, bedöms bidra till en återhämtning i ekonomin under slutet av 2024. I takt med att hushållens realinkomster ökar igen kommer konsumtionen öka vilket är positivt för den ekonomiska tillväxten. Antalet arbetade timmar beräknas minska i år och arbetslösheten bedöms öka. För 2025 beräknas dock både sysselsättningen öka liksom antalet arbetade timmar.

SKR presenterade den 14 maj Ekonomirapporten där regionernas och kommunernas ekonomiska situation och förutsättningar, samt den förväntade samhällsekonomiska utvecklingen på några års sikt presenteras. I rapporten beskrivs hur kommuner, men framför allt regioner, har det fortsatt ekonomiskt tufft under 2024. Regionerna bedöms redovisa ett samlat underskott på 16 mdkr under 2024. Kommunernas samlade resultat bedöms hamna på 2 mdkr. Även om det är ett positivt resultat för kommunsektorn så är resultatet det lägsta på 20 år. För åren 2025–2027 beräknar SKR att skatteunderlaget kommer att öka mer än det historiska snittet till följd av fler arbetade timmar. En lägre inflation gör att hushållens reala inkomster ökar vilket kommer öka konsumtionen och bidra till en tillväxt i ekonomin. I sin rapport tar SKR upp den befolkningsframskrivning som SCB, Statistiska centralbyrån, nyligen presenterat. Befolkningstillväxten skrivs ner utifrån den minskade fertiliteten och en minskad invandring. Dessa befolkningsförändringar kommer att få stor påverkan på kommunerna kommande tio år. Både vad gäller kompetensförsörjning men även vad gäller behov av omfördelning av resurser.

Ekonomiska åtgärdsplaner

Den höga inflationen under 2022 och 2023, ett nytt pensionsavtal från och med 2023 och en lägre befolkningstillväxt påverkar kommunens ekonomi negativt. Inför budget 2023 uppgick besparingskravet till cirka 100 mnkr och nämnderna fick i uppdrag att ta fram åtgärdsplaner för bestående kostnadsreduceringar. Efter en uppdatering av de ekonomiska förutsättningarna kunde kravet på åtgärder minskas. I budgetramarna för 2024 har hänsyn tagits till beslutade åtgärdsplaner motsvarande 51,5 mnkr.

Inflationens påverkan på kommunens ekonomi 2023 var stor. Enbart pensionskostnaderna ökade med nästan 100 mnkr vilket motsvarade hälften av kostnadsökningen mellan 2022 och 2023. Utöver det har både externa hyror, livsmedel och olika serviceavtal ökat avsevärt i kostnad.

Kommunens kostnader kommer att påverkas av den höga inflationen även 2024. Exempelvis kommer pensionskostnaderna bli cirka 35 mnkr högre jämfört med 2023. En minskad inflation kommer dock att innebära lägre pensionskostnader från 2025. För andra kostnader, till exempel livsmedel, är kostnadsökningarna bestående och dessa behöver hanteras inom budgetförutsättningarna.

Kommunens skatteintäkter

En kommuns intäkter består till över 80 procent av skatte- och generella bidragsintäkter. Folkmängden i kommunen avgöra hur stora dessa intäkter blir. Efter att ha haft en befolkningstillväxt på mellan 300–400 invånare per år under några år har de senaste två åren sett betydligt lägre befolkningsökningar. Detta är en generell trend för hela riket och Statistiska centralbyrån, SCB, har i sin senaste befolkningsframskrivning nedreviderat befolkningstillväxten i landet från i snitt cirka 0,47 procent till 0,23 procent per år. En så låg befolkningsökning motsvarar för Eslövs del knappt 80 invånare per år i snitt. Kommunens egen befolkningsprognos visar en högre tillväxt, cirka 200 invånare fler per år.

SKR:s intäktsprognos för generella statsbidrag och skatteintäkter från april 2024 framgår nedan. Befolkningen avser den 1 november året före budgetåret enligt ekonomisk gällande plan respektive nytt förslag. Befolkning för intäktsår 2024 är fastställt av staten.

Befintlig plan:

År	2024	2025	2026	2027
Befolkning	34 800	34 900	35 000	35 100
Intäkter (mnkr)	2 495	2 577	2 660	2 740

Alternativ (+100 inv):

År	2024	2025	2026	2027	2028
Befolkning	34 750	34 850	34 950	35 050	35 150
Intäkter (mnkr)	2 497	2 592	2 679	2 765	2 856

Förslag: Budgetberedningen fastställer befolkningsutvecklingstalen enligt nytt förslag ovan till grund för den ekonomiska intäktsberäkningen 2025–2028. Med anledning av den sämre befolkningstillväxten under 2022 och 2023 samt den nya befolkningsprognosen bör intäkterna beräknas med mer försiktighet kommande år. Den procentuella ökningen, i förslaget, uppgår till cirka 3 procent per år vilket utgör den högsta ökningen av kommunens driftbudget per år.

Med ett fortsatt mål om överskott på minst 1 procent av skatte- och generella bidragsintäkter får ökningen av driftbudgeten inte överstiga 2,0 procent. Om befolkningstillväxten ser ut att bli högre under senvåren och sommaren kan justering av budgeten komma att ske under höstens budgetprocess.

Nettokostnader för verksamheten enligt gällande ekonomisk plan i budget 2024 och åren 2025–2027 i mnkr. Budgeterat överskott för perioden 2025–2027 motsvarar 1 procent av skatte- och generella bidragsintäkter. För 2024 har inget överskott budgeterats.

År	2024	2025	2026	2027
Kostnader (mnkr)	2 485	2 534	2 616	2 696

Nettokostnader enligt budgetberedningens Vårbudget innebär att för perioden 2025–2028 planeras årliga överskott på 1 procent av skatte- och generella bidragsintäkter i enlighet med kommunens finansiella mål. Genom att budgetera med överskott kan medel frigöras som kan användas till att i högre grad finansiera kommunens investeringar och därmed minska lånebehovet.

Nytt förslag:

År	2024	2025	2026	2027	2028
Kostnader (mnkr)	2 533*	2 560	2 645	2 729	2 818

* enligt kommunens Vårprognos

Kommunens pensionskostnader

Det nya pensionsavtalet, AKAP-KR gäller från och med 2023. Enligt avtalet ökar avsättningen till de anställdas pension från 4,5 procent till 6 procent. Det innebär bestående kostnadsökningar för kommunen på 33 procent jämfört med 2022. Utöver det har inflationen också påverkat pensionskostnaderna då förmånsbestämda delar i ska värdesäkras med inflationen. Totalt ökade kommunens pensionskostnader med knappt 100 mnkr mellan 2022 och 2023. Drygt hälften av ökningen kan hänföras till inflationen. I takt med att inflationen sjunker kommer också pensionskostnaderna minska. Dock inte ner till de nivåer som gällde före 2023.

Prognos pensionskostnader, mnkr

År	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Prognos dec-23	224,6	257,6	174,0	155,8	161,3	167,3
Prognos apr-24		261,7	174,7	154,1	160,6	165,8

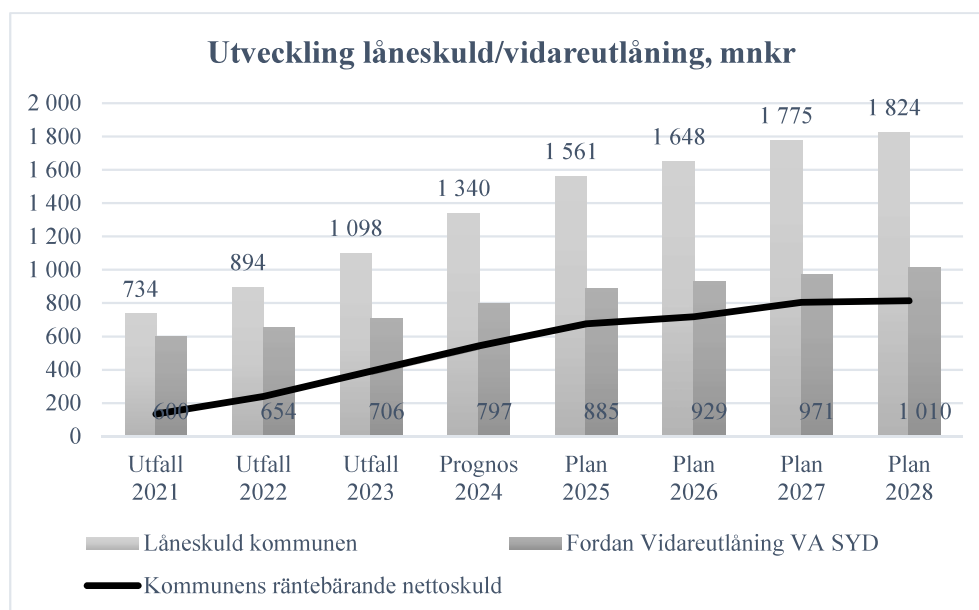
Kommunen brukar följa SKR:s rekommendation avseende personalomkostnadspålägget (PO-pålägg) men har sedan 2023 avvikit från den rekommenderade nivån. Kommunens PO-pålägg uppgår sedan 2023 till 42,75 procent vilket visat sig vara för lågt för att täcka indexeringen till följd av den höga inflationen. Det har dock inte påverkat kommunens resultat utan enbart fördelningen av kostnader mellan nämnder och finansförvaltningen.

Inför 2025 rekommenderar SKR ett PO-pålägg på 41,4 procent. Eftersom detta är en generell rekommendation för kommunsektorn kan kommunerna göra egna bedömningar utifrån löneläget och fastställa en annan nivå på PO-pålägget som täcker kommunens faktiska kostnad för pensioner.

Förslag: Budgetberedningen föreslår oförändrat internt personalkostnadspålägg till 42,75 procent vilket överensstämmer bättre med kommunens faktiska kostnad för pensioner.

Lånebehov – tillkommande räntekostnader

Kommunens investeringsplan kommande år omfattar projekt för över 1 miljard kronor. Finansiering kan inte ske fullt ut med egna medel, det vill säga utan att låna pengar. Upplåningsbehovet bedöms vara 150 mnkr för vardera 2024 och 2025. Inkluderas även kommande upplåningsbehov åt VA Syd kommer det innebära en utgående total låneskuld år 2028 på 1 824 mnkr. Kommunens räntebärande nettoskuld, dvs skillnaden mellan låneskulden och fordran på VA Syd, uppgick 2023 till 392 mnkr och den beräknas uppgå till 814 mnkr vid 2028 års slut.

Låneskulden per invånare beräknas utvecklas enligt följande:

År	2024	2025	2026	2027	2028
Låneskuld, kr/inv	38 313	44 505	46 851	50 319	51 561

En alltför hög låneskuld kan påverka kommunens kreditvärdighet och möjlighet att lånefinansiera framtida investeringsbehov i lokaler och infrastruktur. En viktig parameter i denna bedömning är koncernens totala lånesituation. Idag har Eslövs Bostads AB en låneskuld på cirka 1,3 mdkr.

Som en effekt av den ökande låneskulden kommer kommunens räntekostnader öka. Denna ökade räntekostnad måste finansieras med hjälp av kommunens intäkter och det betyder att utrymmet för att tillföra nämnderna mer pengar minskar.

Nämndernas ramar 2025

Nämnder (med anslagsfinansiering) föreslås få kompensation för

Löneöversyn	100 %	cirka 44 mnkr
Indexeringar, externa tjänster	Modell	8,3 mnkr
Måltid, interna hyror, städ, IT och transport	PKV-index, som utgångspunkt	13,6 mnkr (3,0 %)
Externa hyror (VoO)	KPI oktober, bedömd	1,6 mnkr (2,5 %)
Elkostnader	Ev. kompensationer prövas under 2025	
Volym – förskola, skola och äldre	Modell	-11,4 mnkr

Kompensation för löneökningar tillförs nämnderna efter genomförd lönerrevision 2025.

Servicekommitténs indexering av hyra, städ, måltider och transporter föreslås följa preliminärt PKV-index för oktober 2024 som uppgår till 3,5 procent, exklusive effekt av höjt PO-pålägg. Dock görs ett avdrag med 0,5 procentenhet med hänvisning bland annat till minskade volymer inom förskola och skola men även till att en lägre uppräkningsbedömning täcker nämndens samlade, externa, kostnadsökningar. Beslut om justering av måltidsavgifter för 2024 på 2,8 mnkr har räknats in ovan och utgör 2,9 mnkr av indexuppräkningsbedömningen för 2025. Servicekommittén har också ett pågående arbete med att genomföra besparingar på 11,8 mnkr. För att säkerställa besparingarna på kommunnivå medgavs inte full höjning av interna priser enligt PKV-index 2023. Med justering för ökad internränta och för säkerställande av besparingarna medgavs en höjning av internhyra, inklusive städ, med 9,4 procent. För övrig debitering medgavs en höjning med 3,3 procent. Full effekt av besparingsåtgärderna har ännu inte kunnat räknas hem och genom att medge höjd debitering med tre procent inför 2025 kommer nämnden redovisa underskott fram till det att full effekt enligt beslutad åtgärdsplan uppnåtts.

Investeringsbehov

Investeringsbehovet i kommunens anläggningar och inventarier måste ställas i relation till kommunens investeringsutrymme. Summan av årets avskrivningar och årets resultat utgör kommunens investeringsutrymme och

är det belopp till vilket investeringar kan ske utan att någon nyupplåning behöver göras.

Investeringsplan återfinns i budget 2024 med planperiod fram till 2027. Investeringsbehoven i planen avseende förskola och skola bygger på lokalförsörjningsplanen som i sin tur utgår till stor del från befolkningsprognoserna som tidigare visat att antal barn och elever skulle öka.

De senaste befolkningsprognoserna har inneburit nedrevideringar av befolkningstillväxten och då särskilt när det gäller barn och elever. Barn- och familjenämnden har beställt en kapacitetsutredning från ett externt konsultföretag. Med anledning av deras rapport föreslår nämnden en rad förändringar som berör förskole- och skollokaler. Det handlar om att ytorna behöver minska och förutom att lokaler lämnas vill nämnden att det genomförs ombyggnationer för att få till en mer rationell drift. Dessa projekt ligger med i lokalförsörjningsplanen som utredningsprojekt för kommande år, vilket innebär att de tidigast kan genomföras 2026.

Kommunen har en hög investeringsnivå men genomförandegraden är förhållandevis låg. Detta har lett till kritik från revisorerna. Kommunen behöver arbeta med mer periodiserade investeringsbudgetar. En förbättrad följsamhet till den årliga investeringsbudgeten underlättar dels den finansiella planeringen men ger även en ökad genomförandegrad och minimerar den summa som förs över till kommande år.

Förslag till reviderad lokalförsörjningsplan är behandlad av budgetberedningen efter remiss till nämnderna. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har presenterat förslag till investeringsbudget och plan till budgetberedningen.

I lokalförsörjningsplanen för 2026 behöver befolkningsprognosen och faktisk befolkningsförändring analyseras för att säkerställa den långsiktiga lokalplaneringen.

Serviceämnden har i investeringsplanen ett årsanslag på 10 mnkr för mindre projekt, upp till 2 mnkr, i syfte att hålla anläggningarna i god status över tid och för att tillämpa god hushållning av kommunens resurser. Då det finns ett samlat underhållsbehov i fastighetsbeståndet föreslås att 22,5 mnkr avsätts till reinvesteringsprojekt som behöver genomföras för att säkerställa

värdet på fastigheterna. Vilka fastigheter som avses finns upptaget i lokalförsörjningsplanen. Investeringsprojekt som omfattar mer än 2 mnkr ska behandlas i lokalförsörjningsplanen innan medel tilldelas. Projekt som finansieras med årsanslag ska också vara värdehöjande, annars klassificeras det som driftskostnad. De ska då helt och hållet finansieras via driftsbudget, till exempel som underhållsmedel.

I hyran ingår 115 kr per kvm för lokaler äldre än tre år och 75 kr per kvm de första åren för nya lokaler som ska gå till underhållsmedel. Servicenämnden förvaltar cirka 190 000 kvm.

Servicenämnden måste fortsätta med att arbeta med energieffektiviseringar och andra effektiviseringar i kommunens fastigheter för att uppnå en optimal fastighetsskötsel.

Budgetberedningens förslag:

Investeringsbudget avseende lokaler för 2025 och plan för 2026–2028 enligt förslag i lokalförsörjningsplanen, se bilaga.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har i beslut anhållit om investeringsmedel om 90,1 mnkr för 2025 vilket inkluderar en utökning av årsanslag med 8,7 mnkr till totalt 30,7 mnkr. Budgetberedningens förslag till investeringsbudget för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden framgår i bilaga.

Budgetberedningen önskar se att årsanslagen har ett tydligt medborgarfokus. Eftersom årsanslag är att betrakta som underhållsmedel bör medlen nyttjas till sådana projekt som har en positiv effekt på hur medborgarna uppfattar kommunens offentliga miljöer.

Övriga nämnders investeringsbehov hanteras under höstens budgetprocess. Budgetberedningen vill emellertid redan nu föreslå att den årliga investeringsbudgeten inom landsbygdsutveckling utökas från 1,5 mnkr till 3 mnkr. Detta med anledning av den utvärdering som gjorts av landsbygdsutvecklingsmedlen under föregående mandatperiod.

Nämndernas yttrande i samband med ordinarie sammanträde i september 2024

Alla nämnder lämnar yttrande över budgetberedningens förslag. Tänk på att budgetyttrande ska samverkas med de fackliga organisationerna före beslut i nämnden.

Givet kommunens mycket ansträngda ekonomiska läge ska eventuella förslag/behov som framförs i yttrandet vara kostnadsberäknade med en beskrivning av nyttan med insatsen.

Budgetyttrandet ska ha följande disposition.

1. Uppdrag

Nämnden beskriver uppdrag enligt reglemente och övriga beslut i kommunfullmäktige.

2. Nämndens mål

Nämnden har fastställt mål för mandatperioden. Eventuella förändringar beskrivs här. I övrigt förväntas nämnden beskriva vilka insatser som planeras kommande år för att nå nämndens mål.

3. Omvärld

Nämnden beskriver omvärldsförändringar som påverkar mål, uppdrag, verksamheten eller medborgarnas förväntningar, exempelvis ny lagstiftning eller andra aktörer.

4. Möjligheter och utmaningar

Nämnden beskriver hur planeringen ser ut för att möta framtiden utifrån möjligheter och utmaningar som redovisades vid vårens resultatdialoger.

Nämnden beskriver även förutsättningarna för driftbudget och investeringsbudget utifrån de ekonomiska ramarna. Nämndens yttrande ska vara beslutat senast 2024-09-18.

Överblick budgetberedningens förslag för ekonomiska driftsramar netto, för åren 2025–2028

Uppräknad budget för 2024 (t o m juni) ingår för jämförelse/utgångspunkt.

I nämndernas ramar nedan ingår inte bedömt löneutfall 2023 på helårsnivå 2024. Detta kommer att regleras under höstens budgetarbete efter avslutad lönerrevision. Lönekompensation för 2024 kommer att fördelas från finansförvaltningen efter avslutad lönerrevision 2024.

Volymtilldelning sker för förskolebarn, elever och äldre enligt gällande modell.

Nämnd	2024	juni 2024	2025	2026	2027	2028
KS/Klk	-130,8	-129,6	-129,7	-129,7	-129,7	-129,7
BoF	-944,7	-945,3	-962,9	-962,7	-972,0	-970,3
GoV	-274,5	-274,5	-287,2	-281,2	-279,2	-278,6
KoF	-107,1	-107,1	-110,2	-110,2	-110,2	-110,2
MoS	-88,2	-97,2	-98,8	-98,4	-98,4	-98,4
Revisionen	-1,5	-1,5	-1,7	-1,7	-1,7	-1,7
SeF	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
VoO	-737,8	-738,4	-752,0	-760,1	-768,4	-761,6
Summa	-2 284,6	-2 293,6	-2 342,5	-2 344,0	-2 359,6	-2 350,5

Bilagor

Driftramar 2025

Kommunledningskontoret	
Budget 2024	-130,8
Rekryteringssamordnare	1,2
Val till Europaparlamentet	1,0
Hysesjustering Stadshuset	0,2
Indexuppräkning	-0,6
Teknisk justering interndeb	-0,5
Överförmyndarnämnden	-0,2
Budget 2025	-129,7
Barn- och familjenämnden	
Budget 2024	-944,7
Rekryteringssamordnare	-0,6
Hysesjustering Stadshuset	-0,1
Teknisk justering Klk	0,5
Volymkompensation	-18,8
Index hyra, städ, måltid mm	-8,4
Index externa avtal	-3,2
Volymjustering	9,9
Hyra Vitsippan	0
Återlämnade lokaler	3,5
Skyddat boende 2025-	-1,0
Budget 2025	-962,9

Vård- och omsorgsnämnden	
Budget 2024	-737,8
Rekryteringssamordnare	-0,6
Volymkompensation	-7,1
Hysesjustering Stadshuset	-0,7
Index hyra, städ, måltid mm	-1,5
Index externa hyror	-1,6
Hyra Föreningstorget	-0,6
Kompensation riksnorm	-1,0
Volymjustering	-1,0
Budget 2025	-752,0
Kultur- och fritidsnämnden	
Budget 2024	-107,1
Index hyra, städ, IT mm	-1,8
Hyra Konstgräsplan	-1,6
Hyra Norrevångs IP	0,3
Budget 2025	-110,2

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	
Budget 2024	-88,2
Avstämning kapitalkostnader 2024	-9,0
Hysesjustering Stadshuset	-0,2
Index hyra, städ, IT mm	-0,1
Index externa avtal	-1,4
Tillkommande ytor	-0,1
Kollektivtrafik (Seniorkort 70+)	-0,3
Gammal justering	-0,4
Effektivisering LED-armaturer	0,5
Industrispåret (beslut budget 2022), KS.2020.0479	0,4
Budget 2025	-98,8

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	
Budget 2024	-274,5
Volymkompensation	-6,9
Index hyra, städ, måltid mm	-1,2
Index externa avtal	-3,4
Volymjustering 2025	1,5
Hyra gymnasieskolan	-2,6
Budget 2025	-287,2
Serviceämnden	
Budget 2024	0,0
Budget 2025	0,0

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens förslag till investeringsbudget för gata, trafik och park för 2025 och plan för 2026–2028, bilaga

Projekt	Inv.ram beslutad enligt Kf	Förslag ny KF- ram	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Gator och vägar							
Gator Föreningstorget, Torpstigen, Västerlånggatan, ev del av Kanalgatan	-31,5		-15,0	-15,0			
Kanalgatan, etapp 1 (Bryggaregatan - Trollsjögatan)	-33,0		-28,6				
Kanalgatan, etapp 2 (Föreningstorget-Västergatan) inkl park Timmermannen	-31,5	-36,5	-0,4	-15,0	-20,0		
Kanalgatan, etapp 3 (Västergatan-Bryggaregatan)	-31,0		-0,5	-0,5		-30,0	
GC-väg Per Håkanssons väg (Kvarngatan-Vikhemsvägen)		-16,0	0,0		-1,0		-15,0
Kvarngatan, inkl GC-väg, etapp 2 (Östergatan- Pärlgatan)	-16,0		-3,1				
Kvarngatan, etapp 3 (Kvarngränd-Trehäradsvägen)	-27,0		0,0			-1,0	
Östergatan/Ringsjövägen, etapp 2 och 3 (Bergavägen- Nils Johnssons väg)	-32,0		0,0				-2,0
Östergatan/Ringsjövägen, etapp 5 (Kvarngatan- Storgatan)	-17,0		0,0				
GC-väg Medborgarhuset- Bryggaregatan, etapp 1 (Kyrkogatan-Trollsjögatan)	-12,0		-11,0				
GC-väg Medborgarhuset- Bryggaregatan, etapp 2 (Trollsjögatan- Bryggaregatan)	-15,0		0,0			-15,0	

Projekt	Inv.ram beslutad enligt Kf	Förslag ny KF- ram	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Trehäradsvägen, etapp 1 (Verkstadsvägen-väg 113) exkl cirkulationsplats	-26,0		0,0				-1,0
Trehäradsvägen etapp 2 (Gasverksgatan- Verkstadsvägen)	-17,0	-19,0	0,0	-5,0	-12,0		
Trehäradsvägen, etapp 4 (Sallerupsvägen-Lundavägen) inkl GC-väg på bro	-25,0	-26,0	-1,8		-1,0		-15,0
Storgatan, etapp 1 (Östergatan-Bryggaregatan), Eslöv	-27,0		0,0				
GC-väg Vetegatan - Ö Asmundtorp	-5,5		-1,3	-0,5	-3,5		
Delsumma	-346,5	-97,5	-61,7	-36,0	-37,5	-46,0	-33,0
Grönområde och lekplatser							
Ölycke områdeslekplats	-5,0		-5,0				
Harlösa och Gårdstänga lekplats	-6,0		0,0		-6,0		
Solkullen och Kungshult lekplats	-6,0		0,0			-6,0	
Stora torg, byggnation	-60,0		-0,7				
Stadsparken	-31,0		-6,7				
Stinstorget	-11,0	-11,0	-1,0	-10,0			
Park Gröna torg	-16,0		0,0				-15,0
Sundelius park, inkl lekplats, Marieholm	-21,0	-22,0	0,0			-2,0	
Delsumma	-156,0	-33,0	-13,4	-10,0	-6,0	-8,0	-15,0
Övriga projekt							
Belysning landsbygden, etapp 2	-19,0		-5,9	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Belysning landsbygden, etapp 2.1		-15,4	0,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0

Projekt	Inv.ram beslutad enligt Kf	Förslag ny KF- ram	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Byte till LED-armaturer	-16,2	-20,7	-5,6	-5,4	-4,5		
Industrispår	-8,0		0,0				
Ellinge, upplagsplats		-6,0	0,0	-2,0	-2,0	-2,0	
Delsumma	-43,2	-42,1	-11,5	-13,4	-12,5	-8,0	-6,0
Projekt med Trafikverket							
Hållplats Hurva	-2,3	0,0	0,0				0,0
Delsumma	-2,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Delsumma projekt	-548,0	-172,6	-86,6	-59,4	-56,0	-62,0	-54,0
Årsanslag							
Teknisk utrustning			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utökning årsanslag, återställning plus utökad kostnad för underhållsskuld			0,0	-8,7	-8,7	-8,7	-8,7
Asfaltering			-7,4	-7,4	-7,4	-7,4	-7,4
Om- och nybyggnad, gatuaneläggningar			-2,7	-2,7	-2,7	-2,7	-2,7
Åtgärder i övriga orter			-0,9	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Utsmyckning			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fritids- och naturanläggningar			-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Cykel, kollektivtrafik och trafiksäkerhet			-1,9	-1,9	-1,9	-1,9	-1,9
Gatubelysning			-2,5	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
Lekplatser			-2,5	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
Grönområden Eslövs tätort			-1,1	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1
Grönområden byarna			-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Trädplantering enl trädpolicy			-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4
Dagvattenåtgärder			-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Broåtgärder			-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Delsumma			-22,0	-30,7	-30,7	-30,7	-30,7
Summa	-548,0	-172,6	-108,6	-90,1	-86,7	-92,7	-84,7

**Tabell, förslag till investeringsanslag (mnkr) investeringar
servicenämnden, 2024–2028, bilaga (EJ beslutad i SeN)**

Projekt	Inv.ram beslutad enligt Kf	Förslag ändrad KF-ram 2025	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Övriga investeringar							
Reinvesteringsanslag			-10,0		-10,0	-10,0	-10,0
Utbyte av fjärrvärmecentraler	-4,0		-2,3				
Tak tennishallen	-6,0	-15,0	-5,9	-9,0			
Tak fotbollshallen	-8,1		-8,0				
Energieffektivisering			-4,0	-2,0			
Byte passersystem		-15,0	-5,0	-4,0	-4,0	-2,0	
Åkerbo, fd förskola		-5,0		-5,0			
Utemiljö förskolor/skolor				-2,7	-2,7	-2,7	-2,7
Säkra skolvägar				-0,5			
Delsumma	-18,1	-35,0	-35,2	-23,2	-16,7	-14,7	-12,7
Förskolor							
Fridebo förskola	-0,2		-0,2				
Violens förskola, bullerplank			-2,7				
Violens förskola, utemiljö		-5,0		-5,0			
Vitsippans förskola	-67,0		-36,9				
Delsumma	-67,2	-5,0	-39,8	-5,0	0,0	0,0	0,0
Grundskolor							
Fridasroskolan	-0,3		-0,3				
Marieskolan, kök och matsal		-13,0		-13,0			
Sallerupskolan	-210,3		-128,6	-45,5			
Stehagskolan	-10,0	-10,7	-8,7				
Stehagskolan kök	-9,8		-8,6				
Vasavångsskolans kök	-19,5		-19,3				
Västra skolan	-1,0		-0,8				
Delsumma	-250,9	-23,7	-166,3	-58,5	0,0	0,0	0,0

Projekt	Inv.ram beslutad enligt Kf	Förslag ändrad KF-ram 2025	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Kultur- och fritidsverksamhet							
Kulturskolan	-58,0		-34,8		-23,2		
Karlsrobadet	-35,0		-38,3				
Konstgräsplan			-1,1				
Husarängen, etapp 1	-13,5		-13,3				
Husarängen, etapp 2		-23,5		-23,5			
Föreningslokal Husarängen	-24,0		-23,1				
Idrottsparken			-1,4				
Ölyckeskolans idrottshall	-10,8	-11,7	-10,6				
Medborgarhuset, takbyte		-9,0		-9,0			
Delsumma	-141,3	-41,7	-122,6	-32,5	-23,2	0,0	0,0
Planerat underhåll - reinvesteringsprojekt	0,0	0,0	-2,0	-22,5	-6,5	-4,5	0,0
<i>Muséet</i>							
<i>Bokebo förskola</i>							
<i>Norrevångsskolan</i>							
<i>Ekenässkolan, kök och matsal</i>							
<i>Fotbollshallen, byte av gräs</i>							
<i>Verksamhetsanpassning</i>							
<i>Karlsrobadet</i>							
<i>Medborgarhuset, utredning</i>							
<i>Ekevalla idrottsplats</i>							
<i>Idrottsplatser, byarna</i>							
<i>Brand</i>							
Årsanslag							
Inventarier			-0,2				
Inventarier/storköksmaskiner			-2,6	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Maskiner			-1,0	-1,4	-1,2	-0,4	-0,4
Städmaskiner			-0,6	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Delsumma	0,0	0,0	-4,4	-4,8	-4,6	-3,8	-3,8
Summa	-477,5	-105,4	-370,3	-146,5	-51,0	-23,0	-16,5

Nämndens namn

Ordförande:	Bengt Andersson
Förvaltningschef:	Dave Borg

Uppdrag

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för energi- och klimatarbete, för att tillgängliggöra och bevara natur- och kulturlandskap och att arbeta för fler skyddade områden och rena vattendrag. Nämnden ska utveckla kommunens allmänna platsmark där gator, vägar, parkering, gång- och cykelvägar, belysning, naturområden, parker och lekplatser ingår. Därtill ansvarar nämnden för kommunens mättnings-, beräknings- och karteringsverksamhet samt GIS-verksamhet, handlägger ansökningar om bostadsanpassning och bedriver vidare myndighetsutövning enligt plan- och bygglagen. Nämnden ska också tillse att det skapas en god miljö och sunda livsmedel genom tillsyn enligt miljöbalken och offentlig kontroll enligt livsmedelslagen.

Nämndens mål

Nämnden fortsätter att arbeta efter de framtagna indikatorerna för att säkerställa att nämnden uppfyller framtagna mål under mandatperioden.

Arbetet med att effektivisera papperskorgar och hundlatriner är redan i gång och kommer att fortsätta som planerat. Det är en del av förvaltningens långsiktiga arbete för att förbättra den allmänna trivseln och hygien i våra offentliga utrymmen.

Nämnden fortsätter också att arbeta aktivt för att säkerställa trygga och säkra passager, där Trafikplanen ligger som en grund. I den planen finns flera specifika passager som är utpekade och som vi kommer att åtgärda.

För att uppfylla kommunfullmäktiges mål om en "trygg och säker kommun" samt "medborgarfokus" krävs en driftbudget på 0,2 mnkr. Dessa medel behövs för att finansiera kampanjer och uppföljning av åtgärder vid skolorna, samt för att genomföra undersökningar och påverkanskampanjer mot nedskräpning.

Omvärld

Verksamheterna inom nämnden är starkt knutna till förändringar både i lagstiftning och det ekonomiska världsläget vilket påverkar genomförandet i stor omfattning.

Under de senaste åren har såväl inflation som entreprenadverksamheters ekonomiska förutsättningar gett förändringar i prisbilden för samtliga uppdrag som genomförs av

upphandlad huvudverksamhet så som vinterväghållning, gatuunderhåll och kommande grönyteupphandling. Högre prisbild får stor påverkan av total kostnad alternativt minskat volym för pengarna. Därtill har elpriset haft stor påverkan.

Flera lagar inom PBL och byggregler har förvarnats om förändring men osäkert/stått still från den nya mandatperioden. I många fall ses förändringar som påverkar verksamheten genom de avgifter som tas ut eller volymförändringar samt digitaliseringskrav. En större nationell utredning har genomförts gällande PBL, den så kallade bygglovsutredningen. En del i förslaget är att fler åtgärder ska kunna genomföras utan lov och att byggnadsnämndernas uppdrag i de delarna flyttas till ökad tillsyn. För närvarande är det inte känt om eller när förslaget kommer beslutas för genomförande av regeringen.

Boverket arbetar med en ny version av sina byggregler – Möjligheternas byggregler. Reglerna ska öppna upp för mer innovation och nytänkande för den som bygger men i vilken utsträckning detta kommer påverka byggnadsnämndens arbete är inte klart.

Lågkonjunkturen gör att ärendeströmningen är låg inom bygglov vilket ger låga intäkter. Samtidigt finns behov av handläggning för den avslutande delen av byggprocessen (det tekniska genomförandet) som kan komma flera år efter att bygglovsintäkten bokfördes. Förståelse för att bemanningen inte kan anpassas enligt inkommande ärende är låg och påpekanden om att enheten är ineffektiv är direkt felaktigt.

Ny lagstiftning inom avfallshanteringen, som innebär ökade krav på kontroll av nedskräpning samt krav på källsortering av förpackningar på vissa allmänna platser som har en yta som överstiger 2 000 kvadratmeter samt där det uppkommer betydande mängder förpackningsavfall påverkar verksamheten och kan ge ökade kostnader.

Flera statliga myndigheter har påbörjat arbetet med att arbeta mer aktivt mot brottslighet och förväntar sig att kommunernas miljökontor bidrar i arbetet, t.ex. har Naturvårdsverket tillsammans med nio andra myndigheter fått i regeringsuppdrag att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet. Satsningen innebär att tillsynsenheten förväntas öka insatserna mot avfallsbrottslighet vilket i sin tur betyder ökat behov av skattefinansiering/ram.

Möjligheter och utmaningar

Den lagstiftade PBL-tillsynen saknar budgeterad finansiering och det saknas årsplanering då den i dagsläget inriktas på klagomål eller anmälda fastigheter. Tillsynen i sig kan inte debiteras utan det är intäkter som uppstår vid utdömmande av sanktionsavgift, som i sin tur finansierar verksamheten. Nämnden föreslår att tjänsten ramfinansieras, 0,8 mnkr samt att framtida eventuella sanktionsavgifter läggs till kommunstyrelsen. I lagstiftningen finns krav på ytterligare tillsyn inom t ex ovårdade tomter, olovligt byggande, obligatorisk ventilationskontroll, sotning, hissar, portar mfl. Det är inte möjligt att bedriva en kvalitativ tillsyn med en tillsynshandläggare vars finansiering dessutom är

osäker. För att genomföra lagstadgad tillsyn krävs finansiering för tre handläggare, totalt 2,4 mnkr.

Sedan flera år har behovet av digitalisering av bland annat äldre, befintliga detaljplaner påtalats. Kommunen har inväntat ett nytt lagkrav medan nya planer hanteras digitalt. När tillväxtavdelningen tilldelas medel för arbete med att digitalisera äldre detaljplaner behöver kart- och bygglovsavdelningen tilldelas medel motsvarande en heltidstjänst. I arbetet med att tolka och digitalisera äldre detaljplaner kommer det att krävas mätningingenjörer, GIS och bygglovshandläggare. Det sammanlagda behovet av dessa tjänster beräknas uppgå till en heltidstjänst, 0,8 mnkr.

Hantering av seniorekort överflyttades till nämnden vid ingången av 2023. Sedan slutet av pandemin har den positiva trenden med fler resanden fortsatt. Ökningen innebär att budgeten behöver stämmas av fortlöpande kommande år.

Förvaltningen får i normalfallet ersättning när investeringar slutredovisas eller i indexuppräknings. När anläggningar genomförs genom årligt anslag eller överlämnas genom andra projekt, saknas ersättningsmodell för investeringens löpande driften. Här ingår bland lekplats Havrevägen, Stehag, grillplatsen i Trollsjön, lekplats Bäckdala, Hällans lekplats, GC-väg Löberöd, plantering av 50 träd och en cykelled. Dessa åtgärder resulterar i en årlig kostnadsökning på 0,3 miljoner kronor. Projekt Cykelleder genomfördes 2023 på uppdrag av tillväxtavdelningen med syftet att främja rekreation och turism. Det övergripande målet är att få besökare att stanna längre i Skåne och upptäcka det skånska inlandet, inte bara de nationella cykellederna längs kusten.

Projektet Stora torg slutredovisas i samband med bokslutet 2024. Garantiskötselperioden har redan passerat, och det innebär en ökning av driftkostnaden med 0,3 miljoner kronor från och med 2025.

Möjligheterna inom sensorkommunikation är stora, och sensorer kommer att införas i den offentliga miljön under 2024. Detta omfattar papperskorgar, livbojar och besöksräkning, i samarbete med digitaliseringsavdelningen och Kraftringen. Genom införandet av sensorer kan skötseln optimeras och uppföljningen av skötselentreprenaden effektiviseras, vilket också sparar tid vid hantering av felanmälningar. Vissa åtgärder kan finansieras genom effektivisering av arbetsuppgifter, medan andra kommer att innebära en kostnadsökning för att förbättra servicen till kommuninvånarna. Utifrån nämndens beslut (MOS 2024/324) behöver driftbudgeten utökas med 0,2 mnkr för driftkostnader samt 0,2 mnkr för investeringar kopplade till sensorlösningar, inför budget 2025.

Förvaltningarnas behov av stöd inom områden som miljöstrategi, vatten- och naturvård samt miljökrav i upphandlingar har samlats till miljöstrategi och kommunekolog inom miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen. Detta system har visat sig effektivt, men med den ökande efterfrågan på kompetens och det växande antalet frågor som dyker upp, är det tydligt att de nuvarande resurserna inte räcker till.

Under budgetbesparingarna 2023 lämnades en tjänst som kommunekolog vakant, och en stor del av naturvården samt tillsynen av strandskydd har satts på paus. Om dessa

besparingar blir permanenta kommer det att få allvarliga konsekvenser, bland annat för svårigheter att upprätthålla skötselavtal för naturområden och andra viktiga naturvårdsåtgärder. Det är också värt att notera att arbetsområdet har utökats, bland annat med projektgrupp inom biosfärsområdet Storkriket, där det finns förväntningar på deltagande och kompetensöverföring. Kommunekologen förväntas också hantera nya frågor relaterade till klimatförändringar, såsom översvämningar och vattenbrist. För att säkerställa fortsatt effektivitet och undvika dubbelarbete inom förvaltningarna är det nödvändigt att återanställa den vakanta kommunekologtjänsten. Kostnaden för denna återanställning uppgår till 0,9 mnkr. kronor. Utan denna tjänst riskerar vi att förvaltningarna behöver inrätta egen kompetens, vilket kan leda till fler tjänster och brist på samordning.

För att ytterligare stärka vår miljöstrategiska kapacitet och hantera det växande behovet av expertstöd, är det också angeläget att inrätta en ny tjänst som miljöstrateg, med en beräknad kostnad på 0,9 mnkr. Detta skulle inte bara möta det ökande behovet utan också säkerställa en enhetlig och effektiv hantering av miljöfrågor över hela kommunen.

I samband med beslutet om budget 2022 förtydligades det att ansvaret för samordningen av friluftsförfrågor tilldelades Miljö och samhällsbyggnadsnämnden. Någon budget tilldelades dock inte kopplat till detta ansvarsförtydligande. Under pandemiåren kunde vi se ett ökat intresse för friluftsförfrågor såväl internt som externt. Någon möjlighet att arbeta strategiskt med dessa frågor finns det dock inte möjlighet till på grund av att detta ansvar lades på toppen av redan hårt belastade tjänster. När dessutom budgeten för den vakanshållna ekologtjänsten inte planeras att återföras under 2025 så innebär det att de tjänster som har en koppling till friluftsförfrågor blir än mer belastade. Önskar kommunen jobba mer framåtsyftande och strategiskt med friluftsförfrågor bör således medel avsättas till en heltidstjänst.

Förvaltningen har tilldelats ansvaret för kommunens 17 nedlagda deponier samt 2 förorenade områden (Skytteskogen och Gasverkstomten). Samtliga deponier bedömdes 2021 omfatta åtgärder enligt MIFO (inventering enligt Naturvårdsverkets metodik för inventering av förorenade områden). Cirka hälften av deponierna har förslagits fortsatt arbete genom utredning med provtagningsplan (MIFO 2). Arbetet med de nedlagda deponierna genomförs med hjälp av med kommunens renhållningsbolag, Merab. Avtal tecknades år 2023 och arbetet bedrivs utan särskild till delad budget, personal eller tid. Ansvaret för arbetet är fördelat på avdelningschef och enhetschef och genomförs med hjälp av konsulter. Inrättande av intern handläggare med motsvarande budget skulle säkerställa kompetens över tid samt kontroll på föreslagna åtgärder.

Under 2024 har nämnden erhållit driftmedel med 2 mnkr i tilläggsanslag för gatuunderhåll avseende mindre lagningar. Detta gör att driftbudget under 2024 uppgår till 5 mnkr. Det kontinuerliga beläggningsunderhållet på kommunens vägar och gator sker med investeringsmedel där budget uppgår till 7,4 mnkr per år. Priset för asfalt har de senaste åren ökat dramatiskt. Utläggning av ett nytt slitlager med asfalt har gått från en kostnad på 60 kr per kvadratmeter år 2020 till 100 kr per kvadratmeter 2023. Det innebär

att det år 2024, kommer att läggas upp till 46 000 kvm mindre asfalt inom kommunen. Detta innebär sämre vägar med fler sprickor och potthål. I kommunens undersökning av vad kommuninvånarna tycker om sin kommun, så är skötsel av gator och vägar, en av de kategorier som kommuninvånarna gett lägst betyg.

Under 2024 har en underhållsutredning av kommunens gatunät genomförts. Totalt sett visar denna kalkyl att åtgärdskostnaderna för eftersatt underhåll uppgår till närmare 80 mnkr. Om detta, som en eventuell tänkbar hantering, fördelas över de närmaste fem åren, innebär det investeringsmedel med 16 mnkr per år 2025–2029. Med den omfattande ökade beställning och uppföljning det medför behöver även resurser för handläggning tillföras. Generellt kan man utgå från att de objekt som idag är eftersatta inte kommer bli markant dyrare att återställa till fullgod standard även om man tvingas senarelägga insatsen ett antal år framåt. Däremot är det av stor vikt att underhåll på de vägar som fortfarande kan återställas med normalt underhåll. Detta betyder att om det normala underhållsbehovet hanteras årligen motsvaras det av en budget om 14,6 mnkr per år enligt denna kalkyl. Om man däremot inte klarar av att hantera det normala underhållet i rätt tid och istället skjuter det framåt, så får man en accelererande ökning av det ackumulerat eftersatta behovet, när även dessa objekt till slut kräver extra och fördyrade åtgärder på grund av eftersatt underhåll.

För att säkerställa en mer effektiv kontroll och uppföljning av skötselentreprenaden föreslås utökning av en tjänst entreprenadledare med 0,8 mnkr. Den utökade rollen kommer innefatta ansvar för skötsel av exploateringsmark, markreserv, grönytor i byarna och friluftsområden.

Vattenråden i kommunen ingår i nämndens ansvarsområden. Inför 2025 har Saxån Braån inkommit med förfrågan om ökad ersättning. Uppdraget utgår från EU:s vattendirektiv om att vattenförekomster ha uppnått god status senast 2027. Saxån-Braåns vattenråd äskar från sina medlemskommuner att öka medfinansieringen med 0,5 mnkr per år. Höjningen motsvarar ett belopp om 0,1 mnkr per kommun. Saxån Braån har därtill föreslagit en omfördelning av respektive kommuns avgiftsandel. Totalt äskas därmed 0,2 mnkr av Eslöv, medan övriga medlemskommuners avgift minskas. Anledningen till höjningen av medlemsavgifterna beror på minskad statlig medfinansiering för åtgärdssamordnartjänsten, vilket har lett till en minskning av Länsstyrelsens LOVA-budget, samt ökad arbetsbelastning och uppgifter kopplade till översvämningar, klimatförändringar och vattenkvalitet. Resurser för att bevilja äskandet saknas i nämnden, inte minst till följd av tidigare besparingsuppdrag, om inte motsvarande ersättning tillförs till 2025. Frågan om omfördelning av medlemsavgift kommer inte tas upp i nämnden då det handlar om ett mellankommunalt avtal.

Sommaren 2024 beslutade regeringen att tillstyrka ansökan till nominering av biosfärsområdet Storkriket. Nämnden förvaltar uppdraget medan ersättning utgår direkt från kommunstyrelsen. Tidigt i processen avsattes budget i Eslövs kommun. Utnämmande av biosfärsområdet förväntas ske i mitten/sluten av 2025 varpå man går in i nästa budgetsteg, vilket först förväntades 2026 varpå budgeten behöver tidigareläggas.

Tabellbilaga

Driftbudget per verksamhet (mnkr)

	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Politisk verksamhet	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Staben	-7,9	-8,2	-8,2	-8,2	-8,2
Miljöstrategiskt arbete	-4,2	-4,3	-4,3	-4,3	-4,3
Enhet tillsyn	-3,5	-3,5	-3,5	-3,5	-3,5
Kart- och bygglovsavdelning	-6,1	-6,1	-6,1	-6,1	-6,1
Bostadsanpassning	-3,7	-3,7	-3,7	-3,7	-3,7
Gata Trafik Park	-71,0	-72,2	-71,8	-71,8	-71,8
Summa	-97,2	-98,8	-98,4	-98,4	-98,4

Resultatbudget (mnkr)

	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Intäkter	18,7	18,9	18,9	18,9	18,9
Personalkostnader	-36,5	-36,5	-36,5	-36,5	-36,5
Övriga kostnader	-45,0	-46,8	-46,4	-46,4	-46,4
Kapitalkostnader	-34,4	-34,4	-34,4	-34,4	-34,4
Nettokostnader	-97,2	-98,8	-98,4	-98,4	-98,4

Resultatbudget per kontogrupp (mnkr)

	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Intäkter	18,7	18,9	18,9	18,9	18,9
Försäljningar	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Taxor och avgifter	15,2	15,2	15,2	15,2	15,2
Hyror och arrenden	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Bidrag	1,6	1,8	1,8	1,8	1,8
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
Övriga ersättningar och intäkter					
Kostnader	-115,9	-117,7	-117,3	-117,3	-117,3
Personalkostnader	-36,5	-36,5	-36,5	-36,5	-36,5
Lokalkostnader	-2,5	-2,7	-2,7	-2,7	-2,7
Övriga kostnader	-42,5	-44,1	-43,7	-43,7	-43,7
Avskrivning	-23,7	-23,7	-23,7	-23,7	-23,7
Intern ränta	-10,7	-10,7	-10,7	-10,7	-10,7
Nettokostnader	-97,2	-98,8	-98,4	-98,4	-98,4

Investeringsbudget (mnkr)

Projekt	Inv.ram beslut enligt Kf	Förslag ny budgetram	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Gator och vägar						
Gator Föreningstorget, Torpstigen, Västerlånggatan, ev del av Kanalgatan	-31,5		-15,0			
Kanalgatan, etapp 1 (Bryggaregatan - Trollsjögatan)	-33,0					
Kanalgatan, etapp 2 (Föreningstorget- Västergatan) inkl park Timmermannen	-31,5	-36,5	-15,0	-20,0		
Kanalgatan, etapp 3 (Västergatan- Bryggaregatan)	-31,0		-0,5		-30,0	
GC-väg Per Håkanssons väg (Kvarngatan-Vikhemsvägen)		-16,0		-1,0		-15,0
Kvarngatan, inkl gc-väg, etapp 2 (Östergatan-Pärlgatan)	-16,0					
Kvarngatan, etapp 3 (Kvarngränd- Trehäradsvägen)	-27,0				-1,0	
Östergatan/Ringsjövägen, etapp 2 och 3 (Bergavägen-Nils Johnssonsväg)	-32,0					-2,0
Östergatan/Ringsjövägen, etapp 5 (Kvarngatan-Storgatan)	-17,0					
GC-väg Medborgarhuset-Bryggaregatan, etapp 1 (Kyrkogatan-Trollsjögatan)	-12,0					
GC-väg Medborgarhuset-Bryggaregatan, etapp 2 (Trollsjögatan-Bryggaregatan)	-15,0				-15,0	
Trehäradsvägen, etapp 1 (Verkstadsvägen-väg 113) exkl cirkulationsplats	-26,0					-1,0
Trehäradsvägen etapp 2 (Gasverksgatan-Verkstadsvägen)	-17,0	-19,0	-5,0	-12,0		
Trehäradsvägen, etapp 4 (Sallerupsvägen-Lundavägen) inkl GC- väg på bro	-25,0	-26,0		-1,0		-15,0
Storgatan, etapp 1 (Östergatan- Bryggaregatan), Eslöv	-27,0					
GC-väg Vetegatan - Ö Asmundtorp	-5,5		-0,5	-3,5		
Delsumma gator och vägar	-346,5	-97,5	-36,0	-37,5	-46,0	-33,0
Grönområde och lekplatser						
Ölycke områdeslekplats	-5,0					
Harlösa och Gårdstunga lekplats	-6,0			-6,0		
Solkullen och Kungshult lekplats	-6,0				-6,0	
Stora torg byggnation	-60,0					
Stadsparken	-31,0					
Stinstorget	-11,0	-13,0	-10,0	-2,0		
Park Gröna torg	-16,0					-15,0
Sundelius park, inkl lekplats, Marieholm	-21,0	-22,0			-2,0	
Delsumma grönområde och lekplatser	-156,0	-35,0	-10,0	-8,0	-8,0	-15,0
Övriga projekt						
Belysning landsbygden, etapp 2	-19,0		-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Belysning landsbygden, etapp 3?		-15,4	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0

Byte till LED-armaturer	-16,2	-20,7	-5,4	-4,5		
Industrispår	-8,0					
Ellinge upplagsplats		-6,0	-2,0	-2,0	-2,0	
Delsumma övriga projekt	-43,2	-42,1	-13,4	-12,5	-8,0	-6,0
Projekt med Trafikverket						
Hpl Hurva	-2,3	0,0				
Delsumma projekt med Trafikverket	-2,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Delsumma större projekt	-548,0	-174,6	-59,4	-58,0	-62,0	-54,0
Projekt med beslutad KF-ram i budget 2025 utanför planperioden						
Storgatan, etapp 2 (Bryggaregatan-Vävaregränd), Eslöv	-27,0					
Storgatan, etapp 1 (Järnvägsgatan-Torggatan) Marieholm	-22,0					
Vångvägen, etapp 1 (Vikingavägen-GC-väg)	-16,0					
Skogsvägen, etapp 1 (Skolvägen-Hasselgården)	-11,0					
Östergatan/Ringsjövägen, etapp 1 (Östra vägen-Bergavägen)	-27,0					
Vångvägen, etapp 2 (Västergatan-Vikingavägen)						
Cirkulationsplats Smålandsvägen						
Parkåtgärder Löberöd torg	-11,0					
Onsjöparken	-11,0					
Sallerup lekplats						
Badhusparken, inkl lekplats	-16,0					
Delsumma nya projekt	-141,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årsanslag						
Utökning årsanslag, återställning plus utökad kostnad för underhållsskuld			-8,7	-8,7	-8,7	-8,7
Investering naturvårdsåtgärder			0,0	0,0	0,0	0,0
Asfaltering			-7,4	-7,4	-7,4	-7,4
<i>Asfaltering (14,6 mnkr/ år)</i>			<i>-7,3</i>	<i>-7,3</i>	<i>-7,3</i>	<i>-7,3</i>
<i>Asfaltering (Eftersatt underhåll)</i>			<i>-16,0</i>	<i>-16,0</i>	<i>-16,0</i>	<i>-16,0</i>
<i>Sensorkommunikation</i>			<i>-0,2</i>	<i>-0,2</i>	<i>-0,2</i>	<i>-0,2</i>
Om- och nybyggnad gatuanslagningar			-2,7	-2,7	-2,7	-2,7
Åtgärder i övriga orter			-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Utsmyckning			0,0	0,0	0,0	0,0
Fritids- och naturanläggningar			-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Cykel, kollektivtrafik och trafiksäkerhet			-1,9	-1,9	-1,9	-1,9
Gatubelysning			-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
Lekplatser			-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
Grönområden Eslövs tätort			-1,1	-1,1	-1,1	-1,1
Grönområden byarna			-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Trädplanteringar enligt trädpolicy			-1,4	-1,4	-1,4	-1,4

Dagvattenåtgärder			-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Broåtgärder			-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Delsumma årsanslag	0,0	0,0	-54,2	-54,2	-54,2	-54,2
Summa	-689,0	-174,6	-113,6	-112,2	-116,2	-108,2

2024-09-13
Borg Dave
0413-36 28 85
dave.borg@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Yttrande avseende förslag till Konstpolicy för Eslövs kommun

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden antar förvaltningens yttrande som sitt.

Ärendebeskrivning

Enligt vad som framgår av utskickad remiss avseende förslag till konstpolicy för Eslövs kommun så har gällande policy väckt en hel del frågor i kommunorganisationen kring ansvar, rutiner och budget i konstnärliga gestaltungsprocesser.

Förslaget till ny policy är framtaget av Kultur och Fritid tillsammans med representanter från Miljö och Samhällsbyggnad, Serviceförvaltningen och Kommunledningskontoret.

Ett tidigare beslut om gallring och försäljning av kommunens konst föreslås upphävas, eftersom samma information finns med i den nu föreslagna reviderade konstpolicyen.

Konstpolicyen ligger till grund för Eslövs kommuns arbete med offentlig konst. Den visar på kommunens riktning och ambition inom området.
Remissen ska vara besvarad senast den 10 oktober 2024.

Beslutsunderlag

Remiss av förslag till revidering av konstpolicy för Eslövs kommun.

Beredning

Remissen avseende förslag till ny konstpolicy har handlagts av Miljö och Samhällsbyggnads förvaltningschef och förslaget till yttrande har stämts av med förvaltningens ledningsgrupp.

Det är relativt enkelt att i sitt dagliga värv fokusera på alla måsten, allt som resurserna behöver räcka till för att få företaget, verksamheten och kommunen att fungera. Det är dock det där ”lilla extra” som ligger utanför alla ”måsten” som skapar mervärde, trivsel och attraktivitet. En byggnad, en organisation som uppfyller alla

måsten bör ses som hygienfaktorer som måste fungera, för att det där ”lilla extra” ska kunna addera ett mervärde. Det ”lilla extra” symboliseras av den enprocentsregeln som sedan 1937 tillämpats i Sverige och som beskrivs i inledningen till den föreslagna revideringen av konstpolicyn.

Precis som det anges i policyn så finns det inga lagar och regler som föreskriver hur och när denna enprocentsregel ska tillämpas. Den bör därför ses som grunden till det som skapar mervärde och attraktivitet i en kommun, på en arbetsplats. På samma vis som det där ”lilla extra” skapar mervärde och attraktivitet mellan individer. I detta perspektiv är revideringen av konstpolicyn viktig för att öka tydligheten som verkar ha saknats och ligga till grund för den föreslagna revideringen.

Miljö och Samhällsbyggnad har valt att yttra sig över policyn rubrik för rubrik.

Ansvarsfördelning

Det framgår att vad det gäller den kontinuerliga driften så är det antingen miljö- och samhällsbyggnadsnämnden eller servicenämnden som är ansvariga. Vad detta innebär bör förtydligas avseende såväl när respektive nämnd är ansvarig såväl som vad som inkluderas i driften. I detta avseende är det också viktigt att påtala att i det avseende det införskaffas konst som ökar driftskostnader är det viktigt att dessa driftskostnader alltid inkluderas i investeringsbeslutet så att berörda nämnders driftbudget utökas för att täcka drift- och underhållskostnader. Förmodligen framgår detta av ”*Rutiner för upphandling av konstnärlig gestaltning i offentlig miljö*”, men då denna rutin inte finns som medskick i remissen är det svårt att göra något utlåtande om vilka eventuella förtydligande som kan behövas.

Begreppsförklaring: fast konst och lös konst

Det är bra att det framgår att konsten som köps in även kan placeras i personalrum och enskilda arbetsrum. Miljö och samhällsbyggnad har på eget bevåg valt att förse den del av stadshuset där förvaltningen är placerad med foto på canvas tagna från olika platser i kommunen.

En idé som lyfts i förvaltningens ledningsgrupp är ”Med Eslöv i centrum” som ett koncept att visa upp hela kommunen i huvudortens centrum för att på så vis sprida kunskap och öka nyfikenheten på hela kommunen och dess byar samt sevärdheter. En tanke som inte har förverkligats har varit att sätta upp en vägskylt som istället för att peka på olika världsstäder peka ut riktningen och avstånd till byarna i kommunen från t ex Stora Torg.

Konstsamlingen

Mycket bra med en mångfald också lyfts fram i konsten. Möjligheten att även lyfta fram lokala konstnärer som etablerat sig i kommunen blir synliga.

Årlig konstbudget/ Lös konst
Inga kommentarer.

Årlig konstbudget/ Fast konst
Då enprocentsreglen enbart avser fast konst så bör detta förtydligande finnas med redan i inledningen av den föreslagna konstpolicyn. Detta för att undvika missförstånd att denna tillämpade regel omfattar såväl fast som lös konst när så inte är fallet.

Drift och underhåll
Detta förklarar till en viss del det som lyfts fram i detta yttrande under ”Ansvarsfördelning”. Förvaltningen väljer dock att upprepa vikten av att kostnaden för drift/underhåll hanteras i samband med investeringen och inte som en parallell process då den berör olika nämnder.

Konstråd
Det bör förtydligas vad som avses med att förvaltningschefen ansvarar för att förvaltningens deltagande är ”hållbart över tid”. Det bör utöver detta framgå att projektledare för kommande års större byggprojekt bjuds in för att delta i rådets möten istället för att det som nu anges att de ”bör” delta.

Konstprojektgrupp
Inga kommentarer.

Konstprojektgruppens principer
Inga kommentarer.

Registrering och inventering av konst
Det bör förtydligas vad som avses med ” *Inom varje förvaltning är förvaltningschefen, om ingen annan utsetts, ansvarig för den konst som finns, och att konsten hanteras på rätt sätt.*” För att öka förståelsen vilket ansvar som vilar på förvaltningarna så bör detta ansvar förtydligas.

Utlån och förlust/skada
Inga kommentarer.

Tillfällig förvaring av fast konst
Inga kommentarer

Gallring
Inga kommentarer.

Försäkring
Inga kommentarer.

Tillgängliggörande

I texten anges att ”Projektgruppen beslutar om vem som planerar och genomför invigningen.” Ansvaret för invigningen bör beslutas så tidigt som möjligt i projektet för att undvika missförstånd då det kan vara flera förvaltningar som är involverade.

Revidering

Frågan är om det finns behov av en revidering vart fjärde år eller om det räcker med en årlig översyn och revidering vid behov, men det är självklart bra att en översyn regleras för att minska risken för att kommunens policydokument blir ”hyllvärmare”. Den årliga översynen bör vara en återkommande punkt på Konstrådets möte för att hålla policyn levande och uppmärksamma behov av revideringar.

Beslutet skickas till

Kultur och fritidsnämnden

Dave Borg

Förvaltningschef

Remiss av förslag till revidering av konstpolicy för Eslövs kommun**Beslut**

- Kultur- och fritidsnämnden beslutar att skicka Förslag till Konstpolicy för Eslövs kommun på remiss till samtliga nämnder. Yttrande ska vara inkomna senast 10 oktober 2024.

Ärendebeskrivning

Eslövs kommun har de senaste åren gjort flertalet inköp av offentlig konst. Då detta är en komplex process, som involverar flera förvaltningars arbete, rutiner och budget, är det avgörande att enas kring ett kommungemensamt mål med konstnärlig gestaltning för att arbetet ska löpa smidigt. Tydlig ansvarsfördelning inom och mellan förvaltningar underlättar också mycket, och för att möta detta har ett förslag till reviderad konstpolicy tagits fram. Uppdraget ligger med som en åtgärd i den kulturpolitiska strategin

Beslutsunderlag

- Förslag till Konstpolicy för Eslövs kommun

Beredning

Då den gällande konstpolicyn väckt en del frågor i kommunorganisationen kring ansvar, rutiner och budget i konstnärliga gestaltningsprocesser har förankring varit en viktig del av arbetet med att ta fram en ny policy. Förslaget till konstpolicy är därför framtaget av Kultur och Fritid tillsammans med representanter från Miljö och Samhällsbyggnad, Serviceförvaltningen och Kommunledningskontoret.

Ett tidigare beslut om gallring och försäljning av kommunens konst (§ 76 KoF.2009.0236) föreslås upphävas, eftersom samma information finns med i den reviderade konstpolicyn.

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

KONSTPOLICY FÖR ESLÖVS KOMMUN

Konstpolicyn ligger till grund för Eslövs kommuns arbete med offentlig konst. Den visar på kommunens riktning och ambition inom området.

Ett konstverk i en offentlig miljö bidrar till en plats karaktär och identitet. Konstverket är tillgängligt för alla och kan bjuda in till reflektion och samtal, och betraktare i alla åldrar tar till sig konst på sina egna sätt. I sin deklaration om de mänskliga rättigheterna framhåller FN i artikel 27 att ”var och en har rätt att fritt delta i samhällets kulturella liv, att njuta av konst samt att få ta del av vetenskapens framsteg och dess förmåner”. Att konst ska vara en självklar del vid utformningen av vår offentliga miljö är idag också ett mål i politiken för området Gestaltad livsmiljö:

”Att gestalta en hållbar livsmiljö handlar om att organisera komplexa och ibland motstridiga intressen till en helhet. Arkitektur, form, design, konst och kulturarv fungerar därmed som verktyg för formandet av livsmiljön och har en betydande roll i att hitta lösningar på samhällets utmaningar.”¹

Sedan 1937 har enprocents-regeln för konstnärlig gestaltning av offentliga miljöer tillämpats i Sverige. Enprocents-regeln innebär att minst en procent av budgeten i ny-, om- och tillbyggnationer av fastigheter och offentliga miljöer ska gå till konstnärlig gestaltning. Enprocents-regeln är ett sätt att kvalitetssäkra sin konstpolitik och erbjuda invånarna professionell konst och kultur. Det finns ingen lag eller förordning som föreskriver hur och när den ska tillämpas men allt fler kommuner och regioner använder sig av regeln.

¹ Politik för gestaltad livsmiljö (Prop. 2017/18:110)

Syfte

Syftet med denna konstpolicy är att peka ut en långsiktig och kommungemensam riktning för den offentliga konsten, en viljeriktning hur konsten ska vara en del av samhället. Den ska också bidra till att samordna och utveckla arbetet med konsten i Eslövs kommun. Policyn förtydligar ansvarsfördelning och är ett stöd för vilka prioriteringar som ska göras. Konstpolicy fastställer även hur den övergripande processen rörande inköp, drift och underhåll ska se ut.

Kulturpolitiken i Eslövs kommun använder principen om ”armlängds avstånd” och ska inte detaljstyra kulturens innehåll. Den konstnärliga friheten är en förutsättning för att kulturella uttryck ska vara en viktig kraft i demokratin.

Ansvarsfördelning

Den offentliga konsten ägs av kommunstyrelsen, men kultur- och fritidsnämnden har ett övergripande ansvar att köpa in och förvalta den.

Vad gäller kontinuerlig drift är det antingen miljö- och samhällsbyggnadsnämnden eller servicenämnden som är ansvariga.

Att göra en professionell skadeinventeringen av konsten och ta fram en långsiktig underhållsplan (konservering, restaurering och större reparationer) ansvarar kultur- och fritidsnämnden för.

För mer detaljerad ansvarsfördelning i arbetet med den offentliga konsten, se ”Rutiner för upphandling av konstnärlig gestaltning i offentlig miljö”.

Begreppsförklaring: fast konst och lös konst

Policyn gäller genomgående konst av professionella konstnärer. Den behandlar två typer av offentlig konst: fast konst och lös konst. Med fast konst avses permanenta verk som integreras i byggnader, parker eller andra offentliga platser. Med lös konst menas konstverk som kan flyttas, som hängs upp eller placeras i byggnader, till exempel målningar, fotografier och mindre skulpturer. Den lösa konsten placeras i första hand i offentliga lokaler dit allmänheten har tillträde. I mån av tillgång kan den också placeras i personalrum eller enskilda arbetsrum.

Konstsamlingen

Eslövs kommuns konstsamling ska spegla en mångfald av konstnärliga uttryck och konstnärskap, vilket har betydelse för vilken typ av berättelser och perspektiv som gestaltas. Samlingen ska innehålla både aktuella och historiska verk för att spegla konsten genom olika tider. Vid nyinköp tas, utöver detta, också hänsyn till de punkter som återfinns under rubriken ”Konstprojektgruppens principer”.

Årlig konstbudget

Lös konst: Budget för inköp av lös, offentlig konst antas årligen av kommunfullmäktige inom kommunens ordinarie budgetprocess, och ligger under kultur- och fritidsnämnden. Utöver detta antas även varje år en budget av kultur- och fritidsnämnden för mindre, löpande kostnader kopplade till den lösa konsten, till exempel inramningar eller skyltar. Kultur- och fritidsnämnden är också den nämnd som ansvarar för inköp av den lösa konsten. Inköp av lös konst ska företrädesvis göras från professionella konstnärer via konstmuseer, konsthallar, gallerier eller konstnärerna själva.

Fast konst: Budget för den fasta, offentliga konsten genereras med hjälp av enprocents-regeln som riktmärke. I Eslövs kommun innebär detta att runt en procent av kommunens totala investeringsram för ny-, om- och tillbyggnad av lokaler och offentliga miljöer avsätts för offentlig konst.

Kommunfullmäktige beslutar årligen om denna summa. I kommunens flerårsbudget ryms innevarande år och tre år framåt. Framförhållning är avgörande i arbetet med fast konst. Budgeten för konstinköp ligger under kultur- och fritidsnämnden. Budget för drift och underhåll ligger under respektive driftsansvarig nämnd.

Se Bilaga 1 för vad som ska ingå i ett konstprojekts budget.

Drift och underhåll

Kommunfullmäktige beslutar årligen om medel för drift och underhåll av konsten. Detta sker inom ordinarie budgetarbete vid den förvaltning som har ansvar för drift eller underhåll av konsten, och gäller för både nyinköp och befintliga verk.

Budgetar för drift och underhåll är en förutsättning för att Eslövs kommun ska kunna investera i konst. För nyinköpta konstverk lyfts medel för drift in i kommunens övergripande budgetarbete så snart det finns en skötselbeskrivning att utgå ifrån.

Konstråd

Konstrådets uppgift är att, efter antagen budget, träffas och besluta om kommande års satsningar på fast konst, det vill säga geografisk plats och fördelning av medel. Fördelningen behöver inte göras proportionerligt utifrån byggprojektbudget per objekt, utan sker utifrån konstsamlingens och

kommunens behov i sin helhet, vilket också kan innebära att konstverk köps in till ett område som inte ingår i något byggprojekt. Detta för att till exempel främja konstsamlingens bredd eller geografiska spridning. Det är förvaltningscheferna för samtliga förvaltningar som utser en till två representanter var till Eslövs kommuns konstråd, och ansvarar för att förvaltningens deltagande är hållbart över tid. Kultur och Fritids förvaltningschef utser också en ordförande till rådet. Projektledarna för kommande års större byggprojekt bör också närvara vid konstrådets möte för att presentera kommande projekt. I annat fall ansvarar respektive förvaltningsrepresentant för att göra detta.

Konstrådet kan vid behov vara rådgivande i övriga kommunövergripande konstfrågor och kan komma att sammankallas vid behov.

Konstprojektgrupp

Efter konstrådets beslut om fördelning av budget per geografiskt område sätts en konstprojektgrupp ihop. Till skillnad från konstrådet är denna grupp bara engagerad i ett separat konstinköp. Konstprojektgruppen består av representanter från Kultur och Fritid, eventuellt konstkonsult/extern konstkunnig, byggansvarig förvaltning och i de flesta fall representanter från verksamhet/målgrupp.

Konstprojektgruppens principer

Kultur och Fritid är sammankallande för konstprojektgruppen/-grupperna. Här diskuterar man fram underlag till ett konstprogram, beslutar om inkösförfarande, tidplan, brukardelaktighet och så vidare.

Processen för inköp och gestaltning kan se olika ut, till exempel beroende på i vilken grad gestaltningen ska involvera målgrupper såsom boende eller

skolelever, eller möta andra professionella områden, till exempel arkitekturen. Inköpsprocessen bör vara öppen och flexibel så länge som möjligt, för bästa resultat. Projektgruppen ska ta följande aspekter i beaktande inför ny konstnärlig gestaltning:

- Samverkan med miljö och arkitektur för platsen
- Estetiska, konstnärliga värden
- Mångfald/inkludering
- Brukarperspektiv
- Genomförande
- Säkerhet och trygghet
- Materialval och tekniska lösningar
- Konstverkets fysiska hållbarhet
- Drift- och underhållsaspekter
- Hur verket kompletterar konstsamlingen i sin helhet

Registrering och inventering av konst

All konst som ägs av Eslövs kommun registreras i ett digitalt system. Konsten inventeras regelbundet av Kultur och Fritid, med hjälp av konstansvarig på respektive förvaltning. Inom varje förvaltning är förvaltningschefen, om ingen annan utsetts, ansvarig för den konst som finns, och att konsten hanteras på rätt sätt.

Även konst som, på grund av stöld, försäljning, skada eller annan förlust, försvinner ur konstsamlingen ska finnas registrerad.

Utlån och förlust/skada

Utlån av lös konst till kommunens verksamheter sker genom Kultur och Fritid. Om något konstverk flyttas till en annan lokal eller blir stulet/skadat ska Kultur och Fritid kontaktas.

Tillfällig förvaring av fast konst

Då fast konst behöver flyttas, till exempel på grund av ombyggnad, ska flytt och tillfällig förvaring planeras och genomföras av byggansvarig förvaltning tillsammans med Kultur och Fritid. Konstverk som står kvar på platsen för byggnation ska skyddas innan byggnationen startar.

Gallring

Det är viktigt att ha ett levande konstbestånd, och därför är en viss fortlöpande gallring av konstsamlingen nödvändig. Den konst som kan komma i fråga för gallring kan bland annat vara den som är i behov av reparationer där kostnaderna för dessa överstiger verkets ekonomiska värde. Beslut om gallring tas av kultur- och fritidsnämnden. Innan beslut fattas kontaktas konstnär. Ett gallrat konstverk dokumenteras och behåller sitt registreringsnummer i databasen.

Försäkring

Konstverken är försäkrade och kommunledningskontoret ansvarar för kontakten med försäkringsbolag via kommunens försäkringsmäklare.

Tillgängliggörande

Vid varje fast konstverk ska finnas en skylt, som tas fram av Kultur och Fritid i samråd med konstnären.

Invigning genomförs då ett nytt fast konstverk färdigställts. Projektgruppen beslutar om vem som planerar och genomför invigningen.

Revidering

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för revidering av konstpolicyn vart fjärde år från antagandet år 2025.

Bilaga 1

Budgetering av konstprojekt:

- Skissarvode
- Budget för konstnärens arbete (konstnärlig idé, arbetstid, material, produktionskostnader)
- Konstkonsult/konstkunnig
- Upphandling och annonsering
- Kommunikation
- Skyltar
- Besiktning
- Invigning
- Garantibesiktning

Konstpolicy för Eslövs kommun

Antagen av kommunfullmäktige 2008-10-27, § 86 b

Syftet med kommunens konstinköp är att berika och förbättra kommunens offentliga miljö samt att stimulera och stödja konstlivet och konstintresset i kommunen. Kultur- och fritidsnämnden är den facknämnd som ansvarar och beslutar om offentlig konst och konstnärlig utsmyckning/gestaltning vid nybyggnation och ombyggnad av offentliga lokaler.

Det finns två typer av offentlig konst; fast konstnärlig utsmyckning samt lös konstnärlig utsmyckning. Med fast konstnärlig utsmyckning avses konst som integreras eller monteras i byggnader eller på marken utanför byggnaden. Den fasta utsmyckningen/gestaltningen kan ha byggnadsteknisk påverkan. Med lös konstnärlig utsmyckning menas konstnärlig utsmyckning som hängs upp eller placeras i byggnaden helt utan byggteknisk påverkan t.ex. målningar, fotografier, mindre skulpturer mm.

Fast konstnärlig utsmyckning/gestaltning

Vid planering av nybyggnation eller ombyggnad av kommunala byggnader, ska ansvarig förvaltning ta upp frågan om utsmyckning/gestaltning med Kultur och Fritid. Ansvarig förvaltning ser till att budgetering för konstnärlig utsmyckning görs. Kultur- och fritidsnämnden administrerar utsmyckningsärenden. Vid byggprojekt där mer än två basbelopp avsatts till konstnärlig utsmyckning ska en konstkommitté bildas med representanter från Kultur och Fritid, byggprojektörer, byggnadens brukare samt eventuell konstkonsult. Om den konstnärliga utsmyckningen ska placeras utomhus i gatu- eller parkmiljö ska representanter från Miljö och Samhällsbyggnad ingå i konstkommittén.

Den fasta konstnärliga utsmyckningen som införskaffats enligt ovan är att betrakta som en del av byggnaden och fastighetsägaren har ansvar för drift, skötsel och planerat underhåll. För den offentliga konsten som är placerad utomhus i gatu- och parkmiljö, t.ex. skulpturer och fontäner, har Miljö och Samhällsbyggnad ansvar för drift, skötsel och planerat underhåll.

Kultur och Fritid har ansvar för att upprätthålla, ajourhålla och tillgängliggöra ett register över denna konst.

Lös konstnärlig utsmyckning

Kultur och Fritid ansvarar för inköp av den lösa konstnärliga utsmyckningen. Konsten placeras i första hand i offentliga lokaler dit allmänheten har tillträde. I mån av tillgång kan den också placeras i personalrum eller enskilda arbetsrum.

Konsten ägs av Eslövs kommun men Kultur och Fritid köper in, förvaltar och vårdar konsten. Om något blir stulet eller skadat ska Kultur och Fritid kontaktas. Inom varje förvaltning är förvaltningschefen, om ingen annan utsetts, ansvarig för den konst som finns och ansvaret innebär att se till att konsten hanteras på rätt sätt och att Kultur och Fritid får information om flytt, stöld eller skadegörelse av konstverk. Konstansvarig på respektive förvaltning svarar även för att konstverken inventeras en gång per år.

Urval/inköbspolicy

Kultur och Fritid skall köpa aktuell konst av god kvalitet företrädesvis av i Sverige bosatta professionella konstnärer, gärna från regionen. När det gäller lös utsmyckning ska Kultur och

Fritid företrädesvis välja inköp från gallerier, konsthallar etc. inom regionen och på detta sätt även stödja denna verksamhet.
I övrigt ska gällande inköspolicy för Eslövs kommun och delegationsregler för kultur- och fritidsnämnden följas.

Rezniqi, Kujtesa

Från: helena.nilsson2@eslov.se
Skickat: den 20 juni 2024 10:47
Till: registrering-MoS
Ämne: Remiss till samtliga nämnder. Förslag till revidering av Konstpolicy för Eslövs kommun
Bifogade filer: Beslut KoF 2024-06-12Remiss av förslag till revidering av konstpolicy för Eslövs kommun.docx; Förslag till Konstpolicy för Eslövs kommun.docx; Konstpolicy för Eslövs kommun antagen 2008-10-27 86 b.pdf

Hej

Remiss till samtliga nämnder avseende Förslag till revidering av Konstpolicy för Eslövs kommun.
Remissvar ska lämnas in till Kultur och Fritid senast 10 oktober.

Med Vänlig Hälsning

Helena Nilsson
Nämndsekreterare
Kommunledningskontoret/Juridiska avdelningen
Eslövs kommun, 241 80 Eslöv
Direkt: 0413-621 71
Vxl: 0413-620 00
www.eslov.se
Läs om hur Eslövs kommun hanterar personuppgifter

2024-09-09
Marie Brandt
+4641362764
marie.brandt@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse. Ny avfallstaxa 2025 för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att anta ny avfallstaxa för kommunerna Eslöv, Hörby och Höör enligt det framtagna förslaget.

Ärendebeskrivning

Kommunen har enligt miljöbalken och avfallsförordningen ansvar för att samla in, transportera och behandla vissa typer av avfall från hushåll. För det kan kommunen ta ut en avgift. Mellanskånes Renhållnings AB (Merab) har tagit fram förslag på ny avfallstaxa för kommunerna Eslöv, Hörby och Höör.

Behovet av ny avfallstaxa beror delvis på att lagstiftningen ändrades 2024 så att kommunerna framöver kommer att bli ansvariga för fastighetsnära insamling och transport av förpackningsavfall från hushåll, fritidshus och flerfamiljshus (det ansvaret har tidigare legat på förpackningsproducenterna). Syftet med den nya lagstiftningen är att öka insamlingen av material som kan återvinnas. Senast 1 januari 2027 ska kommunerna samla in och transportera de förpacknings-avfallsfraktioner som omfattas av producentansvar. Kommunerna kommer att ersättas för den verksamheten.

Merab har sedan 2013 samlat in förpackningar fastighetsnära. Det har varit en tjänst frivillig för abonnenterna att välja och cirka 90 procent har valt den. För denna insamling har Merab fått en ersättning från förpackningsproducenterna. Ersättningen har inte täckt kostnaderna för insamlingen.

Från och med införandet av de nya avfallsföreskrifterna för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby från 2024 är det obligatoriskt med fastighetsnära insamling av förpackningar. Det är alltså inte längre frivilligt att välja fastighetsnära förpackningsinsamling. Merab har också tagit över ansvaret för driften av återvinningsstationerna samt ansvar för omlastning av förpackningsavfallet.

Hur taxan föreslås förändras framgår av *Beslutsunderlag gällande ny avfallstaxa för Eslöv, Hörby och Höörs kommuner*. En väsentlig förändringen är att avgiften blir lägre för dem som bor i småhus och som har fritidsbostad. För flerbostadshus och verksamheter ökar kostnaden för insamling av matavfall, restavfall och tidningar med sju procent. Avgiften för slamtömning justeras och blir högre, för att bättre täcka kostnaderna för den verksamheten.

I samband med att de nya avfallsföreskrifterna antogs 2024, har Merab fått ett utökat ansvar om att hantera vissa ärenden kopplade till föreskrifterna, till exempel att handlägga ansökningar om delade kärl. Det ansvaret har tidigare legat på kommunerna som finansierat handläggningen i enlighet med sina respektive taxor. För den handläggningen föreslås en handläggningsavgift som framgår av avfallstaxan.

Beslutsunderlag

- Beslutsunderlag gällande ny avfallstaxa 2025 för Eslöv, Hörby och Höörs kommuner

Beredning

Förslaget till ny avfallstaxa för kommunerna Eslöv, Hörby och Höör har tagits fram av Merab. Kommunerna har inte varit med i framtagandet.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Mellanskånes Renhållnings AB

Dave Borg
Förvaltningschef

Karin Sandström
Avdelningschef stab och miljö

Avfallstaxa

för kommunerna Eslöv, Hörby och Höör

Gäller från och med 2025-01-01

Antagen i respektive kommunfullmäktige

Eslöv	2024-xx-xx §yy
Hörby	2024-xx-xx §yy
Höör	2024-xx-xx §yy

1	ALLMÄNNA BESTÄMMELSER	4
1.1	<i>Ansvar för den kommunala avfallshanteringen och gällande regler</i>	4
1.2	<i>Definitioner</i>	4
1.3	<i>Principer</i>	5
1.4	<i>Avgifter och avgiftsskyldighet.....</i>	5
1.5	<i>Felsortering eller andra avvikelser</i>	5
1.6	<i>Avgifter vid vissa undantag enligt avfallsföreskrifterna</i>	6
1.7	<i>Indexreglering.....</i>	6
1.8	<i>Övrigt.....</i>	6
2	AVGIFT FÖR ÅRSBOSTÄDER	7
2.1	<i>Grundavgift (fast avgift)</i>	7
2.2	<i>Abonnemang (rörlig avgift)</i>	7
2.3	<i>Kompostering av matavfall (kräver dispens)</i>	7
2.4	<i>Tilläggstjänster – Extra kärl.....</i>	7
3	AVGIFT FÖR FRITIDSBOSTÄDER.....	8
3.1	<i>Grundavgift (fast avgift)</i>	8
3.2	<i>Abonnemang (rörlig avgift)</i>	8
3.3	<i>Kompostering av matavfall (kräver dispens)</i>	8
3.4	<i>Tilläggstjänster – Extra kärl.....</i>	8
4	AVGIFT FÖR FLERBOSTADSHUS OCH GEMENSAMHETSANLÄGGNINGAR	9
4.1	<i>Grundavgift (fast avgift)</i>	9
4.2	<i>Abonnemang (rörlig avgift)</i>	9
5	AVGIFTER FÖR VERKSAMHETER.....	11
5.1	<i>Grundavgift (fast avgift)</i>	11
5.2	<i>Abonnemang (rörlig avgift)</i>	11
6	TILLÄGGSTJÄNSTER.....	13
6.1	<i>Extratömning av kärl</i>	13
6.2	<i>Extratömning av storbehållare</i>	13
6.3	<i>Hämtning av trädgårdsavfall</i>	13
6.4	<i>Hämtning av grovavfall.....</i>	13
6.5	<i>Gångavstånd.....</i>	13
6.6	<i>Särskilda avgifter för kärl.....</i>	14
6.7	<i>Hämtning av bygg- och rivningsavfall</i>	14

7	ENSKILDA AVLOPPSANLÄGGNINGAR, FETTAVSKILJARE OCH FOSFORFÄLLOR	15
7.1	<i>Tömningsavgift.....</i>	15
7.2	<i>Fosforfällor</i>	15
7.3	<i>Toalettvagnar och tankar för disk- och avloppsvatten</i>	15
7.4	<i>Latrinhämtning.....</i>	15
7.5	<i>Tilläggsavgifter</i>	16
8	TILLFÄLLIGA EVENEMANG	17
9	ÖVRIGA AVGIFTER.....	17
9.1	<i>Felsortering</i>	17
9.2	<i>Frankörningsavgift vid bomkörning</i>	17
9.3	<i>Handläggningsavgift.....</i>	17
9.4	<i>Avgifter på återvinningscentral (ÅVC).....</i>	18

1 ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

1.1 Ansvar för den kommunala avfallshanteringen och gällande regler

Dessa föreskrifter om avgifter har kommunen beslutat med stöd av 15 kap. 20 § miljöbalken. Avgifterna avser den insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som kommunen ansvarar för. Avgiften får tas ut på ett sådant sätt att återanvändning, återvinning eller annan miljöanpassad avfallshandling främjas. Taxan gäller till dess att beslut om ny taxa träder i kraft.

Bestämmelser för hantering av avfall under kommunalt ansvar finns i *Föreskrifter om avfallshandling*, fastställda av respektive ägarkommun.

Insamlingssystemet i kommunerna består av fastighetsnära insamling via fyrfackskärl med totalt 10 fraktioner samt storbehållare i form av containrar och underjordsbehållare.

Grovavfall kan lämnas på återvinningscentralerna eller hämtas vid fastighetsgräns av MERAB.

Från och med den 1 januari 2024 ansvarar kommunerna för insamlingen av förpackningsavfall från hushåll samt samlokaliserade verksamheter som valt kommunal insamling. Producentansvarsorganisationen ansvarar för finansiering av den kommunala insamlingen vilket medför att hushållen lämnar sina förpackningar kostnadsfritt om fastigheten har hämtning varannan vecka eller mer sällan då detta är standardabonnemanget.

Hantering av avfall i Eslöv, Höör och Hörby kommuner som omfattas av kommunalt ansvar utförs av Mellanskånes renhållnings AB (MERAB) eller den som MERAB utser.

1.2 Definitioner

Med **en- och tvåbostadshus** menas villor, radhus, kedjehus, parhus och dylikt med egen ingång per bostad, oavsett ägandeform det vill säga egnahem, i hyresform eller bostadsrätt.

Med **årsbostad** menas en fastighet på vilken den boende är folkbokförd eller en fastighet som används för boende året runt.

Med **fritidsbostad** menas en fastighet där det inte behövs hämtning av avfall året runt. Om en eller flera personer är folkbokförda på fastigheten, eller om det finns behov av hämtning av avfall året runt, definieras fastigheten som årsbostad.

Med **flerbostadshus** menas ett hus med tre eller fler bostäder. Till flerbostadshus räknas även bostäder i speciella boenden som inte har eget kök, till exempel studentkorridorer samt verksamheter för vård och omsorg samt äldreboende.

Gemensamhetsanläggning avser en anläggning för avfallshandling som ägs och drivs i förening.

Med **verksamhet** menas alla verksamheter som inte är hushåll och som genererar kommunalt avfall, till exempel skolor, institutioner, fängelser och alla företag med personalmatrum av något slag. Alla verksamheter ska betala grundavgift, oavsett typ av abonnemang.

Med **nyttjanderättshavare** avses den som, utan att omfattas av begreppet fastighetsinnehavare, har rätt att bruka eller nyttja fastighet.

Med **storbehållare** avses container eller underjordsbehållare.

1.3 Principer

Avfallstaxan är miljöstyrande och ska bidra till att styra mot kommunernas mål inom avfallsområdet. Miljöbalken 27 kap. 4–6 §§ (1998:808) ger kommunen möjlighet att ta ut avgift på ett sådant sätt att miljöanpassad avfallshantering främjas. Avgiften ska fastställas med hänsyn till bl.a. självkostnads- och likställighetsprincipen. Taxan ska finansiera kostnaderna för hanteringen av avfall under kommunalt ansvar, främja god arbetsmiljö samt vara tydlig och enkel att förstå.

1.4 Avgifter och avgiftsskyldighet

Taxan för kommunalt avfall och avfall under kommunalt ansvar är uppdelad i en fast del (grundavgift) och en rörlig del för valt abonnemang. För att beräkna hur stor avgiften för avfallshanteringen blir totalt, adderas den fasta grundavgiften som gäller för den aktuella fastigheten med den rörliga avgiften som baserar sig på kärstorlek, typ av abonnemang och hämtningsintervall. Utöver detta faktureras avgift för olika tilläggstjänster när dessa tillämpas.

Belopp och avgifter i avfallstaxan är angivna i kronor inklusive moms.

Avgifter enligt denna taxa ska betalas till MERAB.

Årsavgift = Grundavgift + rörlig avgift + avgifter för eventuella tilläggstjänster

Grundavgifterna täcker kostnader för administration, återvinningscentraler, återvinningsstationer, farligt avfall, information, utvecklingskostnader för källsorteringssystem med mera.

Den **rörliga avgiften** för abonnemang täcker kostnaden för insamling, behållare och behandlingskostnader. Avgiften är beroende av behållarvolym, typ av abonnemang och insamlingsintervall.

Fastighetsinnehavaren är avgiftsskyldig. Med fastighetsinnehavare avses den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.

Fakturor kan, om det finns särskilda skäl och efter godkännande av MERAB och fastighetsinnehavaren, ställas till nyttjanderättshavaren. MERAB har rätt att häva denna överenskommelse om nyttjanderättshavaren inte uppfyller sina åtaganden. Avgiftsskyldigheten kvarstår hos fastighetsägaren och om fakturamottagaren inte betalat fakturorna inom föreskriven tid skickas fakturorna till fastighetsägaren för betalning.

Avgiftsskyldighet för abonnemang gäller även vid de tillfällen då avfallsbehållaren inte varit tillgänglig vid hämningstillfället, inte använts eller varit placerad på annat sätt än det i abonnemanget specificerade sättet.

Fakturering sker enligt det faktureringsintervall som fastställs av MERAB. Avgiften är årlig eller på annat sätt periodisk. Om insamling, transport eller bortskaffande sker vid enstaka tillfälle kan avgiften tas ut vid varje tillfälle.

Betalas inte fakturerat belopp inom tid som anges på fakturan utgår dröjsmålsränta enligt § 6 räntelagen. Sker betalning efter det att skriftligt inkassokrav enligt 5 § inkassolagen utsänts utgår även ersättning för inkassokravet enligt lag om ersättning för inkassokostnader med mera.

1.5 Felsortering eller andra avvikelser

Om kunden trots påpekande inte sorterar sitt avfall enligt MERAB:s anvisningar eller om kärlet är överfullt eller för tungt eller om det innehåller dåligt förpackat avfall, hämtas inte avfallet. Om så varit fallet ska avfallet omfördelas, förpackas och sorteras i rätt fraktion av

fastighetsinnehavaren innan det hämtas. Avfallet hämtas vid nästa ordinarie hämtningstillfälle eller efter beställning av extrahämtning mot avgift, enligt denna taxa, se ”**extra hämtning utöver ordinarie hämtningstillfälle**”.

Om kärlet upprepade gånger varit överfullt kan MERAB, efter samråd med fastighetsinnehavaren, utöka kärvolymen. Om hämtning inte kan ske vid ordinarie hämtningstillfälle faktureras avgift för ”**extra hämtning utöver ordinarie hämtningstillfälle**” när hämtning har skett.

Om felsorterat avfall inte åtgärdas eller om felet inte upptäckts förrän behållaren töms i hämtningsfordonet kan fastighetsinnehavaren komma att faktureras avgift för ”**felsortering**” utöver avgift för tömning.

1.6 Avgifter vid vissa undantag enligt avfallsföreskrifterna

Vid uppehåll i hämtning, efter ansökan enligt avfallsföreskrifterna, faktureras grundavgift men inte rörlig avgift.

Kommunens lokala nämnd för miljöfrågor fakturerar avgift för handläggning av ärendet enligt kommunens taxa.

Fastighetsinnehavare som fått tillstånd enligt gällande avfallsföreskrifter att använda gemensamt kärl delar på den rörliga avgiften beroende på kärvolym och hämtningsintervall. Grundavgift faktureras för var och en av fastigheterna. Varje fastighetsägare faktureras normalt för sin grundavgift och sin andel av det delade abonnemanget.

Årsavgift = Grundavgift + (rörlig avgift/antal hushåll)

1.7 Indexreglering

Ändring av avgifter i denna avfallstaxa får ske årligen och ändringen får högst vara den samma som förändringen av avfallsindex A12:1 MD.

Förändringen av avfallsindexet räknas från indextalet för juli månad föregående år till indextalet för juli innevarande år.

Höjningen av avfallstaxan träder i kraft 1 januari efterföljande år.

MERAB:s styrelse fattar beslut om ändringen.

1.8 Övrigt

I de fall där taxan inte går att tillämpa, exempelvis vid hämtning med andra metoder än de som är beskrivna i denna taxa eller där förhållandena väsentligt avviker från vad som är normalt, får MERAB besluta om avgifter baserat på principer i denna taxa och grunderna som anges i 27 kap 5 § miljöbalken, med självkostnad för tjänsten och avgift per timme.

2 AVGIFT FÖR ÅRSBOSTÄDER

2.1 Grundavgift (fast avgift)

Abonnemangsform	Avgift per år
En- och tvåbostadshus, årsbostäder, per bostad	1 625

2.2 Abonnement (rörlig avgift)

Källsortering i tio fraktioner i två stycken 370 liters kärl med vardera fyra fack samt påhångsbox.

Hämtningsintervall	Avgift per år
Kärl 1 töms varannan vecka (26 gånger/ år) Kärl 2 töms var fjärde vecka (13 gånger/ år)	1 310

2.3 Kompostering av matavfall (kräver dispens)

Källsortering i nio fraktioner i två stycken 370 liters kärl med vardera fyra fack samt påhångsbox. Facket för matavfall lämnas tomt.

Hämtningsintervall	Avgift per år
Kärl 1 töms varannan vecka (26 gånger/år) Kärl 2 töms var fjärde vecka (13 gånger/år)	1 220
Kärl 1 töms var fjärde vecka (13 gånger/år) Kärl 2 töms var fjärde vecka (13 gånger/år)	1 000

2.4 Tilläggstjänster – Extra kärl

Avgift per år för extra kärl (helt kärl) för restavfall.

Kärl	Töms samtidigt som kärl 1
240 liter	1 750
370 liter	2 294

Avgift per år för extra kärl (delat kärl) för pappers- och plastförpackningar.

Kärl	Töms samtidigt som kärl 2
370 liter	0

3 AVGIFT FÖR FRITIDSBOSTÄDER

Hämtningsperioden startar från 15/4.

3.1 Grundavgift (fast avgift)

Abonnemangsform	Avgift per år
En- och tvåbostadshus, fritidsbostäder, per bostad	1 315

3.2 Abonnement (rörlig avgift)

Källsortering i tio fraktioner i två stycken 370 liters kärl med vardera fyra fack samt påhångsbox.

Hämtningsintervall	Avgift per år
Kärl 1 töms varannan vecka (12 gånger/år)	750
Kärl 2 töms var fjärde vecka (7 gånger/år)	

3.3 Kompostering av matavfall (kräver dispens)

Källsortering i nio fraktioner i två stycken 370 liters kärl med vardera fyra fack samt påhångsbox. Facket för matavfall lämnas tomt.

Hämtningsintervall	Avgift per år
Kärl 1 töms varannan vecka (12 gånger/ år)	625
Kärl 2 töms var fjärde vecka (7 gånger/ år)	
Kärl 1 töms var fjärde vecka (7 gånger/ år)	500
Kärl 2 töms var fjärde vecka (7 gånger/ år)	

3.4 Tilläggstjänster – Extra kärl

Avgift per år för extra kärl (helt kärl) för restavfall. Endast möjligt vid abonnemang med 12 tömningar/år.

Kärl	Töms samtidigt som kärl 1
240 liter	1 213
370 liter	1 850

Avgift per år för extra kärl (delat kärl) för pappers- och plastförpackningar.

Kärl	Töms samtidigt som kärl 2
370 liter	0

4 AVGIFT FÖR FLERBOSTADSHUS OCH GEMENSAMHETSANLÄGGNINGAR

4.1 Grundavgift (fast avgift)

Abonnemangsform	Avgift per år
Flerbostadshus, per lägenhet	990

4.2 Abonnement (rörlig avgift)

4.2.1 Fyrfackskärl

Källsortering i tio fraktioner i två stycken 370 liters kärl med vardera fyra fack samt påhångsbox.

Hämtningsintervall	Avgift per år
Kärl 1 töms varannan vecka (26 gånger/år) Kärl 2 töms var fjärde vecka (13 gånger/år)	1 310

4.2.2 Tilläggstjänster – Extra kärl (vid fyrfacksabonnemang)

Avgift per år för extra kärl (delat kärl) för pappers- och plastförpackningar (fast avgift tillkommer ej).

Kärl	Töms samtidigt som kärl 2
370 liter	0

4.2.3 Hela kärl

Avgift per år för helt kärl för matavfall och restavfall.

Kärl	Varannan vecka	Veckotömning	Två gånger per vecka	Tre gånger per vecka
240 liter matavfall	1 750	3 675	7 718	12 128
240 liter restavfall	1 938	4 069	8 544	
370 liter restavfall	2 481	5 211	10 942	15 136
660 liter restavfall	3 970	10 421	21 885	30 271

Avgift per år för helt kärl för returpapper (tidningar)

Kärl	Var 4:e vecka	Varannan vecka	Veckotömning
240 liter	480	960	2 016

Avgift per år för helt kärl för wellpapp.

Kärl	Varannan vecka	Veckotömning	Två gånger per vecka
240 liter	0	625	
370 liter	0	625	
660 liter	0	625	1250

Avgift per år för helt kärl för förpackningar.

Kärl	Var 4:e vecka	Varannan vecka	Veckotömning
240 liter plast- pappersförp.		0	625
370 liter plast- pappersförp.		0	625
660 liter plast- pappersförp.		0	625
240 liter metallförp.	0	0	625
370 liter metallförp.	0	0	625
240 liter ofärgade glasförp.	0	0	625
240 liter färgade glasförp.	0	0	625

4.2.4 Storbehållare – hushåll med insamling i container

Avgift per år för matavfall och restavfall.

Volym	Varannan vecka	Veckotömning
Matavfall 1.0 m ³	9 750	20 475
Matavfall 1,7 m ³	16 000	33 600
Matavfall 4 m ³	26 500	55 650
Matavfall 8 m ³	40 500	85 020
Restavfall 1,0 m ³	10 625	22 313
Restavfall 1,7 m ³	16 875	35 438
Restavfall 4 m ³	28 000	58 800
Restavfall 8 m ³	44 750	93 975

Avgift per år för returpapper (tidningar).

Volym	Var 4:e vecka	Varannan vecka
1,0 m ³	4 750	9 975
1,7 m ³	6 875	14 438
4 m ³	7 625	16 013
8 m ³	8 525	17 903

Avgift per tömning för plastförpackningar, metallförpackningar, pappersförpackningar och wellpapp.

Volym	Kvartalstömning	Var 4:e vecka	Varannan vecka	Veckotömning
1,0 m ³	0	0	0	625
1,7 m ³	0	0	0	625
4,0 m ³	0	0	0	625
8,0 m ³	0	0	0	625

4.2.5 Storbehållare – hushåll med insamling i underjordsbehållare

Avgift per år för matavfall och restavfall.

Volym	Var 4:e vecka	Varannan vecka	Veckotömning
Matavfall 3–5 m ³		24 000	50 400
Restavfall 3–5 m ³	20 375	31 375	65 888

Avgift per år för returpapper (tidningar).

Volym	Kvartalstömning	Var 4:e vecka	Varannan vecka
3–5 m ³	4 250	6 250	13 125

Avgift per tömning av plastförpackningar, metallförpackningar, pappersförpackningar, färgade/ ofärgade glasförpackningar och wellpapp.

Volym	Kvartalstömning	Var 4:e vecka	Varannan vecka	Veckotömning
0,8–5 m ³	0	0	0	625

5 AVGIFTER FÖR VERKSAMHETER

För verksamheter finns grundavgift per verksamhet/ hämtställe.

Förpackningar från verksamheter är inte obligatoriskt, se separat prislista.

5.1 Grundavgift (fast avgift)

Abonnemangsform	Avgift per år
Verksamheter, per hämtställe	1 175

5.2 Abonnement (rörlig avgift)

5.2.1 Fyrfackskärl

Källsortering i fyra fraktioner i ett 370-liters kärl med fyra fack. Kärl 2 med verksamhetsförpackningar är inte obligatoriskt, se separat prislista.

Hämtningsintervall	Avgift per år
Kärl 1 töms varannan vecka (26 gånger/år)	1 310

5.2.2 Hela kärl

Avgift per år för helt kärl för matavfall och restavfall.

Kärl	Varannan vecka	Veckotömning	Två gånger per vecka	Tre gånger per vecka
240 liter matavfall	1 750	3 675	7 718	12 128
240 liter restavfall	1 938	4 069	8 544	
370 liter restavfall	2 481	5 211	10 942	15 136
660 liter restavfall	3 970	10 421	21 885	30 271

Avgift per år för helt kärl för returpapper (tidningar)

Kärl	Var 4:e vecka	Varannan vecka	Veckotömning
240 liter	480	960	2 016

5.2.3 Storbehållare verksamheter - container

Avgift per år för matavfall och restavfall.

Volym	Varannan vecka	Veckotömning
Matavfall 1.0 m ³	9 750	20 475
Matavfall 1,7 m ³	16 000	33 600
Matavfall 4 m ³	26 500	55 650
Matavfall 8 m ³	40 500	85 020
Restavfall 1,0 m ³	10 625	22 313
Restavfall 1,7 m ³	16 875	35 438
Restavfall 4 m ³	28 000	58 800
Restavfall 8 m ³	44 750	93 975

Avgift per år för returpapper (tidningar).

Volym	Var 4:e vecka	Varannan vecka
1,0 m ³	4 750	9 975
1,7 m ³	6 875	14 438
4 m ³	7 625	16 013
8 m ³	8 525	17 903

5.2.4 Storbehållare verksamheter - underjordsbehållare

Avgift per år för matavfall och restavfall.

Volym	Var 4:e vecka	Varannan vecka	Veckotömning
Matavfall 3–5 m ³		24 000	50 400
Restavfall 3–5 m ³	20 375	31 375	65 888

Avgift per år för returpapper (tidningar).

Volym	Kvartalstömning	Var 4:e vecka	Varannan vecka
3–5 m ³	4 250	6 250	13 125

6 TILLÄGGSTJÄNSTER

6.1 Extratömning av kärl

Extra tömning utöver ordinarie tömningstillfälle senast nästa arbetsdag	Avgift per kärl
	338

6.2 Extratömning av storbehållare

Extra tömning utöver ordinarie tömningstillfälle inom 5 arbetsdagar	Avgift per tillfälle och behållare
	2 184

6.3 Hämtning av trädgårdsavfall

Tömningar (18 st.) sker varannan vecka under perioden mars till och med november.

Kärl	Varannan vecka, periodavgift
240 liter	938
370 liter	1 188

Kärl ska placeras i tomtgräns.

6.4 Hämtning av grovavfall

Hämtning av grovavfall	Avgift per 3 kolli
	725

Grovavfall hämtas efter beställning. Med grovavfall menas till exempel, möbler, kyl/ frys med mera. Grovavfallet ska märkas upp med "GROVAVFALL" för att undvika missförstånd. Hämtning sker vid tomt- eller fastighetsgräns.

6.5 Gångavstånd

För avfallskärl som är placerade på ett gångavstånd mer än 5 meter från tomtgräns eller hämtningsfordonets uppställningsplats faktureras tilläggsavgift per hämtningstillfälle.

Utöver 5 meter per påbörjad 10-meters intervall faktureras en avgift per hämtningstillfälle och kärl.

Gångavstånd över 5 meter	Avgift per kärl och hämtningstillfälle
6–15	17
16–25	34
26–35	51
36–45	68
46–55	85

6.6 Särskilda avgifter för kärl

Tvätt av kärl (kärl byts mot annat kärl)	Avgift per kärl
	356

Avgift för flytt av kärl till annan uppställningsplats	Avgift per timme*
	625

*Minsta avgift för 1 h

6.7 Hämtning av bygg- och rivningsavfall

Insamling av bygg- och rivningsavfall från privatkunder som inte uppkommit/producerats i yrkesmässig verksamhet, kan hämtas av MERAB eller av MERAB utsedd entreprenör.

6.7.1 Insamling via lastväxlarflak

Insamling sker med hjälp av lastväxlarbil.

Tjänst	Avgift
Avgift för transport inkl. utkörning och hemtagning	3 356
Hyra per dag för lastväxlarflak	67

Behandlingsavgift tillkommer enligt punkt 6.7.3

6.7.2 Insamling via storsäck

Insamling sker med hjälp av kranbil.

Storsäck	Avgift
Avgift för hämtning 1–5 säckar	3 356
Avgift för hämtning 6–15 säckar	6 712
Pris per säck*	159

* Efter beställning hämtas på återvinningscentral Eslöv, Höör, Hörby och Rönneholm

Behandlingsavgift tillkommer enligt punkt 6.7.3

6.7.3 Behandlingsavgifter

Behandlingsavgift tillkommer enligt gällande prislista, beroende på material.

7 ENSKILDA AVLOPPSANLÄGGNINGAR, FETTAVSKILJARE OCH FOSFORFÄLLOR

Tömning av slamavskiljare och slutna tankar sker vid behov dock minst en gång per år. Tömning av fettavskiljare ska ske minst 4 gånger per år om inte särskilda skäl föreligger. Undantag från detta kräver dispens hos kommunen.

7.1 Tömningsavgift

Tömning inklusive 15 meter slanglängd

	Storlek	Avgift per tömning
Slamavskiljare med avvattning	0 – 3 m ³	1 219
Slamavskiljare utan avvattning	0 – 3 m ³	1 750
Sluten tank	0 – 3 m ³	1 750
BDT-vatten (köksbrunn)	0 – 1 m ³	625
Fettavskiljare	0 – 3 m ³	2 375

7.2 Fosforfällor

Inför tömning av fosforfälla ska fastighetsinnehavaren förbereda anläggningen enligt avfallsföreskrifterna så att tömning kan ske med slamsug eller kranbil. Tömning av fosforfälla utförs inom 5 arbetsdagar.

Slamsugarbil inkl. förare	Avgift per hämtning
Vardagar kl. 06.00 – 16.00	5 250
Kranbil inkl. förare	Avgift per hämtning
Vardagar kl. 06.00 – 16.00	5 250

7.3 Toalettagnar och tankar för disk- och avloppsvatten

Volym	Avgift per tömning
0 – 1 m ³	1 500

7.4 Latrinhämtning

Årsbostad	Varannan vecka
Avgift för en behållare	22 750
Avgift för två behållare	27 300

Fritidsbostad perioden 15/4–15/9	Varannan vecka
Avgift för en behållare	12 000
Avgift för två behållare	16 800

Budad hämtning	Per tillfälle
Avgift för max 5 behållare/tillfälle inkl. transportkostnad	2 250

Framkörningsavgift faktureras alltid om inte tömning kan ske.

7.5 Tilläggsavgifter

Slanglängd över 15 meter	Avgift per intervall
16 – 25	164
26 – 35	225
36 - 45	285
46 – 55	346
Över 56 tillägg per total meter	469

Övriga avgifter	Avgift
Tillägg för m ³ utöver angiven volym, avgift per m ³	500
Liten bil, avgift per gång	2 000
Tungt lock (mer än 15 kg), avgift per gång	844

Slamsugarbil inkl. förare	Avgift per timme
Vardagar kl. 06.00 – 16.00	2 188
Vardagar kl. 16.00 – 06.00	2 500
Jourtaxa (lördag /söndag/ helgdag)	3 000
Högtrycksspolning vardagar kl. 06.00 – 16.00	1 813

Tillkommer utöver ordinarie tömningskostnad.

Tilläggsavgift för budning	Dag och tid	Avgift per budning
Budning inom 5 arbetsdagar	Vard. 06.00 – 16.00	500
Budning akut samma/nästa dag	Vard. 06.00 – 16.00	1 563
Tidsbestämd dag	Vard. 06.00 – 16.00	1 563
Jouravgift vardagar	Vard. 16.00 – 06.00	4 500
Jouravgift lö/sö/helgdag	lö/sö/helgdag 00.00 – 24.00	6 125

Budad akut tömning som beställs en vardag innan kl. 12.00 utförs samma dag.

Budad akut tömning som beställs en vardag efter kl. 12.00 dagen utförs arbetsdagen efter.

Jourtömning utförs inom 4 timmar.

8 TILLFÄLLIGA EVENEMANG

Hyrperioden är maximalt 10 kalenderdagar.

Tjänst	Avgift
Transportavgift för utkörning och hemtagning, per hämtställe	450
240 liter för matavfall, per kärl*	138
240 liter för restavfall, per kärl	138
370 liter för restavfall, per kärl	188
660 liter för restavfall, per kärl	250
240 liter för metallförpackningar, ofärgat glas, färgat glas samt returpapper (tidningar) (1 kärl per fraktion)	63
370 liter för plast-, pappersförpackningar (1 kärl per fraktion)	63
Extra tömning, per kärl	Se pkt 6.1

* Behållaren klassas som restavfall om det förekommer annat avfall än matavfall i behållaren och felsorteringsavgift kommer då faktureras.

9 ÖVRIGA AVGIFTER

9.1 Felsortering

Avgift per behållare och per tillfälle, tillägg utöver ordinarie avgift.

Behållare	Avgift
Kärl	600
Storbehållare/container > 1 m ³	1 125

Utöver ordinarie avgift för tömning av behållare faktureras avgift vid hämtning av felsorterat avfall, när rättelseåtgärder inte vidtagits av fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren. Avgift kan faktureras även när felet inte upptäckts förrän behållaren töms in i hämtningsfordonet.

9.2 Framkörningsavgift vid bomkörning

Framkörningsavgift	Avgift per tillfälle
	812

Framkörningsavgift faktureras om planerad/bokad hämtning inte kan utföras. Till exempel på grund av att ett annat fordon parkerats så att det står i vägen.

9.3 Handläggningsavgift

Handläggningsavgift tas ut vid ansökan om att dela kärl då två eller maximalt tre kunder önskar dela kärl för insamling av avfall. Avgiften faktureras samtliga sökande. Handläggningsavgift tas även ut vid ansökan om etablering av en gemensam samlingsplats för avfall, en så kallad gemensamhetsanläggning.

Avgiften tas ut per ärende.

Handläggningsavgift	Avgift
Avgift gemensamma kärl per sökande	312
Avgift gemensamhetsanläggning, timtaxa (kr/h)	625

9.4 Avgifter på återvinningscentral (ÅVC)

Avfall	Avgift
Stock, stam, rot, stubbe (över 25 cm i diameter)	725 kr/styck
Brandsläckare, 1 behållare per tillfälle	0 kr
Brandsläckare, pris per styck vid lämning av fler än 1 behållare	528 kr

MERAB kommer att införa inpasseringssystem med besöksbegränsning för hushåll. När inpasseringssystemet införs kommer det att ingå ett visst antal fria besök per år på MERAB:s återvinningscentraler. För besök därutöver kommer en avgift på 300 kronor per besök att tas ut.

Information om Avfallstaxa 2025

MERAB har tagit fram ett förslag till ny avfallstaxa för Eslöv, Hörby och Höörs kommun som skickas till ägarkommunerna för beslut. Avsikten är att den nya avfallstaxan ska gälla från 2025-01-01.

Bakgrund

Kommunen har enligt 27 kap. 4–6 §§ i miljöbalken rätt att ta ut avgifter för den avfallshantering som kommunen är skyldig att utföra, det vill säga insamling, transport och behandling av avfall samt för vissa avfallsförebyggande åtgärder.

Avfallstaxan omfattar två delar:

Grundavgift som täcker kostnader för återvinningscentraler, återvinningsstationer, farligt avfall, övergripande arbete med planering, information, kundtjänst, upphandling, fakturering, utvecklingskostnader för insamlingsystem med mera.

Rörlig avgift som täcker kostnader för insamling, insamlingsbehållare (kärl och containers), tömningsavgifter, tömningsintervall, kärolvolymer och typ av abonnemang samt behandlingskostnader.

Nya förutsättningar gällande insamling av förpackningar

2022 beslutade regeringen via en ny förpackningsförordning (SFS2022:1275) att från och med den 1 januari 2027 ska fastighetsnära insamling av förpackningar vara huvudsystemet i hela landet. Senast vid årsskiftet 2026/ 2027 ska det vara infört för alla hushåll samt verksamheter som har avfallshantering som är samlokaliserad med hushåll.

Producentansvaret kvarstår men den 1 januari 2024 övergick ansvaret för själva insamlingen från producenterna till landets kommuner. Producenterna har kvar ansvaret för materialåtervinningen av förpackningarna och de ska genom producentansvaret stå för systemets kostnader.

Syftet med förändringarna är att höja insamlingsnivåerna genom den ökade tillgängligheten och därmed se till att mer material återvinns och att materialet cirkuleras till nya förpackningar och produkter.

Införandet av förpackningsförordningen ledde till ett utökat ansvar för kommunerna. I Eslöv, Hörby och Höörs kommuner sköts avfallshanteringen av MERAB och därför har ytterligare ansvar landat på bolaget. Från den 1 januari 2024 gäller att:

- MERAB har fått ansvar för insamlingen av förpackningar från hushåll, fritidshus och flerfamiljshus.
- MERAB har tagit över driften av återvinningsstationerna vilket inkluderar ansvar för stationerna och behållarna samt tömning och städning.
- MERAB har tagit över ansvaret för omlastning av förpackningsavfallet.
- Verksamheterna kan själva lämna sina förpackningar kostnadsfritt på en av producentansvarsorganisationerna anvisad plats (för närvarande Ragnsells i Malmö och Landskrona) eller anlita en extern transportör. De verksamheter som önskar kan också låta MERAB sköta insamlingen av förpackningar.

MERAB införde fastighetsnära insamling redan 2013

I Eslöv, Hörby och Höörs kommun infördes fastighetsnära insamling av mat- och restavfall samt förpackningar för villor och småhus redan 2013. Lösningen som valdes var den så kallade fyrfacksmodellen, som består av två 370-literskärl (kärl 1 och kärl 2) med fyra fack vardera, se bild 1.

De insamlade förpackningarna lämnades över till så kallade materialbolag (FTI och TMR) som producenterna bildat för att de skulle sköta producentansvaret. MERAB fick en ersättning av materialbolagen för de insamlade förpackningarna, som baserades på insamlad mängd. Ersättningen täckte en liten del av insamlingskostnaden. Resterande kostnad debiterades kunderna via renhållningsavgiften.

Bild 1: 2 fyrfackskärl, kärl 1 och kärl 2

På kärl 2 finns en påhågsbox för batterier och ljuskällor. Via 4-fackskärlen kan totalt 10 fraktioner samlas in fastighetsnära, se bild 2:

- Matavfall
- Restavfall
- Tidningar
- Förpackningar i papper, plast, ofärgat och färgat glas och metall
- Ljuskällor
- Batterier

Bild 2: Fackindelning i kärl 1 och 2

Den fastighetsnära insamlingen av förpackningar har varit en frivillig tjänst som MERAB erbjudit kunderna sedan 2013. Fram till 2024 var det ca 90 % av kunderna som hade valt att ha fastighetsnära insamling.

Vid införandet av de nya avfallsföreskrifterna som beslutades i början av 2024 blev det obligatoriskt med fastighetsnära insamling för alla hushåll i mellanskåne. Under sommaren 2024 fick resterande 10 % av villor och småhus sina fyrfackskärl och under 2025 kommer den fastighetsnära insamlingen av förpackningar att byggas ut så att den även omfattar alla flerbostadshus. Många av flerbostadshusen har fastighetsnära insamling av förpackningar redan i dag.

Nya förutsättningar för avfallstaxan

Producenterna ska ersätta kommunerna för kostnaden för insamlingen av förpackningarna. Naturvårdsverket har tagit fram en ersättningsmodell som grund för beräkning av ersättningen till kommunerna (och därmed MERAB) utifrån bestämmelserna i förpackningsförordningen.

Ersättningen från Naturvårdsverket baseras på hur stor andel av fastigheterna som har fastighetsnära insamling av förpackningar, hur stor volym av olika förpackningar som samlas in, samt tillgången till återvinningsstationer och återvinningscentraler. En viss ersättning betalas också ut för att informera kommuninvånarna om förpackningsinsamlingen.

I avfallstaxan som ska gälla från 2025-01-01 kommer grundavgiften och den rörliga avgiften justeras med hänsyn till ersättningen från Naturvårdsverket och utifrån ökade kostnader för insamling, städning och omlastning efter övertagandet av ansvaret för återvinningsstationerna och omlastningen.

Följande utgångspunkter gäller för den nya taxan:

- Insamlingen av hushållens (villor, fritids- och flerfamiljshus) förpackningar skall vara kostnadsfri vid ”normalt tömningsintervall” för kunden. Vad som anses vara ”normalt tömningsintervall” varierar beroende på fraktion.

- Insamlingen av flerfamiljshusens förpackningar kommer hanteras på samma sätt som hushållens, det vill säga vara kostnadsfri vid ”normalt tömningsintervall” som är beroende av avfallsfraktion.
- För att minska transporterna finns en miljöstyrning i taxan som innebär att det är billigare att ha 14-dagarstömning än veckotömning för flerfamiljsbostäder och verksamheter. Det medför till exempel att det är billigare att ha 2 kärl med 14-dagars tömning än 1 kärl med veckotömning.
- Tätare tömning kan erbjudas men det innebär en merkostnad för kunder som väljer denna tjänst.
- Vissa abonnemangsformer kommer att upphöra, såsom 2-delade kärl för mat och restavfall.
- Kvartalstömning kommer att upphöra och ersätts av abonnemang med 4-veckorstömning på kärl 1 och 2.
- Ändringar i lagstiftningen gör att vissa verksamheter ska definieras som hushåll. Det gäller äldreboenden, studentbostäder, LSS-boenden och trygghetsboenden.
- Följande definieras som verksamheter med avseende på insamling av förpackningar: skolor, institutioner, fängelser och företag med personalmatrum av något slag.
- MERAB avser att fortsätta erbjuda separat insamling av förpackningar hos verksamheter.
- Verksamheternas förpackningar kommer fortsatt hanteras enligt separat prislista. Prislistan baseras på de faktiska kostnaderna för insamlingen.
- Matavfall som är ett utsorterat avfall, (nationellt krav på obligatorisk utsortering) får en lägre avgift än restavfall som anses vara osorterat, där en höjning kommer ske. Det påverkar främst flerfamiljsfastigheter och verksamheter.

Producentansvaret för returpapper (tidningar med mera) upphörde att gälla vid årsskiftet 2021/ 2022 och ansvaret för insamling samt materialåtervinning av returpapper övergick till kommunerna från den 1 januari 2022.

Sammanfattningsvis har kommunerna därmed ansvar för att samla in följande fraktioner via kärl:

- matavfall
- restavfall
- returpapper
- förpackningar i papper, plast, glas och metall

Sammanfattning av förslag till ny avfallstaxa

Nedan redovisas en sammanfattning av förslagen till nya avgifter för några av de vanligaste typerna av avfallsabonnemang.

I det bifogade taxedokumentet finns förslag på samtliga taxor som ingår i avfallstaxan och som föreslås börja gälla 2025-01-01.

Årsbostad

4-facksabonnemang årsbostad, årsavgift = 2 935 kr (3 980 kr 2024)

Fritidsbostad

4-facksabonnemang fritidsbostad, årsavgift = 2 075 kr (2 641 kr 2024)

Flerbostadshus

Abonnemangen för matavfall, restavfall och tidningar ökar med ca 7 % för flerbostadshus.

Insamlingen av förpackningar vid ”normalt tömningsintervall” kommer vara kostnadsfri.

Verksamheter

Abonnemangen för matavfall, restavfall och tidningar ökar med ca 7 % för verksamheter.

Insamling av förpackningar hanteras enligt separat prislista.

Vid fyrfacksabonnemang är kär 2 valfritt (gäller endast verksamheter).

Slamtömning

Avgifterna för slamtömning kommer att justeras så att tömningskostnader och tilläggstjänster separeras så att det blir tydligare för kund vilka tjänster man betalar för.

Avgifterna delas upp enligt följande:

- Tömningsavgift
- Tilläggsavgift för 5-dagars budning
- Tilläggsavgift vid akut tömning
- Tilläggsavgift vid jourtömning
- Tilläggsavgift för slanglängd
- Tilläggsavgift för liten bil
- Tilläggsavgift för extra volymer

Avgifterna för slamtömning kommer dessutom att justeras utifrån ökade kostnader för insamlingen. Det kommer även att göras en justering för att insamlingen av slam i högre grad ska bli självbärande. Tidigare har sophämtningen delvis ”sponsrat” insamlingen av slam och det föreslås upphöra på sikt. Därför föreslås en höjning på ca 12% för slamkunderna.

Exempel:

Tömningsavgift slamavskiljare med avvattning

höjning 101 kr/tömning

Tömningsavgift sluten tank/ej avvattning

höjning 149 kr/tömning

Andra förändringar i taxan

I samband med antagandet av de nya Avfallsföreskrifterna så har MERAB fått ett utökat ansvar att hantera ansökningar gällande

- gemensamma kärl där 2–3 kunder delar på ett abonnemang
- gemensamhetsanläggningar, till exempel en stugby som önskar etablera en gemensam samlingsplats för sophantering

För att hantera dessa ansökningar föreslås nya avgifter i avfallstaxan (tidigare hanterade varje kommun detta med debitering utifrån deras respektive taxa).

Handlägningsavgift för gemensamma kärl per sökande: 312 kr /tillfälle/sökande

Handlägningsavgift för gemensamhetsanläggning, timtaxa: 625 kr/ påbörjad timme.

Bilagor

Bilaga 1 Förslag till Avfallstaxa gällande från 2025-01-01

Bilaga 2a och 2b Taxejämförelse 4-fack

Översikt

Kommunerna i jämförelsen har alla 4-fackskärl.

Avgifterna gäller kärl 2*370 liter och inkluderar moms.

Tomma rutor: annan avgiftsmodell, uppgift saknas ed.

2024: Hämtat från kommunernas respektive hemsidor.

2023: Från Avfall Web eller kommunernas egna handlingar.

Summa grund- och hämtavgift 4-fack villa

År	2025	2024	2023
Nårab (alla kommuner samma)		3 854	
Hässleholm		3 589	3 589
Sjöbo		4 334	4 015
Ystad		3 625	
Staffanstorps		3 959	3 959
Kristianstad		3 000	2 760
Helsingborg (NSR)		2 735	3 085
Bjuv (NSR)		2 625	3 255
Båstad (NSR)		2 240	2 315
Ängelholm (NSR)		2 750	3 895
Åstorp (NSR)		2 750	3 140
Lund		3 192	3 192
Lomma		2 350	
Osby		3 333	3 333
Svedala		2 500	
Trelleborg		2 931	2 931
Östra Göinge		3 333	3 333
Medel		3 124	3 292

MERAB 2 935 3 980 3 765

Totalkostnader 4-fack villa (högt till lågt)

Sjöbo	4 334
Staffanstorps	3 959
Nårab (alla kommuner samma)	3 854
Ystad	3 625
Hässleholm	3 589
Osby	3 333
Östra Göinge	3 333
Lund	3 192
Kristianstad	3 000
Trelleborg	2 931
Ängelholm (NSR)	2 750
Åstorp (NSR)	2 750
Helsingborg (NSR)	2 735
Bjuv (NSR)	2 625
Svedala	2 500
Lomma	2 350
Båstad (NSR)	2 240

MERAB:s förslag inför 2025 2 935

Förändring senaste året (2023-2024) för totalkostnaden 4-fack villa

Höjning	Sjöbo	8%
	Kristianstad	9%
Sänkning	Helsingborg (NSR)	-11%
	Bjuv (NSR)	-11%
	Båstad (NSR)	-3%
	Ängelholm (NSR)	-29%
	Åstorp (NSR)	-12%
Ingen förändring	Hässleholm	0%
	Staffanstorps	0%
	Lund	0%
	Osby	0%
	Trelleborg	0%
	Östra Göinge	0%

MERAB:s förslag inför 2025 -22%

OBS! MERAB:s förslag gäller för taxa 2025. Övriga kommuner kan också komma att justera sina taxor inför 2025.

Jämför taxa 2024 (inkl moms 25%)

Kommunerna i jämförelsen har alla fyrfackskärl, avgifterna gäller kärl 2*370 liter

2024: Hämtat från kommunernas respektive hemsidor.

2023: Hämtat från Avfall Web

Tomma rutor: Annan avgiftsmodell, uppgift saknas ed

	Grundavgift								Hämtavgift				Summa grund- och hämtavgift				trädgård 190 / 240 l	trädgård 370 l
	Villa		Fritid		Lägenhet		Verksamhet		4-fack villa		4-fack fritid		4-fack villa		4-fack fritid			
	2024 (infört jan- mars)	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2024
Nårab (alla kommuner samma)	1 669	1 620	1 141	975	1 164		1 469		2 185		1 151		3 854		2 292		815	1 233
Hässelholm	1 401	1 401	1 036	1 036	621	321	974	974	2 188	2 188	1 486	1 486	3 589	3 589	2 522	2 522	1 622	1 622
Sjöbo	1 100	899	1 100	899	1 100	1 798	480	375	3 234	3 116	3 234	3 116	4 334	4 015	4 334	4 015	1 036	1 495
Ystad	ingår		ingår		ingår		ingår		3 625		2 356		3 625		2 356			2 112
Staffanstorps trol samma	1 113	1 113	1 113	1 113	767	767			2 846	2 846	1 313	1 313	3 959	3 959	2 426	2 426	1 050	1 124
Kristianstad	1 380	1 270	804	740	739	680	576	530	1 620	1 490	1 217	1 118	3 000	2 760	2 021	1 858		1 207
Helsingborg (NSR)	1 250	1 600	875	975					1 485	1 485	1 190	1 300	2 735	3 085	2 065	2 275	1 050	900
Bjuv (NSR)	1 250	1 600	875	975					1 375	1 655	1 170	1 420	2 625	3 255	2 045	2 395	900	1 050
Båstad (NSR)	1 000	1 050	875	945					1 240	1 265	1 000	1 085	2 240	2 315	1 875	2 030	875	940
Ängelholm (NSR)	1 250	1 600	875	975					1 500	2 295	1 190	2 110	2 750	3 895	2 065	3 085	900	1 050
Åstorp (NSR)	1 250	1 600	875	975					1 500	1 540	1 050	1 395	2 750	3 140	1 925	2 370	900	1 050
Lund	1 513	1 513	756	756	454	454	628	628	1 679	1 679	840	840	3 192	3 192	1 596	1 596	944	
Lomma	570		570		500		650		1 780		1 530		2 350		2 100		750	1 300
Osby	1 247	1 247	1 172	1 172	756	756	680	680	2 086	2 086	1 192	1 192	3 333	3 333	2 364		1 014	1 138
Svedala	641	891	641	891	627	627	737	737	1 859		1 089		2 500		1 730		750	1 300
Trelleborg	1 100	1 100	810	810					1 831	1 831	1 572	1 527	2 931	2 931	2 382	2 337	648	983
Östra Göinge	1 247	1 247	1 172	1 172	756	756	680	680	2 086	2 086	1 192	1 192	3 333	3 333	2 364		1 014	1 138
Medel	1 186	1 317	918	961	748	770	764	658	2 007	1 966	1 398	1 469	3 124	3 292	2 262	2 446	951	1 228

	Grundavgift								Hämtavgift				Summa grund- och hämtavgift				trädgård 190 / 240 l	trädgård 370 l
	Villa		Fritid		Lägenhet		Verksamhet		4-fack villa		4-fack fritid		4-fack villa		4-fack fritid			
MERAB:s förslag inför 2025	1 625	1 422	1 315	1 131	990	852	1 175	806	1 310	2 343	750	1 368	2 935	3 765	2 065	2 499	938	1 188

OBS! MERAB:s förslag gäller för taxa 2025. Övriga kommuner kan också komma att justera sina taxor inför 2025.

Miyich, Margarita

Från: gtp-registrering
Ämne: VB: Beslutsunderlag gällande ny avfallstaxa 2025
Bifogade filer: Följebrev_Information om ny Avfallstaxa 2025_2024-08-30.pdf; SLUTVERSION FÖRSLAG Avfallstaxa gällande från 2025-01-01_2024-08-30.pdf; Jämförelse taxa 4-fack_Översikt.pdf; Jämförelse taxa 4-fack.pdf

Från: Åsa Winkler <asa.winkler@merab.se>

Skickat: den 5 september 2024 10:36

Till: Kommunen <Kommunen@eslov.se>; kommunen@horby.se; kommun@hoor.se

Ämne: Beslutsunderlag gällande ny avfallstaxa 2025

Hej!

På uppdrag av MERAB:s styrelse skickar jag över beslutsunderlag gällande ny avfallstaxa inför 2025 som ska beslutas av kommunfullmäktige i Eslöv, Hörby och Höör.

Med vänlig hälsning

Åsa Winkler

VD

0413-684 49

asa.winkler@merab.se

Mellanskånes Renhållnings AB, Box 94, 241 22 Eslöv

Tillfällig besöksadress: Åkermans väg 7A

www.merab.se • kundtjänst 0413-684 40 • Org nr 556214-7800

2024-09-11

Karin Sandström

+4641362563

karin.sandstrom@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse. Förfrågan om finansiering till Saxån-Braåns vattenråd

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna frågan om fördelningsnycklar till kommunstyrelsen.
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar att lyfta in frågan om utökad budget i yttrandet till fullmäktige.

Ärendebeskrivning

Enligt EU:s vattendirektiv ska vattenförekomster ha uppnått god status senast 2027. Saxån-Braåns avrinningsområde är cirka 362 km², varav ungefär 80 % består av åkermark. Enligt Länsstyrelsen har både Braån och Välabäcken otillfredsställande ekologisk status, medan Saxån har måttlig status. Vattenrådet påvisar ett stort åtgärdsbehov i avrinningsområdet och pekar på att en kommun har enligt vattendirektivet en skyldighet att övervaka vattenkvaliteten och identifiera föroreningskällor.

Eslövs kommun ingick 2020 ett samarbetsavtal med Kävlinge, Svalöv och Landskrona för genomförandet av vattenvårdsåtgärder i Saxån-Braåns vattenråds verksamhetsområde samt närliggande kustmynnande vattendrag. Avtalet omfattar lika belopp av medlemsavgift med 155 000 kr per kommun (2020, indexuppräknings enligt KPI 2019). Landskrona stad förbinder sig att finansiera sekretariat till en kostnad av 50 000 kr per år (samma indexuppräknings). Anställd åtgärdssamordnare samt åtgärder finansieras genom att söka statligt och kommunalt projektstöd. Avtalet anger att uteblivet extra stöd innebär att arbetet får anpassas till den kommunala basfinansieringen.

Avtalet är tecknat tills vidare och utträde kan tidigast ske till årsstämman 2027. Vattenrådet framhåller att genom rådets arbete fullgör medlemskommunerna en betydande del av sitt ansvar att arbeta för att uppnå god status i vattendragen i enlighet med vattendirektivet. Vattenrådet spelar även en central roll i detta arbete som en samarbetsplattform mellan olika intressenter i avrinningsområdet, såsom kommuner, myndigheter, näringsliv och ideella organisationer. Vattenrådet samordnar och samarbetar kring vattenförvaltningsfrågor och recipientkontrollprogrammet i Saxån-Braåns avrinningsområde, utvecklar

gemensamma åtgärdsprogram, genomför vattenvårdsprojekt och stödjer kommunala verksamheter i olika vattenrelaterade ärenden.

Beslutsunderlag

Skrivelse -förfrågan om finansiering till Saxån-Braåns vattenråd

Protokoll Styrelsemöte 2024-06-18

Förslag till beslut Styrelsemöte 2024-06-18

Samarbetsavtal mellan kommunerna i Saxån-Braåns vattenråd 2020 - tv

Beredning

Saxån-Braåns vattenråd inkommer med en skrivelse angående äskande av medel inför 2025. Vattenrådet äskar ökad medfinansiering på totalt 450 000 kr per år för att trygga kärnverksamheten vilket motsvarar 112 500 kr per kommun, jämt fördelat. Vattenrådet äskar också att kommunen tar ställning till vattenrådets förslag till en ny fördelningsberäkning av medlemsavgiften.

Vattenrådet framhåller att den ekonomiska ställningen är kraftigt påverkad.

Länsstyrelsen har meddelat att den statliga medfinansieringen för åtgärdssamordnartjänsten förväntas minska över tid och har uppmanat etablerade vattenråd att planera för finansiering av tjänsten. Samtidigt menar vattenrådet att arbetsbelastningen ökar kopplat till översvämningar, klimatförändringar och vattenkvalitet. Men påtalar också att Saxån-Braåns vattenråd har en mindre verksamhetsbudget jämfört med liknande vattenråd i Skåne.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden kommer lyfta frågan om utökade medel i budgetprocessen inför 2025.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden hänvisar till det nu gällande ingångna avtalet att ekonomiska förutsättningar avgränsar arbetet i vattenrådet till gällande uppdrag. Avtalet är ett mellankommunalt avtal. Nämnden tar därför inte upp frågan om omförhandling av fördelningsnycklar utan överför frågan till kommunstyrelsen.

Beslutet skickas till

Saxån Braåns vattenråd

Kommunstyrelsen

Dave Borg
Förvaltningschef

Karin Sandström
Avdelningschef stab och miljö

Finansiering av gemensam åtgärdssamordning i Saxån-Braåns vattenråd

Förslag till beslut

Saxån-Braåns vattenråd äskar från sina medlemskommuner att:

- bistå Saxån-Braåns vattenråd med en ökad medfinansiering på 450 000 kr per år för att trygga kärnverksamheten, jämnt fördelat mellan medlemskommunerna. Höjningen motsvarar ett belopp om 112 500 kr per kommun.
- ta ställning till vattenrådets förslag till en ny fördelningsberäkning av medlemsavgiften.

Den nuvarande fördelningsberäkningen för medlemsavgiften enligt samarbetsavtalet mellan kommunerna i Saxån-Braåns vattenråd, som innebär att medlemsavgiften jämnt fördelas över alla medlemskommuner, gäller tills medlemskommunerna gemensamt eventuellt kommer överens om en ny fördelningsberäkning.

Medlemskommuner	Medlemsavgift 2024	Medlemsavgift 2025: avgift 2024 + 450 000 kr enligt nuvarande fördelningsnyckel*	Medlemsavgift 2025: avgift 2024 + 450 000 kr enligt föreslagen fördelningsnyckel*
Svalöv	246 783 kr	359 283 kr	380 642 kr
Eslöv	246 783 kr	359 283 kr	407 059 kr
Landskrona	246 783 kr	359 283 kr	363 445 kr
Kävlinge	246 783 kr	359 283 kr	285 986 kr

* Beloppen för 2025 i tabellen ovan är beräknade utan indexering.

Bakgrund

Enligt EU:s vattendirektiv ska vattenförekomster ha uppnått god status senast 2027. I Saxån-Braåns avrinningsområde kvarstår mycket arbete för att god status ska uppnås. Saxån-Braåns avrinningsområde är cirka 362 kvkm², varav ungefär 80 % består av åkermark. Enligt Länsstyrelsen i VISS har både Braån och Välabäcken otillfredsställande ekologisk status, medan Saxån har måttlig status. Det finns därmed ett stort åtgärdsbehov i avrinningsområdet. En kommun har enligt vattendirektivet en skyldighet att övervaka vattenkvaliteten, identifiera föroreningskällor och vid behov vidta åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten och miljön i vattendragen.

Genom Saxån-Braåns vattenråd fullgör medlemskommunerna en betydande del av sitt ansvar att arbeta för att uppnå god status i vattendragen i enlighet med vattendirektivet. Vattenrådet spelar även en central roll i detta arbete som en samarbetsplattform mellan olika intressenter i avrinningsområdet, såsom kommuner, myndigheter, näringsliv och ideella organisationer. Vattenrådet samordnar och samarbetar kring vattenförvaltningsfrågor och recipientkontrollprogrammet i Saxån-Braåns avrinningsområde, utvecklar gemensamma åtgärdsprogram, genomför vattenvårdsprojekt och stödjer kommunala verksamheter i olika vattenrelaterade ärenden.

Saxån-Braåns vattenråd får i år 987 132 kr från medlemskommunerna. Avgiften är jämnt fördelad över fyra medlemskommuner, cirka 40 % av avgiften bekostar vattenkontrollprogrammet och cirka 30 % bekostar åtgärdssamordnarens lön, som även finansieras genom. Åtgärdssamordnarens tjänst medfinansieras med LOVA-bidrag. Vattenrådet har genomfört en utredning av medlemsavgiften. Några av de viktigaste punkterna som ligger till grund för denna process är:

- Länsstyrelsens meddelande om att den statliga medfinansieringen för åtgärdssamordnartjänsten förväntas minska över tid och uppmanar etablerade vattenråd att planera för egen finansiering av tjänsten. Det blir en halvering av Länsstyrelsens LOVA-budget för 2025 jämfört med 2024, där LOVA-bidraget idag finansierar 75% av vattenrådets åtgärdssamordnarens tjänst.
- Ökad arbetsbelastning och ökade uppgifter kopplade till översvämningar, klimatförändringar och vattenkvalitet, samtidigt som Saxån-Braåns vattenråd har en mindre verksamhetsbudget jämfört med liknande vattenråd i Skåne.

Om beslutet tas att inte höja medlemsavgiften bedöms det bli nödvändigt att genomföra besparingar inom kärnverksamheten. Dessa besparingar kommer troligen på sikt innebära att åtgärder måste genomföras för att minska kostnaderna för åtgärdssamordnarens tjänst samt andra delar av verksamheten, såsom de gratis exkursioner vattenrådet erbjuder till skolor i avrinningsområdet. En annan konsekvens är att antalet åtgärder som kan genomföras samt uppväxlingen som uppnås med medlemsavgiften kommer att minska. Mellan 2019 och 2023 har medlemskommunerna betalat medlemsavgifter värda cirka 3,5 miljoner kronor, vilket har resulterat i bidrag på totalt 20,5 miljoner kronor för genomförda vattenvårdsåtgärder i området.

Beslutsunderlag

- Skrivelse 2024-06-28
- Protokoll Styrelsemöte 2024-06-18
- Förslag till beslut Styrelsemöte 2024-06-18

Miyich, Margarita

Från: Söderman, Annika
Skickat: den 10 juli 2024 11:09
Till: miljo
Ämne: VB: Förfrågan om finansiering till Saxån-Braåns vattenråd
Bifogade filer: Protokoll Saxån-Braåns styrelsemöte 2024-06-18.pdf; Skrivelse-Förfrågan om finansiering till Saxån-Braåns vattenråd.pdf; Bilaga 4. Förslag till beslut - Medlemsavgift och underhålls- och reparationsfond.pdf

Från: Sahlgren, Anna - MIL
Skickat: den 10 juli 2024 11:08:49 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlin, Bern, Rom, Stockholm, Wien
Till: Kommunen
Kopia: Söderman, Annika; Serrure, Laurent - MIL
Ämne: Förfrågan om finansiering till Saxån-Braåns vattenråd

Hej,

Saxån-Braåns styrelse har under styrelsemöte 2024-06-18 beslutat om att äska ökade medel från sina medlemskommuner samt ändra fördelningen av medlemsavgiften.

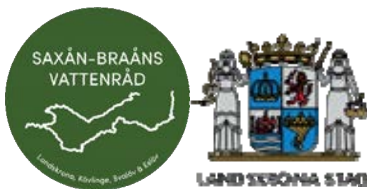
I underlaget finns en officiell skrivelse om äskande av medel. Bifogat finns även förslag till beslut samt protokollet från styrelsemötet med styrelsens beslut, se punkt 8.

Trevlig sommar!

Med vänliga hälsningar,

Anna Sahlgren
Vattenstrateg och åtgärdssamordnare
Saxån - Braåns Vattenråd

Miljöförvaltningen
Drottninggatan 7
Landskrona stad
0733 473 605
Epost: anna.sahlgren@landskrona.se

Protokoll extra insatt styrelsemöte

Datum: 2024-06-18

Tid: kl. 9-11

Plats: Kommunhuset, Svalöv

Ordinarie	Representerar	Närvaro
Agneta Björk Linné (ordf.)	Landskrona stad	x
John Fidler	Eslövs kommun	x
Anders Lindvall	Kävlinge kommun	x
Mats Hannander	Svalövs kommun	x
Niklas Persson	NSVA	x (digitalt)
Bengt Hellerström	LRF	x
Alexander Hess	Sportfiskarna	-
Ulf Trolle	Jordägarna	-
Lars-Olov Strand	Naturskyddsföreningen	-
	Eslöv	

Ersättare	Representerar	Närvaro
Rune Granqvist	Landskrona stad	x (digitalt)
Jimmy Runesson	Kävlinge kommun	-
Per Anders B Nilsson	Eslövs kommun	-
Ann Charlotte Hansson	Svalövs kommun	-
Sofia Jezek	NSVA	-

Övriga	Representerar	Närvaro
Anna Sahlgren	Landskrona stad	x
Laurent Serrure	Landskrona stad	x (digitalt)
Annika Söderman	Eslövs kommun	x
Linn Svensson Renström	Svalövs kommun	x
Patrik Lund	Kävlinge kommun	x
Jörgen Hanak	Landskrona stad	x

§1 Mötets öppnande

Ordförande Agneta Björk Linné öppnar mötet.

§2 Fråga om jäv

Inga anmälningar om jäv.

§3 Upprop och fastställande av dagordning

Upprop genomfördes av sittande sekreterare Anna Sahlgren.

Styrelsen beslutade att
Godkänna dagordningen

§4 Val av justeringsperson samt tid för justering

Styrelsen beslutade att
Välja Bengt Hellerström att jämte ordförande justera
protokollet

§5 Val av vice ordförande

Styrelsen beslutade att
Välja John Fidler till vice ordförande.

Förslag om att vice ordförandeskapet kan vara en vandrande post mellan medlemskommunerna.

§6 Beslut om upphandling av konsulttjänster (överstigande fyra basbelopp)

Lanrent presenterar direktupphandling av konsulttjänster gällande förundersökningar, projekteringar och rådgivning av vattenvårdsprojekt. Diskussion uppstod om utvärderingen av kompetensen, om varför Ekologigruppen fått lägre poäng än Naturentreprenad Syd. Om konsulterna inte är nöjda med tilldelningen kan de överpröva beslutet.

Styrelsen beslutade att
Anta de vinnande anbuderna och rekommenderar att
Landskrona stad ingår avtal med de valda leverantörerna.

§7 Beslut om organisationsstruktur och valberedning

Laurent presenterar utredningen som åtgärdssamordnarna tillsammans med arbetsgruppen tagit fram om att omorganisera vattenrådet samt att uppdatera styrdokument. Under årsstämman i maj 2024 fick styrelsen i uppdrag att upprätta en valberedning och därmed ändra i stadgarna.

I utredningen har arbetsgruppen intervjuat och undersökt andra vattenråd i Skåne som bedriver liknande verksamhet. Utredningen presenterar för- och nackdelar med olika organisationsformer med särskild fokus på ekonomiska konsekvenser samt presenterar ett förslag till styrelsen. Den största ekonomiska förändringen av att bli en förening skulle vara att betala moms, vilket inte vattenrådet gör idag. För att stadgarna ska kunna ändras krävs en extra stämma och en ordinarie stämma (maj 2025).

Ett förslag om att hantera eventuellt överskott vid bokslut är att förskotts fakturera.

Styrelsen beslutade att

Anta arbetsgruppens utredning gällande vattenrådets organisationsstruktur som sin egen samt:

- Behålla den nuvarande organisationsstrukturen.
- Ge åtgärdssamordnaren i uppdrag att i samarbete med arbetsgruppen uppdatera vattenrådets styrdokument i enlighet med utredningens slutsatser.
- Ge åtgärdssamordnaren i uppdrag att i samarbete med arbetsgruppen ta fram ett förslag på förändringar i stadgarna för att lägga grunden för att implementera en valberedning.

§8 Beslut om medlemsavgift samt underhåll- och reparationsfond

Laurent presenterar utredningen som åtgärdssamordnarna har tagit fram tillsammans med arbetsgruppen om medlemsavgiften samt underhåll- och reparationsfond. Frågan om att höja medlemsavgiften har uppkommit då verksamhetsbudgeten har ett strukturellt underskott utan externa medel. Länsstyrelsen har sedan en tid tillbaka förvarnat för att LOVA-medel som

finansierar åtgärdssamordnarens heltidstjänst kan komma att minska med 50 % till 2025. Slutsatsen i utredningen är att verksamhetsbudgeten behöver säkras över tid och en höjning av medlemsavgiften behöver ske. I utredningen föreslås en fördelningsnyckel. Arbetsgruppen rekommenderar en ökad medlemsavgift på 450 000 kr år 2025 som fördelas över medlemskommunerna. Arbetsgruppen rekommenderar även att avsätta 35 000 kr årligen till en reparations- och underhållsfond, uppmana alla styrelsemedlemmar att betala en grundavgift, till exempel 5 000 kr, samt att komma med förslag på nya medlemmar samt skapa en avgift för alla som drar nytta av mätstationen, såsom jordbrukare, länsstyrelsen och SMHI. Det diskuterades flera olika beräkningar för att fördela medlemsavgiften.

Styrelsen beslutade att

anta arbetsgruppens utredning om höjningen av medlemsavgiften samt utformningen av en underhålls- och reparationsfond som sin egen och rekommenderar medlemskommunerna att:

- Att höja medlemsavgiften för verksamhetsbudgeten i enlighet med utredningens slutsats med 450 000 kr.
- Fördela medlemsavgiften enligt kostnadsberäkningen i utredningen
- Tillämpa de övriga rekommendationer som nämns i utredningens slutsats

För att en höjning ska kunna ske krävs att förslaget tas upp i vardera medlemskommuner för beslut, vilket samordnas av arbetsgruppen. Förslaget kommer sedan att kräva ett stämmobeslut. Fördelningsnyckeln justeras i samarbetsavtalet. Nuvarande samarbetsavtal går ut 2027 och behöver uppdateras för att en ny fördelning ska antas.

§9 Övriga frågor

Fråga om skulden till Landskrona stad och uppdatering skett i ärendet. Det finns en skuld men skulle krävas en stor arbetsinsats för att reda ut den och skulle ändå finnas osäkerheter.

Åtgärdssamordnare Anna meddelade att hon går på tjänstledighet i slutet på september och kommer tillbaka i början på december.

Styrelsen fick även information om att flödesmätstationen i Saxån är tillfälligt trasig och en renovering är beställd.

§10 Mötet avslutas

Ordförande Agneta Björk Linné avslutar mötet.

2024-06-19
Anna Sahlgren
Sekreterare

Protokollet signeras digitalt av:

Agneta Björk Linné
Ordförande

Bengt Hellerström
Justeringsperson

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: Bengt Christian Hellerström
Date: 2024-06-25 13:02:33
BankID refno: 88a5f0fe-52a5-4288-8052-02a7236407c8

Justeringsperson: Bengt Hellerström

Signed by: AGNETA BJÖRK LINNÉ
Date: 2024-06-24 17:03:41
BankID refno: 8e169f5f-e2f7-434c-b10f-c80573dedc9a

Justeringsperson: Agneta Björk Linné

Saxån-Braåns vattenråd

SE-26180 Landskrona, Stadshuset, Drottninggatan 7
Tel 0418 - 47 00 00
Vattenrådet – Saxån-Braåns Vattenråd (naturifokus.se)

Datum: 2024-05-30
Handläggare: Anna Sahlgren

Förslag till beslut gällande Översyn av medlemsavgiften för Saxån-Braåns vattenråd

Styrelsen har vid styrelsemöte i mars 2024 gett åtgärdssamordnare i uppdrag att utreda en höjning av medlemsavgiften som implementeras från och med år 2025 samt att utreda hur ett underhåll- och reparationsfond kan utformas.

Förslag till beslut

Styrelsen beslutar att anta arbetsgruppens utredning om höjningen av medlemsavgiften samt utformningen av en underhålls- och reparationsfond som sin egen och rekommenderar medlemskommunerna att:

- Att höja medlemsavgiften för verksamhetsbudgeten i enlighet med utredningens slutsats med 450 000 kr.
- Fördela medlemsavgiften enligt kostnadsberäkningen i utredningen
- Tillämpa de övriga rekommendationer som nämns i utredningens slutsats

Bedömningar i ärendet

Åtgärdssamordnare har i samarbete med arbetsgruppen i utredningen redovisat:

- Hur vattenrådets verksamhetsbudget fördelas i dagsläget

- Hur vattenrådets intäkter och utgifter sannolikt kommer att utvecklas i närtid
- Vilka möjligheter som finns att minska utgifter och öka intäkter
- Hur medlemsavgiften behöver utvecklas för att möta förväntade öknningar av utgifter
- Hur medlemsavgiften kan beräknas på ett nytt sätt

Som en del av utredningen har även undersökts hur en underhålls- och reparationsfond stegvis kan byggas upp.

Bakgrund

Vattenrådet administrerar två separata budgetar. Åtgärdsbudgeten består av externa bidrag och används för att finansiera olika åtgärdsprojekt. Den andra budgeten, verksamhetsbudgeten, finansierar kärnverksamheten såsom vattenkontroll, exkursioner, personalkostnader och administration. Verksamhetsbudgeten täcks av medlemsavgifter och externa bidrag. För närvarande uppvisar verksamhetsbudgeten ett strukturellt underskott.

Utredningen handlar om hur verksamhetsbudgeten kan tryggas över tid. Flera faktorer har väckt behovet av att granska och eventuellt justera medlemsavgifterna i vattenrådet. Nedan följer en översikt över några av de viktigaste punkterna som ligger till grund för denna process:

- Länsstyrelsens meddelande om att medfinansieringen för åtgärdssamordnartjänsten troligen kommer att minska över tid. Länsstyrelsen har meddelat att LOVA-budgeten för 2025 troligen kommer att halveras jämfört med 2024.
- Styrelsens beslut att utreda möjligheten att inrätta en underhålls- och reparationsfond för att hantera eventuella kostnader kopplade till genomförda åtgärder. Detta är en ny utgift som tidigare inte har funnits.
- Vattenrådets medlemsavgifter täcker inte de fasta kostnaderna eller oväntade utgifterna utan externt stöd.

Beslutande

Agneta Björk Linné
Ordförande

Handläggare

Anna Sahlgren
Åtgärdssamordnare

Bilagor:

Bilaga: Utredningen

Bilaga: Utredningens bilagor

Samarbetsavtal mellan kommunerna i Saxån-Braåns vattenråd, 2020 – t v

Föreliggande samarbetsavtal utgör grunden för genomförande av kommungemensamma vattenvårdsåtgärder inom Saxån-Braåns vattenråds verksamhetsområde samt närliggande kustmynnande vattendrag. Avtalet är tecknat mellan följande kommuner: Eslöv, Kävlinge, Landskrona och Svalöv.

§ 1 Avtalets syfte

Saxåns-Braåns vattenråd har omorganiserats och antagit nya stadgar. Syftet med detta avtal är att säkerställa den finansiella grunden för Saxåns-Braåns vattenråd. Utöver detta avtal förpliktigar sig respektive kommun att delta i vattenrådet i enlighet med rådets fastställda stadgar.

§ 2 Avtalstid

Detta avtal gäller från och med 2020-06-01 och tillsvidare. Medlem som önskar utträda ur vattenrådet kan göra så efter skriftlig anmälan till styrelsen. Utträde för nästkommande år måste anmälas senast två månader innan årsstämman. I och med tecknandet av detta avtal kan utträde dock ske tidigast till årsstämman 2027.

§ 3 Sekretariat

Under avtalstiden förbinder miljöförvaltningen i Landskrona stad sig att tillhandahålla vattenrådets sekretariat. Sekretariatet ansvarar bland annat för samordning av nätverk och projekt samt hantering av kallelser, registerhållning och annan administration såsom ekonomi- och kansliservice. Vattenrådet finansierar sekretariatet till en kostnad av 50 000 kr per år. Kostnaden räknas upp med konsumentprisindex med 2019 som basår.

§ 4 Medlemsavgift

Den kommunala finansieringen utgör vattenrådets ekonomiska bas och fördelas jämnt mellan kommunerna. Var och en av de avtalsslutande kommunerna förbinder sig att varje år under avtalstiden anslå 155 000kr. Anslagssumman ska årligen räknas upp enligt konsumentprisindex med 2019 som basår.

§ 5 Finansiering

Finansiering utöver kommunernas medlemsavgifter är en förutsättning för att vattenrådet ska kunna ha en anställd åtgärdssamordnare samt för att kunna genomföra fysiska åtgärder och utredningar. Sådan finansiering kan ske genom att i första hand söka olika statliga stöd såsom LOVA, LONA och Landsbygdsprogrammet men också genom andra typer av stöd eller kommunala projektspecifika bidrag. Utebliven extra finansiering innebär att arbetet i vattenrådet får anpassas till den kommunala basfinansieringen.

§ 6 Förvaltning av medel

1. respektive kommuns avgift skall årligen, efter avisering, inbetalas till konto i Landskrona stad
2. Landskrona stad, genom sekretariatet, ska förvalta medlen
3. Medlen är reserverade för vattenrådets verksamhet och uppdelat i recipientkontroll samt övrig verksamhet som inbegriper administration och åtgärdsarbete.
4. Ansvarsfrihet för verksamheten och vattenrådets styrelse prövas årligen av vattenrådets årsstämma efter redovisning av föreningens verksamhetsberättelse och ekonomiska redogörelse. Vattenrådets styrelse svarar för revision av verksamheten

§ 7 Övriga bestämmelser

Vattenrådets stadgar reglerar hur arbetet i övrigt bedrivs i vattenrådet.

§ 8 Tvist

Tvist i anledning av detta avtal ska avgöras vid allmän domstol.

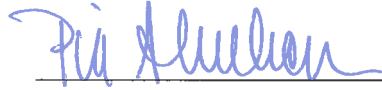
Avtalet är upprättat i fyra exemplar, varav parterna tagit var sitt.

Eslöv 2020 - 04 - 30

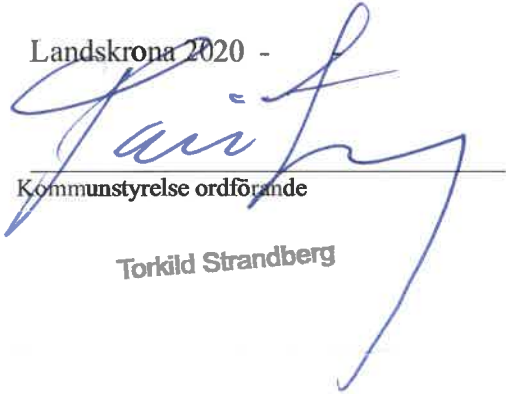
~~Kommunstyrelse ordförande~~
Miljö och samhällsbyggnadsnämnd

Kävlinge 2020 - 04 - 23

Kommunstyrelse ordförande

Landskrona 2020 -

Kommunstyrelse ordförande

Torkild Strandberg

Svalöv 20120 - 05 - 06

Kommunstyrelse ordförande

Teddy Nilsson
Kommunstyrelsens ordförande

2024-08-20
Stana Franjic
+4641362980
stana.franjic@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse. Yttrande över internremiss av Trafikförsörjningsprogrammet 2025-2035

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden godkänner och antar remissvaret, och skickar ärendet vidare till Kommunstyrelsen.
- Paragrafen justeras omedelbart

Ärendebeskrivning

Region Skåne är regional kollektivtrafikmyndighet i Skåne med ansvar för den samhällsfinansierade kollektivtrafiken. Till kollektivtrafikmyndighetens ansvarsområden och enligt lag (2010:1065) hör att ta fram ett trafikförsörjningsprogram med fastställda mål för den långsiktiga utvecklingen av regional kollektivtrafik. Det regionala trafikförsörjningsprogrammet för Skåne beskriver Region Skånes inriktning för hur kollektivtrafiken i länet ska utvecklas fram till 2035. Trafikförsörjningsprogrammet är tillsammans med budgeten det viktigaste dokumentet för regionfullmäktiges styrning av den regionala kollektivtrafiken. I programmet beskrivs vilka mål, ställningstaganden och planeringsprinciper som ska styra den långsiktiga utvecklingen av kollektivtrafiken i Skåne.

Kollektivtrafiknämnden ansvarar för beredning av trafikförsörjningsprogrammet och planerar att i juni besluta om samrådsversion inför en remiss till externa aktörer hösten 2024. Det slutliga trafikförsörjningsprogrammet planeras antas av regionfullmäktige hösten 2025.

Region Skåne har översänt förslag till Trafikförsörjningsprogram för Skåne 2025-2035 på internremiss. Remissvar ska lämnas senast torsdagen den 31 oktober 2024.

Beslutsunderlag

Yttrande över internremiss av Trafikförsörjningsprogram 2025-2035, målstruktur och strategisk inriktning, ärendenummer 2024-POL000038 (Kollektivtrafiknämnden)

Remissversionen av Trafikförsörjningsprogram för Skåne 2025-2035 presenteras digitalt: <https://storymaps.arcgis.com/collections/46913114fe3f466b99b1f9711fe350ff>

Beredning

Generella synpunkter

- Eslövs kommun kan inte utläsa hur trafikförsörjningsprogrammet anpassats till kommuners översiktsplaner. Vidare anser Eslövs kommun, att kollektivtrafiken måste anpassa sig till befintliga samt framtida strategiska platser där människor vill bo och verka.

Vår kommuns landsbygd är och kommer vara beroende av bil som komplement till kollektivtrafiken för att få vardagen att gå ihop. Därav kan inte människor med dessa förutsättningar skuldbeläggas då de inte erbjuds den kollektivtrafik som finns i mer urbana miljöer.

Likaså måste det vara upp till respektive kommun att genom sin översiktsplan reglera trafikens roll i städerna och på landsbygden där det faller inom det kommunala ansvaret och politiska viljan.

- Eslövs kommun anser att en grundförutsättning för att få fler att åka kollektivt är att få en robusthet och punktlighet så att trafiken avgår och kommer fram i tid, istället för att fokusera på att minska restid mellan stora orter i trafikförsörjningsprogrammet. Majoriteten som väljer att resa med bil istället för kollektivtrafik motiverar detta med att ”man vet aldrig om kollektivtrafiken går eller om man kommer i tid.” Det är därav en lösning att utöka utbudet samt se över robustheten i trafiken i Eslöv. Kollektivtrafik måste primärt vinna förtroende av både befintliga och potentiella resenärer för att generera ökat resande med kollektivtrafiken. Trafikförsörjningsprogrammet bör innehålla riktlinjer för hur trafiken kvalitetssäkras i utförandet.
- Beträffande tillgänglighetsanpassning är det utmärkt att alla fordon är anpassade för personer med funktionsnedsättning som det skrivs i trafikförsörjningsprogrammet. Men det krävs även att funktionen, ibland med assistans av förare eller tågvärd, kan garanteras vid varje tillfälle för att resenären ska känna trygghet i att åka kollektivt. Möjligheten för personer med funktionsnedsättning att resa kollektivt är också beroende av avståndet till hållplats. Vilka krav ställer Region Skåne på att ovan funktion uppfylls?
- Marknadsandelar för kollektivtrafiken gör riktlinjen om marknadsandelsmål till främsta prioriteringsgrund. Och med detta följer fortsatt satsning på starka stråk. Men vid sidan av den satsningen måste regionen ta ansvar för trafikförsörjning i mer glesbebyggda områden – enligt tillgänglighetsmålet. Att prioritera satsningar där de gör bäst nytta medför i stort en urbanisering av kollektivtrafiken i och mellan större orter där störst ekonomisk vinst görs. I landsbygds- och glesbygdskommuner med spridd bebyggelse, måste

levande landsbygd värderas för att ge en rättvis bild över var kollektivtrafik gör bäst nytta i hela samhällsperspektivet och inte enbart störst ekonomisk nytta för kollektivtrafiken. Detta går emot målstrukturen och den strategiska inriktningen under punkt 2, *Stärka tillgängligheten och binda samman Skåne*.

- Barnperspektivet lyfts en del, och att städer kommer befolkas av en högre andel barn och unga. Hur ser Region Skåne till barnets bästa? Brukar barn och unga involveras i dialoger när nya planer och program ska tas fram? Om ja, på vilket sätt involveras barn och unga?
- Det finns ingen plan på hur fordonen (buss och tåg) i framtiden ska utvecklas, ska de se ut som de gör idag eller annorlunda? När går fordonen över mer till eldrift? Det nämns men ingen plan om när i tid för detta i trafikförsörjningsprogrammet.
- Det är svårt att se hur kombinerade resor ska ske. Det är fullt fokus på buss & tåg, men sällan en kombinerad resa med cykel + tåg, cykel + buss + tåg, eller cykel + buss. Vidare ser Eslövs kommun att trafikförsörjningsprogrammet i högre grad ska beakta vikten av kombinerade resor med cykel och kollektivtrafik. Och inte se cykeln som en konkurrent, utan snarare en möjliggörare för att biltrafiken ska minska.
- Många skånska kommuner, arbetar med mobility management (MM). Beteendeförändringar avseende resor liksom yteffektiva transportlösningar är angeläget för Eslövs framtida tillväxt. Texten i Trafikförsörjningsprogrammet är allmänt hållen. Vad föreslår och vill Regionen konkret i sammanhanget? Hur kopplas MM frågor in till kollektivtrafik? Mycket fokus på de fysiska åtgärderna och förändringar - men vad ska göras när de kommer till de mjuka delarna långsiktigt?

Synpunkter specifika sidor i trafikförsörjningsprogrammet

- På sida 12, står det att det tas fram en verksamhetsplan som tillsammans med budgeten styr det kommande årets prioriteringar. Hur görs detta? Är det i samråd med kommunerna? Likväl de avtal som görs med upphandlade entreprenör som ska köra buss/tåg? Hur involveras kommuner i dessa dialoger? Hur involveras kommuner i trafikutvecklingsplanen och trafikplanen?
- Beslut om trafikutbud görs inom Skånetrafikens trafikplanarbete. En positiv utveckling är därför beroende av att årliga trafikplaner ligger i linje, och takt, med trafikförsörjningsprogrammet. Det är en stor risk att glapp uppstår mellan trafikförsörjningsprogrammets översiktliga nivå och trafikplanernas operativa nivå. Det långsiktiga dokumentets tyngd undermineras när ”verkligheten” styrs av ettåriga trafikplaner som ibland går i andra riktningen.

- På sida 39 (kapitel 4.2 strukturbildande kollektivtrafik), står bland annat genom att lyfta in kollektivtrafiken tidigt i samhällsplaneringen ökar förutsättningar och möjligheter att skapa en attraktiv kollektivtrafik. Hur ser planen ut för detta, kommer Region Skåne tidigt med i dessa dialoger? Om ja, hur i så fall?
- På sida 42 (kapitel 4.7 Hög framkomlighet) står att Region Skåne ska samverka med Trafikverket och kommunerna för att förbättra framkomligheten för kollektivtrafiken i och mellan städerna för kortare restider. Finns det någon trepartssamverkan mellan dessa tre parter? Region Skåne, kommun och Trafikverket? Det hade varit bra med en bättre samverkan mellan dessa aktörer, så informationen når alla parter i framtida projekt. Ska projekt genomföras behöver det föras en tidig dialog så att kommunen får med kostnaderna i budgeten.
- På sida 42 (kapitel 4.8 Innovationer för resurseffektiv utveckling) står det att Region Skåne ska ta en aktiv roll i forsknings- och innovationsprojekt. Det nämns en rad olika projekt. Hur tas dessa projekt vidare? När tas de vidare?

Angående bas- och trafikutbudet

- Figur 5.1 på sida 48, Obegripligt varför basutbudet inte är från 7-21 både lördag och söndag. Likväl att öppettider är senare på kvällen på vardagar i små orter. Olämpligt att använda så pass skarpa gränser för olika trafikutbud. Det är inte bara ortens storlek som avgör vilken potential som finns till ökat kollektivtrafiknyttjande. Basutbudet bör utökas till flera öppettider för små orter under helger. När ett sådant här önskemål dyker upp, brukar det oftast motiveras med att tillköp ska göras. Hur följs sådana tillköp upp? Finns det något intresse av Region Skåne att ta vid efter sådana tillköp och inte göra nerdragningar?
- Kollektivtrafiken som diskuteras gäller till stor del trafikstarka stråk med stort arbets- och skolpendling. Som det sägs i trafikförsörjningsprogrammet finns potential att öka fritidsresandet men det saknas kunskap. Nu bör det vara dags att fokusera på denna kategori av resande också med konkreta mål och arbetsinsatser i hela Skåne.

Priser

- Priser för kollektivtrafikbiljetter har ökat markant i jämförelse till bilkostnaderna. Det finns mycket underlag på att när priset ökar, så väljer resenärer att välja det billiga alternativet. Hur ser Region Skåne framöver med att öka eller minska priserna på biljetter med kollektivtrafiken?
- Trafikförsörjningsprogrammet bör tydligare lyfta fram betydelsen av att aktivt arbeta med pris- och produktutveckling. De kan t ex finnas fördelar att hålla tillbaka prisjusteringar, inte minst avseende kortväga kollektiva resor, för att stimulera en fortsatt ökad användning av kollektivtrafik.

Specifika turer och målgrupper som måste prioriteras i Eslöv

- För Eslövs kommun är det svårt för ungdomarna att ta sig till Carl Engströms gymnasium från byarna. Det är inte heller attraktivt att välja det här gymnasiet när utbudet av kollektivtrafik är minimal till gymnasiet. Det behöver skapas förutsättningar för detta.
- I Marieholm i Eslöv, togs en busslinje bort och ersattes med tågtrafik. Nu är det mycket tågstrul och flera boende i orten kan inte resa kollektivt då många tåg är sena eller inställda. Hur ser Region Skåne på denna fråga att lösa? Det saknas idag robusthet i tågtrafiken till och från orten.
- I Eslöv är resandestatistiken för stadsbussarna på höga nivåer. Så hög att det har nåtts en nivå som inte kommer kunna ökas på grund av att turtätheten inte utökas. Det är inte lämpligt som det står i trafikförsörjningsprogrammet att vänta med att införa åtgärder från år 2035 i Eslöv och för stadsbusstrafiken. Satsningar och åtgärder behöver sättas in mycket tidigare i Eslöv.
- Det gjordes en nerdragning av busslinje 3 i Eslöv för ett par år sedan, där denna linje stannade på viktiga vårdinrättningar, personer som arbetade på dessa platser kunde numera inte ta sig till jobbet eller så kunde inte sjuka ta sig till vården. Detta har aldrig kompenseras i Eslöv - när är tanken att sådana här problem tas tag i av Region Skåne?
- Regionbuss 436 från Eslöv C - Löberöds torg och Löberöds torg - Eslöv. Har följande tidtabell: Eslöv C - Löberöds torg (första turen går 06.03 och sista 18.32), det går 11 turer på en dag, en gång i timmen, måndag-fredag. Från Löberöd-Eslöv (första turen avgår 06.33 och sista 19.01), det går 11 turer på en dag, en gång i timme, måndag-fredag. Inga turer körs på helgerna. Om Region Skåne vill främja hållbart resande och öka kollektivt resande för fritidsaktiviteterna på kvällstid och under helger, inkludera alla i Skåne, skapa förutsättningar för att fler ska resa med kollektivtrafiken så behöver turtätheten öka.
- Regionbuss 474 från Hörby busstation till Eslöv C, och Eslöv C till Hörby busstation. Har följande tidtabell: Eslöv C – Hörby busstation (första turen går 05:27 och sista 18.42), det går 12 turer på en dag, en gång i timmen, måndag-fredag. Från Hörby busstation till Eslöv C (första turen avgår 06.08 och sista 19.22), det går 12 turer på en dag, en gång i timme, måndag-fredag. Inga turer körs på helgerna. Om Region Skåne vill främja hållbart resande och öka kollektivt resande för fritidsaktiviteterna på kvällstid och under helger, inkludera alla i Skåne, skapa förutsättningar för att fler ska resa med kollektivtrafiken så behöver turtätheten öka.

- Eslövs kommun tycker inte att trafikförsörjningsprogrammet lyfter enstaka problem som behöver utvecklas och åtgärdas. Programmet säger inget om utveckling framåt för små och mellanstora kommuner. Hur gör vi hela Skåne hållbart, så fler kan resa med kollektivtrafiken oavsett var vi bor i Skåne?

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen, för kännedom

Kollektivtrafiknämnden, Region Skåne

Dave Borg

Förvaltningschef

Christel Wohlin

Avdelningschef gata, trafik och park

Miyich, Margarita

Från: gtp-registrering
Ämne: VB: Nytt ärende, behöver diarienummer

Från: Franjic, Stana
Skickat: den 26 juni 2024 16:51
Till: Kommunledningskontoret för extern post <Kommunledningskontoret@eslov.se>
Ämne: SV: KTN 2024-06-14 expediering § 48 - Trafikförsörjningsprogram 2025-2035 Fastställande av remissversion

Tack för detta!

Vänliga hälsningar

Stana Franjic
Projektledare hållbara transporter
Miljö och Samhällsbyggnad
Eslövs kommun 241 80 Eslöv
Telefon **0413-620 00**
stana.franjic@eslov.se
www.eslov.se

Från: Kommunledningskontoret för extern post <Kommunledningskontoret@eslov.se>
Skickat: den 26 juni 2024 16:12
Till: Franjic, Stana <Stana.Franjic@eslov.se>
Ämne: VB: KTN 2024-06-14 expediering § 48 - Trafikförsörjningsprogram 2025-2035 Fastställande av remissversion

Hej Stana!
Skickar vidare till dig efter instruktion från Måns Berger.

Hälsningar,
Alicia Bristulf
Registrator och administratör
Kommunledningskontoret
Eslövs kommun, 241 80 Eslöv
alicia.bristulf@eslov.se
www.eslov.se

Från: Kommunen <Kommunen@eslov.se>
Skickat: den 25 juni 2024 16:13
Till: Kommunledningskontoret för extern post <Kommunledningskontoret@eslov.se>
Ämne: VB: KTN 2024-06-14 expediering § 48 - Trafikförsörjningsprogram 2025-2035 Fastställande av remissversion

Från: Roosvall Eva <Eva.Roosvall@skane.se>
Skickat: den 25 juni 2024 16:12
Till: Morin Emma <emma.morin@skanetrafiken.se>; info@bjuv.se; kommunstyrelsen@bromolla.se; burlovs.kommun@burlov.se; bastads.kommun@bastad.se; Kommunen <Kommunen@eslov.se>; kontaktcenter@helsingborg.se; kommunen@hassleholm.se; kommunen@hoganass.se; kommunen@horby.se; kommun@hoor.se; kommun@klippan.se; kommun@kristianstad.se; kontakt@kavlinge.se; kontaktcenter@landskrona.se; lunds.kommun@lund.se; info@lomma.se; malmstad@malmo.se;

kommun@osby.se; kommunhuset@perstorp.se; kontakt@simrishamn.se; kommun@sjobo.se; kansli@skurup.se; kommunen@staffanstorp.se; info@svalov.se; kommunen@svedala.se; kommun@tomelilla.se; kontaktcenter@trelleborg.se; vellinge.kommun@vellinge.se; kommunen@ystad.se; kommun@astorp.se; info@engelholm.se; kommunkontor@orkelljunga.se; kommun@ostragoinge.se; info@familjenhelsingborg.se; ola.yndeheim@malmo.se; ida.abrahamsson@kristianstad.se; info@sydostskane.se; info@skaneskommuner.se; regionen@rjl.se; region@kronoberg.se; region@regionkalmar.se; region@regionblekinge.se; regionen@regionhalland.se; regionh@regionh.dk; regionsjaelland@regionsjaelland.dk; info@skr.se; skane@lansstyrelsen.se; vag@transportstyrelsen.se; trm@trm.dk; info@trafikstyrelsen.dk; vti@vti.se; registrator@naturvardsverket.se; skanelan@dhr.se; info@funktionsrattskane.se; info@skane.pro.se; spf.skane@telia.com; srfskane@srfskane.se; info@cykelframjandet.se; joakim.stenberg@branschkansliet.se; info@gronamobilister.se; remisser@naturskyddsforeningen.se; info@skanskalandskap.se; jonkoping@ntf.se; magnus.engelback@foretagarna.se; skane@svensktnaringsliv.se; gerhard.wennerstrom@samtrafiken.se; info@svenskkollektivtrafik.se; info@transportforetagen.se; gustaf.engstrand@tagforetagen.se; info@taxiforbundet.se; info@handelskammaren.se; jonas.friberg@resenarerna.se; info@k2centrum.se; info@hkr.se; registrator@lu.se; info@mau.se; registrator@slu.se; info@kidairport.com; info@malmoairport.se; adm@nobina.se; kontakt@transdev.se; info@bergkvarabuss.se; info@vy.se; info@vrsverige.com; info@keolis.se; trafikverket@trafikverket.se

Kopia: Bergman Henrik <Henrik.Bergman@skane.se>

Ämne: KTN 2024-06-14 expediering § 48 - Trafikförsörjningsprogram 2025-2035 Fastställande av remissversion

Hej!

Översänder beslut från KTN 2024-06-14, § 48 samt bilagor.

Länk till bilaga 1 [Kollektivtrafik i det öppna Skåne- REMISSVERSION \(arcgis.com\)](https://arcgis.com)

Remissvaren lämnas per e-post till info@skanetraffiken.se. Ange diarienummer 2024- POL000038 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet och döp bifogat dokument till "Remissvar TFP 2024- POL000038 remissinstans" senast **den 31 oktober 2024**.

Vid eventuella frågor kontakta Emma Morin på emma.morin@skanetraffiken.se

För kollektivtrafiknämnden i Region Skåne,
Carina Zachau (M)
Ordförande kollektivtrafiknämnden

/ enligt uppdrag

Eva Roosvall

Nämndsadministratör
Kanslienheten

Region Skåne

Koncernkontoret
044-309 31 32 | 070-551 14 36

När du skickar e-post till Region Skåne behandlar vi dina personuppgifter i enlighet med gällande lagstiftning. Mer om hur dina personuppgifter behandlas hittar du på [Skane.se/personuppgifter](https://skane.se/personuppgifter).

2024-08-20
Stana Franjic
+4641362980
stana.franjic@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse. Yttrande på remissförslag om nytt regelverk för serviceresor

Förslag till beslut

- Att miljö- och samhällsbyggnadsnämnden godkänner och antar remissvaret.
- Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendebeskrivning

Regelverket för serviceresor genomgick sin senaste större revidering 2019. Sedan dess har några Anpassningar gjorts för att hålla regelverket aktuellt, men för att ge det en sammanhållen form och struktur behövs en större revidering. Förvaltningen för serviceresor på Region Skåne, har därför uppdaterat regelverket så det stämmer överens med de nya uppdrag som kollektivtrafiknämnden fått, samt så att vedertagna benämningar och beteckningar används i dokumentet.

Inom ramen för arbetet med regelverket har förvaltningen för serviceresor på Region Skåne haft som målsättning att regelverket för serviceresor ska matcha kraven som finns för den allmänna kollektivtrafiken. Syftet med detta är att skapa enkelhet och tydlighet för kunder som använder sig av båda trafiksystemen, och som ger ökade förutsättningar för en integration mellan allmän och särskild kollektivtrafik.

Den allmänna kollektivtrafiken är linjelagd och anropsstyrd kollektivtrafik som är tillgänglig för allmänheten. Den särskilda kollektivtrafiken finns för en särskild definierad målgrupp efter särskild prövning såsom färdtjänst, sjukresor och skolskjuts.

Regionfullmäktige har att slutligen fastställa ett nytt regelverk för serviceresor och som ett led i förarbetet till detta beslut skickas förslaget på nytt regelverk på remiss till berörda intressenter för inhämtning av synpunkter. Kollektivtrafiknämnden fastställer remisstiden till den 30 september 2024.

Beslutsunderlag

Kollektivtrafiknämnden ärendenummer 2024-POL000219-001, *Remissförslag Nytt regelverk serviceresor*

Beredning

Det finns idag ett bekymmer som Eslövs kommun stöter på angående serviceresor. Exempelvis om en person blir inlagd på sjukhuset och ska efter sin vistelsetid åka hem, kan primärvården inte beställa en sjukresa. En sjuksköterska har inte behörighet till att kunna göra detta idag. Förslag från Eslövs kommun är att ändra den här regeln, så sjuksköterskan kan göra en beställning av en sjukresa alternativt göra detta enklare för berörda.

Nedanstående punkter redovisas där Eslövs kommun har en synpunkt

- Angående punkt: ”Kunder 85+ får boka även särskild hjälp utan sjukreseintyg”. Eslövs kommun föreslår att åldern sänks till 80+ istället.
- Angående punkt: ”Tre barn under 7 år får medfölja som medresenär om de ryms i fordonet”. Eslövs kommun önskar få kännedom om vad det var för förslag innan angående detta.
- Angående punkt: ”Barn i samma familj har gemensamt högkostnadsskydd för sjukresor om vårdnadshavaren begär detta”. Eslövs kommun undrar vem det är som bekostar högkostnadsskyddet – är det Region Skåne eller är det kommunen? Vilka summor är beslutade om för högkostnadsskyddet?
- Angående punkt: Sjukresa till annan adress än bostadsadress ges alltid till adresser inom Skåne om resan är kortare än resan till folkbokföringsadressen”. Eslövs kommun undrar om det är en person som behöver åka hem till någon utanför Skåne, vad gäller då? Exempelvis en äldre man ska förflyttas hem till sin dotter som inte bor i Skåne.
- Angående punkt: ”Ledsagare ska aldrig innebära att ett annat fordon rekvideras än det som resenären själv behöver färdas i om inte Skånetrafiken bedömer att annat skäl finns”. Eslövs kommun önskar ett förtydligande på när annat skäl tillämpas i denna fråga.

Tillämpningar som strukits ur texten

- ”Resenären som medför djur samordnas inte med andra resenärer”. Eslövs kommun undrar vad som gäller om en resenär har en ledsagarhund eller annat djur? Hur hanteras då detta ärende – görs en speciell beställning?
- ”Egenavgiften är densamma dygnet runt”. Eslövs kommun, undrar vad egenavgiften innebär och varför denna mening har strukits? Är resorna dyrare under natten?
- ”Den uttalade gränsen för omvägstid på max 50 % av restiden borttagen”. Eslövs kommun undrar om denna omvägstid har ersatts med någon annan siffra? Ett exempel är om en person ska på begravning – finns det riktlinjer på hur lång tid innan en resa ska bokas för att hinna med till sitt ärende och att resan blir av i tid? Hur kommuniceras detta utåt till resenären?
- Eslövs kommun undrar vilka andra tillämpningar som finns aktuella idag och som gäller för resenären? När får en kommun reda på ifall det finns nya tillämpningar?

Förslag på revidering specifika för riksfärdtjänst, enligt praxis.

- ”Riksfärdtjänsttillstånd kan inte beviljas retroaktivt.” Eslövs kommun undrar om det finns några undantagsfall när dessa tillstånd inte kan beviljas retroaktivt? Om ja, när i så fall.

Finns en rad förslag om förtydligande:

- Förtydligande kring regler för när hjälpmedel får tas med.
- Förtydligande kring egenavgiften.
- Förtydligande att ersättning för resor som inte skett i enlighet med beslut om riksfärdtjänst inte kommer ersättas.

Eslövs kommun önskar få mer information om varför dessa förtydligande har gjorts och vilka riktlinjer fanns innan?

Syftet med att utveckla regelverket står i materialet som skickats ut att ”med en sådan inriktning är att skapa enkelhet och tydlighet för kunder som använder sig av båda trafiksystemen, och ger ökade förutsättningar för en mer sömlös integration mellan allmän och särskild kollektivtrafik”. Hur pass mycket omfattas serviceresor i det långsiktiga trafikförsörjningsprogrammet?

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen för information

Vård- och omsorgsnämnden för information

Kollektivtrafiknämnden, Region Skåne

Dave Borg
Förvaltningschef

Christel Wohlin
Avdelningschef för gata, trafik och park

Remissförslag Nytt regelverk serviceresor

Ordförandens förslag

1. Kollektivtrafiknämnden beslutar att, utan eget ställningstagande, skicka förslaget "Regelverk för serviceresor" på remiss.
2. Kollektivtrafiknämnden fastställer remisstiden till den 30 september 2024.

Sammanfattning

På uppdrag av kollektivtrafiknämnden genomför Skånetrafiken en revidering av regelverket för serviceresor. En remissversion ska skickas till berörda intressenter för inhämtande av synpunkter.

I ärendet finns följande dokument:

1. Beslutsförslag 2024-05-29
2. Bilaga 1 - Remissversion. Regelverk för serviceresor
3. Bilaga 2 - Remissinstanser

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Regelverket för serviceresor genomgick sin senaste större revidering 2019. Sedan dess har smärre anpassningar gjorts för att hålla regelverket aktuellt, men för att ge det en sammanhållen form och struktur behövs en större revidering. Förvaltningen har därför uppdaterat regelverket så det stämmer överens med de nya uppdrag som kollektivtrafiknämnden fått, samt så att vedertagna benämningar och beteckningar används i dokumentet.

Inom ramen för arbetet med regelverket har förvaltningen haft som målsättning att till del harmonisera regelverket för serviceresor med regelverket med den allmänna kollektivtrafiken. Förslaget innebär att när det är möjligt hänvisning sker till resevillkoren för den allmänna kollektivtrafiken gällande allmänna föreskrifter avseende ordningsfrågor, regler för bagage och sällskapsdjur. Syftet med en sådan inriktning är att skapa enkelhet och tydlighet för kunder som använder sig av båda trafiksystemen, och ger ökade förutsättningar för en mer sömlös integration mellan allmän och särskild kollektivtrafik.

Regionfullmäktige har att slutligen fastställa ett nytt regelverk för serviceresor och som ett led i förarbetet till detta beslut skickas förslaget på nytt regelverk på remiss till berörda intressenter för inhämtning av synpunkter. Kollektivtrafiknämnden fastställer remisstiden till den 30 september 2024.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

De föreslagna förändringarna i regelverket är inte kostnadsdrivande och påverkar varken handläggning eller bedömning av rätten till färdtjänst eller sjukresor.

Juridisk bedömning

Det föreligger inga juridiska hinder att fatta detta beslut.

Miljökonsekvenser

Ärendet har inga miljökonsekvenser.

Samverkan med berörda fackliga organisationer

Samverkan är inte nödvändig.

Uppföljning

Ärendet återkommer till kollektivtrafiknämnden efter avslutad remissrunda, vilken återredovisas under 4 kvartalet 2024.

Carina Zachau
ordförande

Maria Nyman
trafikdirektör

§ 46 Remissförslag Nytt regelverk serviceresor

Ärendenummer: 2024-POL000219

Kollektivtrafiknämndens beslut

1. Kollektivtrafiknämnden beslutar att, utan eget ställningstagande, skicka förslaget "Regelverk för serviceresor" på remiss.
2. Kollektivtrafiknämnden fastställer remisstiden till den 30 september 2024.

Sammanfattning

På uppdrag av kollektivtrafiknämnden genomför Skånetrafiken en revidering av regelverket för serviceresor. En remissversion ska skickas till berörda intressenter för inhämtande av synpunkter.

I ärendet finns följande dokument

1. Beslutsförslag 2024-05-29
2. Bilaga 1 - Remissversion. Regelverk för serviceresor
3. Bilaga 2 - Remissinstanser

Vid protokollet
Henrik Bergman

Rätt utdraget intygar

Eva Roosvall

Sänt till:

Lotta Ellberg, Skånetrafiken

Bjuvs kommun

Bromölla kommun

Burlövs kommun

Båstads kommun

Eslövs kommun

Helsingborgs stad

Hässleholms kommun

Höganäs kommun

Hörby kommun
Höörs kommun
Klippans kommun
Kristianstad kommun
Kävlinge kommun
Landskrona kommun
Lunds kommun
Lomma kommun
Malmö stad
Osby kommun
Perstorps kommun
Simrishamns kommun
Sjöbo kommun
Skurups kommun
Staffanstorps kommun
Svalövs kommun
Svedala kommun
Tomelilla kommun
Trelleborgs kommun
Vellinge kommun
Ystads kommun
Åstorps kommun
Ängelholms kommun
Örkelljunga kommun
Östra Göinge kommun
DHR Skåne
Funktionsrätt Skåne
NSPH Skåne
PRO Skåne
SKPF Skåne
SPF Skåne
SRF Skåne

REMISS

Datum: 2024-05-21

Ärendenummer: 2024-POL000219

1 (2)

Förslag till regelverk för serviceresor

Remissinstanser

1. Bjuvs kommun
2. Bromölla kommun
3. Burlövs kommun
4. Båstads kommun
5. Eslövs kommun
6. Helsingborgs stad
7. Hässleholms kommun
8. Höganäs kommun
9. Hörby kommun
10. Höörs kommun
11. Klippans kommun
12. Kristianstads kommun
13. Kävlinge kommun
14. Landskrona kommun
15. Lunds kommun
16. Lomma kommun
17. Malmö stad
18. Osby kommun
19. Perstorps kommun
20. Simrishamns kommun
21. Sjöbo kommun
22. Skurups kommun
23. Staffanstorps kommun
24. Svalövs kommun
25. Svedala kommun
26. Tomelilla kommun
27. Trelleborgs kommun
28. Vellinge kommun
29. Ystads kommun

30. Åstorps kommun
31. Ängelholms kommun
32. Örkelljunga kommun
33. Östra Göinge kommun
34. DHR Skåne
35. Funktionsrätt Skåne
36. NSPH Skåne
37. PRO Skåne
38. SKPF Skåne
39. SPF Skåne
40. SRF Skåne

Remissvaren ska ha inkommit till Skånetrafiken senast den **30 september 2024**. Svaren lämnas per e-post till info@skanetrafiken.se. Ange ärendenummer 2024-POL00249 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

I remissen ligger att kollektivtrafiknämnden vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i remissförslaget. Remissinstansernas svar ska exempelvis inte innehålla synpunkter på rådande lagstiftning eller på utförandet av serviceresor.

Remissen innebär en inbjudan till samtliga remissinstanser att svara.

För kollektivtrafiknämnden i Region Skåne,

Carina Zachau (M)
Ordförande kollektivtrafiknämnden

Revidering av regelverk för Serviceresor

2024-06-14

Skånetrafiken

Syfte med arbetet - resultat

- Ensa regler för allmän och särskild trafik - **ETT Skånetrafiken.**
- Grund för integrerad trafik.
- Få samsyn och lära av varandra – gemensam kultur - **vårt varumärke är orange!**
- Effektivare resor genom att modernisera, samordna, renodla och förtydliga.
- Skilja på regler, tillämpningar och ren kundinformation.

- **Tre** regelverk har blivit **ett** – färdtjänst, sjukresor och riksfärdtjänst.
- Nästa steg ett gemensamt regelverk för hela Skånetrafiken!

Arbetets genomförande

- Tvärfunktionellt genomgripande arbete för vårt långsiktiga mål att sammanföra villkor för allmän och särskild kollektivtrafik.
- Revideringar i och hänvisningar till:
 - *Villkor för resor med biljett köpt av Skånetrafiken*
 - *Villkor för ersättning vid försening*
 - *Så behandlar vi dina personuppgifter*tex. gällande bagageregler, djur, regler för förare och resenärer.
- Texten har genomgått en genomgripande språkgranskning. Formuleringar har gjorts gemensamma och upprepningar undvikits.

Förslag på revidering

- Formulering enligt tidigare beslut: "För folkbokförda i kommuner som gränsar till kommun utanför Skåne tillåts även färdtjänst mellan centralort i den närmaste gränskommunen och adress i Skåne".
- Samtliga tillstånd återkallas för personer som flyttar från Skåne eller från kommuner där Skånetrafiken ansvarar för färdtjänsten, och resor som görs efter utflyttning ersätts enbart i undantagsfall.
- Villkor har gjorts enhetliga för allmän och särskild trafik t.ex. ålder för att åka ensam, för egenavgifter och bagage.

fortsättning

- Kunder 85+ får boka *även särskild hjälp* utan sjukreseintyg.
- Ledsagaren *ska ha förmåga att vara resenären behjälplig under resan* (ingen ålder angiven).
- Tre barn *under 7 år* får medfölja som medresenär om de ryms i fordonet.
- Barn i samma familj har gemensamt högkostnadsskydd för sjukresor *om vårdnadshavaren begär detta*.
- Sjukresa till annan adress än bostadsadress ges alltid *till adresser inom Skåne* om resan är kortare än resan till folkbokföringsadressen.
- Arbetsresor byter namn till *periodbiljett färdtjänst* eftersom utbildning som ger rätt till studiemedel också ger rätt till periodbiljett och nedsatt egenavgift.
- Ledsagare ska aldrig innebära att ett annat fordon rekvireras än det som resenären själv behöver färdas i *om inte Skånetrafiken bedömer att annat skäl finns*.

Kursiv text = nytt förslag

Förslag på revidering utifrån praxis

- Sjukresa med serviceresefordon till akut vård kräver intyg från vårdpersonal för både utomlänspatienter och skåningar.
- Tidigare krävdes inte intyg för utomlänspatienter.
- Förslaget ger samma regler för alla.

Tillämpningar som strukits ur texten

- Resenären som medför djur samordnas inte med andra resenärer.
- Egenavgiften är densamma dygnet runt.
- Den uttalade gränsen för omvägstid på max 50 % av restiden borttagen.

Förslag på revidering specifika för riksfärdtjänst, enligt praxis

- Förtydligande att upphandlad aktörs bestämmelser gäller.
- Återkommande riksfärdtjänstresor ges maximalt för 1 år.
- Riksfärdtjänsttillstånd kan inte beviljas retroaktivt.
- Ersättning för riksfärdtjänst utgår inte för återbetalningsbara-, eller ombokningsbara biljetter.
- Förtydligande kring regler för när hjälpmedel får tas med.
- Förtydligande kring egenavgiften.
- Förtydligande att ersättning för resor som inte skett i enlighet med beslut om riksfärdtjänst inte kommer ersättas.

Frågor

Lotta Ellberg
Affärsutvecklare Serviceresor
lotta.ellberg@skanetrafiken.se

Skånetrafiken

Persson, Madeleine

Från: Kommunen
Skickat: den 19 juni 2024 07:40
Till: Kommunledningskontoret för extern post
Kopia: Miljö och Samhällsbyggnad för extern post
Ämne: VB: KTN 2024-06-14 expediering § 46
Bifogade filer: KTN § 46 2024-06-14.pdf; KTN beslutsförslag 2024-05-29.pdf; Remissinstanser.pdf; Remissversion. Regelverk för Serviceresor.pdf

Från: Roosvall Eva <Eva.Roosvall@skane.se>

Skickat: den 18 juni 2024 16:29

Till: Ellberg Lotta <Lotta.Ellberg@skanetraffiken.se>; info@bjuv.se; kommunstyrelsen@bromolla.se; burlovs.kommun@burlov.se; bastads.kommun@bastad.se; Kommunen <Kommunen@eslov.se>; kontaktcenter@helsingborg.se; kommunen@hassleholm.se; kommunen@hoganas.se; kommunen@horby.se; kommun@hoor.se; kommun@klippan.se; kommun@kristianstad.se; kontakt@kavlinge.se; kontaktcenter@landskrona.se; lunds.kommun@lund.se; info@lomma.se; malmstad@malmo.se; kommun@osby.se; kommunhuset@perstorp.se; kontakt@simrishamn.se; kommun@sjobo.se; kansli@skurup.se; kommunen@staffanstorp.se; info@svalov.se; kommunen@svedala.se; kommun@tomelilla.se; kontaktcenter@trelleborg.se; vellinge.kommun@vellinge.se; kommunen@ystad.se; kommun@astorp.se; info@engelholm.se; kommunkontor@orkelljunga.se; kommun@ostragoinge.se; skanelan@dhr.se; info@funktionsrattskane.se; kansli@nsphskane.se; info@skane.pro.se; info@skpf.se; spf.skane@telia.com; srfskane@srfskane.se

Kopia: Bergman Henrik <Henrik.Bergman@skane.se>

Ämne: KTN 2024-06-14 expediering § 46

Hej!

Översänder beslut från KTN 2024-06-14, § 46 samt

Remissvaren ska ha inkommit **till Skånetrafiken** senast den **30 september 2024**.

Svaren lämnas per e-post till info@skanetraffiken.se

Ange ärendenummer 2024-POL00249 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

I remissen ligger att kollektivtrafiknämnden vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i remissförslaget. Remissinstansernas svar ska exempelvis inte innehålla synpunkter på rådande lagstiftning eller på utförandet av serviceresor.

Remissen innebär en inbjudan till samtliga remissinstanser att svara.
För kollektivtrafiknämnden i Region Skåne,

Carina Zachau (M)
Ordförande kollektivtrafiknämnden

/ enligt uppdrag

Eva Roosvall
Nämndsadministratör
Kanslienheten

Region Skåne

Koncernkontoret
044-309 31 32 | 070-551 14 36

När du skickar e-post till Region Skåne behandlar vi dina personuppgifter i enlighet med gällande lagstiftning. Mer om hur dina personuppgifter behandlas hittar du på [Skane.se/personuppgifter](https://www.skane.se/personuppgifter).

2024-09-09

Semsudin Bajramovic

+4641362118

semsudin.bajramovic@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Remissvar på Boverkets rapport 2024:9 - Uppdrag att föreslå lättnader på byggkraven för studentbostäder (Diarienummer: LI2024/00994)

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar att ta förvaltningens yttrande som sitt eget.

Ärendebeskrivning

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har av Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet, under Regeringskansliet, inbjudit Eslövs kommun att besvara remissen avseende Rapport 2024:9 ”Uppdrag att föreslå lättnader på byggkraven för studentbostäder”.

Syfte

Boverket fick i mars 2023 i uppdrag att undersöka möjligheterna att minska kostnaderna för byggandet av studentbostäder samt möjliggöra ett mer varierat utbud av studentbostäder genom att föreslå lättnader i byggkraven.

Resultat av utredningen

Utredningen visar att det går att föreslå lättnader i vissa krav för att minska byggkostnaderna och skapa ett mer differentierat utbud av studentbostäder. Dock krävs också en översyn av andra aspekter än byggreglerna för att nå de efterfrågade kostnadsminskningarna

Förslag på ändringar i plan- och bygglagen (2011:900) och övrigt

Förslaget innebär bland annat att undantag från tillgänglighetskrav kan gälla för upp till 80 % av studentbostäderna i en byggnad, utan specifikation var de tillgängliga bostäderna ska placeras.

Även bostäder som inte är fullt tillgängliga ska kunna besökas av personer med funktionsnedsättningar, med vissa undantag för byggnader med färre än tre våningar utan hiss.

Minst 20 % av bostäderna ska vara tillgängliga, vilket säkerställer boendialternativ för personer med funktionsnedsättning och social delaktighet.

Trafikbullerförordningen ingår inte i Boverkets uppdrag, men eftersom den påverkar bostäders utformning föreslås vissa ändringar. Dessa skulle ge flexibla planlösningar och göra det möjligt att ha bostäder som inte nödvändigtvis har rum mot en ljuddämpad sida, även om hälsokonsekvenserna av detta måste utredas vidare.

Boverkets bedömning är att förslagen om lättnader kan minska byggkostnaderna och öka flexibiliteten, vilket kan stimulera fler byggprojekt.

Rapporten beskriver nuvarande regler för tillgänglighet, användbarhet, bostäders lämplighet, ljus och buller i samband med byggandet av studentbostäder, i plan- och bygglagen, plan- och byggförordningen och Boverkets byggregler.

Dessa krav delas in i en byggnads utformning och tekniska egenskaper.

Boverkets byggregler innehåller specifikationer för krav på funktioner, inredning och utrustning i bostäder, inklusive avskilda utrymmen för sömn, samvaro, matlagning, måltider, hygien och förvaring.

Vidare beskriver rapporten konsekvenserna av tidigare förenklingar av regelverket samt hur studenter föredrar att bo.

På grund av ovanstående har Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet hos Regeringskansliet begärt in remissvar från nämnden på slutrapporten.

Remissvaret ska vara Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet tillhanda senast den 4 oktober 2024.

Beslutsunderlag

Boverket, Rapport 2024:9 ”Uppdrag att föreslå lättnader på byggkraven för studentbostäder”, slutrapport.

Beredning

Att sänka byggkraven för studentbostäder kan ha både positiva och negativa konsekvenser, men miljö- och samhällsbyggnadsnämnden anser att det är olämpligt i flera avseenden. Här är några skäl till att miljö- och samhällsbyggnadsnämnden motsätter sig förslaget:

- **Tillgänglighet och användbarhet**

Lättnader i tillgänglighetskraven kommer att utestänga personer med funktionsnedsättningar från att kunna leva, bo och studera där de vill. Detta strider mot grundläggande rättigheter.

- **Boendekvalitet**

Sänkta krav på dagsljus, ventilation och ljudisolering riskerar att försämra boendeförhållanden, vilket kommer att påverka studenters hälsa och prestationsförmåga negativt.

- **Hållbarhet**

Lättnader i tekniska krav, såsom energiprestanda och materialval, kan påverka byggnaders livslängd och hållbarhet, och leda till högre driftkostnader över tid.

- **Sociala konsekvenser**
Lägre byggstandard skapar ojämlikhet och segregation mellan studenter med olika ekonomiska eller fysiska förutsättningar, vilket motverkar social rättvisa.
- **Risk för minskat värde**
Byggnader med sänkta standarder tappar snabbare i värde, det leder till framtida ökade underhållskostnader och minskar attraktiviteten för investerare och fastighetsägare.
- **Internationella åtaganden**
Sänkta och försämrade byggkrav strider mot Sveriges åtaganden enligt FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, med potentiella juridiska och politiska konsekvenser.
- **Långsiktiga merkostnader**
Kortsiktiga besparingar på tillgänglighet leder till fördyrande anpassningar senare, särskilt om byggnader behöver ändras till annan boendeform.
- **Ologiska lättnader av tillgänglighetskraven**
Studentbostäder har redan lägre krav än vanliga bostäder, därmed vore det en stor försämring att ytterligare sänka kraven på tillgänglighet.

Beslutet skickas till

Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet
Enheten för bostäder och byggande
(Diarienummer: LI2024/00994)

Dave Borg
Förvaltningschef

Christian Nielsen
Bygglovschef

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

RAPPORT 2024:9

Uppdrag att föreslå lättna- der på byggkraven för studentbostäder

Slutrapport

Titel: Uppdrag att föreslå lättnader på byggkraven för studentbostäder
Rapportnummer: 2024:9
Utgivare: Boverket, april, 2024
ISBN pdf: 978-91-89581-52-4
Processnummer: 3.4.1
Diarienummer: 1971/2023

Förord

Denna rapport utgör Boverkets slutrapportering av regeringsuppdraget att föreslå lättnader på byggkraven för studentbostäder, LI2023/02048, LI2023/00022 (delvis), LI2023/00023 (delvis).

Uppdraget innebar att Boverket skulle utreda möjligheterna att minska kostnaderna vid byggandet av studentbostäder och möjliggöra ett ökat och mer differentierat utbud av sådana bostäder genom att föreslå lättnader på byggkraven för studentbostäder.

I denna slutrapport redovisas vilka slutsatser som har dragits i utredningen samt författningsförslag och vilka konsekvenser förslaget kan innebära.

Rapporten har tagits fram av projektledare Therese Byheden tillsammans med Julia Anshelm, Cathrine Engström, Agnes Jensen-Carlén, Christer Löfgren, Peter Petterson, Maria Rundqvist och Maria Thuresson. Anette Löfgren har varit ansvarig uppdragsägare.

Karlskrona april 2024

Yvonne Svensson
stf. generaldirektör

Innehållsförteckning

Förord	3
Förkortningar och begrepp	6
Sammanfattning	8
Författningsförslaget	10
Om regeringsuppdraget	15
Boverkets tolkning av uppdraget	15
Bakgrund	16
Metod	18
Regler för tillgänglighet, bostäders lämplighet, ljus och buller vid byggande av studentbostäder	20
Grundläggande krav i PBL och PBF preciseras i Boverkets föreskrifter	20
Tillgänglighet och användbarhet	20
Lämplighet för det avsedda ändamålet (bostadsutformning)	21
Dagsljus och solljus	22
Skydd mot buller	22
Ändring av byggnad	23
Trafikbullerförordningen	24
FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning	24
Förslag, diskussion och slutsatser	26
Tillgänglighet och användbarhet	26
Lämplighet för det avsedda ändamålet	31
Dagsljus och solljus	34
Skydd mot buller	36
Trafikbullerförordningen	40
Konsekvenser	44
Tillgänglighet och användbarhet	44
Effekter på byggkostnader	45
Effekter på boendekostnader	48
Konsekvenser för byggherrar	49
Konsekvenser för studenter	50
Konsekvenser för personer med funktionsnedsättning	51
Konsekvenser för kommuner	52
Konsekvenser för staten	53
Konsekvenser för små- och medelstora företag	54
FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning	54
Påverkan på människors hälsa	55
Förslagets samhällsekonomiska konsekvenser och kostnadseffektivitet	56
Konsekvenser vid tillämpningen av miljöbalkens bestämmelser	58
Miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö och gestaltad livsmiljö	58
Miljö och klimat	58
Konsekvenser för jämställdheten	59
Alternativa förslag som övervägts i utredningen	59
Trafikbullerförordningen	59
Författningskommentarer	61
Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)	61
Förslag till förordning om ändring i plan- och byggförordningen (2011:338)	64

Utvärdering av konsekvenser vid tidigare regelförändringar	68
Påverkan på byggandet av studentbostäder	68
Påverkan på bygg- och boendekostnader	69
Hälsoeffekter hos studenter som bor i studentlägenheter med lättade regler	69
Studentbostadsmarknaden	71
Befintligt bestånd	71
Efterfrågan	71
Prognos	72
Hur vill studenterna då bo	74
Låga avgifter är den viktigaste faktorn	74
Boendeform	74
Studentbostadens funktioner	75
Studentbostaden som studieplats	76
Psykisk hälsa och önskad ensamhet	76
Varför byggs det inte fler och billigare studentbostäder?	78
Byggreglernas krav på för studentbostäder	78
Andra faktorer som påverkar byggandet av studentbostäder	80
Källförteckning	82
Tryckta källor	82
Icke-tryckta källor	85
Juridiska källor	86

Förkortningar och begrepp

Förklaringar till förkortningar och begrepp som används i rapporten:

PBL	Plan- och bygglagen (2010:900)
PBF	Plan- och byggförordningen (2011:338)
BBR	Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd
Trafikbullerförordningen	Förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader
MB	Miljöbalken (1998:808)
BTA	Bruttototalarea
BOA	Boarea
BME	Boverkets bostadsmarknadsenkät
SOU	Statens offentliga utredningar
WHO	World Health Organisation
dB	Decibel
dBA	A-vägd ljudnivå
$D_{nT,w,50}$	Vägd standardiserad ljudnivåskillnad med spektrumanpassningsterm C med utökat frekvensområde femtio hertz till tre-tusen etthundrafemtio hertz.
$D_{nT,w,100}$	Vägd standardiserad ljudnivåskillnad med spektrumanpassningsterm C med frekvensområde etthundra hertz till tre-tusen etthundrafemtio hertz.
Diskrimineringslagen	Diskrimineringslagen (2008:567)
FN-konventionen	FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning
YH-utbildningar	Yrkehögskoleutbildningar
FoHMFS 2014:13	Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus FoHMFS 2014:13

FoHMFS 2014:18	Folkhälsomyndighetens allmänna råd om ventilation FoHMFS 2014:18
Studentbostadsföretagen	En branschorganisation för de som äger, utvecklar, förvaltar och förmedlar studentbostäder i Sverige.
Studentbostadsbyggare	Aktörer som bygger studentbostäder. Detta kan innefatta privata, kommunala och statliga studentbostadsbolag, studentbostadsstiftelser och bygg- och fastighetsföretag.
Överlappning	Med överlappning avses att samma utrymme kan vara avsett för flera bostadsfunktioner.
Bostadsfunktioner	Med bostadsfunktioner avses i förslaget funktionerna sömn och vila, samvaro, matlagning, måltider, hygien och förvaring, enligt 3 kap. 1 och 17 §§ PBF.
Vistelserum	Till vistelserum i en bostad räknas rum för daglig samvaro, matlagning, måltider samt sömn och vila, men exempelvis inte hygienrum eller utrymme för förvaring.
Direkt dagsljus	Ljus genom fönster direkt mot det fria (avsnitt 6:311 BBR)
Indirekt dagsljus	Ljus från det fria som kommer in i rum utan fönster mot det fria (avsnitt 6:311 BBR).
Direkt solljus	Solljus som lyser in i rum utan att ha reflekterats (avsnitt 6:311 BBR).
Boendeenhet	Del av en bostad som är upplåten för enskilt bruk i bostäder där vissa bostadsfunktioner delas.
Termisk komfort	Upplevelsen av inomhustemperaturen.

Sammanfattning

I mars 2023 fick Boverket i uppdrag av regeringen att utreda möjligheterna att minska kostnaderna vid byggandet av studentbostäder och möjliggöra ett ökat och mer differentierat utbud av sådana bostäder genom att föreslå lättnader på byggkraven för studentbostäder. Uppdraget innebar att utreda lättnader i kraven avseende bostäders lämplighet för det avsedda ändamålet, tillgänglighet och användbarhet, skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö avseende dags- och solljus samt skydd mot buller. Boverket har tolkat uppdraget som att utredningen skulle behandla både tekniska egenskapskrav och utformningskrav.

Boverkets utredning visar att det är möjligt att föreslå lättnader i vissa krav för att minska kostnaderna vid byggande av studentbostäder och möjliggöra ett ökat och mer differentierat byggande. För att få den effekt som efterfrågas i uppdraget, det vill säga att påtagligt minska kostnaderna, så har det under samverkan i uppdraget framförts att även andra aspekter än byggreglerna behöver ses över.

De förslag som Boverket bedömt motiverade i förhållande till byggkostnaderna och utan att kraven sänks mer än nödvändigt är lättnader i kraven på tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga samt en ändring i trafikbullerförordningen.

Boverket lämnar inom ramen för detta uppdrag inga förslag på lag- eller förordningsnivå gällande lämplighet, dags- och solljus eller skydd mot buller. I Boverkets förslag till nya byggregler görs vissa lättnader i kraven för studentbostäder.

Boverkets förslag innebär att plan- och bygglagen (2010:900), PBL, ändras så att det införs möjlighet till undantag från krav på tillgänglighet och användbarhet för högst 80 procent av byggnadens studentbostäder vid uppförande. Som utgångspunkt styrs det inte i reglerna var de tillgängliga och användbara studentbostäderna ska placeras. Förslaget kommer även att bli utgångspunkt för ändring av byggnader som berör studentbostäder. Studentbostäder definieras som bostäder avsedda för studerande på universitet, högskola eller annan eftergymnasial utbildning.

De studentbostäder som inte är tillgängliga och användbara ska kunna besökas av personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Det gäller dock inte studentbostäder på våning som inte nås från marken i en byggnad med färre än tre våningar som saknar hiss eller annan lyftanordning. Studentbostäder som endast är tillgängliga för besök ska i närheten ha tillgång till tillgängligt och användbart toaletttrum.

Genom förslaget säkerställs att det finns ett tillräckligt antal tillgängliga och användbara bostäder för studerande, minst 20 procent, och att sådana

bostäder finns i varje byggnad som uppförs eller ändras och som innehåller studentbostäder. Förslaget bedöms därför fortsatt säkerställa tillgången till bostäder och möjligheten för personer med funktionsnedsättning att välja bosättningsort och bostad. Genom krav på att personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga ska kunna besöka varje studentbostad säkerställs att alla ska kunna vara delaktiga i sociala sammanhang. Sammantaget menar Boverket att det föreslagna undantaget från krav på tillgänglighet och användbarhet för studentbostäder inte står i strid med FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

En översyn av trafikbullerförordningen ingår inte i Boverkets uppdrag men på grund av att förordningen har påverkan på utformningen av bostäder föreslår Boverket vissa ändringar i förordningen. Ändringarna ger möjlighet till flexiblare och mer differentierade bostäder då planlösningarna inte låses i planskedet. Förslaget medför en reglering som innebär att varje enskild bostad inte behöver ha rum vända mot en luddämpad sida. De hälsomässiga konsekvenserna av en sådan ändring måste dock utredas vidare.

Boverkets bedömning är att förslagen om lättnader i kraven på tillgänglighet och användbarhet samt ändringen i trafikbullerförordningen kan ge en viss minskning i byggkostnader per bostad och en ökad flexibilitet i byggandet vilket i förlängningen kan komma att medföra ett ökat byggande.

Rapporten innehåller också beskrivningar av idag gällande regler för tillgänglighet, bostäders lämplighet, ljus och buller vid byggande av studentbostäder samt konsekvenser av tidigare regelförenklingar. I rapporten redovisas också information om studentbostadsmarknaden, varför det inte byggs mer studentbostäder och om hur studenter vill bo.

Författningsförslaget

Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)

utfärdad den ...

Härigenom föreskrivs i fråga om plan- och bygglagen (2010:900)

dels att 1 kap. 4 § och 16 kap. 2 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 8 kap. 6 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 §

I denna lag avses med

allmän plats: en gata, en väg, en park, ett torg eller ett annat område som enligt en detaljplan är avsett för ett gemensamt behov,

bebygga: att förse ett område med ett eller flera byggnadsverk,
bebyggelse: en samling av byggnadsverk som inte enbart består av andra anläggningar än byggnader,

byggherre: den som för egen räkning utför eller låter utföra projekterings-, byggnads-, rivnings- eller markarbeten,

byggnad: en varaktig konstruktion som består av tak eller av tak och väggar och som är varaktigt placerad på mark eller helt eller delvis under mark eller är varaktigt placerad på en viss plats i vatten samt är avsedd att vara konstruerad så att människor kan uppehålla sig i den,

byggnadsnämnden: den eller de nämnder som fullgör kommunens uppgifter enligt denna lag,

byggnadsverk: en byggnad eller annan anläggning,

byggprodukt: en produkt som är avsedd att stadigvarande ingå i ett byggnadsverk,

exploateringsavtal: avtal om genomförande av en detaljplan och om medfinansieringsersättning mellan en kommun och en byggherre eller en fastighetsägare avseende mark som inte ägs av kommunen, dock inte avtal mellan en kommun och staten om utbyggnad av statlig transportinfrastruktur,

genomförandetiden: den tid för genomförandet av en detaljplan som ska bestämmas enligt 4 kap. 21–25 §§,

kvartersmark: mark som enligt en detaljplan inte ska vara allmän plats eller vattenområde,

markanvisning: ett avtal mellan en kommun och en byggherre som ger byggherren ensamrätt att under en begränsad tid och under givna villkor

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
<p>förhandla med kommunen om överlåtelse eller upplåtelse av ett visst av kommunen ägt markområde för bebyggande,</p> <p>medfinansieringsersättning: ersättning som en byggherre eller en fastighetsägare i samband med genomförande av en detaljplan åtar sig att betala för en del av en kommuns kostnad för bidrag till byggande av en viss väg eller järnväg som staten eller en region ansvarar för,</p> <p>miljönämnden: den eller de nämnder som fullgör kommunens uppgifter på miljö- och hälsoskyddsområdet,</p> <p>nybyggnad: uppförande av en ny byggnad eller flyttning av en tidigare uppförd byggnad till en ny plats,</p> <p>ombyggnad: ändring av en byggnad som innebär att hela byggnaden eller en betydande och avgränsbar del av byggnaden påtagligt förnyas,</p> <p>omgivningsbuller: buller från flygplatser, industriell verksamhet, spårtrafik och vägar,</p> <p>planläggning: arbetet med att ta fram en regionplan, en översiktsplan, en detaljplan eller områdesbestämmelser,</p> <p>sammanhållen bebyggelse: bebyggelse på tomter som gränsar till varandra eller skiljs åt endast av en väg, gata eller parkmark,</p>	<p><i>studentbostad: bostad avsedd för studerande på universitet, högskola eller annan eftergymnasial utbildning,</i></p> <p>tillbyggnad: ändring av en byggnad som innebär en ökning av byggnadens volym,</p> <p>tomt: ett område som inte är en allmän plats men som omfattar mark avsedd för en eller flera byggnader och mark som ligger i direkt anslutning till byggnaderna och behövs för att byggnaderna ska kunna användas för avsett ändamål,</p> <p>underhåll: en eller flera åtgärder som vidtas i syfte att bibehålla eller återställa en byggnads konstruktion, funktion, användningssätt, utseende eller kulturhistoriska värde, och</p> <p>ändring av en byggnad: en eller flera åtgärder som ändrar en byggnads konstruktion, funktion, användningssätt, utseende eller kulturhistoriska värde.</p>

8 kap.

6 a §

I byggnader som innehåller studentbostäder gäller kraven på tillgänglighet och användbarhet i 1 § 3 och 4 § första stycket 8 inte i fråga om högst 80 procent av studentbostäderna i byggnaden. För dessa studentbostäder gäller dock att en person med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga ska kunna besöka bostaden.

Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse****16 kap.**

2 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. att det som gäller i fråga om en byggnad i 8 kap. 1 och 2 §§ ska tillämpas också på en annan anläggning än en byggnad,

2. att det som gäller i fråga om en byggnad i 8 kap. 1 § 2 ska tillämpas också på skyltar och ljusanordningar,

3. vad som krävs för att ett byggnadsverk, skyltar och ljusanordningar ska anses uppfylla kraven i 8 kap. 1 och 4 §§,

4. att vissa krav trots 8 kap. 2 och 5 §§ eller vid tillämpning av 8 kap. 7 och 8 §§ alltid ska uppfyllas vid nybyggnad, ombyggnad eller annan ändring av en byggnad,

5. att vissa krav trots 8 kap. 2 och 5 §§ eller vid tillämpning av 8 kap. 7 och 8 §§ inte behöver uppfyllas vid nybyggnad, ombyggnad eller annan ändring av en byggnad,

6. att krav enligt 8 kap. 4 § första stycket 6 trots 8 kap. 5 § alltid ska uppfyllas i fråga om andra byggnader än bostadshus när detta behövs till följd av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, och

7. att krav enligt 8 kap. 4 § första stycket 11 trots 8 kap. 5 § alltid ska uppfyllas i fråga om andra byggnader än bostadshus.

8. vad som gäller enligt 8 kap. 6 a § för placering av och krav på studentbostäder i byggnader som har färre än tre våningar, och

9. vad som krävs för att en studentbostad ska uppfylla kravet i 8 kap. 6 a § andra meningen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Förslag till förordning om ändring i plan- och byggförordningen (2011:338)

utfärdad den ...

Härigenom föreskrivs i fråga om plan- och byggförordningen (2011:338) att det i lagen ska införas två nya paragrafer, 3 kap. 4 a § och 3 kap. 4 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

4 a §

Om det är en byggnad med färre än tre våningar som saknar hiss eller annan lyftanordning ska våningen som nås från marken innehålla de tillgängliga och användbara studentbostäderna enligt 8 kap. 6 a § första meningen plan- och bygglagen (2010:900). Studentbostäder på våningen som inte nås från marken behöver inte kunna besökas av en person med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

4 b §

För studentbostäder som ska kunna besökas av en person med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga enligt 8 kap. 6 a § andra meningen plan- och bygglagen (2010:900) gäller att en person med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga ska kunna nå den aktuella våningen och komma in i studentbostaden. Utrymme för sömn och vila ska vara tillgängligt och utrymme för samvaro ska vara tillgängligt och användbart. Minst ett tillgängligt och användbart allmänt toalettrum ska finnas i närheten av studentbostaden.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2026.

Om regeringsuppdraget

I mars 2023 fick Boverket i uppdrag av regeringen att utreda möjligheterna att minska kostnaderna vid byggandet av studentbostäder och möjliggöra ett ökat och mer differentierat utbud av sådana bostäder genom att föreslå lättnader på byggkraven för studentbostäder.

Uppdraget innebar att utreda lättnader i de tekniska egenskapskraven avseende:

- Bostäders lämplighet för det avsedda ändamålet.
- Tillgänglighet och användbarhet.
- Skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö avseende dags- och solljus.
- Skydd mot buller.

Lättnaderna skulle vara motiverade i förhållande till byggkostnaderna och utan att kraven sänks mer än nödvändigt.

I uppdraget ingick även att lämna förslag till nödvändiga författningsändringar samt att beskriva och beakta konsekvenserna av ett genomförande av förslagen.

Boverkets tolkning av uppdraget

I regeringsuppdragets inledning står att Boverket skulle utreda lättnader i de tekniska egenskapskraven. Under uppdragets rubrik "Närmare om uppdraget" beskriver regeringen vidare exempel på vad anpassningarna av kraven skulle kunna omfatta. Här tas bland annat lösningar med besökstillgänglighet, ytterligare delade tillgängliga utrymmen och fler överlappande funktioner upp. De lösningar som regeringen beskrivit handlar inte om lättnader i tekniska egenskapskrav utan i stället om utformningskrav. Boverket har därför tolkat uppdraget som att utredningen inte enbart skulle behandla de tekniska egenskapskraven utan även utformningskraven. Denna tolkning har också stämmts av och bekräftats av uppdragsgivaren. För lämplighet för det avsedda ändamålet samt tillgänglighet och användbarhet är det också utformningskraven som har störst betydelse för kostnaderna vid byggandet av studentbostäder.

I utredningen har Boverket behandlat både uppförande av nya byggnader med studentbostäder samt ändring av byggnader som innebär att det tillskapas studentbostäder. Detta eftersom båda dessa situationer innebär att nya studentbostäder tillskapas. Även ändring av byggnader innehållande befintliga studentbostäder har behandlats i utredningen.

Uppdraget innebar att Boverket skulle utreda lättnader i kraven på skydd mot buller inomhus. Eftersom trafikbullerförordningen delvis också reglerar bostäders invändiga utformning har Boverket bedömt det som rimligt att även dessa regleringar tagits med i utredningen.

Bakgrund

I samband med överlämnandet av detta uppdrag till Boverket angav infrastruktur- och bostadsminister Andreas Carlson att det behövs fler studentbostäder och att regeringen vill göra det enklare och billigare att bygga efter studenters behov.¹ Frågan om ökat och billigare byggande av studentbostäder har varit aktuell under de senaste tio åren, flera utredningar och regeländringar har gjorts för att möjliggöra fler bostäder åt studenter.

År 2013 lämnade Boverket på uppdrag av Regeringen, i Boverkets rapport 2013:20 "Förslag på regeländringar för fler bostäder åt unga och studenter", förslag till regeländringar kopplat till studentbostäder.²

I rapporten föreslogs för lämplighet för sitt ändamål, det vill säga bostadsutformning, att studentbostäder skulle kunna byggas med en mindre boarea genom att ändra bostadsutformningskraven i BBR. Det genomfördes ändringar i BBR genom BFS 2014:3, BBR 21. Ändringarna trädde i kraft den 1 juli 2014. Lättnaderna i kraven innebar att det är möjligt att bygga studentbostäder med samtliga funktioner kvar i bostaden på 16 kvadratmeter. Det är en minskning av boarean med cirka 40 procent jämfört med tidigare regler.

För tillgänglighet och användbarhet föreslogs i rapporten endast förändring i PBL kopplat till ändring av byggnad. Förslaget var att undanta krav på tillgänglighet och användbarhet vid ändring i form av inredning av vind med studentbostäder om högst 35 kvadratmeter. Den 1 juli 2014 trädde en ändring i 8 kap. 7 § PBL i kraft som innebar att avsteg från krav i 8 kap. 1 § 3 och 4 § första stycket 8 alltid får göras om ändringen innebär att bostäder på högst 35 kvadratmeter inreds på en vind.

För ljus angavs i rapporten att Boverket hade för avsikt att slopa kravet på tillgång till direkt solljus enligt avsnitt 6:3 BBR för studentbostäder om högst 35 kvadratmeter. Denna ändring i BBR genomfördes genom BFS 2014:3. Ändringen trädde i kraft den 1 juli 2014.

För buller i planläggningen angavs i rapporten att Boverket hade för avsikt att ta fram ett nytt allmänt råd som möjliggjorde lokalisering av enkelsidiga lägenheter om högst 35 kvadratmeter vid upp till 60 dBA ekvivalent ljudnivå utomhus. I och med införandet av

¹ Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet (2023). *Regeringen ger Boverket i uppdrag att föreslå lättnader i byggkraven för studentbostäder* [pressmeddelande], 17 mars 2023.

² Boverket (2023). *Förslag på regeländringar för fler bostäder åt unga och studenter. Rapport 2013:20.*

trafikbullerförordningen fanns det inte längre något behov av det planerade allmänna rådet. Förordningen trädde i kraft den 1 juni 2015, med ändring av vissa riktvärden den 1 juli 2017.

Med skrivelse den 29 april 2015 tillkännagav riksdagen för regeringen att det finns ett behov av att utreda möjligheten till anpassningar av tillgänglighetskraven och andra lättnader i de krav som gäller för studentbostäder.³

På uppdrag av regeringen, i Boverkets rapport 2016:22 ”Tillgänglighet i studentbostäder”, utredde Boverket konsekvenserna av att ta bort tillgänglighetskraven. Boverket konstaterade i rapporten bland annat att det genom ändringar i byggreglerna hade blivit möjligt att bygga små och yteffektiva studentbostäder utan att för den skull ge avkall på tillgänglighet. Boverket menade att avskaffa tillgänglighetskraven för studentbostäder och på så sätt möjliggöra studentbostäder med ännu mindre boareor skulle ge negativa följder, främst för studenter med permanenta eller tillfälliga funktionsnedsättningar och deras möjligheter till studier och socialt umgänge, men även studenter utan funktionsnedsättningar skulle påverkas negativt.⁴

Med skrivelse den 26 april 2017 tillkännagav riksdagen för regeringen att det finns ett behov av att utreda möjligheten att minska de krav som ställs på studentbostäder när det gäller tillgänglighet med mera.⁵

I SOU 2019:68 ”Modernare byggregler – förutsägbart, flexibelt och förenklat” föreslogs att kategoribostäder för vissa grupper av människor, som studenter, skulle utgå ur regelverket. För att inte öka kraven på yta i studentboenden föreslog utredningen att alla bostäder om högst 35 kvadratmeter skulle få samma möjligheter till yteffektivisering.⁶

Mot bakgrund av dittills vidtagna åtgärder och vad som framkommit under remitteringen av SOU 2019:68 beslutade den dåvarande regeringen den 3 december 2020 att skriva av ärendena om tillkännagivande i aktuella delar.⁷ Civilutskottet motsatte sig att åtgärderna var tillräckliga för att tillkännagivandena skulle anses vara tillgodosedda.⁸ Civilutskottet framhöll i sitt yttrande att det enligt riksdagens tillkännagivanden bör vara möjligt att ta större hänsyn till att var och en av de boende endast använder bostaden under en begränsad tid som studerande, och att det bör fästas stor vikt vid de synpunkter som bland annat studentbostadsbyggare och studentorganisationerna lyfter om mer flexibla regler om

³ Riksdagsskrivelse 2014/15:180; Civilutskottets betänkande 2014/15:CU10.

⁴ Boverket (2016), *Tillgänglighet i studentbostäder. Rapport 2016:22*.

⁵ Riksdagsskrivelse 2016/17:234; Civilutskottets betänkande 2016/17:CU15.

⁶ SOU 2019:68. *Modernare byggregler – förutsägbart, flexibelt och förenklat*.

⁷ Fi2019/01230; Fi2019/01314.

⁸ Konstitutionsutskottets betänkande 2020/21:KU21; Civilutskottets yttrande 2020/21:CU4y.

tillgänglighet genom att definiera någon form av besökstillgänglighet. Mot bakgrund av det anförda betraktas tillkännagivandena som ej slutbehandlade.⁹

I mars 2023 fick sedan Boverket detta uppdrag för att utreda möjligheterna att minska kostnaderna vid byggandet av studentbostäder och möjliggöra ett ökat och mer differentierat utbud av sådana bostäder genom att föreslå lättnader på byggkraven för studentbostäder.

Metod

Uppdraget har genomförts av en arbetsgrupp på Boverket bestående av sakk experter, jurister, en nationalekonom och en projektledare. Arbetsgruppen har under uppdraget arbetat tätt tillsammans med de olika berörda arbetsgrupper som arbetar med översynen av Boverkets byggregler.

Projektet har genomförts i två delar; en förstudie och en förslagsdel.

I förstudien genomfördes en utredning av hur gällande regler fungerar samt av behov av regelförändringar. Behovsbeskrivningar, förslag på ändringar i regelverket samt andra relevanta underlag och synpunkter inhämtades genom möten, både fysiska och digitala, samt genom insamling av skriftligt underlagsmaterial. I mötena deltog Arbetsmiljöverket, Myn-digheten för delaktighet, Folkhälsomyndigheten, Naturvårdsverket, Myn-digheten för samhällsskydd och beredskap, Sveriges Kommuner och Regioner, Certec vid Lunds Tekniska Högskola, flera olika studentorga-nisationer, funktionshindersonorganisationer, studentbostadsföretag, stu-dentbostadsstiftelser och bygg- och fastighetsföretag samt Akademiska Hus Aktiebolag, Sveriges Allmännyttan, Hyresgästföreningen, Fastighets-ägarna, jagvillhabostad.nu och KTH Live-In Lab. Deltagarna fick också möjlighet att skicka in skriftliga synpunkter.

Som underlag till utredningen har en utvärdering av konsekvenser av tidi-gare regeländringar vid byggande av studentbostäder gjorts. Utvärde-ningen bygger på en intervjustudie med sju studentbostadsbyggare, en in-tresseorganisation och en studentorganisation. Intervjustudien har också kompletterats med sammanställning och analys av data om byggande av studentbostäder och hyror samt genomgång av relevanta rapporter. Utvär-deringen har tagits fram av konsult.

En studie gällande ljudnivåskillnad och stegljudsnivå har också genom-förts. Studien innehåller bland annat en genomgång av krav som ställs i Sverige, Norge, Danmark, Finland, England och Wales samt en samman-fattning av enkätstudier som utförts om svenska och norska studenters upplevda störning av ljud i sina bostäder.

⁹ LI2023/00022; LI2023/00023.

Som ytterligare underlag har Studentbostadsföretagen, på Boverkets uppdrag, gjort en översiktlig kartläggning av bostäder i det befintliga beståndet som uppfyller dagens krav på tillgänglighet och användbarhet. Kartläggningen gjordes genom en enkät till Studentbostadsföretagens medlemsföretag.

Som underlag har en genomgång av regler kopplade till studentbostäder i Norge, Finland och Danmark också gjorts.

Förslag med författningsändringar och konsekvensbeskrivning har arbetats fram av arbetsgruppen och bygger på resultatet av förstudien. Under arbetet med förslagen genomfördes uppföljande möten med ovanstående uppräknade myndigheter, organisationer, företag med flera för att diskutera utkast till förslagen. Även efter detta möte fick deltagarna möjlighet att skicka in skriftliga synpunkter. Enkäter skickades också ut till studentbostadsbyggare gällande konsekvenser och eventuella minskade kostnader som förslagen kunde förväntas medföra.

Ritningar på planlösningar har tagits fram utifrån förslagen. Ritningarna har utgjort underlag för att kunna kalkylera ekonomiska konsekvenser av förslagen. Ritningar och kalkyler har tagits fram av konsult.

Under hela arbetets gång har också möten genomförts med personer med kunskap om specifika frågor som dykt upp i genomförandet av uppdraget, till exempel olika experter på myndigheter, akustiker, en expert på ljus och forskare inom tillgänglighet och buller.

Regler för tillgänglighet, bostäders lämplighet, ljus och buller vid byggande av studentbostäder

Grundläggande krav i PBL och PBF preciseras i Boverkets föreskrifter

Byggkraven för studentbostäder finns i PBL, PBF och i BBR. I PBL finns grundläggande krav på byggnader, och därmed också på studentbostadsbyggnader, och dessa utvecklas på förordningsnivå, i PBF. Kraven är av två slag, utformningskrav och tekniska egenskapskrav. Utformningskrav, till exempel sådant som påverkar planlösningen i en bostad, prövas i bygglovet, medan tekniska egenskapskrav, till exempel krav på bostadens inredning och utrustning och skydd mot buller, bedöms inför startbesked.

I BBR finns tillämpningsföreskrifter och allmänna råd som preciserar de grundläggande kraven i PBL och PBF.

Parallellt med detta regeringsuppdrag har det också pågått ett arbete med en översyn av BBR. Det innebär, enligt det förslag som Boverket arbetar med, att BBR kommer att ersättas av ett antal nya grundförfattningar. De nya författningarna planeras träda i kraft den 1 januari 2025 undantaget reglerna om energihushållning som har ett senarelagt ikraftträdande. Utredningen av möjligheterna att föreslå lättnader i byggreglerna i detta uppdrag utgår alltså från gällande regler i BBR men förhåller sig också till förslagen i Boverkets nya byggregler.

Tillgänglighet och användbarhet

Krav på att en byggnad ska vara tillgänglig och användbar för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga finns som

- utformningskrav med grundläggande krav i 8 kap. 1 § 3 PBL och 3 kap. 4 § PBF
- tekniskt egenskapskrav med grundläggande krav i 8 kap. 4 § första stycket 8 PBL och 3 kap. 18 § PBF.

På förordningsnivå, i 3 kap. 4 § och 18 § PBF, finns preciserade regler om när en bostadsbyggnad behöver ha hiss eller annan lyftanordning. Ett sådant krav gäller inte om byggnaden har färre än tre våningar.

BBR anger preciserade tillgänglighets- och användbarhetskrav på byggnader. Reglerna om bostadsbyggnader innefattar bland annat entréer till byggnader, entré- och kommunikationsutrymmen, dörrar och portar, hissar och andra lyftanordningar, avsnitt 3:13 och 3:14 i BBR. Krav ställs på att rum, balkonger, terrasser och uteplatser i bostäder ska vara tillgängliga

och användbara, avsnitt 3:146 i BBR. Minst ett hygienrum i bostaden ska vara tillgängligt och användbart och utformas så att det lätt kan ordnas plats för medhjälpare, avsnitt 3:146 i BBR. En studentbostad om högst 35 kvadratmeter kan enligt allmänt råd utformas utan plats för medhjälpare vid sängplats, avsnitt 3:146 i BBR.

Lämplighet för det avsedda ändamålet (bostadsutformning)

Krav på bostäders lämplighet för det avsedda ändamålet finns som

- utformningskrav med grundläggande krav i 8 kap. 1 § 1 PBL och 3 kap. 1 § PBF
- tekniskt egenskapskrav med grundläggande krav i 8 kap. 4 § första stycket 7 PBL och 3 kap. 17 § PBF.

På förordningsnivå, i 3 kap. 1 och 17 §§ i PBF, anges grundläggande krav på funktioner, inredning och utrustning som ska finnas i en bostad. Bostäder ska i skäligen utsträckning ha avskiljbara utrymmen för sömn och vila, samvaro, matlagning, måltider, hygien och förvaring. Bostäderna ska med hänsyn till användningen ha inredning och utrustning för matlagning och hygien.

I BBR preciseras de grundläggande kraven på bostäders lämplighet för ändamålet i PBL och PBF, avsnitt 3:2 i BBR. För studentbostäder om högst 35 kvadratmeter finns lättnader i kraven som innebär att en studentbostad kan göras mindre jämfört med en annan bostad med samma boarea, avsnitt 3:225 i BBR. Föreskrifterna medger överlappning av funktionerna daglig samvaro, sömn och vila samt måltider. Av allmänna råd följer att inredningslängderna för matlagning och förvaring får vara kortare än i andra bostäder av motsvarande storlek. Lättnaderna i kraven för studentbostäder innebär att en sådan bostad med samtliga funktioner i den enskilda bostaden som minst kan bli cirka 16 kvadratmeter. En annan bostad än en studentbostad kan som minst bli cirka 21 kvadratmeter.

I BBR finns också regler om bostäder med gemensamma utrymmen som medger att funktioner delas av flera bostäder. Studentbostäder är ofta bostäder av denna typ, exempelvis så kallade korridorboenden. För en grupp bostäder avsedda för en person får funktionerna daglig samvaro, matlagning, måltider och personhygien finnas i gemensamma delar, avsnitt 3:227 i BBR. Det är således endast funktionerna sömn och vila och förvaring som inte får delas av flera bostäder. Funktionen matlagning får inte delas av fler än tolv enskilda bostäder och rum för personhygien får delas av högst tre.

Utöver den förvaring som ska finnas i bostaden preciserar BBR utrymmen för förvaring som kan finnas utanför bostaden. Ett låsbart utrymme för förvaring av säsongsutrustning och liknande ska finnas i bostadslägenheten eller i dess närhet. Vidare anges att det i bostadslägenheten

närhet ska finnas rum för förvaring av barnvagnar, cyklar, utomhusrullstolar, rollatorer och liknande, avsnitt 3:23 i BBR. I allmänt råd hänvisas till standarden SS 91 42 21 för lämpliga mått för förvaring.

Dagsljus och solljus

Kraven på dagsljus och solljus i byggreglerna har sin grund i, och utgör en precisering av, det grundläggande tekniska egenskapskravet på skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö i 8 kap. 4 § första stycket 3 PBL och 3 kap. 9 § PBF. Enligt PBF gäller att byggnader ska vara projekterade och utförda på ett sådant sätt att det inte medför oacceptabel risk för användarnas eller grannarnas hygien eller hälsa.

För studentbostäder gäller, precis som för övriga bostäder, ett krav på att rum där människor vistas mer än tillfälligt i bostaden, så kallade vistelserum, ska ha god tillgång till direkt dagsljus. I allmänt råd finns en nivå-sättande regel, dagsljusfaktor 1,0 procent, för vad som kan anses vara ”god tillgång” till dagsljus, avsnitt 6:322 i BBR. Gemensamma utrymmen¹⁰ för matlagning, daglig samvaro och måltider i korridorboenden för studenter anses vara vistelserum, avsnitt 3:227 i BBR. Krav på dagsljus gäller således även för sådana utrymmen men det är då tillräckligt med indirekt dagsljus.

Krav på direkt solljus gäller endast för studentbostäder som är större än 35 kvadratmeter. För större studentbostäder ska minst ett rum eller avskiljbar del av rum ha tillgång till direkt solljus. Till skillnad från dagsljuskravet anges inget värde för dimensionering av tillräckligt solljus. Undantaget från solljuskrav för mindre studentbostäder möjliggör orientering av sådana lägenheter i rent norrläge, avsnitt 6:322 i BBR.

Skydd mot buller

Kraven på skydd mot buller i byggreglerna har sin grund i, och utgör en precisering av det grundläggande tekniska egenskapskravet för skydd mot buller i 8 kap. 4 § första stycket 5 PBL och 3 kap. 13 § PBF och gäller alla byggnadsverk. Enligt PBF gäller att byggnadsverk ska vara projekterade och utförda på ett sådant sätt att buller, som uppfattas av användarna och personer i närheten av byggnadsverket, ligger på en nivå som inte medför en oacceptabel risk för dessa personers hälsa. Det ska också vara möjligt att sova, vila och arbeta under tillfredsställande förhållanden i byggnadsverket.

I avsnitt 7 BBR preciseras de grundläggande kraven i PBL och PBF genom att ange värden i allmänna råd för fem olika ljudegenskaper för byggnader som innehåller bostäder.

¹⁰ I förslag till nya föreskrifter om bostäders lämplighet kallas detta ”delade funktioner”.

Ljudegenskaperna i BBR är

- lägsta ljudnivåskillnad
- högsta stegljudsnivå
- högsta tillåtna sammantagna ljudnivå från installationer och hissar
- ljudisolering mot yttre ljudkällor
- längsta efterklangtid i trapphus och korridor i flerbostadshus.

I BBR finns en lättnad för studentbostäder som gränsar till en gemensam och från övriga utrymmen avskild korridor. För dessa studentbostäder tillåts en minsta ljudnivåskillnad på 40 decibel, för andra bostäder gäller högre värden, normalt minst 44 decibel eller i vissa situationer 48 decibel. För övriga ljudegenskaper finns ingen skillnad när det gäller studentbostäder respektive övriga bostäder.

Ändring av byggnad

Uppdraget omfattar även ändring av byggnader. I grunden är det samma utformningskrav och tekniska egenskapskrav som gäller vid ändring som vid uppförande av nya byggnader. Vid ändring får dock kraven enligt 8 kap. 7 § PBL anpassas och avsteg från dem får göras med hänsyn till

- ändringens omfattning
- byggnadens förutsättningar
- varsamhetskravet
- förvanskningförbudet.

Detta medför att även om utgångspunkten är densamma vid ändring av byggnader som vid uppförandet av nya byggnader så är kraven för nya byggnader aldrig direkt tillämpbara vid ändring av byggnader. Däremot utgör kraven för nya byggnader ofta en viss ledning då innebörden av motsvarande krav vid ändring ska bedömas.

Kraven ska normalt endast tillämpas på den ändrade delen. Om hela eller en betydande och avgränsbar del av byggnaden påtagligt förnyas, så kallad ombyggnad, kan dock krav enligt 8 kap. 2 och 5 §§ PBL ställas på hela byggnaden.

När det gäller tillämpningen av kraven på tillgänglighet och användbarhet så finns det en specialreglering i PBL och PBF. Avsteg från kraven får enligt 8 kap. 7 § PBL göras endast om det med hänsyn till ändringens omfattning och byggnadens standard är uppenbart oskäligt att uppfylla kraven. I PBL har tillgängligheten således en stärkt ställning vid ändring.

I 8 kap. 7 § PBL finns ett särskilt undantag från kraven på tillgänglighet och användbarhet som gäller när bostäder på högst 35 kvadratmeter

inreds på en vind. Avsteg från kraven på tillgänglighet och användbarhet får då alltid göras.

Trafikbullerförordningen

Det tekniska egenskapskravet skydd mot buller enligt 8 kap. 4 § första stycket 5 PBL preciseras i BBR. Reglerna i BBR anger bland annat högsta ljudnivå inomhus från yttre ljudkällor, vilket bland annat innefattar buller från trafik.

När det gäller buller utomhus anger 2 kap. 6 a § PBL att bostadsbyggnader ska lokaliseras, utformas och placeras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till att förebygga olägenhet för människors hälsa i fråga om omgivningsbuller. Vad detta innebär preciseras i trafikbullerförordningen. Av trafikbullerförordningen framgår vilka bullernivåer utomhus vid bostadsbyggnader som inte bör överskridas. Bullernivåerna gäller bland annat vid en bostadsbyggnads fasad, 60 dBA ekvivalent ljudnivå. För mindre bostäder om högst 35 kvadratmeter tillåts 65 dBA ekvivalent ljudnivå vid bostadsbyggnadens fasad. Om ljudnivåerna överskrider gällande riktvärden är det trots det möjligt att bygga bostäder genom att skapa en sida av bostaden med lägre ljudnivåer än den mest exponerade fasaden. Här gäller då max 55 dBA ekvivalent ljudnivå och 70 dBA maximal ljudnivå mellan kl. 22.00 och 06.00 vid fasaden. Enligt förordningen bör minst hälften av rummen i bostaden vara vända mot en sådan ljuddämpad sida.

FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Sverige har ratificerat FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och dess fakultativa protokoll. Det betyder att Sverige är juridiskt bundet av konventionens innehåll. Lättnader i tillgänglighetskraven för studentbostadsbyggnader, måste därför vara förenliga med FN-konventionen.

Konventionen trädde i kraft år 2009 för Sveriges del och är en av de centrala FN-konventionerna om mänskliga rättigheter. Den skapar inte i sig några nya rättigheter utan tydliggör mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Konventionens syfte är att främja, skydda och säkerställa det fulla och lika åtnjutandet av alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla personer med funktionsnedsättning och att främja respekten för deras inneboende värde.

Personer med funktionsnedsättning innefattar bland annat personer med varaktiga fysiska, psykiska, intellektuella eller sensoriska

funktionsnedsättningar, vilka i samspel med olika hinder kan motverka deras fulla och verkliga deltagande i samhället på lika villkor som andra.

Konventionen utgår från grundläggande principer som jämlikhet och icke-diskriminering. Konventionens artiklar innehåller nödvändiga åtgärder för att personer med funktionsnedsättning ska kunna ta del av sina rättigheter. Artiklar som har särskild betydelse för tillgängligheten i byggnader är artikel 9 Tillgänglighet och artikel 19 Rätt att leva självständigt och att delta i samhället.

Enligt artikel 9 ska Sverige och övriga konventionsstater bland annat vidta ändamålsenliga åtgärder för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning får tillgång på lika villkor som andra till den fysiska miljön för att göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att leva oberoende och att fullt ut delta på alla livets områden. Bostäder är ett av områdena som omfattas av artikel 9.

Artikel 19 anger bland annat att konventionsstaterna ska vidta effektiva och ändamålsenliga åtgärder för att underlätta att personer med funktionsnedsättning fullt åtnjuter rätt att leva i samhället med lika valmöjligheter som andra personer. Konventionsstaterna ska bland annat säkerställa att personer med funktionsnedsättning har möjlighet att välja sin boställningsort och var och med vem de vill leva på lika villkor som andra och inte är tvungna att bo i särskilda boendeformer.

I anslutning till att Sverige ratificerade konventionen bedömde regeringen att dagens regler om tillgänglighet i byggnader är godtagbara och förenliga med konventionen.¹¹

¹¹ Prop. 2008/09:28. *Mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning*.

Förslag, diskussion och slutsatser

Boverkets utredning visar att det är möjligt att föreslå lättnader i vissa krav för att minska kostnaderna vid byggande av studentbostäder och möjliggöra ett ökat och mer differentierat byggande. Många av de kostnadsdrivande aspekter som påverkar byggandet av studentbostäder ligger dock utanför byggregelsystemet. För att få den effekt som efterfrågas i uppdraget, det vill säga att påtagligt minska kostnaderna, så har det under samverkan i uppdraget framförts att även andra aspekter än byggreglerna behöver ses över, se närmare i kapitlet om varför det inte byggs fler och billigare studentbostäder.

Under utredningen har de positiva effekterna av lättnader i kraven, såsom minskade produktionskostnader per bostad, mindre bostäder, eventuellt lägre hyra och ökat byggande vägts mot de negativa effekterna såsom trängre bostäder, försämrad inomhusmiljö och risken för social exkludering. De förslag som Boverket bedömt motiverade i förhållande till byggkostnaderna och utan att kraven sänks mer än nödvändigt är lättnader i kraven på tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga samt en ändring i trafikbullerförordningen. Förslagen innebär en viss minskning av kostnaderna för bostadsbyggandet och ger en ökad flexibilitet i utformningen av bostäderna.

Boverket lämnar inom ramen för detta uppdrag inga förslag på lag- eller förordningsnivå gällande bostäders lämplighet, dags- och solljus eller skydd mot buller. I Boverkets förslag till nya byggregler görs vissa lättnader i kraven för studentbostäder. Dessa ändringar beskrivs närmare i konsekvensutredningarna till Boverkets nya byggregler.

Tillgänglighet och användbarhet

Boverkets förslag

Boverket föreslår att PBL ändras så att det införs möjlighet till undantag från krav på tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga för högst 80 procent av en byggnads studentbostäder vid uppförande. Åtminstone 20 procent av studentbostäderna ska alltså vara tillgängliga och användbara. Utgångspunkten är dock att samtliga studentbostäder ska kunna besökas av personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Enligt PBL ska bostäder vara tillgängliga och användbara. Undantaget behöver därför regleras på lagnivå, jämför undantag som finns i 8 kap. 6 § PBL. Bestämmelsen i lagen blir utgångspunkt även för ändring av byggnader som berör studentbostäder.

Enligt förslaget införs en definition av studentbostad i lagen som definierar en studentbostad till ett boende för studerande vid alla slags utbildningar som är eftergymnasiala.

Boverket föreslår vidare att det i PBF preciseras vad som menas med att en bostad kan besökas av en person med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. För byggnader med färre än tre våningar som saknar hiss eller annan lyftanordning preciseras dessutom var i byggnaden de tillgängliga och användbara studentbostäderna ska placeras och vilka krav som ställs på studentbostäderna.

Diskussion

Vid kontakter med externa aktörer har det funnits olika synpunkter angående om det är lämpligt att göra undantag i krav på tillgänglighet och användbarhet för studentbostäder.

Bland annat menar funktionshinderorganisationerna att lättnader inte ska göras eftersom det försämrar delaktigheten för personer med funktionsnedsättning och för att en lättnad skulle kunna anses strida mot FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Det har också nämnts att en lättnad skulle kunna strida mot diskrimineringslagen.

Bland annat studentbostadsbyggare tycker att det är rimligt att göra lättnader. Här har angetts skäl som att det är viktigt att underlätta för att kunna bygga mindre studentbostäder till en lägre kostnad och därigenom öka tillgången på studentbostäder. Vidare har det framförts att det redan finns en tillräckligt god tillgång på tillgängliga och användbara studentbostäder.

Boverket har i utredningen haft några olika alternativ till regellättnader som övervägts, såsom att

- införa att en viss andel av nya studentbostäder som byggs ska vara tillgängliga och användbara
- införa att en viss andel av nya studentbostäder som byggs ska vara tillgängliga och användbara i kombination med att övriga studentbostäder ska kunna besökas av personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. I detta sammanhang har Boverket tittat närmare på vad som ska ingå i krav på att kunna besöka
- införa lättnader enbart för ändring av studentbostäder, till exempel genom att
 - för studentbostäder ta bort kriteriet ”uppenbart” oskäligt för att kunna göra avsteg från tillgänglighetskraven, se 8 kap. 7 § PBL
 - utöka undantaget från krav på tillgänglighet och användbarhet till att gälla fler situationer än när bostäder på högst 35 kvadratmeter inreds på en vind. Det kan antingen vara att undantaget skulle

gälla även för studentbostäder större än 35 kvadratmeter, eller att undantaget inte skulle vara begränsat till att gälla vid inredning av vind.

Boverket har även undersökt hur reglerna för studentbostäder är utformade i andra nordiska länder. Finland liksom Norge har regler där endast en viss andel av studentbostäder ska vara tillgängliga och användbara när de uppförs.

Slutsatser

Vid en sammantagen bedömning ser Boverket det som rimligt att föreslå att, liksom Finland och Norge, införa regler som innebär att endast en viss andel av studentbostäder behöver vara tillgängliga och användbara när de uppförs. Undantaget ska kunna göras under förutsättningen att även övriga bostäder i byggnaden kan besökas av personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

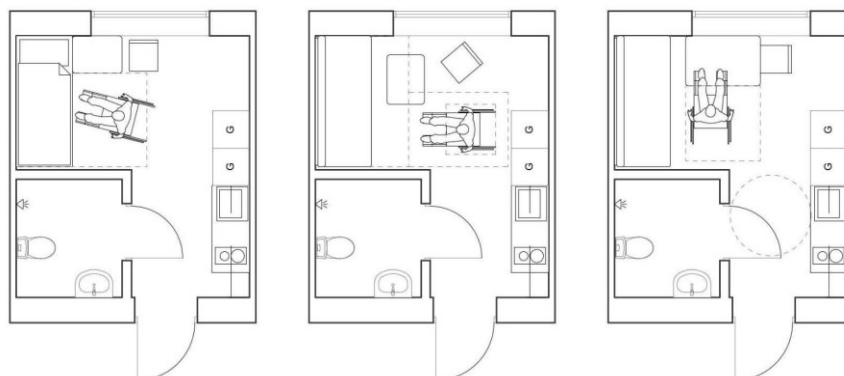
De föreslagna regeländringarna som gäller för uppförande av byggnader får även genomslag vid ändring av byggnader. Boverket ser det inte som tillräckligt att göra lättnader enbart i kraven för situationen vid ändring av en byggnad.

Syftet med regellättnaderna är att kunna öka byggandet av studentbostäder och minska kostnaden vid byggandet genom att studentbostäderna kan byggas med mindre area. Därigenom kan en byggnad med studentbostäder rymma fler studentbostäder. Fler antal boende kan rymmas per areaenhet, och det finns då förutsättningar för att hyran kan bli lägre. Se närmare i kapitlet om Konsekvenser.

Regellättnaderna medför en större flexibilitet vid byggandet av studentbostäder. De kan möjliggöra fler tänkbara sätt att utforma planlösningarna. Särskilt för bostäder där vissa bostadsfunktioner delas borde detta kunna vara gynnsamt.

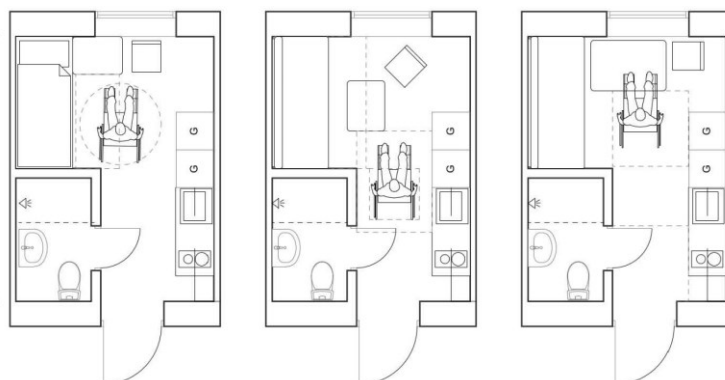
Arean kan minskas för studentbostäder som enbart ska vara tillgängliga för besök jämfört med studentbostäder som ska vara tillgängliga och användbara. Bland annat kan arean för rum för personhygien minskas. Ett exempel är en studentbostad utan delade bostadsfunktioner, det vill säga där alla bostadsfunktioner finns i den enskilda bostaden. Där kan regellättnaderna möjliggöra att minsta boarea kan minskas från cirka 16 kvadratmeter till cirka 13 kvadratmeter. Exemplet gäller vid byggande med så liten boarea som är möjligt enligt reglerna för att det ska vara tillgängligt och användbart, jämfört med att bostaden är tillgänglig för besök. Se figur 1 och 2.

Figur 1.

Exempel på planlösning för en studentbostad enligt gällande krav på tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. BOA är ca 16 kvadratmeter. Bostaden har överlappande utrymmen för bostadsfunktionerna sömn och vila, samvaro samt måltider och de tre versionerna av planlösningen visar de olika bostadsfunktionerna. Illustration WSP/Boverket.

Figur 2.

Exempel på planlösning för en studentbostad som är tillgänglig för besök av en person med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga, enligt föreslagna undantag. BOA är ca 13 kvadratmeter. Bostaden har överlappande utrymmen för bostadsfunktionerna sömn och vila, samvaro samt måltider och de tre versionerna av planlösningen visar de olika bostadsfunktionerna. Funktionen måltider visas med rullstolsplats trots att det inte är något krav. Illustration WSP/Boverket.

Att undantag kan göras för högst 80 procent av studentbostäderna har valts efter en sammantagen bedömning av flera olika faktorer, bland annat följande:

- Det ska finnas tillgång till tillgängliga och användbara studentbostäder i varje enskild byggnad. Byggnader ska inte kunna uppföras utan att det finns tillgång till tillgängliga och användbara studentbostäder.
- Utblick har gjorts mot nordiska grannländer och deras reglering av undantag från tillgänglighetskrav och dessa länders val av viss procentandel av studentbostäderna som ska vara tillgängliga och användbara. Här kan noteras att Finland har en regel som innebär att 5

procent av studentbostäder ska vara tillgängliga och användbara¹², medan i Norge gäller andelen 20 procent¹³. Det skiljer sig dock mellan länderna vad som krävs av de studentbostäder som inte är tillgängliga och användbara. I Finland ska allt utom rum för personhygien vara tillgängligt och användbart, medan i Norge är det fler funktioner som inte behöver vara tillgängliga. Eftersom Sveriges undantag omfattar fler funktioner än rum för personhygien är det rimligt att andelen är högre än Finlands 5 procent.

- Hur många med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga som finns bland studerande har beaktats. Här kan noteras att Boverket har valt att sätta en procentandel, som säkerställer att det finns tillgång till tillgängliga och användbara studentbostäder. Det vill säga att det finns en viss övertillgång när Boverket har valt att undantaget får gälla högst 80 procent av studentbostäderna. Se närmare i kapitlet Studentbostadsmarknaden.
- Reglerna får inte strida mot FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Här kan noteras att både Norge och Finland som redan har undantag från krav på tillgänglighet och användbarhet för en andel av studentbostäder har ratificerat FN-konventionen. Se närmare i kapitlet om Konsekvenser under FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Angående diskriminering kan det nämnas att det finns regler om förbud mot diskriminering i form av bristande tillgänglighet i diskrimineringslagen. Förbudet gäller dock inte i fråga om bostäder.

Boverket har övervägt vad som ska ingå i att en person ska kunna besöka en studentbostad. En rimlig avvägning bedöms vara att personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga kan komma in i den enskilda bostaden, och det gäller även bostäder med delade bostadsfunktioner. Personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga ska kunna komma in och besöka varje bostad och boendeenhet. Utrymmet för sömn och vila ska vara tillgängligt, eftersom denna bostadsfunktion alltid finns i en boendeenhet och inte kan vara en delad bostadsfunktion. Boverket menar vidare att för att inte strida mot FN-konventionen är det nödvändigt med möjligheten att kunna vara delaktig i sociala sammanhang. Därför ska personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga kunna komma fram till och använda utrymmet för samvaro, oavsett om det finns i den enskilda bostaden eller delas av flera boendeenheter.

I de 80 procent av studentbostäderna som endast ska kunna besökas av personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga behöver inte bostadsfunktionerna matlagning, måltider, hygien och förvaring vara tillgängliga och användbara. Detta skapar ökad flexibilitet vid utformning av

¹² 9 § Statsrådets förordning 241/2017 om byggnaders tillgänglighet.

¹³ Byggteknisk Forskrift (TEK 17) § 1–2 sjätte och sjunde styckena.

bostaden. Ett tillgängligt och användbart toaletterum behöver finnas i närheten av studentbostaden. Det är viktigt för att möjliggöra den sociala delaktigheten för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga, vilket är centralt för att förslaget inte ska anses strida mot FN-konventionen.

En definition av studentbostad behövs eftersom lättnader föreslås beträffande tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Boverket anser det vara rimligt att ha en definition som inte enbart innefattar dem som studerar på universitet eller högskola, utan även andra eftergymnasiala studier. På så sätt blir det möjligt att med större spridning i landet kunna erbjuda studentbostäder, som har förutsättningar att vara billigare att hyra och som kan bidra till att undvika bostadsbrist för personer som studerar.

Lämplighet för det avsedda ändamålet

Boverkets förslag

Boverket lämnar genom denna rapport inga förslag till lättnader när det gäller krav på bostäders lämplighet för sitt ändamål. Det lämnas således i rapporten inga förslag till ändringar gällande

- vilka bostadsfunktioner som får överlappa varandra
- vilka bostadsfunktioner som får delas
- hur många boendeenheter som får dela på funktionerna personhygien eller matlagning
- lättnader i kraven på förvaring.

De ändringar som föreslås i Boverkets nya byggregler¹⁴ kommer emellertid att innebära en större flexibilitet i tillämpningen av kraven på utformning av studentbostäder, och det innefattar även kraven på förvaring.

Diskussion

I uppdraget till Boverket har, såvitt avser kravet på lämplighet för det avsedda ändamålet, särskilt angetts att utredningen bör innefatta överväganden kring ytterligare delade tillgängliga utrymmen och fler överlappande funktioner. I kontakt med externa aktörer har synpunkterna i huvudsak kretsat kring förvaring av säsongsutrustning.

Studentbostadsbyggare har framhållit att förvaring för säsongsutrustning nyttjas av studenterna endast i liten utsträckning och att kravet därmed

¹⁴ Boverket (2023). Remiss – Boverkets förslag till föreskrifter om bostäders lämplighet för sitt ändamål. Dnr 2478/2023, maj 2023; Boverket (2024). Extra remiss – Boverkets förslag till föreskrifter om bostäders lämplighet för sitt ändamål. Dnr 2478/2023, februari 2024.

blir onödigt area- och kostnadsdrivande. Det har framförts synpunkter om att lämpligt utrymme om en kvadratmeter per studentbostad bör minskas. Utrymmets storlek kan härledas ur bostadsutförningsstandarden SS 91 42 21, som BBR hänvisar till i allmänt råd. Det har också framförts att det borde vara möjligt att dela upp förvaringsytan. Förslag om att delar av förvaringsutrymmet kan finnas i externt förråd har också framförts. Ett annat förslag är att förvaring för säsongsutrustning i den enskilda bostaden inte ska behöva vara avskiljbar, så att studenten i stället själv kan välja att använda ytan på ett flexibelt sätt, för till exempel en studieplats. Flera studentbostadsbyggare anser att förvaring av säsongsutrustning endast bör krävas för en viss andel studentbostäder och att förvaringen kan erbjudas till den som efterfrågar. Vissa menar också att förvaringen av säsongsutrustning kan ske via en förvaringsoperatör. Fördelar som studentbostadsbyggarna ser med att ha externa förråd är möjlighet att spara in på värdefull yta i bostäder som ofta är placerade i centrala lägen. Vidare har framförts synpunkt om att det i bostäder med delade bostadsfunktioner bör vara möjligt att dela även funktionen förvaring för säsongsutrustning i gemensamma utrymmen.

Studentorganisationer har å sin sida anfört att säsongsförvaring behövs även för studenter och att vinterkläder, säsong- och träningsutrustning, resväskor med mera behöver sin plats. De menar vidare att det inte är lämpligt att flera bostäder delar på ett sådant gemensamt förvaringsutrymme.

Synpunkter har framförts från studentbostadsbyggare om att kravet att högst tre boendeenheter får dela på ett rum för personhygien är problematiskt, eftersom bostadsproduktion utgår från jämna tal. Det har därför framförts att antalet boendeenheter som kan dela borde utökas till fyra.

Slutsatser

Förslaget till Boverkets nya föreskrifter om bostäders lämplighet är avsedda att ersätta BBR och beräknas träda i kraft 1 januari 2025. Dessa regler är mindre detaljstyrande och medger en mer flexibel tillämpning av kraven för studentbostäder. Sammantaget menar Boverket att det därutöver inte bör införas ytterligare lättnader när det gäller kravet på lämplighet för det avsedda ändamålet.

Enligt gällande regler i BBR är det inte möjligt att överlappa utrymmena för förvaring, matlagning eller rum för personhygien med andra funktioner i bostaden. I förslaget till nya byggregler regleras inte specifikt att funktioner får överlappas eller vilka funktioner i en studentbostad som i så fall får överlappa varandra. En allmän regel om att hänsyn får tas till att en studentbostad används under avgränsad tid ger dock stöd för överlappning av funktioner. Funktionskravet i byggreglerna, som innebär att en bostad ska utformas och dimensioneras för bostadsfunktionerna, ska uppfyllas.

Enligt gällande regler i BBR, och de föreslagna nya byggreglerna, är det enbart sömn och vila samt förvaring för dagligt bruk, respektive förvaring som inte är för dagligt bruk, säsongsutrustning, som inte kan delas med andra i gemensamma utrymmen. Att flera boende delar funktionen sömn och vila är inte något som efterfrågats vid kontakt med externa aktörer. Att flera boendeenheter delar förvaring för dagligt bruk, som exempelvis kläder, är heller inte något som har efterfrågats. Boverket ser inte heller att det är lämpligt. Förvaring för dagligt bruk behöver finnas i boendeenheten. Boverket gör vidare bedömningen att förvaring av säsongsutrustning, med hänsyn till stöldrisken, inte bör kunna delas av flera.

Boverket har inte sett anledning till att utöka antalet eller helt ta bort reglering av hur många boendeenheter som får dela rum för personhygien respektive utrymme för matlagning. Antalet har bedömts utifrån lämplighet men även hälsoaspekter, bland annat risk för smitta.¹⁵

Att en bostad ska ha utrymmen för förvaring följer redan av PBF. Kravet preciseras i BBR och förvaring av säsongsutrustning ingår i den förvaring som en bostad ska ha. I kontakt med externa aktörer har framkommit att studenter har ett behov av utrymme för säsongsförvaring, bland annat med hänsyn till att en studentbostad redan kan göras mycket yteffektiv och att det utrymme som krävs för förvaring för dagligt bruk i bostaden redan kan göras mindre än för andra bostäder. Boverket anser därför inte att det bör införas ett undantag från krav på utrymme för förvaring av säsongsutrustning. Boverket menar vidare att, för att kunna fylla sin funktion, ska denna typ av förvaring kunna lösas i bostaden eller dess närhet. Om förvaringen behöver ske via en förvaringsoperatör på annan plats finns högre risk för att förrådsutrymmet inte nyttjas och att bostaden i högre grad ändå behöver användas till att förvara säsongsutrustning. Det bedöms heller inte rimligt att utformningen av bostadsbyggnader görs beroende av att vissa förvaringstjänster kan tillhandahållas av en operatör på marknaden.

Boverkets föreslagna nya byggregler ger större flexibilitet i tillämpningen. De nya reglerna om studentbostäder ger ett generellt stöd för att exempelvis kunna dimensionera med mindre area än för andra motsvarande bostäder. Vidare förtydligas att utrymme för förvaring som inte är för dagligt bruk inte behöver vara avskilt om det finns inne i den enskilda bostaden, vilket medger en flexibel användning av utrymmet. Reglerna ställer inte heller krav på inredning för förvaring och förhindrar inte att förvaringen delas upp, exempelvis i utrymme i bostaden kombinerat med utrymme utanför den egna bostaden.

¹⁵ Boverket (2014). *Konsekvensutredning BBR 2014 – Ändring av Boverkets byggregler (BBR)*. Dnr 1201–2770/2013, juni 2014; Boverket (2015). *Konsekvensutredning BBR 23*. Dnr 137/2015, december 2015.

De i denna rapport föreslagna ändringarna i krav på tillgänglighet på lagnivå, som innebär att krav på tillgänglighet och användbarhet endast ställs på en andel av studentbostäderna, påverkar även det utrymme som krävs för förvaring. För de bostäder som endast behöver kunna besökas av personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga kan arean minskas, eftersom passagemått och betjäningsareor för förvaringen inte behöver vara lika stora. När förvaringen inte behöver vara tillgänglig och användbar kan det även möjliggöra en annan disponering, som kan medföra en effektivisering av ytor och därmed en möjlig kostnadsbesparing.

Dagsljus och solljus

Boverkets förslag

Boverket lämnar genom denna rapport inga förslag till lättnader när det gäller krav på ljusförhållanden. I förslaget till Boverkets nya byggregler finns dock förslag till ändringar i kraven på dagsljus och solljus som innebär lättnader för studentbostäder.¹⁶ Förslagen innebär bland annat att kravet på dagsljus gäller bostaden som helhet, vilket ger en större möjlighet att ha olika dagsljusnivå i olika rum, och att kravet på solljus tas bort för alla bostäder.

Diskussion

Forskning visar att hälsan i flera avseenden gynnas av god tillgång till dagsljus. Dagsljus har till exempel en reglerande effekt på dygnsrytmen, vilket i sin tur påverkar sömnens längd och kvalitet, samt en positiv påverkan på humör och välbefinnande. Forskning visar också på dagsljusets positiva inverkan på prestationsförmågan. Flera studier i skolmiljö visar att elever i lokaler med god tillgång till dagsljus har snabbare inlärning och får bättre studieresultat.¹⁷

Krav på dagsljus i bostäder finns inte bara i plan- och bygglagstiftningen. Även miljölagsstiftningen ställer krav på att en bostad ska medge tillräckligt dagsljus.¹⁸

I närmare 50 år har en dagsljusfaktor om 1,0 procent ansetts vara lägsta godtagbara nivå för dagsljus inomhus.¹⁹ I ett rum där hänsyn inte behöver

¹⁶ Boverket (2023). Remiss – Boverkets förslag till föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt hushållning med vatten och avfall. Dnr 29/2022, mars 2023; Boverket (2024). Extra remiss - Boverkets förslag till föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt om hushållning med vatten och avfall. Dnr 29/2022, februari 2024.

¹⁷ Persson, M. Red (2022). *Ljus (dagsljus, solljus, utblick & belysning) – en kunskapssammanställning*.

¹⁸ 33 § Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

¹⁹ Statens planverk (1975). *Svensk Byggnorm 1975 Föreskrifter, råd och anvisningar för byggnadsväsendet*. Avdelning 3, kapitel 38:1.

tas till avskärmande bebyggelse och byggnadsdelar motsvarar kravet en fönsterglasarea på cirka 10 procent av golvarean.

Vid kontakt med externa aktörer i uppdraget har studentbostadsbyggare pekat på generella problem som kan uppstå i tillämpningen av dagsljuskravet för vissa bostäder placerade på de lägre planen i en byggnad, i innerhörn eller under loftgång. De har framhållit att dagsljuskravet generellt kan vara svårt att efterleva i tätbebyggda miljöer och därför kan verka hindrande i tillskapandet av nya studentbostäder. Studentbostadsbyggare är dock positiva till förslagen i Boverkets nya byggregler och menar att det innebär en ökad flexibilitet framför allt för större studentbostäder med fler än ett rum.

Student- och funktionshinderorganisationerna har understrukit dagsljusets betydelse utifrån hälsan och att behov av dagsljus är samma för studenter som andra befolkningsgrupper. Studentorganisationerna har pekat på att psykisk ohälsa ökar bland studenter. De har betonat att studentbostaden även fungerar som studieplats där behov av tillgång till dagsljus är stort.

En genomgång av kraven på dagsljus i Norge, Danmark och Finland visar att inget av de övriga nordiska länderna har lättnader i dagsljuskravet för studentbostäder.²⁰ Samma dagsljuskrav gäller för studentbostäder som för andra bostäder. Solljus regleras inte i våra nordiska grannländer.

Slutsatser

I förslaget till Boverkets nya byggregler görs vissa ändringar i kraven på ljusförhållanden. De nya föreslagna föreskrifterna innebär vissa lättnader och medger en mer flexibel tillämpning av kraven även för studentbostäder.

Att krav på direkt solljus i bostäder föreslås tas bort helt innebär en lättnad för studentbostäder som är större än 35 kvadratmeter, eftersom de tidigare inte omfattats av undantag från krav på solljus. Förslaget medger en större flexibilitet när det gäller placering och utformning av sådana bostäder.

Vidare innebär de nya föreslagna reglerna en större flexibilitet för studentbostäder med flera rum. Eftersom reglerna medger olika dagsljusnivåer i olika rum ges bättre möjlighet att tillmötesgå krav på tätare bebyggelse där det blir svårt att uppfylla kraven i vissa lägen, som i innerhörn, rum under loftgång etcetera, där omgivningen ger större avskärmning av dagsljuset.

²⁰ Byggteknisk Forskrift (TEK 17) § 13–17; Byggningsreglementet (BR18) § 379 - § 381; Miljöministeriets förordning om bostadsutrymmen, inkvarteringslokaler och arbetsutrymmen 1008/2017 § 5.

De nya föreslagna reglerna anger inte längre krav på direkt dagsljus. Detta medger fler lösningar, till exempel där dagsljuset passerar flera glas- ytor, såsom balkonginglasning och fönster, eller reflekterat dagsljus, fi- berkabel eller annan teknik, så länge som kravet på dagsljusfaktor kan uppnås.

Sammantaget menar Boverket att det, utöver lättnader som föreslås i Bo- verkets nya byggregler, inte bör införas ytterligare lättnader när det gäller krav på ljusförhållanden för studentbostäder. Boverket bedömer att det inte finns motiv för en minskad tillgång till dagsljus i bostäder för studen- ter jämfört med andra bostäder. Studenter använder i hög utsträckning sin bostad som studieplats och många studenter tillbringar därför mycket tid i bostaden. En god tillgång till dagsljus i studentbostäder bedöms också särskilt viktigt utifrån att psykisk ohälsa ökar hos studenter.

Skydd mot buller

Boverkets förslag

Boverket lämnar genom denna rapport inga förslag till lättnader när det gäller krav på skydd mot buller. I förslaget till Boverkets nya byggregler om skydd mot buller i byggnader som är på remiss under mars-april 2024 finns dock förslag till ändringar i kraven som innebär lättnader för stu- dentbostäder.²¹ Dessa förslag har till stor del tagits fram genom utred- ningen i detta uppdrag.

Förslagen innebär lättnader för studentbostäder som delar vissa bostads- funktioner. Värden för övriga vanliga bostäder anges inom parentes. För- slagen omfattar följande:

- Från korridor till boendeenhet för boendeenheter som gränsar mot en gemensam och från övriga utrymmen avskild korridor föreslår Bo- verket en ljudnivåskillnad på $D_{nT,w,100}$ 40 decibel (samma som BBR $D_{nT,w,100}$ 40 decibel, en sänkning mot förslaget till Boverkets nya byggregler, som tidigare varit på remiss $D_{nT,w,100}$ 44 decibel).
- Från gemensamma utrymmen till boendeenhet föreslår Boverket en ljudnivåskillnad på $D_{nT,w,100}$ 44 decibel (motsvarande preciseras inte i BBR eller förslaget till Boverkets nya byggregler, som tidigare varit på remiss).
- Mellan boendeenheter föreslår Boverket en lägsta ljudnivåskillnad på $D_{nT,w,100}$ 48 decibel (sänkning mot BBR och förslaget till Boverkets nya byggregler, som varit på remiss $D_{nT,w,50}$ 52 decibel).

²¹ Boverket (2024). Extra remiss - Boverkets förslag till föreskrifter om skydd mot buller i byggnader. Dnr 28/2022, mars 2024.

- Kravet på lägsta ljudnivåskillnad mellan olika kluster av bostäder med delade bostadsfunktioner föreslås vara samma som kravet för övriga bostäder, $D_{nT,w,50}$ 52 decibel.

Även i förslaget till Boverkets nya byggregler om skydd mot buller i byggnader som var på remiss under våren 2021²² finns förslag som påverkar studentbostäder. Här föreslås lättnader som innebär en ändrad precisering av ljud i rum för personhygien. Lättnaden gäller för alla bostäder och innebär att inga gränsvärden anges för högsta ljudnivå från installationer, motordrivna anordningar, trafik eller andra yttre bullerkällor i rum för personhygien i bostäder.

Diskussion

Att skydda människors hälsa samt möjliggöra sömn, vila och arbete under tillfredställande förhållanden är det övergripande motivet till att samhället ställer krav på skydd mot buller i byggnader. Vid dimensioneringen av en byggnads skydd mot buller måste dock en avvägning göras mellan hälsopåverkan, materialåtgång, som även har en klimatpåverkan, och kostnader. För alla bostäder är det betydelsefullt att byggreglerna inte försämrar förutsättningarna att bygga bostäder.

Även om en person inte upplever sig påverkad av buller, kan kroppen påverkas fysiologiskt och indikera en stressreaktion. Normalt krävs att personen blir utsatt för buller under en längre tid, ofta flera år, för att buller ska leda till allvarligare sjukdomar, som hjärt- och kärlsjukdomar. Detta nämns bland annat av WHO.²³ Men även en kort period av bullerstörningar, speciellt nattetid, kan orsaka nedsatt prestationsförmåga och trötthet.²⁴ Dålig sömn kan ge både kortvariga och långvariga hälsoeffekter, såväl fysiologiska som psykiska effekter.

Studentbostadsbyggare har vid samverkan framfört att reglerna med krav på skydd mot buller bör kompletteras med preciserade regler för studentbostäder. De menar att den kravlättnad som finns i BBR behöver utökas med ytterligare lättnader och pekar på att det finns ett stort behov av att spara på resurser av klimatskäl. Några aktörer menar att om studentbostäder likställs med övriga bostäder riskerar detta att minska motivet till att bygga studentbostäder och leder även till högre produktionskostnader.

Myndigheter och studentorganisationer anser att studentbostäder bör jämföras med övriga bostäder. De menar att studenter använder bostaden i allt större utsträckning för studier och bostaden blir därmed också

²² Boverket (2020). Remiss - Förslag till Boverkets föreskrifter om skydd mot buller i byggnader och förslag till ändring i Boverkets byggregler. Dnr 2747/2019, december 2020.

²³ WHO (2018). *Environmental noise guidelines for the European Region*.

²⁴ Basner, M och McGuire, S. (2018). WHO Environmental Noise Guidelines for the European Region: A Systematic Review on Environmental Noise and Effects on Sleep. *Int J Environ Res Public Health*. 14 mars 2018;15(3):519.

studentens studieplats. Buller inverkar negativt på såväl inläring som prestation, i synnerhet vid komplexa uppgifter som ställer höga krav på koncentrationsförmåga och minne²⁵. Studentbostäder bör därför inte ha lägre krav bara på grund av att de avser boende under en avgränsad tid. Myndigheter menar också att studentbostäder inte kan anses vara tillfälliga boenden i miljöbalkens mening.

En genomgång av kraven på skydd mot buller i Norge, Finland och Danmark visar att dessa länder inte har några lättnader för studentbostäder vad gäller kraven på högsta tillåtna stegljudsnivå, högsta tillåtna sammantagna ljudnivå från installationer och motordrivna anordningar samt högsta tillåtna sammantagna ljudnivåer i bostäder från trafik och andra yttre ljudkällor.²⁶

Vad gäller kraven på lägsta ljudnivåskillnad i bostadshus visar genomgången att Danmark inte har någon lättnad för studentbostäder. Dock är kraven för alla typer av bostäder från trapphus och korridor lägre i Danmark än det svenska kravet för vanliga bostäder.

I Norge finns en lättnad i kraven på lägsta ljudnivåskillnad för studentbostäder som gränsar mot en gemensam korridor eller annat gemensamt utrymme. Undantaget gäller endast studentbostäder som uppförs av studentföreningar samt studentbostäder som uppförs med stöd av föreskrifter om bidrag till studentbostäder. Norges sänkta krav på studentbostäder ligger dock på samma nivå som det svenska kravet för vanliga bostäder.

I en anvisning till de finska reglerna framgår det att det inte finns något preciserat krav mellan boendeenheter. I en standard²⁷ med föreslagna krav för olika typer av bostäder, bland annat studentbostäder, föreslås dock en lägsta ljudnivåskillnad på 44 decibel mellan boendeenheterna och 34 decibel mot korridor och gemensamma utrymmen. Detta är betydligt lägre jämfört med övriga nordiska länder.

Slutsatser

Sammantaget bedömer Boverket att endast mindre lättnader av dagens krav kan motiveras utan att påverka den kravnivå för skydd mot buller som anges i PBL och PBF. De ändringar som föreslås innebär trots allt vissa besparingar beträffande material och yta för studentbostäder. Utöver dessa mindre lättnader bedömer Boverket att de negativa konsekvenserna av att exponera studenterna för mer buller inomhus skulle vara så

²⁵ Arbetsmiljöverket (2013). *Störande buller i arbetslivet, kunskapssammanställning. Rapport 2013:3.*

²⁶ Simmons, C. (2024). *Boverket: Regler om bullerskydd. Studentbostäder – regler och störningsstudier.*

²⁷ SFS5907:2022 Acoustical design and quality classes of buildings.

stora att eventuella kostnadsbesparingar med lättade krav inte kan motiveras.

Lägsta ljudnivåskillnad

Som tidigare beskrivits visar studier att buller i bostäder ger en negativ hälsopåverkan och en negativ inverkan på inlärning och prestation. När det gäller ljudnivåskillnad i bostäder med delade bostadsfunktioner finns det dock en viss möjlighet att kontrollera källan till bullret. Buller som orsakas av boende förekommer inte kontinuerligt och kan till viss del kontrolleras med hjälp av ordningsregler och att personer som delar utrymmen inom samma boende har fortlöpande kontakt med varandra. Förslaget innebär i första hand ett minskat skydd för lågfrekvent ljud, vilket främst kommer från högtalarförstärkt musik. Skydd för ljud från prat, radio och liknande bedöms vara något sämre men fortfarande kommer det att innebära ett bra skydd mot att kunna höra samtal med normal och hög röststyrka. Boverket bedömer därför att lättnader i kraven är möjliga för studentbostäder som delar vissa bostadsfunktioner.

För studentbostäder utan delade bostadsfunktioner bedöms det inte finnas samma utrymme för regler om störande aktiviteter och inte heller samma sociala gemenskap som i bostäder som delar vissa bostadsfunktioner. Därför bedömer Boverket att studentbostäder utan delade funktioner bör omfattas av samma krav som övriga bostäder.

Högsta stegljudsnivå

Undersökningar och artiklar pekar på att stegljud hör till ett av de mest störande ljuden i boendemiljön.²⁸ På grund av risken för negativa hälsoeffekter bedömer Boverket att det därför är olämpligt att föreslå lättnader beträffande stegljud.

Boverket bedömer inte heller att det går att göra någon lättnad i ljudkraven avseende stegljudsnivå mellan boendeenheter i bostäder med delade bostadsfunktioner. En sådan lättnad skulle vara svår att utnyttja i praktiken eftersom stegljud sprids både vertikalt och horisontellt och normalt bostadskrav gäller mellan olika kluster av bostäder med delade bostadsfunktioner och från gemensamma delar till boendeenheter.

Högsta tillåtna sammantagna ljudnivå från installationer och motordrivna anordningar och högsta tillåtna sammantagna ljudnivåer i bostäder från trafik och andra yttre ljudkällor

När det gäller bullerstörning från yttre ljudkällor, i första hand från trafik, finns bra evidens för negativ hälsopåverkan, se exempelvis

²⁸ Ljungren, F., Simmons, C. (2023). Sound insulation in multi-family houses: Proposal of single number limits for acoustical protection and comfort. *Building Acoustics*. 2023;Vol 30(4):387–407; Direktoratet för byggkvalitet (2016). *Lydförhold i boliger. Evaluering av byggt tekniske krav til lydforhold.*; Lauvstad Sættem, J. (2016). *Lydkomfort i fleretasjes studentboliger i massivtre.*

sammanställningar av WHO.²⁹ Buller från trafik är något som de boende inte kan påverka, och störningar kan, beroende på bostadens lokalisering, förekomma i stort sett hela dygnet, speciellt i centrala lägen. En lättnad i kraven avseende ljudnivåer från yttre ljudkällor skulle kunna innebära vissa besparingar, framför allt på konstruktionerna när det gäller vägg och fönster. I praktiken kommer dock krav på värmeisolering och stabilitet påverka fasaderna så att besparingen blir försumbar.

Ljudnivåer från installationer och från yttre ljudkällor är också i stort samordnade med Folkhälsomyndighetens riktvärden i det allmänna rådet FoHMFS 2014:13³⁰ när det gäller utrymmen för sömn och vila samt daglig samvaro. Folkhälsomyndighetens allmänna råd är rekommendationer för tillämpningen av 9 kap. 3 § MB vad gäller buller inomhus och tillämpas normalt av kommunernas miljöhandläggare vid tillsyn av buller inomhus. Att tillåta högre ljudnivåer för dessa ljudegenskaper skulle kunna innebära att bostäderna inte blir godkända vid en eventuell tillsyn enligt Folkhälsomyndighetens allmänna råd, vilket Boverket även ska ta hänsyn till enligt regeringsuppdraget.

Utifrån detta bedömer Boverket att det, utöver det förslag som innebär en ändrad precisering av ljud i hygienrum som följer av Boverkets förslag till nya byggregler, är olämpligt att föreslå lättnader beträffande högsta tillåtna sammantagna ljudnivå från installationer och motordrivna anordningar och högsta tillåtna sammantagna ljudnivåer i bostäder från trafik och andra yttre ljudkällor.

Trafikbullerförordningen

En översyn av trafikbullerförordningen ingår inte i Boverkets uppdrag att utreda möjliga lättnader för studentbostäder. På grund av att trafikbullerförordningen under vissa förutsättningar påverkar utformningen av bostäder menar Boverket ändå att vissa ändringar i förordningen kan genomföras för att ge möjlighet till flexibla och mer differentierade bostäder. Förslaget påverkar således inte bara studentbostäder utan bostäder generellt.

Boverkets förslag

Boverket föreslår att trafikbullerförordningen ändras så att den reglering som blir styrande för planlösningen i en bostad stryks. Ljudnivåer vid fasad enligt 3 § och 4 § i förordningen står kvar oförändrade. När bostäder planeras i en miljö utsatt för höga ljudnivåer från trafik föreslås, i stället för att reglera varje bostad, en reglering som syftar till att skapa allmänna

²⁹ WHO (2018). *Environmental noise guidelines for the European Region: executive summary*; Basner, M och McGuire, S. (2018). WHO Environmental Noise Guidelines for the European Region: A Systematic Review on Environmental Noise and Effects on Sleep. *Int J Environ Res Public Health*. 14 mars 2018;15(3):519.

³⁰ FoHMFS 2014:13 Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus.

förutsättningar för en god utomhusmiljö på vistelseytor i anslutning till bostadsbyggnaderna.

En ny formulering av 4 § trafikbullerförordningen behöver utredas vidare men en formulering som diskuterats är:

4 § Om den ljudnivå som anges i 3 § första stycket 1 ändå överskrids bör en ljuddämpad utemiljö kunna anordnas vid en så stor del av byggnadens fasad att en god ljudmiljö uppnås. Vid fasaden som är vänd mot den ljuddämpade utemiljön bör:

1. 55 dBA ekvivalent ljudnivå inte överskridas vid fasaden, och
2. 70 dBA maximal ljudnivå inte överskridas mellan klockan 22.00 och 06.00 vid fasaden.

Diskussion

Ett tidigare bristfälligt samordnat regelverk för trafikbuller skapade problem vid planering av nya bostäder. Hösten 2012 tillsatte Regeringen därför en utredning med syfte att föreslå en samordning av regler om buller vid planläggning och lovgivning enligt PBL samt prövning och tillsyn enligt miljöbalken, MB. Ändringarna trädde i kraft den 2 januari 2015. I anslutning till ändringarna i PBL och MB beslutade regeringen om trafikbullerförordningen. Avsikten med förordningen var att skapa ett tydligare regelverk för trafikbuller med riktvärden för ljudnivåer som ska tillämpas både vid planläggning och bygglovsprövning samt vid tillsyn enligt MB.

I trafikbullerförordningen ska bestämmelserna i 3–8 §§ tillämpas vid bedömningen av om kravet på förebyggande av olägenhet för människors hälsa i 2 kap. 6 a § PBL är uppfyllt vid planläggning, i ärenden om bygglov och i ärenden om förhandsbesked. Under vissa förutsättningar innebär 4 § en reglering av bostäders invändiga utformning, vilket medför att den styrs utan samordning med utformningskraven och de tekniska egen-skapskraven enligt PBL. Boverket menar att detta avviker från övrig reglering om planläggning i PBL, eftersom den redan i planskedet får påverka på bostäders invändiga utformning. Detta riskerar också att resultera i sämre planlösningar med avseende på exempelvis lämplighet för det avsedda ändamålet.

Studentbostadsbyggare och studentorganisationer anser att det viktigaste beträffande buller från trafik är att ljudnivån inomhus i bostäder uppfylls. Ett tillfredsställande hälsoskydd beträffande bland annat ljudförhållanden inomhus regleras i såväl PBL och PBF som i BBR. Reglerna gäller oavsett planlösningen i enskilda bostäder. Detta innebär att byggnader som innehåller bostäder ska utformas så att ljud utifrån dämpas i den omfattning som den avsedda användningen kräver. Ljudisoleringen ska alltså dimensioneras efter ljudnivån utomhus vid fasad.

Flera studier visar att ljudnivån utomhus i bostäders närhet har stor inverkan på de boendes välmående och hälsa. Det gäller särskilt studenter som

befinner sig i en fas av utveckling och lärande och därmed har ett stort behov av tysta miljöer, både inomhus och utomhus, för arbetsro, koncentration, sömn och återhämtning. Majoriteten av de studier som gjorts gällande trafikbuller kopplas till ljudnivån utomhus vid bostadens fasad.³¹ Vissa av studierna är gjorda på bostäder som är byggda utifrån tidigare krav på ljudnivåer inomhus och utgår från att det ska vara möjligt att ha ett vädringsöppet fönster.³² Nyare studier visar även samband i populationer med gott skydd mot buller inomhus i sina bostäder. Vilka förutsättningar som gällt vid dessa studier, till exempel gällande öppet fönster, går inte att utläsa. Det ska framhållas att fönster aldrig ska behöva öppnas för att uppfylla kraven på luftomsättning enligt BBR eller regler utfärdade med stöd av MB. De ljudnivåer inomhus som regleras i BBR och i FoHMFS 2014:13 ska uppfyllas med stängda fönster och med eventuella ljuddämpande uteluftdon öppna så att kraven på luftomsättning uppfylls. Det är alltså inte tydligt om bostäder med höga ljudnivåer vid fasad men med dagens krav på ljudnivåer inomhus, det vill säga där BBR:s krav klaras, skulle innebära några hälsokonsekvenser och i så fall vilka.³³

Det finns också studier som visar att det med en bra planering och utformning av bostäder går att minska störningar, besvär och hälsopåverkan till följd av buller. Att ha tillgång till en tyst sida har exempelvis visat god inverkan på såväl störning, koncentration som sömnkvalitet.³⁴

Det är alltså oklart om ljudnivåerna vid fasad har någon hälsopåverkan inuti bostäderna trots att dessa klarar högsta tillåtna ljudnivå enligt BBR och om det har någon betydelse om bostäderna har rum som är vända mot en ljuddämpad sida.

Slutsatser

Med ovanstående diskussion som grund anser Boverket att 4 § i trafikbullerförordningen bör ändras eftersom formuleringen i 4 § riskerar att resultera i sämre planlösningar, exempelvis med avseende på lämplighet för det avsedda ändamålet. En ändring av 4 § ger också möjlighet till

³¹ WHO (2018). *Environmental noise guidelines for the European Region*.

³² Gidlöf Gunnarsson, A. red (2008). *Ljudlandskap för bättre hälsa*.

³³ Bodin T, Björk J, Ardö J, Albin M. (2015). Annoyance, sleep and concentration problems due to combined traffic noise and the benefit of quiet side. *Int J Res Public Health*. 2015 29;12(2):1612-28; Foraster M, Künzli N, Aguilera I et al. (2014). High blood pressure and long-term exposure to indoor noise and air pollution from road traffic. *Environ Health Perspect*. 2014 22(11):1193-1200; Pyko A, Eriksson C, Lind T, Mitkovskaya N, Wallas A, Ögren M, Östenson CG, Pershagen G. (2017). Long-Term Exposure to Transportation Noise in Relation to Development of Obesity-a Cohort Study. *Environ Health Perspect*. 2017 Nov 20;125(11):117005; Pyko A, Roswall N, Ögren M et al. (2023). Long-term exposure to transportation noise and ischemic heart disease: A pooled analysis of nine Scandinavian cohorts. *Environ Health Perspect*, 2023 131(1):17003; Roswall N, Pyko A, Ögren M et al. (2021). Long-term exposure to transportation noise and risk of incident stroke: A pooled study of nine Scandinavian cohorts. *Environ Health Perspect*. 2021 129(10):107002.

³⁴ Länsstyrelsen Stockholm (2016). *Trafikbuller och planering 5.*; Region Örebro (2016). *Vägtrafikbuller – effekter av vägtrafikbuller och betydelse av en tyst sida i bostaden*.

flexiblare och mer differentierade bostäder då planlösningarna inte låses i planskedet.

Förslaget medför en reglering som innebär att varje enskild bostad inte behöver ha rum vända mot en ljuddämpad sida. Den exakta formuleringen av 4 §, de hälsomässiga konsekvenserna av detta samt hur förslaget påverkar tillsynen enligt MB måste utredas vidare.

Konsekvenser

I detta kapitel beskrivs konsekvenserna av förslagen till lättnader i byggkraven för studentbostäder gällande tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga samt konsekvenserna av förslaget till ändring i trafikbullerförordningen. Konsekvenserna beskrivs för olika grupper av aktörer, inklusive staten och kommunerna. Konsekvensbeskrivningen ska enligt regeringsuppdraget särskilt beakta

- konsekvenser av förslag till lättnader på krav på tillgänglighet
- konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning
- effekter på bygg- och boendekostnader
- påverkan på människors hälsa, särskilt vad gäller buller
- förslagets statsfinansiella och samhällsekonomiska konsekvenser samt kostnadseffektivitet
- konsekvenser vid tillämpningen av miljöbalkens bestämmelser
- miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö.

Boverket lämnar inom ramen för detta uppdrag inga förslag på lag- eller förordningsnivå gällande lämplighet, dags- och solljus eller skydd mot buller. I förslagen till Boverkets nya byggregler görs vissa lättnader i kraven för studentbostäder. Konsekvenser av dessa ändringar beskrivs i konsekvensutredningarna till Boverkets nya byggregler.

Tillgänglighet och användbarhet

Förslaget innebär att högst 80 procent av bostäderna kan göras med något mindre boarea vid uppförande av byggnad. De föreslagna regeländringarna får genomslag även vid ändring av byggnad.

Lättnaderna i tillgänglighetskraven ger således möjlighet att minska bostadsstorleken genom att bland annat arean för rum för personhygien kan minskas. Även andra areor kan minskas i och med att flera funktioner inte behöver vara tillgängliga och användbara för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Regellättnaderna möjliggör att minsta boarea för bostäder som inte har några bostadsfunktioner som delas kan minskas från cirka 16 kvadratmeter till cirka 13 kvadratmeter.

Måtten för att funktionerna i bostaden ska vara tillgängliga och användbara har stor betydelse för utformningen av bostaden. De föreslagna lättnaderna i kraven ger därför en ökad flexibilitet och möjlighet till fler alternativa utformningar av bostäder. Area kan exempelvis omfördelas från

hygienrum till andra delar av bostaden. Detta gör det möjligt att skapa bostäder som kan upplevas som mer attraktiva än vad små bostäder gör idag.

Möjligheten att minska boarean medför att bostädernas fasadlängd och rumsbredd kan minskas något. Detta kan innebära en möjlighet för studentbostadsbyggaren att inhysa fler bostäder i en byggnad och därmed en viss ökning av antalet studentbostäder.

Förslaget innebär också att definitionen av studentbostad utvidgas, jämfört med den definition som idag finns i BBR, till att även omfatta bostäder för studenter vid annan eftergymnasial utbildning. En följd av förslaget blir även att bostäder för studenter vid annan eftergymnasial utbildning än vid universitet och högskola kan byggas med de lättnader som följer av detta förslag samt de lättnader som föreslås för studentbostäder i Boverkets nya byggregler.

Effekter på byggkostnader

Förslaget innebär att bostädernas storlek kan minskas. I första hand är det hygienrummens storlek som påverkas. I de mycket små bostäder som kan byggas blir passagemått och betjäningsytor för dörrar och passager ofta dimensionerande. Areaminskningen är tänkt att leda till minskade byggkostnader, som i sin tur är tänkt att stimulera bostadsbyggandet. Kostnaden för bostaden är inte direkt kopplad till BOA. Det är BTA som utgör underlag för kostnaden. När andelen BOA per BTA minskar ger det en högre kostnad per kvadratmeter BOA.

Areaminskningen på grund av att passagemått och betjäningsareor inte behöver vara lika stora kan också möjliggöra en annan disponering i bostaden. Detta kan medföra en effektivisering av ytor och därmed en möjlig kostnadsbesparing.

Byggkostnaderna är bara en del av de totala kostnaderna för att bygga nya bostäder. Byggherrekostnaderna har ökat kraftigt till följd av ränteutvecklingen. Under pandemin steg materialkostnaderna kraftigt, men ökningstakten har planat ut. De redovisade skillnaderna i byggkostnad är tillika bara en del av den totala byggkostnaden, då bland annat varken grundkonstruktion eller trapphus är redovisade. Byggkostnaden är dessutom bara en del av projektkostnaden och beroende av var i landet byggprojektet är beläget kan till exempel markkostnaden utgöra en betydligt större del än byggkostnaden. Den önskade effekten med stimulerat byggande kommer därmed inte att vara jämnt fördelad över landet.

Typfallsberäkning för studentbostad

Ekonomiska beräkningar har genomförts för ett typfall med en bostad som inte har några bostadsfunktioner som delas. I detta typfall minskas BOA från cirka 16 kvadratmeter med gällande regler till cirka 13

kvadratmeter enligt de föreslagna reglerna, det vill säga en minskning med 3 kvadratmeter. Bostadsfunktioner i bostaden överlappar varandra, så att samma utrymme används för sömn och vila, samvaro samt måltider. Eftersom bostaden har lättnader i tillgänglighetskraven enligt föreslagna regler räcker det att den kan besökas av personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Det ska då också finnas ett gemensamt tillgängligt toaletterum i bostadens närhet. Se figur 1 och 2 i kapitlet Förslag, diskussion och slutsatser under rubriken Tillgänglighet och användbarhet.

Kostnadsberäkningarna för typfallet som beskrivits ovan visar minskade kostnader för byggmaterial på 26 000 kronor, vilket innebär en minskning med 7 procent och minskade kostnader för arbete med 4 000 kronor, vilket innebär en minskning med 8 procent. Detta ger en total kostnadsminskning på 30 000 kronor, vilket medför en minskning med 7 procent per bostad.

Typfallsberäkningen ovan visar att en reduktion av byggkostnaderna på i storleksordningen cirka 7 procent är möjlig, i paritet med motsvarande reduktion av den area som behöver byggas per hygienrum. Beräkningarna visar att det framför allt är minskade kostnader för byggmaterial som gör att byggkostnaderna kan reduceras. Kostnadsbesparingen för arbete är betydligt mindre. Det kommer att åtgå lite mindre material per rum för personhygien, men om antalet studentlägenheter ökar blir det fler rum för personhygien per projekt. Rum för personhygien är dyrast per kvadratmeter och slår ganska mycket på byggkostnaden per bostad. Den stora vinsten bedöms emellertid bli att antalet lägenheter per projekt kan öka.

Rum för personhygien är kostnadsdrivande och möjligheterna att minska deras area och antal kan leda till kostnadsbesparingar. Det är dock viktigt att även räkna in kostnader för andelar i allmänna tillgängliga toaletterum utanför bostaden vid bedömning av besparingen. Allmänt tillgängliga toaletterum som ska finnas i närheten av en bostad som enbart är tillgänglig för besök behöver inte innehålla dusch. Rummet blir lika stort oavsett om det har dusch eller inte, men ett toaletterum kan ha enklare standard på yt-skikt än ett våtrum. Kostnadsskillnaden mellan dessa blir ungefär 5 000 kronor varav 4 000 kronor är byggmaterial och 1 000 kronor är arbete. Genom att bostäderna blir mindre minskar byggkostnaderna för bostäderna, men de allmänna toaletterummen medför kostnader som kommer att minska vinsten. Boverket bedömer att regelförenklingen ändå innebär en besparing för bostadsbyggarna.

Vid en minskning av BOA från cirka 16 kvadratmeter med gällande regler till cirka 13 kvadratmeter enligt de föreslagna reglerna kan en studentbostad således utformas cirka 3 kvadratmeter mindre, vilket i det fallet motsvarar en minskning med nästan 20 procent. En alternativ beräkning av möjlig kostnadsbesparing är att utgå ifrån befintliga uppskattningar av

produktionskostnaderna per kvadratmeter. Boverket har tidigare uppskattat produktionskostnaderna per kvadratmeter BOA till 28 703 kronor uttryckt i 2011 års priser, vilket medför en produktionskostnad per bostad på cirka 459 000 kronor för nollalternativet. Produktionskostnaden för en studentbostad på 13 kvadratmeter uppgår till cirka 373 000 kronor per bostad. Den direkta konsekvensen är alltså att byggherren med regellättnaderna kan bygga en mindre studentbostad än tidigare, vilket kostar cirka 86 000 kronor mindre att producera. Byggkostnaden för en studentbostad med överlappande funktioner på 21,5 kvadratmeter tas under en intervju upp av en aktör och där var kostnaden cirka 53 000 kronor per kvadratmeter BOA i 2019 års priser. Om vi utgår ifrån denna uppskattning av kvadratmeterkostnaden blir kostnadsbesparingen av att minska lägenhetens storlek från 16 kvadratmeter till 13 kvadratmeter cirka 160 000 kronor.

Typfallsberäkning för studentbostad med boendeenheter

Ekonomiska beräkningar har också genomförts för ett typfall med 12 boendeenheter. Varje boendeenhet är för en person och har ett eget hygienrum. Funktionerna matlagning, måltider och samvaro delas och finns i gemensamma utrymmen. I det här typfallet är tre av boendeenheterna, det vill säga minst 20 procent, tillgängliga och användbara, enligt det föreslagna reglerna. För de boendeenheter som enbart kan besökas av personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga ska det finnas ett gemensamt tillgängligt toaletterum i bostadens närhet. Del i detta behöver räknas in vid beräkning av kostnadsbesparingen. Typfallet jämförs med bostäder med motsvarande förutsättningar men byggda enligt gällande regler. Typfallet innebär i det här fallet en minskning av BOA på ca 1,4 kvadratmeter per boende i bostaden jämfört med nuvarande reglering.

Kostnadsberäkningarna för typfallet som beskrivits ovan visar minskade kostnader för byggmaterial på 507 000 kronor, vilket innebär en minskning med 11 procent och minskade kostnader för arbete på 42 000 kronor, vilket innebär en minskning med 2 procent. Per boendeenhet blir kostnadsbesparingen för byggmaterial och arbete då 45 750 kronor, vilket medför en minskning med 7 procent.

Ett tredje typfall är bostäder där 12 boendeenheter delar på funktionerna matlagning, måltider, samvaro och hygienrum. Dessa funktioner finns i gemensamma utrymmen. Varje boendeenhet är för en person. Även i det här typfallet är tre av boendeenheterna, det vill säga minst 20 procent, tillgängliga och användbara, enligt det föreslagna reglerna. Ett av de fyra hygienrummen är tillgängligt och användbart, eftersom högst tre boendeenheter får dela funktionen. Även det här typfallet jämförs med bostäder med motsvarande förutsättningar men byggda enligt gällande regler. Minskningen av BOA per boende blir endast marginell i bostäder enligt detta typfall jämfört med de som byggts enligt gällande regler. I detta typfall påverkas boendeenheternas BOA inte av regellättnaderna eftersom

de inte har några egna hygienrum. Det är endast de gemensamma hygienrummens storlek som påverkas. Detta innebär att kostnadsminskningarna för byggmaterial och arbete endast blir cirka 1 procent per boendeenhet.

Hur litet går det att bygga

Det finns en risk för att det kommer att bli svårare för fastighetsägarna att hyra ut de 20 procent tillgängliga studentbostäderna. Detta orsakat av att dessa bostäder blir dyrare att bygga än övriga studentbostäder. De kan dessutom upplevas mindre attraktiva än de bostäder som enbart är tillgängliga för besök, på grund av hur arean är disponerad. Vidare är det inte självklart att det kommer att byggas så små lägenheter som reglerna tillåter. Är den minsta bostaden på 13 kvadratmeter eftertraktad på bostadsmarknaden? Det finns en risk för att bostäderna inte går att hyra ut om kvaliteten upplevs som för låg. Detta är en ekonomisk risk för fastighetsägaren. Är den minsta bostaden den bostad som ger högst intäkt? Bostäder med delade bostadsfunktioner, av typen som kallas ”studentkorridor”, hyressätts utifrån bruksvärdet, där de delade utrymmena ger lägre hyra/intäkt än de privata delarna. Det kan därför vara mer ekonomiskt fördelaktigt för den som hyr ut att bygga de privata delarna större än i de två typfallen med delade funktioner som beskrivits ovan.

Vid någon punkt är det inte ekonomiskt lönsamt att göra bostaden mindre. Formen på bostaden spelar stor roll för detta förhållande. Bostäder med stor andel yttervägg eller korridor är dyrare än bostäder med liten dito. Små bostäder är dyrare per kvadratmeter än större.

Effekter på boendekostnader

Hysesintäkterna är inte direkt korrelerade till produktionskostnaderna. Hyrorna sätts ofta enligt bruksvärdesprincipen. Det innebär att bostäder med delade bostadsfunktioner generellt får lägre hyror än bostäder utan delade funktioner. Men de gemensamma nyttigheterna och de utrymmen de tar i anspråk påverkar också hyresnivåerna.

De totala hyresintäkterna påverkas också av attraktivitet och eventuell vakansrisk. Attraktiviteten hos studentbostäder är relativt sett ganska okänslig för små förändringar i areastorleken. Bostadens läge har en större inverkan på attraktiviteten och efterfrågan än övriga kvaliteter i bostaden. Centrala bostäder och bostäder nära eller på campus har högre efterfrågan än övriga bostäder. Studenter bor inte i bostäder så länge, de är inte hemma hela tiden och är ofta nya på bostadsmarknaden med relativt få alternativ till sitt förfogande, givet dagens läge på bostadsmarknaden. Generellt gäller dock att bostäder med delade bostadsfunktioner har lägre efterfrågan.

Kvadratmeterhyran för nyproducerade studentbostäder under 35 kvadratmeter har generellt följt samma utveckling som för andra bostäder under

perioden 2013–2023.³⁵ Det kan dock noteras att kvadratmeterhyran för studentbostäder ligger något högre under hela perioden. Det skulle möjligen kunna förklaras av att byggkostnaderna per kvadratmeter i allmänhet är högre för studentbostäder.

Vid en jämförelse av månadshyran mellan studentbostäder och andra bostäder är skillnaden inte så stor. Hyran för studentbostäder ligger här snarare något lägre under stora delar av perioden 2013–2023. Detta bekräftar bilden av att studentbostäder generellt är dyrare att bygga per kvadratmeter jämfört med vanliga hyresrätter, men att detta nödvändigtvis inte resulterar i en högre månadshyra jämfört med andra hyresrätter med motsvarande area.

Boverkets förslag bedöms bidra till att fler mindre studentbostäder kan byggas vilket i sin tur möjliggör lägre månadshyror. Det är i detta avseende som påverkan främst sker på boendekostnaderna. Det är dyrare per kvadratmeter att bygga litet, men i slutändan innebär det lägre hyror för studenterna. Det är dock ett faktum att all nyproduktion är dyr och att den dessutom har blivit dyrare under senare år.

Konsekvenser för byggherrar

Förslaget innebär att det kan bli fler studentbostäder på en given byggrätt. Boverkets bedömning är därför att förslaget innebär en potential för fler bostäder per projekt. Det blir fler antal boende per BTA och byggherrarna får plats med fler uthyrningsbara enheter per byggnad.

Vid uppförande av ny byggnad finns det till skillnad mot vid ändring av byggnad större möjlighet att från start anpassa projektet i sin helhet, vilket är nyckeln till att kunna få plats med fler bostäder på samma area.

Genom att det blir möjligt att skapa fler bostäder på motsvarande BTA jämfört med nuvarande regler kan de ekonomiska parametrarna möjliggöra att fler bostadsprojekt kan genomföras i lägen som tidigare inte varit ekonomiskt lönsamma.

Förslaget bedöms även ha viss positiv inverkan på möjlighet att tillskapa fler studentbostäder genom ändring i befintligt bestånd eftersom byggandens förutsättningar bättre kommer att kunna utnyttjas. Detta ökar den ekonomiska genomförbarheten i projekten. Regellättnaden skulle innebära att det i vissa fall går att bygga om bostäder och lokaler till studentbostäder där det i dagsläget inte är aktuellt att bygga om, både på grund av byggnadens förutsättningar och av ekonomiska skäl.

³⁵ WSP (2024). *Konsekvenser av tidigare regeländringar vid byggande av studentbostäder*.

Konsekvenser för studenter

Boverkets förslag innebär att det går att få plats med fler studentbostäder på en given byggrätt alternativt att det går att sänka byggkostnaden och därmed också hyran för studenterna. Det är dyrare per kvadratmeter att bygga litet, men i slutändan kan det innebära lägre hyror för studenterna. Påverkan på boendekostnader består främst i att fler mindre studentlägenheter kan byggas, vilket i sin tur möjliggör lägre månadshyror.

Genom förslaget skapas således utrymme för sänkta boendekostnader, vilket är en klar fördel för studenter som generellt har en begränsad plånbok. Studentbostäderna fyller en viktig funktion att möjliggöra studier oavsett individens socioekonomiska bakgrund. Om denna funktion ska kunna upprätthållas behöver boendekostnaderna hållas nere. Ungdomsbarometern skickade under perioden 6 oktober till 14 november 2022 ut en enkät till 16 295 personer, på uppdrag av Studentbostadsföretagen. Resultaten finns publicerade i rapporten ”Bostadens roll vid val av studieort”. Av de studenter som anger att de har en dålig familjeekonomi uppger var tredje presumtiv student att de kommer välja bort lärosäten på grund av bostadsbristen. Möjligheten till en bostad under sin studietid är därmed en viktig faktor för allas lika möjligheter till studier, oavsett resurser hemifrån. Bland studieintresserade gymnasiestudenter som anger att de har en dålig familjeekonomi anger en större andel motivet ”Lätt att få bostad” till att en studieort anses attraktiv. Det innebär att bostadssituationen är den faktor som rankas allra högst av den gruppen.

Ett ökat byggande av studentbostäder och därmed fler bostäder att tillgå kan också leda till att stressen och oron hos studenterna över att inte kunna få en bostad på studieorten kan förväntas minska.

Boverkets förslag innebär lättnader i kraven på tillgänglighet och användbarhet. Vissa studentbostäder blir därmed enbart tillgängliga för besök för personer med funktionsnedsättning, men Boverkets bedömning är att det kommer att finnas ett tillräckligt antal tillgängliga bostäder för de studenter som är i behov av den typen av bostad.

Förslaget kan medföra att studenter vid en tillfällig funktionsnedsättning, som exempelvis ett brutet ben, under en period inte kan bo i sin studentbostad. Det kan då innebära att studenten får svårighet att upprätthålla sina studier.

De studentlägenheter som enbart blir tillgängliga för besök blir mindre och trängre än dagens bostäder. Om inte hyran påverkas av att bostadens boarea är mindre blir det en lägre boendestandard för samma boendekostnad jämfört med nuvarande regler. Men eftersom hygienrummet kommer att uppta en mindre area och att övrig area potentiellt kan fördelas till andra funktioner i bostaden, kan vissa av framtidens studentbostäder komma att betraktas som mer attraktiva än dagens bostäder.

Det finns nackdelar med att bo ensam och att de föreslagna regellättnaderna främjar små ettor och därigenom inte förbättrar situationen med ensamhet. Men det är också viktigt att betona vikten av var det byggs. Om det finns aktiviteter runt omkring bostäderna gör Boverket bedömningen att studenterna inte kommer att känna sig isolerade och ensamma trots mindre studentbostäder.

En studentbostad som ska kunna besökas av personer med nedsatt rörelseförmåga behöver vara dimensionerad så att en person som använder rullstol kan komma in och även vända i bostaden. Detta gäller samtliga studentbostäder, med undantag av bostäder som är placerade på den våning som inte kan nås från marken i byggnader som saknar hiss. För toalettbesök kan en rullstolsburen besökare komma att behöva använda ett tillgängligt allmänt toaletterum utanför den aktuella bostaden, men i närheten.

Boverket bedömer att det finns en risk för att förslaget kan leda till ökad boendesegregation bland studenterna, eftersom förslaget innebär att det generella kravet att alla bostäder är tillgängliga och användbara frångås. Detta skulle kunna innebära att boenden skapas som upplevs som stigmatiserande och skiljer ut gruppen studenter med funktionsnedsättningar och därmed bygger upp barriärer gentemot övriga gruppen studenter. Risk för segregation finns således, men samtidigt ska det finnas tillgängliga och användbara studentbostäder i alla byggnader.

Förslaget innebär att definitionen av studentbostad utvidgas, jämfört med den definition som idag finns i BBR, till att även omfatta bostäder för studenter vid annan eftergymnasial utbildning. Förslaget innebär att det blir möjligt att bygga bostäder med de föreslagna lättnaderna för en vidgad grupp. Förslaget möjliggör även bostäder för studenter vid yrkeshögskoleutbildning, Folkhögskola och privat yrkesutbildning att omfattas av lättnaderna. Det senare innebär att det blir tillgång till fler bostäder på orter.

Förslaget kan leda till en bättre rörlighet på studentbostadsmarknaden genom att det kan möjliggöra för fler att börja studera eftersom de kan lösa sin bostadssituation.

Konsekvenser för personer med funktionsnedsättning

De föreslagna lättnaderna i PBL får påverkan på principen om universell utformning på så sätt att kravet på att alla bostäder är tillgängliga och användbara frångås. Dock ska alltid en viss andel av studentbostäderna i en byggnad vara tillgängliga och användbara. På detta sätt säkerställs det att det finns tillgång i tillräcklig utsträckning till tillgängliga och användbara bostäder för studerande, i varje byggnad som uppförs eller ändras och som innehåller studentbostäder. Förslaget bedöms därför fortsatt

säkerställa möjligheten för personer med funktionsnedsättning att välja boställningsort och bostad.

Konsekvenserna av lättnaderna bedöms få större påverkan på personer med nedsatt rörelseförmåga än på personer med nedsatt orienteringsförmåga. Det beror på att utrymmen med minskade areor och passagemått får direkt påverkan på möjligheten för personer som använder exempelvis rullstol eller rollator att kunna ta sig fram eller använda en bostad.

För att säkerställa att alla ska kunna vara delaktiga i sociala sammanhang ställs krav på att personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga ska kunna besöka varje studentbostad. Det finns dock i förslaget ett begränsat undantag från detta krav. Det gäller studentbostäder på våning som inte nås från marken i en byggnad med färre än tre våningar som saknar hiss eller annan lyftanordning. Till exempel personer som använder rullstol kan då inte nå den aktuella våningen. Konsekvenserna av detta undantag bedöms vara begränsade.

Resonemang om hur de föreslagna ändringarna förhåller sig till det som gäller till följd av att Sverige är bunden av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning förs under egen rubrik i denna rapport.

Den precisering som finns i PBL på att kraven på tillgänglighet och användbarhet gäller för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga påverkas inte av de föreslagna lättnaderna.

Konsekvenser för kommuner

Det kan komma att bli fler ansökningar om bygglov till kommunerna för byggande av studentbostäder. Detta eftersom regellättnaderna kan komma att innebära att fler studentbostäder byggs. Tid för handläggning i kommunerna av ärenden om byggande av studentbostäder kommer i så fall att öka.

De nya reglerna om tillgänglighet och användbarhet kan medföra behov av utbildningsinsatser för kommunerna. Det kan finnas behov av att fördjupa sig i den nya regelkonstruktionen där enbart en viss andel av studentbostäder behöver vara tillgängliga och användbara, samtidigt som övriga studentbostäder ska vara tillgängliga för besök.

Bostadsanpassningsbidraget

Lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag har till syfte att genom bidrag till anpassning av bostäder ge personer med funktionsnedsättning möjlighet till ett självständigt liv. Det är kommuner som handlägger ansökningar om bostadsanpassningsbidrag.

Boverket har fått frågor från kommuner om studentbostäder omfattas av bostadsanpassningsbidraget eller om sådana bostäder åtminstone borde

likställas med boende i andra hand. I 3 § lagen finns en begränsning i bidraget när sökanden bor i andra hand. Då lämnas bidrag endast om anpassningsåtgärden är skälig med hänsyn till hur långvarig upplåtelsen är. Enligt förarbetena till lagen kan det vara motiverat att utföra enklare, mindre kostsamma anpassningsåtgärder även om upplåtelsen är kortvarig. Men om ansökan i stället gäller mer omfattande och kostsamma åtgärder bör krävas att upplåtelsen är säkrad för lång tid framöver.³⁶ Enligt vad Boverket känner till har frågan inte prövats av någon kammarrätt eller av Högsta förvaltningsdomstolen. I en dom från förvaltningsrätten i Uppsala ansåg domstolen att boende i studentlägenhet inte skulle jämföras med boende med andrahandskontrakt och att bostadsanpassningsbidrag därför kunde beviljas om lagens andra villkor var uppfyllda.³⁷ Kommunen överklagade inte domen.

Om utgångspunkten är att studentbostäder omfattas av lagen om bostadsanpassningsbidrag, så kan förslaget innebära att det blir fler som kommer att söka och, om villkoren är uppfyllda, beviljas bostadsanpassningsbidrag. Detta eftersom regelförslaget innebär att färre studentbostäder kommer att vara tillgängliga och användbara.

Den som har en känd funktionsnedsättning och har önskemål om att flytta till en av studentbostäderna som är undantagna från kraven på tillgänglighet och användbarhet riskerar att inte få bidrag till anpassningar. Vid byte av bostad lämnas nämligen inte bostadsanpassningsbidrag till sådana åtgärder som beror på att den nya bostaden i fråga om storlek, planlösning, antal våningsplan eller andra nivåskillnader i eller i anslutning till bostaden är uppenbart olämplig med hänsyn till funktionsnedsättningen. Det framgår av 9 § lagen om bostadsanpassningsbidrag.

Konsekvenser för staten

För att genomföra förslagen i denna rapport krävs att staten gör författningsändringar i PBL och i PBF.

Boverket bedömer att statens utgifter för bostadsbidrag inte kommer att påverkas till följd av förslagen i denna utredning.

Det kan finnas behov för regeltillämpare att fördjupa sig i den nya regelkonstruktionen där enbart en viss andel av studentbostäder behöver vara tillgängliga och användbara, samtidigt som övriga studentbostäder ska vara tillgängliga för besök. Detta kan komma att medföra behov av informationsinsatser från Boverket.

Det kan komma att bli fler ansökningar om bygglov till kommunerna för byggande av studentbostäder. Fler beslut om bygglov för byggande av

³⁶ Proposition 2017/18:80. *Ny lag om bostadsanpassningsbidrag.*

³⁷ Uppsala förvaltningsrätt dom 2013-04-29 i mål nr 2526-12.

studentbostäder kan komma att överklagas, till länsstyrelse och domstolar.

Konsekvenser för små- och medelstora företag

De små företagen inriktar sig ofta på ombyggnadsprojekt och mindre nybyggnationer eller engageras som underentreprenörer på en byggarbetsplats. För entreprenörer och projektörer bör de nya reglerna kunna leda till nya affärsmöjligheter och en ökad efterfrågan på företagens tjänster.

Det kan finnas behov för regeltillämpare att fördjupa sig i den nya regelkonstruktionen där enbart en viss andel av studentbostäder behöver vara tillgängliga och användbara, samtidigt som övriga studentbostäder ska vara tillgängliga för besök. Det kan därför finnas ett utbildningsbehov för de små och medelstora företagen. Ett behov av utbildningsinsatser inom de små och medelstora företagen innebär ökade kostnader för dessa företag. Små företag är en grupp som är kostnadskänslig och det kan vara en utmaning för dem att hitta den tid och resurser som krävs för att öka kunskaperna inom olika områden. Stöd- och informationsinsatser bör därför fokusera på de mindre företagen.

Boverkets bedömning är att små företag relativt sett har mest att vinna på tydliga regler. Förändrade krav är mer belastande för små än för stora företag och generellt är omvärldsförändringar mer belastande för små företag än för stora företag eftersom stora företag har mer resurser för att hantera dessa och exempelvis kompetensutveckla sin personal.

FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Förslaget innebär lättnader i kraven på tillgänglighet. En bedömning måste därför göras av om de föreslagna bestämmelserna är förenliga med konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Förpliktelser i konventionen som är särskilt viktiga med tanke på tillgänglighet och användbarhet i byggnader finns i artikel 9 Tillgänglighet och artikel 19 Rätt att leva självständigt och att delta i samhället.

Konventionen ställer höga krav på tillgängligheten i byggnader, men det ges samtidigt ett utrymme att vidta sådana åtgärder som kan anses vara ändamålsenliga. Det finns i Sverige ett stort behov av att bygga fler, ändamålsenliga och prisvärda studentbostäder. Byggherrar har framhållit att krav på tillgänglighet och användbarhet för varje studentbostad ger konsekvenser för projekts genomförbarhet, antalet bostäder som tillskapas och hyresnivåer, men även för flexibiliteten i utformningen av studentbostäderna. I rapporten föreslås lättnader i tillgänglighetskraven för att möjliggöra tillkomst av fler studentbostäder. Boverket menar att det föreslagna undantaget för studentbostäder fortfarande skulle innebära att

Sverige vidtar ändamålsenliga åtgärder för att säkerställa rättigheterna i konventionen.

Det är centralt att studenter, som har ett behov av det, alltid ska kunna anvisas en tillgänglig och användbar studentbostad. Andelen personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga är betydligt lägre än den föreslagna procentandelen, 20 procent, tillgängliga och användbara studentbostäder. Genom förslaget säkerställs att det finns ett tillräckligt antal tillgängliga och användbara bostäder för studerande och att det finns sådana bostäder i varje byggnad som uppförs eller ändras och som innehåller studentbostäder. Förslaget bedöms därför fortsatt säkerställa tillgången till bostäder och möjligheten för personer med funktionsnedsättning att välja bostättningsort och bostad.

Boverket menar vidare att konventionens principer och åtaganden om full inkludering och deltagande i samhället och om tillgång till byggnader på lika villkor kan uppfyllas genom att utgångspunkten är att alla ska kunna besöka en studentbostad och delta i sociala sammanhang. Detta säkerställs i förslaget genom krav på att personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga ska kunna komma in i och besöka varje bostad och boendeenhet samt att utrymmet för samvaro ska vara tillgängligt och användbart. Även om det i den enskilda bostaden inte finns tillgängligt och användbart rum för personhygien, ska toaletterum för besökande med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga finnas i allmänna utrymmen. Det krav på placering i närheten av bostaden som ställs på detta toaletterum är viktigt för att säkerställa den sociala delaktigheten för dessa personer.

De nordiska länderna Finland och Norge har sedan en tid tillbaka undantag från tillgänglighetskraven för viss andel studentbostäder.

Sammantaget menar Boverket att det föreslagna undantaget från krav på tillgänglighet och användbarhet för studentbostäder inte står i strid med FN-konventionen.

Påverkan på människors hälsa

Det har inte genomförts uppföljningar eller undersökningar som analyserat sambandet mellan tidigare regellättnader för studentbostäder och studenternas hälsa och välmående. Det är därför svårt att bedöma vilka effekter de nu aktuella förslagen kan få på människors hälsa.

En positiv hälsoeffekt för studenter kan vara minskad stress och oro över att inte ha någonstans att bo under studietiden. Fler och billigare studentbostäder kan även minska den ekonomiska påfrestningen för studenter och därmed minska stressen relaterad till de begränsade ekonomiska förutsättningarna som en student oftast har. Detta kan påverka studieresultat och välmående på ett positivt sätt.

Om bostäderna tillåts bli mindre än vad som är möjligt idag kan dock den fysiska och den psykiska hälsan hos studenterna påverkas negativt. Minskade areor i bostäderna kan ha en negativ påverkan på livskvaliteten och skulle även kunna förstärka sociala skillnader genom att studenter med trånga bostäder blir beroende av tillgång till umgängesutrymmen, förvaringsutrymmen med mera hos familj och anhöriga. Det finns nackdelar med att bo ensam och att de föreslagna regellättnaderna främjar små ettor förbättrar inte situationen med ensamhet. Om det finns aktiviteter runt omkring bostäderna gör Boverket dock bedömningen att studenterna inte kommer att känna sig isolerade och ensamma trots mindre studentbostäder. Byggande på campus eller liknande miljöer borde främja studenternas hälsa och välmående, eftersom hela boendemiljön är viktig för välbefinnandet.

Minskade areor i bostäderna kan också orsaka dålig inomhusmiljö, till exempel genom ökade svårigheter att upprätthålla bostadens hygien och ökat slitage. Begränsat utrymme kan också leda till en känsla av trängsel och brist på privatliv vilken kan påverka studieförutsättningarna och den mentala hälsan negativt.

Förslagets samhällsekonomiska konsekvenser och kostnadseffektivitet

De samhällsekonomiska konsekvenserna av regellättnader handlar om hur regeländringarna bidrar till samhällsekonomisk effektivitet. De konsekvenser som framkommer i utvärderingen av tidigare regellättnader är relevanta även för de förslag som lämnas i denna utredning.

I analysen ska Boverket enligt regeringsuppdraget beakta kostnader av regleringar som följer av att inte kunna bosätta sig på en studieort till följd av brist på studentbostäder och att kostnaderna för studentbostäder blir dyrare.

Boverkets bedömning är att förslaget kan ge en viss minskning i byggkostnad per studentbostad vilket i förlängningen kan komma att medföra ett ökat byggande av studentbostäder. Boverket bedömer dock att denna effekt sett ur ett nationellt perspektiv är liten. Ombyggnationer och renoveringar kan förväntas öka något och effekten av Boverkets förslag är därmed positiv för antalet ombyggnationer och renoveringar, men även denna effekt kan förväntas vara liten.

Kostnader för att inte kunna bosätta sig på en studieort kan främst antas uppstå i form av kostnader för ohälsa till följd av ökad stress och oro hos studenter av att inte kunna få en bostad på studieorten. Om byggandet av studentbostäder ökar blir antalet tillgängliga bostäder fler. Stressen och oron hos studenterna kan därmed förväntas minska och därmed även kostnader för studenternas ohälsa.

Regler som utgör grundläggande spelregler eller tillkommer för att lösa marknadsmisslyckanden kan antas vara effektivitetshöjande, det vill säga den samhällsekonomiska nyttan överstiger den samhällsekonomiska kostnaden. Utifrån klassisk välfärdsteori ska det finnas regler för byggande om byggnadens egenskaper kan förväntas leda till negativa externa effekter eller andra marknadsmisslyckanden. Det finns även exempel på regler som är tillkomna av fördelningspolitiska skäl. Ett exempel är att hygienrum i nya bostäder ska uppfylla vissa tillgänglighetskrav, där denna utredning lämnar förslag. Regler som införs för att minska bostadsbristen kan antingen motiveras av fördelningsskäl eller av marknadsmisslyckanden på exempelvis kapitalmarknaden.

Det finns nackdelar med att bo ensam och det kan därför anses vara problematiskt att regellättnaderna i denna utredning främjar små ettor och därigenom inte förbättrar situationen med ensamhet. Men det är också viktigt att betona vikten av var det byggs. Om det finns aktiviteter runt omkring bostäderna gör Boverket bedömningen att studenterna inte kommer att känna sig isolerade och ensamma trots mindre studentbostäder. Byggande på campus eller liknande miljöer borde främja studenternas hälsa och välmående, eftersom hela boendemiljön är viktig för välbefinnandet.

En negativ aspekt av att fler mindre studentbostäder uppförs bedöms vara att fler studenter kommer att bo trängre än tidigare, vilket innebär sämre möjligheter till förvaring och att man kanske avstår från att bjuda hem gäster, vilket i sin tur kan innebära påverkan på inomhusmiljön och livskvaliteten.

Genom att en och samma byggnad kan rymma fler studentbostäder kan areaeffektiviteten förbättras. En mer areaeffektiv användning av utrymmet i en byggnad är positiv ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Lättnader i kraven på tillgänglighet och användbarhet ger på sikt mindre flexibilitet för att kunna konvertera studentbostäderna till bostäder för andra grupper. Genom att möjligheterna att transformera bostäderna försvåras kan ett långsiktigt hållbart byggande hämmas. Särskilt på mindre studieorter kan studentbostäderna behöva ändras över tid.

Boverket bedömer att nyttan av förslaget i denna utredning överstiger kostnaderna, vilket innebär att den samhällsekonomiska effekten av förslaget är positiv även om effekten är liten. Det är exempelvis bra att förslaget förväntas ge fler personer möjlighet att studera, men negativt att samhällets kostnader kan öka på grund av ökad ohälsa hos studenter till följd av försämrade livskvalitetsaspekter av trängre boende.

Boverket anser sammantaget att förslaget ligger på en lagom nivå, även om det kan vara svårt att göra en sådan bedömning.

Konsekvenser vid tillämpningen av miljöbalkens bestämmelser

Boverkets förslag om tillgänglighet och användbarhet bedöms inte medföra konsekvenser vid tillämpningen av miljöbalkens bestämmelser.

Miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö och gestaltad livsmiljö

Miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö innefattar bland annat att kulturarvet i bebyggd miljö, det kulturella, historiska och arkitektoniska arvet i form av värdefulla byggnader och bebyggelsemiljöer samt platser och landskap bevaras, används och utvecklas. Boverket bedömer att de föreslagna ändringarna i PBL kan bidra till att detta kan uppnås, genom att de även kan underlätta för ändring av befintliga byggnader.

De föreslagna lättnaderna innebär en ökad flexibilitet i tillämpningen av reglerna, så att fler olika lösningar för studentbostäder blir möjliga. Detta medför att förutsättningarna för goda livsmiljöer för bostäderna förbättras något.

Miljö och klimat

Boverkets bedömning är att förslaget kan medföra ett mer resurs- och klimateffektivt byggande eftersom en minskning av arean i en studentbostad kan innebära att fler bostäder kan byggas inom samma bruttoarea. Jämfört med dagens regler för hur liten en studentbostad kan byggas kan det med föreslagna regler inom detta uppdrag bli möjligt att bygga cirka tre kvadratmeter mindre, från 16 kvadratmeter till 13 kvadratmeter per bostad med alla funktioner i bostaden. Detta innebär ett mer resurseffektivt byggande avseende antal kvadratmeter per person, men fler bostäder på en byggrätt innebär även fler kök, hygienrum och väggar mellan bostäderna som kan bidra till ett ökat resursanvändande och klimatpåverkan inom byggrätten.

Lättnaderna i reglerna för byggande förutsätter att bostaden byggs och används som studentbostad samt att studenten bor i bostaden under en begränsad tid. Om efterfrågan och behovet av studentbostäder minskar på en ort kan bostaden bli svår att hyra ut till en annan målgrupp. Det kan innebära ekonomiskt kostsamma lösningar för att bygga om en studentbostad till en vanlig bostad och kan vara negativt ur resurs- och materialsynpunkt.

Boverkets bedömning är att lättnaderna i reglerna för tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga kan innebära att fler potentiella byggnader kan återbrukas och få en ny användning vilket kan vara positivt ur ett resurs- och klimatperspektiv. Det kan bidra till att fler studentbostäder tillskapas i byggnader som tidigare inte varit ekonomiskt lönsamma att bygga om till studentbostäder på

grund av att byggnadens förutsättningar krävt stora och kostsamma ingrepp i byggnadens stomme och konstruktion.

Konsekvenser för jämställdheten

Boverket bedömer att förslaget inte medför konsekvenser för jämställdheten mellan män och kvinnor.

Alternativa förslag som övervägts i utredningen

Vad gäller lättnader i kraven på tillgänglighet och användbarhet har Boverket övervägt regleringsalternativ med olika avgränsningar. Se avsnitt Förslag, diskussion och slutsatser. Alternativa förslag till lättnader har lyfts i dialog med externa aktörer som fått tillfälle att lämna synpunkter.

Boverket har övervägt att införa lättnader enbart för ändring av befintliga byggnader. Detta har dock inte ansetts leda till en tillräcklig ökning av byggandet av studentbostäder för att få den effekt som efterfrågas i uppdraget, eftersom endast en mindre andel av alla nya studentbostäder tillskapas genom ändring av befintligt bestånd.

Ett undantag från kraven för en viss andel studentbostäder utan krav på att övriga studentbostäder ska kunna besökas av personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga har utretts, men inte bedömts lämpligt. Boverket menar att det är av största vikt att alla ska kunna besöka en studentbostad och delta i sociala sammanhang. Krav på att bostäderna är tillgängliga för besök för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga har också bedömts vara nödvändigt för att förslaget ska anses vara förenligt med FN-konventionen.

En möjlig avgränsning av undantaget från kravet på tillgänglighet och användbarhet som har utretts är att, som i Finland, låta det omfatta endast rum för personhygien, eftersom sådana utrymmen är särskilt kostnadsdrivande. Ett undantag begränsat på detta sätt har emellertid inte bedömts vara tillräckligt för att nå önskad effekt enligt uppdraget. Exempelvis skulle areadrivande passagemått och betjäningsarea för dörr och förvaring i bostaden då inte inkluderas. Boverket har därför ansett att undantaget bör gälla generellt och inte bara för rum för personhygien. Tillgängligheten för besök kan ändå säkerställas.

Faktorer som haft betydelse för valet av andel för undantaget, 80 procent av studentbostäderna, redovisas i avsnitt Förslag, diskussion och slutsatser.

Trafikbulförordningen

Boverkets förslag innebär att trafikbulförordningen ändras så att den reglering som blir styrande för planlösningen i en bostad stryks. En sådan ändring medför en mer konsekvent hantering av frågorna vid

detaljplanering respektive bostadsutformning. Vid framtagande av en detaljplan enligt PBL bestäms normalt endast byggnadernas yttre förutsättningar och utformning. Konflikter kan uppstå enligt nuvarande trafikbullerförordning då planlösningen i lägenheterna delvis blivit låst i ett planläggningsskede. Genom att den föreslagna ändringen av trafikbullerförordningen avser att endast reglera den yttre miljön minskar riskerna för konflikter vid hantering i samband med startbesked, tekniskt samråd och slutbesked. Förslaget innebär en större frihet för byggherrar att utforma optimala planlösningar, vilket i sin tur kan sänka produktionskostnaderna och öka kostnadseffektiviteten.

Det finns en generell evidens för att buller kan orsaka allvarliga hälsokonsekvenser men det finns även exempel på att det går att utforma goda boendemiljöer i bullerutsatta områden. Enligt förslaget kommer trafikbullerförordningens riktvärden för ljudnivåer utomhus vid fasad stå kvar oförändrad, likaså kravet på en ljuddämpad sida om den ekvivalenta ljudnivån överskrider 60 dBA. Detta ger goda förutsättningar för en god utomhusmiljö i anslutning till bostäderna.

Förslaget innebär att varje enskild bostad inte behöver ha rum vända mot en ljuddämpad sida. Det är dock oklart om ljudnivåerna vid fasad har någon hälsopåverkan inuti bostäderna trots att dessa klarar högsta tillåtna ljudnivå enligt BBR och om det har någon betydelse om bostäderna har rum som är vända mot en ljuddämpad sida. De hälsomässiga konsekvenserna av förslaget behöver därför utredas vidare.

Hur förslaget påverkar tillsynen enligt MB behöver också utredas vidare.

Författningskommentarer

Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)

1 kap. 4 §

Ny definition i paragrafen av studentbostad.

Studentbostad behöver definieras i lagen eftersom det på lagnivå införs undantag avseende tillgänglighet och användbarhet för studentbostäder.

Med studentbostad avses inte enbart bostäder för studerande på universitet och högskola. Det avser även studerande vid annan eftergymnasial utbildning. Med annan eftergymnasial utbildning avses YH-utbildning, folkhögskola och privat yrkesutbildning.³⁸

Definitionen av studentbostad är utvidgad jämfört med definitionen som finns i BBR. I BBR definieras studentbostad som bostäder avsedda för studerande vid universitet eller högskola.

Det finns inte behov utifrån PBL att koppla studentbostadsbegreppet till att de studerande är studiemedelsberättigade eller att det är en viss upplåtelseform kopplat till boendet.

8 kap. 6 a §

Ny paragraf.

Det görs undantag från krav på tillgänglighet och användbarhet för studentbostäder. Krav på tillgänglighet och användbarhet gäller inte i fråga om högst 80 procent av studentbostäderna i byggnaden. Detta gäller oavsett hur stor studentbostaden är och oavsett om det är studentbostäder med delade bostadsfunktioner eller inte.

För studentbostäder med delade bostadsfunktioner som delar rum för personhygien innebär undantagsbestämmelsen att det i de delade utrymna ska finnas tillgängliga rum för personhygien till de boendeenheter som är tillgängliga och användbara. Enligt BBR får högst tre boendeenheter dela på ett rum för personhygien. Det innebär till exempel att om tio boendeenheter delar på rum för personhygien, ska det sammanlagt finnas minst fyra rum för personhygien. Om 20 procent av boendeenheter är tillgängliga och användbara är det två boendeenheter som ska dela ett

³⁸ Skolverket (2019). *Välja utbildning för vuxna*.

tillgängligt och användbart rum för personhygien. Det betyder att ett av rummen för personhygien ska vara tillgängligt och användbart.

De ändringar som föreslås i PBL och PBF påverkar inte regleringen som finns i 3 kap. 4 och 18 §§ PBF om krav på hiss eller annan lyftanordning. Enligt 3 kap. 4 och 18 §§ PBF ska det om det behövs för att byggnaden ska vara tillgänglig och användbar finnas hiss eller annan lyftanordning. En bostad behöver inte vara tillgänglig genom hiss eller annan lyftanordning om byggnaden har färre än tre våningar. Om en bostad inte kan nås från marken ska byggnaden dock vara projekterad och utförd så att hiss eller annan lyftanordning kan installeras utan svårighet.

I förslagen till regler är utgångspunkten att det ställs krav på att alla studentbostäder ska kunna besökas av personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Kravet på att bostäderna ska vara tillgängliga för besök är kopplat till bygglagstiftningens krav på tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Det innebär att hiss eller annan lyftanordning i enlighet med 3 kap. 4 och 18 §§ PBF inte enbart behövs för de studentbostäder som ska vara tillgängliga och användbara, utan även för de upp till 80 procent av studentbostäderna som enbart är tillgängliga för besök. Det tydliggörs också genom att förslagen 3 kap. 4 b § PBF reglerar att besökande med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga ska kunna nå den aktuella våningen. I 3 kap. 4 b § plan- och byggförordningen regleras vad som innefattas i att en studentbostad ska kunna besökas av personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

För att skapa flexibilitet styrs som utgångspunkt inte var i byggnaden de tillgängliga och användbara studentbostäderna ska placeras.

För byggnader med färre än tre våningar som saknar hiss eller annan lyftanordning finns specialreglering i förslagen 3 kap. 4 a § PBF. Specialregleringen följer av 3 kap. 4 och 18 §§ PBF och de särskilda reglerna för bostäder i byggnader med färre än tre våningar. I förslagen 3 kap. 4 a § regleras att i byggnader med färre än tre våningar ska de tillgängliga och användbara studentbostäderna vara placerade på våning som nås från marken, om hiss eller annan lyftanordning saknas. Vidare regleras att studentbostäder som finns i våningen som inte nås från marken inte behöver vara tillgängliga för besök.

Föreslagen bestämmelse handlar om undantag från krav på tillgänglighet och användbarhet vid uppförande av byggnader som innehåller studentbostäder. Det kan vara studentbostäder i hela byggnaden eller delar av byggnaden.

Föreslagen bestämmelse gäller även för ändringssituationer. Kraven vid ändring kan komma att anpassas genom tillämpning av 8 kap. 7 § PBL och 3 kap. 23 § PBF. Sammantaget innebär det att det vid ändring av

byggnad får göras anpassningar och avsteg från tillgänglighetskraven med hänsyn till varsamhetskravet, förvanskingsförbudet, byggnadens förutsättningar och om det är uppenbart oskäligt med hänsyn till ändringens omfattning. Kraven ska tillämpas på den ändrade delen. Är åtgärden så omfattande att den utgör en ombyggnad i PBL:s mening, så begränsas möjligheten att anpassa tillgänglighetskravet något.

Ändring av byggnad omfattar en stor mängd olika situationer. Handlar det om att i en befintlig byggnad tillskapa studentbostäder på högst 35 kvadratmeter på en vind är möjligheten till avsteg enligt 8 kap. 7 § PBL mer långtgående än vad föreslagen 8 kap. 6 a § PBL medger. Vid inredning på vind som innebär att studentbostäder på högst 35 kvadratmeter tillskapas, så får alltid avsteg från kraven på tillgänglighet och användbarhet göras enligt 8 kap. 7 § första stycket tredje meningen PBL.

Finns det en befintlig byggnad, till exempel ett kontorshus eller en sjukhusbyggnad, som i sin helhet ska byggas om till studentbostäder så ska som utgångspunkt minst 20 procent av studentbostäderna vara tillgängliga och användbara. Det följer av 8 kap. 6 a § PBL. Det innebär att upp till 80 procent av studentbostäderna bland annat inte behöver ha tillgängliga rum för personhygien, även om det inte finns några andra skäl att anpassa kravet på tillgänglighet och användbarhet. Vidare ska kraven i de föreslagna 3 kap. 4 a och 4 b §§ PBF uppfyllas. Om det finns skäl, exempelvis med hänsyn till byggnadens förutsättningar, finns det en viss möjlighet att enligt 8 kap. 7 § anpassa dessa krav. Det skulle till exempel kunna gälla om någon enstaka studentbostad inte var möjlig att besöka för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

En annan situation är vid ändring i en befintlig byggnad med ett visst antal studentbostäder där antalet studentbostäder ska ökas, till exempel genom en tillbyggnad eller genom att omvandla andra delar av byggnaden till studentbostäder. Tillämpas då 8 kap. 6 a § PBL för att inte behöva göra samtliga tillkommande studentbostäder tillgängliga och användbara, så ska undantaget för 80 procent av bostäderna beräknas på samtliga studentbostäder i byggnaden efter utförd åtgärd. Exempelvis, om byggnaden före åtgärd har 10 studentbostäder som inte uppfyller kravet på tillgänglighet och användbarhet och ytterligare 10 studentbostäder ska inredas, så får byggnaden totalt 20 studentbostäder. Då är det totalt 16 studentbostäder som inte behöver uppfylla kravet på tillgänglighet och användbarhet, det vill säga undantaget gäller för 6 av de tillkommande studentbostäderna. De sex tillkommande studentbostäderna som inte är tillgängliga och användbara ska uppfylla kravet på tillgänglighet för besök. Motsvarande krav kan dock inte ställas på de tio befintliga studentbostäderna eftersom de inte ingår i den ändrade delen av byggnaden.

Med stöd av 8 kap. 6 a § PBL kan det också vara tillåtet att försämra tillgängligheten och användbarheten för befintliga studentbostäder. Detta

eftersom kraven vid ändring inte kan ställas högre än vad som gäller vid uppförande. I en situation med ändring i en så kallad studentkorridor där våningarna är tillgängliga med hiss, det gemensamma köket är tillgängligt och användbart och de enskilda studentrummen har tillgängliga och användbara rum för personhygien. Skulle då exempelvis delar av rummen för personhygien tas i anspråk för en annan funktion i de enskilda studentrummen, så skulle detta vara tillåtet för upp till 80 procent av studentbostäderna i byggnaden.

I kapitlet Förslag, diskussion och slutsatser beskrivs motiv och den sammantagna bedömningen kring varför det ansetts rimligt att högst 80 procent av studentbostäderna i byggnaden inte behöver uppfylla krav på tillgänglighet och användbarhet.

16 kap. 2 §

Tillägg i paragrafen.

Nytt bemyndigande till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer såvitt gäller två ingångar.

Föreskriftsrätt att reglera placering av och krav på tillgängliga och användbara studentbostäder och övriga studentbostäder när byggnaden har färre än tre våningar.

Föreskriftsrätt att reglera krav som ställs för att en person med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga ska kunna besöka studentbostaden.

Ikraftträdandebestämmelse

Reglerna föreslås att träda i kraft den 1 januari 2026.

Den 1 januari 2026 föreslås som tidpunkt, efter att ha vägt in tid som behövs för lagstiftningsarbetet.

Det finns inte behov av övergångsbestämmelser.

Förslag till förordning om ändring i plan- och byggförordningen (2011:338)

3 kap. 4 a §

Ny paragraf.

Det är en specialreglering av situationen att det är en byggnad med färre än tre våningar som saknar hiss eller annan lyftanordning.

I aktuell bestämmelse regleras att om hiss eller annan lyftanordning saknas i byggnader med färre än tre våningar så ska de tillgängliga och

användbara studentbostäderna placeras på våning som nås från marken. Bakgrunden till regeln är att enligt 3 kap. 4 och 18 §§ PBF behöver byggnader med bostäder som har färre än tre våningar inte ha hiss eller annan lyftanordning. Om bostaden inte kan nås från marken, ska dock byggnaden vara projekterad och utförd på ett sådant sätt att en hiss eller annan lyftanordning kan installeras utan svårighet.

Utgångspunkten i förslagen till regler är att inte styra var de tillgängliga och användbara studentbostäderna ska placeras. Detta för att öka flexibiliteten vid byggande av studentbostäder. I denna situation, utan hiss eller annan lyftanordning, är det dock viktigt med en regel som tydliggör att de tillgängliga och användbara studentbostäderna ska placeras på den våning som nås från marken. Kravet att en person som har nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga ska kunna besöka studentbostäder som inte är tillgängliga och användbara gäller då inte på våning som inte kan nås från marken. Det beror på att byggnaden saknar hiss eller annan lyftanordning, så personer med nedsatt rörelseförmåga kan inte nå den aktuella våningen. Förslagen i rapporten påverkar inte de krav på hiss eller annan lyftanordning som följer av 3 kap. 4 och 18 §§ PBF.

Vid beräkning av hur många tillgängliga och användbara studentbostäder som behöver placeras på den våning som nås från marken så ska beräkningen utgå från det sammanlagda antalet studentbostäder som finns i byggnaden. Högst 80 procent av studentbostäderna i byggnaden kan undantas från krav på tillgänglighet och användbarhet. Det innebär att 20 procent ska vara tillgängliga och användbara. Om det till exempel i en byggnad utan hiss eller annan lyftanordning finns två våningar med tio studentbostäder per våning blir utfallet följande: 20 procent av byggnadens sammanlagda antal studentbostäder, det vill säga fyra tillgängliga och användbara studentbostäder, placeras på den våning som nås från marken. Resterande sex studentbostäder på denna våning ska kunna besökas av en person med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. På våningen som inte nås från marken finns inte krav på att person med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga ska kunna besöka bostaden.

3 kap. 4 b §

Ny paragraf.

Av förslaget till 8 kap. 6 a § PBL följer att upp till 80 procent av studentbostäder i en byggnad inte behöver vara tillgängliga och användbara. Men samtliga bostäder ska kunna besökas av en person med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

I bestämmelsen anges vad som krävs för att studentbostaden ska kunna besökas av en person med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Personen ska kunna nå den aktuella våningen och komma in i studentbostaden. Studentbostadens utrymme för samvaro ska alltid kunna nås och

användas av personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga, exempelvis en person som använder rullstol. Detta gäller alltså oavsett om samvarofunktionen finns inne i den enskilda bostaden eller i gemensamma utrymmen.

Studentbostadens utrymme för sömn och vila ska kunna nås av personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga, alltså det utrymme för sömn och vila som ska finnas inne i den enskilda bostaden.

Regeln innebär att övriga bostadsfunktioner inte behöver vara tillgängliga och användbara i upp till 80 procent av studentbostäderna. Det gäller till exempel rum för personhygien och utrymme för förvaring. Rummet för personhygien kan därför göras mindre. Även utrymmet som rummet för personhygien nås ifrån kan vara möjligt att göra mindre.

För studentbostäder som ska kunna besökas av personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga ställs det krav på minst ett tillgängligt och användbart allmänt toaletterum i studentbostadens närhet. För att en person med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga ska kunna vara delaktig i sociala sammanhang ska utrymme för samvaro vara tillgängligt och användbart. Det behöver då också finnas tillgång till tillgänglig och användbar toalett i närheten. Det är skälet till regeln om tillgängligt och användbart toaletterum. Det behöver därför inte finnas allmänt toaletterum för besökande om de enskilda studentbostäderna har tillgängliga och användbara rum för personhygien. Inte heller om det finns tillgängliga och användbara rum för personhygien i gemensamma utrymmen, om den bostadsfunktionen delas mellan flera boendeenheter. I Boverkets förslag till nya byggregler om bostäders lämplighet för sitt ändamål ställs krav på att rum för personhygien som delas mellan boendeenheter ska finnas på samma plan och i anslutning till bostäderna.

Med toaletterum avses rum för toalettbesök. Det behöver inte finnas möjlighet att duscha eller bada, eftersom möjligheten för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga att besöka inte inkluderar att övernatta.

Angående vad som kan anses vara i studentbostadens närhet får bestämmas i varje enskilt fall. Exempel på vad som kan vägas in vid bedömningen är det sammanlagda avståndet som någon kan behöva förflytta sig till det allmänna toaletterummet, och om det är på annan våning och i så fall hur många våningar bort.

Ikraftträdandebestämmelse

Reglerna föreslås att träda i kraft den 1 januari 2026.

Den 1 januari 2026 föreslås som tidpunkt, efter att ha vägt in tid som behövs för lagstiftningsarbetet.

Det finns inte behov av övergångsbestämmelser.

Utvärdering av konsekvenser vid tidigare regelförändringar

Under de senaste åren har flera regellättnader som påverkat byggandet av studentbostäder genomförts. För att få en överblick av vad detta inneburit har en konsult på uppdrag av Boverket utvärderat de samhällsekonomiska konsekvenserna av dessa regellättnader.³⁹ Den samhällsekonomiska utvärderingen inkluderade:

- Hur tidigare regelförenklingar har påverkat byggandet av studentbostäder.
- Hur tidigare regelförenklingar har påverkat bygg- och boendekostnader.
- Vilka hälsoeffekter som kan ha uppstått hos de studenter som bor i studentbostäder med lättade regler.

I uppdraget har en intervjustudie genomförts, som kompletterats med sammanställning och analys av data om byggande av studentbostäder och hyror samt genomgång av relevanta rapporter.

De regeländringar som har utvärderats möjliggjorde bland annat ökad yteffektivitet vid byggande av studentbostäder exempelvis genom regler om överlappande och delade funktioner och om inredning av små bostäder på vindar. Genom regeländringarna preciserades också möjligheten att göra avsteg från kraven på bostadsutformning vid ombyggnad till studentbostäder. Vidare ökade möjligheten att bygga flyttbara modulhus och lättnader i kraven på dags- och solljus infördes.

Påverkan på byggandet av studentbostäder

I intervjuerna framkom att de regler som främst har bidragit till ett ökat byggande av studentbostäder är överlappning av funktioner, vilket har lett till fler mindre bostäder. Den stora variationen av byggandet över tid och att regellättnaderna infördes ungefär samtidigt som byggandet stimulerades av andra orsaker gör det svårt att avgöra vilken inverkan regellättnaderna haft på ökningen. Intervjupersonerna bedömde dock att regellättnaderna generellt sett underlättat byggandet av studentbostäder.

Vad gäller undantaget från kravet på solljus i studentbostäder om högst 35 kvadratmeter och om detta har påverkat byggandet, gör intervjupersonerna olika bedömningar. De som anger att regellättnaden har lett till ett ökat byggande anger att lättnaderna har bidragit till nya möjliga

³⁹ WSP (2024). *Konsekvenser av tidigare regeländringar vid byggande av studentbostäder*.

placeringar av studentbostäder, att bostäder kan byggas i alla väderstreck och ett möjliggörande av ökat industriellt byggande. De som angett att regeländringen inte påverkat byggandet av studentbostäder menar att krav för miljöcertifiering och regler om buller är det som påverkar.

Övriga regellättnader bedöms av de intervjuade experterna förvisso vara positiva, men de bedöms inte ha lika stor påverkan på antalet byggda studentbostäder som ovan nämnda ändringar.

Påverkan på bygg- och boendekostnader

De regellättnader som har införts bedömdes av intervjupersonerna främst minska byggkostnaderna genom att mindre studentbostäder kan byggas och att mindre byggmaterial därmed behöver användas per bostad. Det mest kostsamma att bygga i en studentbostad är kök och hygienrum och eftersom inga regellättnader genomförts för hygienrum anges påverkan på byggkostnaderna vara marginell. I flera av intervjuerna anges att möjligheten att bygga mindre kök inte används trots en regellättnad som gör det möjligt att tillämpa en kortare inredningslängd. De förklaringar som ges är att studenter efterfrågar större utrymme för matlagning samt att en inredningslängd på två meter behövs för att uppfylla Lantmäteriets definition av kök.

Analyser av data från Stockholms stads bostadsförmedling tyder på att regeländringarnas påverkan på boendekostnaderna främst består i att fler mindre studentbostäder har kunnat byggas, vilket i sin tur möjliggjort lägre månadshyror. Detta bekräftas också av intervjupersonerna. Intervjuerna understryker emellertid att det är dyrare per kvadratmeter att bygga litet, men att det i slutändan innebär lägre hyror för studenterna.

Hälsoeffekter hos studenter som bor i studentlägenheter med lättade regler

Från intervjuerna framgår att det inte genomförts uppföljningar som undersökt sambandet mellan regellättnaderna och studenternas hälsa och välmående. Däremot hänvisas till kundnöjdhetsundersökningar i fastighetsbranschen som visat att kundnöjdheten är högre hos boende i studentbostäder än för boende i vanliga bostäder.

Av de regellättnader som undersökts finns en inomhusmiljöaspekt som potentiellt skulle kunna påverkas av regeländringarna och det är lättningen från krav på direkt solljus i bostäder som är högst 35 kvadratmeter. Under intervjuerna framkom dock ingen information om eventuell påverkan. En aktör nämnde att det är större efterfrågan på små lägenheter i norrläge och bedömde att detta kan bero på att små lägenheter värms upp snabbare. Att bygga i norrläge bedömdes därmed som positivt mot bakgrund av bättre termisk komfort. En annan aktör nämnde enstaka fall där en student mått dåligt på grund av otillräckliga ljusförhållanden. Det är

dock svårt att fastställa att detta är ett resultat av regellättnaderna om direkt solljus och det går inte heller att generalisera utifrån enstaka händelser. Tidigare genomförda översikter har kommit fram till att de indikationer på hälsoeffekter av direkt solljus som framkommit i forskningen handlar om snabbare tillfrisknande hos vissa patientgrupper i sjukhusrum. Det saknas dock forskningsresultat om negativa hälsoeffekter vid avsaknad av direkt solljus i bostäder.

En annan hälsoaspekt som tagits upp i intervjuerna är ensamhet. De som starkt betonar nackdelarna med att bo ensam menar att det är problematiskt att regellättnaderna främjat byggandet av små ettor och därigenom inte förbättrar situationen med ensamhet. Andra understryker vikten av var det byggs. Finns det aktiviteter runt omkring bostaden bedömer de tillfrågade att studenterna känner sig mindre isolerade och ensamma trots mindre bostäder. Exempelvis framhålls att byggande på campus eller i liknande miljöer borde främja studenternas välmående, då hela boendemiljön är viktig.

Studentbostadsmarknaden

Befintligt bestånd

I Sverige finns det i dagsläget totalt cirka 100 000 studentbostäder.⁴⁰ En betydande majoritet av det totala studentbostadsbeståndet, cirka 96 procent, finns i högskolekommuner, det vill säga en kommun med minst 300 registrerade högskole- eller universitetsstudenter.

Under våren 2024 gjorde Studentbostadsföretagen en uppskattning av antalet tillgängliga bostäder i befintligt bestånd med hjälp av sina medlemmar. Uppskattningen visade att cirka 47 procent av studentbostadsbeståndet, motsvarande cirka 47 000 studentbostäder, uppfyller kraven för tillgänglighet enligt SS 91 42 21. Flera av Studentbostadsföretagens medlemmar anser att även studentbostäder byggda enligt kraven i BBR 94:3⁴¹ bör anses ha god tillgänglighet. I den uppskattning som gjorts gällande tillgänglighet i befintligt studentbostadsbestånd har dock endast studentbostäder som uppfyller nu gällande krav för tillgänglighet enligt SS 91 42 21 inkluderats.⁴²

Efterfrågan

Enligt Studboguiden 2023⁴³, publicerad av Studentbostadsföretagen, är det mer komplext än någonsin tidigare att analysera studentbostadsmarknaden. Det är därför svårt att tydligt avgöra hur stor efterfrågan det finns på studentbostäder. Det finns betydande variationer i marknaden mellan olika orter likväl som mellan olika tider av året. Trots att marknaden varierar ökar dock väntetiderna för stora likväl som små studentbostäder.

Antalet högskolekommuner som rapporterar brist på bostäder för studenter har minskat de senaste åren. Detta kan förklaras av att antalet internationella studenter som kommer till Sverige har minskat till följd av pandemin, samt en ökning av distansutbildning. Samtliga högskolekommuner i storstadsområdena redovisar ett underskott på studentbostäder, med undantag för en kommun i Storstockholm som inte deltagit i Boverkets årliga bostadsmarknadsenkät, BME.

Efterfrågan på studentbostäder är som störst i början av höstterminen. Då upplever de flesta högskolekommuner bostadsbrist. Trycket tenderar sen att avta allt eftersom terminen fortskrider⁴⁴.

⁴⁰ Boverket (2023). *Bostadsmarknadsenkäten 2023*; SCB (2023). *Antal lägenheter i specialbostäder efter region, typ av specialbostad och bostadsarea. År 2013–2022*.

⁴¹ Boverkets byggregler (föreskrifter och allmänna råd) (1993:57) med ändringar till och med BFS 1995:17, BBR 94:3.

⁴² Studentbostadsföretagen (2024). *Ang. tillgängliga bostäder i befintligt bestånd*.

⁴³ Studentbostadsföretagen (2023). *Studboguiden 2023*.

⁴⁴ Studentbostadsföretagen (2023). *Studboguiden 2023*.

Studenternas förändrade preferenser medför att det på flera orter finns ett behov av att bygga om eller uppgradera det befintliga korridorsbeståndet, vilket kan vara en ekonomisk likväl som juridisk utmaning. Samtidigt har lägesfaktorn och hyresnivåerna också stor inverkan på efterfrågan, vilket innebär att det kan finnas behov av nya studentbostäder även på orter med mer balans mellan utbud och efterfrågan över året.

Idag finns krav på att alla studentbostäder ska var tillgängliga och användbara. I det befintliga beståndet finns dock äldre byggnader som inte uppfyller dagens tillgänglighetskrav. Den höga omflyttningsfrekvensen för studentbostäder medför, enligt Studentbostadsföretagen, att en person som har behov av en tillgänglig och användbar bostad idag alltid kan få en sådan. Baserat på statistik över tidigare års förfrågningar är det enligt Studentbostadsföretagen cirka 0,5 promille av studenthyresgästerna som årligen efterfrågar ett boende som uppfyller dagens krav på tillgänglighet. Studenter som har behov av utökad tillgänglighet ser ofta inte studentbostäder som ett gångbart alternativ på grund av storleken på dessa bostäder.

Det är svårt att få fram data om hur stor andel studenter med funktionsnedsättning det finns i Sverige. I Folkhälsomyndighetens nationella folkhälsoenkät går det att utläsa att andelen personer med funktionsnedsättning inom åldersspannet 16–29 år i Sverige i genomsnitt varit 11,9 procent under 2005–2022.⁴⁵ Eftersom den största andelen av registrerade studenter finns inom detta åldersspann bedöms 11,9 procent även kunna användas för andelen studenter med funktionsnedsättning.⁴⁶ Universitets- och högskolerådet anger att utbildningsnivån är lägre bland personer med funktionsnedsättning.⁴⁷ Den faktiska andelen studenter med funktionsnedsättning är därför troligtvis lägre.

Prognos

I Storstockholm förväntas byggnationen av drygt 1 600 studentbostäder påbörjas under 2023–2024. Motsvarande siffra för Storgöteborg och Stormalmö är 200 respektive 600 studentbostäder. Cirka 1 600 studentbostäder förväntas även påbörjas i större högskolekommuner och cirka 1 000 studentbostäder i mindre högskolekommuner. I övriga kommuner förväntas byggnationen av cirka 250 studentbostäder påbörjas under 2023–2024.⁴⁸

Bostadsmarknaden påverkas dock idag av faktorer som höga räntor, höga energipriser, hög inflation samt ökade byggherrekostnader för detaljplan,

⁴⁵ Folkhälsomyndigheten (2022). *Nationella folkhälsoenkäten*.

⁴⁶ Universitetskanslersämbetet och SCB (2019). *Universitet och högskolor – Studenter och examinerade på grundnivå och avancerad nivå 2017/18*.

⁴⁷ Universitets- och högskolerådet (2023). *Funktionsnedsättning och högre studier*.

⁴⁸ Boverket (2023). *Bostadsmarknadsenkät 2023*.

bygglov och anslutningsavgifter samtidigt som hushållens köpkraft och ekonomiska förutsättningar försvagats. Dessa förutsättningar har medfört en byggkris i Sverige där bostadsbyggandet och därmed även byggandet av studentbostäder drastiskt har minskat. Boverket spår att bostadsbyggandet i stort framöver kommer att minska med 33 procent till 2024 och sedan med ytterligare 37,5 procent till 2025.⁴⁹ Som jämförelse byggdes det år 2022 cirka 3 300 studentbostäder.

Av Boverkets reviderade byggprognos från oktober 2023 framgår att även om samhällsekonomin och hushållens köpkraft markant börjar stärkas under 2025, och även om bostadspriserna skulle öka något, skulle antalet nybyggnationer inte vara betydande. Kalkylen för nya bostäder har påverkats avsevärt av kraftigt ökade räntor, ökade bygg- och förvaltningskostnader samt av att investeringsstödet för hyresbostäder och bostäder för studerande stoppats.

Det minskade bostadsbyggandet och de ogynnsamma ekonomiska förutsättningarna medför att det kan bli allt svårare för framtida studenter att få en bostad.

⁴⁹ Boverket (2023). *Byggprognos revidering oktober 2023*.

Hur vill studenterna då bo

Studenterna efterfrågar bostäder som är drägliga att bo i under hela studietiden. Studenterna uppger att de gärna bor kvar i samma bostad under hela studieperioden förutsatt att den håller en viss nivå. En studentbostad med hög omflyttning är en indikation på att studenter inte vill bo i den specifika bostaden.

Vad är det då studenterna efterfrågar i en studentbostad? I detta avsnitt beskrivs de funktioner och kvaliteter studenterna efterfrågar. Avsnittet är baserat på resultatet från Studentbostadsföretagens enkätundersökning om studenternas syn på sitt boende under studietiden ”Hur vill studenter bo?”⁵⁰ samt på synpunkter som har förmedlats under möten med Boverkets arbetsgrupp eller skickats in skriftligen av bland annat studentbostadsföretag, studentorganisationer och funktionshinderorganisationer.

Låga avgifter är den viktigaste faktorn

En låg avgift är det som värderas högst vid val av studentbostad. Cirka 40 procent av studenterna anser att detta är den viktigaste faktorn vid val av bostad. Studentorganisationerna bedömer att en rimlig hyra för en egen studentbostad inte bör överskrida 30–40 procent av den disponibla inkomsten. För korridorboende bör avgiften vara lägre. Enligt Studentbostadsföretagens undersökning om hur studenter vill bo är över hälften av studenterna nöjda med hur mycket de betalar i hyra i förhållande till den yta de har idag.

Efter låg avgift är trygghet den faktor som studenter värderar högst vid val av bostad. Faktorer som bidrar till att studentboenden upplevs vara trygga är att fastigheterna är välskötta, att inne- och utemiljöerna är trivsamma samt bra utomhusbelysning.

Cirka 18 procent av studenterna anser att läget är den viktigaste faktorn. Här är närheten till kollektivtrafik, campus och centrum viktigast. Även närhet till natur och grönområden samt att det finns tillgång till livsmedelsbutik i närområdet är faktorer som värderas högt.

Boendeform

Enligt Studentbostadsföretagens undersökning föredrar studenter eget boende över delat boende. Hela 78 procent av studenterna kan tänka sig bo själva, 56 procent kan tänka sig dela bostad med personer de känner och endast 22 procent kan tänka sig dela boende med personer de på förhand inte känner. Av de studenter som kan tänka sig dela boende kan drygt

⁵⁰ Studentbostadsföretagen (2021). *Hur vill studenter bo?*

hälften tänka sig att dela boende med 1 eller 2 personer och endast 3 procent kan tänka sig dela boende med 10 eller fler personer.

Avskildhet och studiero är de skäl som främst anges till varför eget boende föredras över delat boende. Av de som kan tänka sig dela bostad med andra anges social gemenskap och en lägre boendekostnad som de främsta skälen. Internationella studenter värderar gemenskap och social kontakt högt och kan tänka sig dela boende i större utsträckning än nationella studenter.

Det traditionella korridorsboendet efterfrågas inte i någon stor utsträckning av nationella studenter. Korridorsboendet ses inte som ett tillfredsställande boende för hela studieperioden utan som en kortsiktig lösning, varifrån det sedan är möjligt att söka sig vidare. Den typ av delat studentboende som efterfrågas är större lägenheter med flera sovrum samt mindre kollektiva bostäder där två till tre personer, som känner varandra sedan tidigare, kan dela boende för att minska boendekostnaderna. Internationella studenter bor dock oftare i korridorsboenden, vilket kan förklaras av att internationella studenter studerar på den aktuella orten under en begränsad period med tydlig sluttid för studierna och att de tenderar värdera den sociala samvaron högt.

Studentbostadens funktioner

Enligt Studentbostadsföretagens undersökning om hur studenter vill bo anger samtliga studentgrupper eget hygienrum, tillgång till komplett kök med spis, ugn, kyl samt frys och egen dusch som de viktigaste funktionerna i en studentbostad. Ungefär 20 procent av de tillfrågade studenterna kan inte tänka sig att dela något utrymme med andra studenter oavsett om de känner de andra studenterna på förhand eller inte.

De funktioner som flest studenter kan tänka sig att dela med andra studenter är kök och vardagsrum där över 80 procent av studenterna kan tänka sig att dela. Den funktion som minst andel av studenterna kan tänka sig dela är hygienrum där hälften av studenterna anger att de inte kan tänka sig dela. Av de som kan tänka sig att dela hygienrum är det endast 18 procent som kan tänka sig dela med någon de inte känner på förhand. 64 procent av studenterna är även beredda att betala en högre avgift för att få ett eget hygienrum.⁵¹

Vid kontakt med externa aktörer har funktionshinderorganisationer framfört att vissa funktionsnedsättningar kan göra det problematiskt att dela bostad eller vissa funktioner med andra studenter. En student med synnedsättning är exempelvis beroende av att veta att ens saker står på deras tilldelade plats för att kunna hitta dessa. Kognitiva funktionsnedsättningar

⁵¹ Studentbostadsföretagen (2023). *Studboguiden 2023*.

kan medföra liknande behov av att ha kontroll över bostaden utan att andra personer skapar oreda i den praktiska tillvaron.

En majoritet av studenterna kan tänka sig att hyra en studentlägenhet utan separat förråd och det är endast cirka 33 procent av studenterna som har ett behov av parkeringsplats.⁵²

Studentbostaden som studieplats

Både studentorganisationerna och funktionshinderorganisationerna beskriver hur studentbostaden i allt större utsträckning används som studieplats.

Distans- och hemstudier har ökat och fler studiemoment genomförs digitalt och studenterna förutsätts kunna genomföra många aktiviteter från studentbostaden. Detta ställer krav på möjligheterna till en god studiemiljö i studentbostäderna. Yta för en bra arbetsstol och skrivbord samt tillgång till en stabil internetanslutning lyfts exempelvis som viktigt av studenterna. Att studenterna ska behöva genomföra studiemoment från sängen anses inte utgöra en god studiemiljö.

Studenter med funktionsnedsättningar använder generellt studentbostaden som studieplats i högre utsträckning än studenter utan funktionsnedsättningar. En lugn och avskild miljö är exempelvis en förutsättning för att studenter med kognitiva funktionsnedsättningar eller hörselnedsättningar på ett framgångsrikt sätt ska kunna bedriva studier i sin bostad. Studenter med synnedsättningar eller rörelsenedsättningar kan ha behov av olika tekniska och individuella hjälpmedel som behöver monteras i bostaden. Det kan handla om anpassad belysning, särskilda skärmar, skanner, kameror eller punktskriftsdisplay. För att alla studenter ska ha samma förutsättningar att uppnå sin fulla akademiska potential finns det därför behov av tillräcklig yta i bostaden för sådan utrustning.⁵³

Psykisk hälsa och önskad ensamhet

Studenter i Sverige har upplevt ett minskat välbefinnande i högre utsträckning än yrkesarbetande mellan 16 och 29 år.⁵⁴ Nästan hälften av studenterna anger att de är oroliga eller har ångest. Studenternas oro orsakas av flera olika komplexa faktorer, bland annat studenternas otrygga boendesituation och att misslyckade studier medför att studenten förlorar sin studentbostad.

Vidare är studenter överrepresenterade i önskad ensamhet. Detta gäller särskilt internationella studenter och studenter som flyttar till en ny stad

⁵² Studentbostadsföretagen (2023). *Studboguiden 2023*.

⁵³ Myndigheten för delaktighet (2017). *Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Allmän kommentar nr 4 om rätten till inkluderande utbildning*.

⁵⁴ Folkhälsomyndigheten (2022). *Nationella folkhälsoenkäten*.

för studierna. Det traditionella korridorsboendet har i många fall varit en social boendeform men de nackdelar studenterna upplever med korridorsboenden har resulterat i att andra boendeformer föredras. Samtidigt anger cirka 40 procent av studenterna att deras nuvarande boende försvårar socialt umgänge.

Varför byggs det inte fler och billigare studentbostäder?

Studenter är en målgrupp med svag betalningsförmåga och studentbostadsbyggarna menar därför att produktionskostnaden för studentbostäder behöver vara lägre än för ordinarie bostäder för att det ska finnas en lönsamhet. Det höga ränteläget och ökade byggherrekostnader i kombination med att studenter har en svag betalningsförmåga gör det problematiskt för byggföretagen att få lönsamhet i att bygga studentbostäder.

Vid kontakt med externa aktörer har det pekats på flera anledningar till varför det inte byggs fler och billigare studentbostäder, varav de regler som detta uppdrag omfattat endast utgör en liten del. Ingen enskild faktor pekas ut som den mest kostnadsdrivande, utan den bild som förmedlas är att det är flera faktorer som tillsammans inverkar på att driva byggkostnaderna. Att regeringen gett Boverket i uppdrag att utreda möjligheterna att minska kostnaderna vid byggandet av studentbostäder genom att föreslå lättnader på byggkraven välkomnas av studentbostadsbyggarna. Samtidigt framförs att det finns behov av att se över hela kedjan för att kapa kostnader. Här nämns bland annat markpriser, planprocessen, byggkostnader samt förvaltning som olika delar som påverkar totalkostnaden. Detta ger i sin tur hyresnivåer som påverkar projektens lönsamhet och styr hur många nya studentbostäder som produceras.

I detta avsnitt presenteras de hinder för byggandet av studentbostäder som har identifierats vid kontakt och samverkan med myndigheter, studentbostadsbyggare, studentorganisationer, funktionshinderorganisationer, experter med flera.

Byggreglernas krav på för studentbostäder

Studentbostadsbyggarna menar att byggkostnaden för studentbostäder behöver vara billigare än för andra bostäder. Största kostnadsfördelningen vid byggprojekt uppger studentbostadsbyggare ligga i den totala lägenhetsytan samt våtutrymmen som hygienrum och kök, vilket också utredningen om konsekvenser av tidigare regelförenklningar visar.⁵⁵ Lägre krav än för vanliga bostäder efterfrågas för utrymmeskrävande funktioner som förråd och hygienrum. Exempelvis framförs att en minskad måttkedja på hall och hygienrum ger lägre hyra per bostad genom minskade ytor och minskad bredd på bostadsenheten då det möjliggör fler bostäder per fasadlängd.

⁵⁵ WSP (2024). *Konsekvenser av tidigare regeländringar vid byggande av studentbostäder.*

Flera aktörer lyfter att studentbostäder även fortsatt behöver vara en särskilt omnämnd bostadskategori i byggreglerna. Studentbostadsbyggare menar att det finns behov av nya regler specifikt för kategorin studentbostäder- eller korttidsboende för resurssvaga människor. Det finns också önskemål om att regellättnaderna inte ska avgränsas av storleken på bostaden, utan att bostäderna tillhör kategorin studentbostäder ska vara det som styr. Detta skulle möjliggöra en större flexibilitet i vad som kan byggas och underlätta ombyggnation. Studentbostadsbyggare menar även att det finns ett behov av en ändrad definition av studentbostad som är bredare än den som idag finns i BBR.

Vidare lyfter flera aktörer att kraven på tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga behöver ses över. Regler som innebär att endast en andel av studentbostäderna skulle behöva vara tillgängliga skulle medföra lägre byggkostnader. Detta skulle dels möjliggöra mindre hygienrum, dels att hallarna kan minskas vilket medför att bredden på bostäderna kan minskas. En minskad bredd på bostäderna innebär en effektivisering och en flexibilitet i byggandet. En aktör nämner att frigjord yta från hygienrum kan komma till bättre alternativ användning i övriga delar av studentbostaden.

Ytterligare en regel studentbostadsbyggarna framför kritik mot är att högst tre bostäder kan dela på ett hygienrum. Bostadsproduktion utgår från jämna tal vilket innebär att fyra bostäder per hygienrum hade gett större effekt än tre bostäder per hygienrum. I dagsläget resulterar regeln ofta i att det byggs två bostäder per hygienrum.

Några av studentbostadsbyggarna menar att förvaring av säsongsutrustning är en sådan bostadsfunktion som inte behövs i studentbostäder i samma utsträckning som i andra bostäder. Detta kan dock se olika ut i olika delar av landet. Studentbostadsbyggare menar att det skulle räcka med en andel förråd i beståndet som kan hyras efter behov. Någon av studentbostadsbyggarna påpekar att det är dyrt att bygga förråd som uppfyller tillgänglighetskraven.

Önskemål om sänkta krav på dagsljus för att uppnå lägre byggkostnader är inte något som framförs generellt utan uppfattningen är att kravet på dagsljus inte är högt ställt. Studentbostadsbyggare lyfter dock att det finns vissa svårigheter att uppnå kravet på dagsljus på lägre våningsplan och under loftgångar. I vissa fall kan detta resultera i att färre lägenheter kan tillskapas.

Kraven på skydd mot buller inomhus lyfts inte som något större problem för byggandet av studentbostäder. Vissa av studentbostadsbyggarna menar att det borde gå att tillåta något högre ljudnivåer inomhus när bostäder placeras i bullerutsatta lägen. Aktörer som bygger bostäder där vissa bostadsfunktioner delas av flera boende menar att kraven på ljudisolering

och stegljudsnivå mellan de enskilda boendeenheterna borde kunna sänkas.

Studentbostadsbyggare menar att det behöver finnas större flexibilitet vid ombyggnad, tillbyggnad och annan ändring. De menar att byggkraven utgör ett problem vid ändring av byggnad, till exempel när det gäller att bygga tillgängliga hygienrum. De lyfter bland annat att det behöver tydliggöras vilka möjligheter som finns till anpassning och avsteg från kraven vid ändring av byggnad, 8 kap. 7 § PBL.

Studentbostadsbyggare tar även upp andra byggregler än de som nämns i uppdraget. Särskilt brandskyddskraven nämns och de ifrågasätter bland annat krav på brandskydd mellan enskilda bostäder i bostäder med gemensamma utrymmen. Även krav på ventilation, tappvattenflöde och krav på energihushållning lyfts som regelområden som behöver ses över med hänsyn till studentbostädernas begränsade storlek och utnyttjandegrad över året.

Andra faktorer som påverkar byggandet av studentbostäder

Utöver de byggregler som omfattas av detta uppdrag har det vid kontakt med externa aktörer pekats på flera andra faktorer som påverkar byggandet av studentbostäder.

Flera av studentbostadsbyggarna menar att investeringsstödet för byggande av studentbostäder bör återinföras. I övriga nordiska länder finns det ett investeringsstöd för byggnation av studentbostäder parallellt med lättnader i byggreglerna vilket är något som efterfrågas av studentbostadsföretagen även i Sverige. Utan det statliga investeringsstödet är det svårt att finansiera byggandet av nya studentbostäder.⁵⁶

För studenterna är bostadens läge en viktig faktor vid val av studentbostad, samtidigt är markpriserna ofta höga i de lägen där studenterna vill bo. Studentbostadsbyggare bygger, liksom andra byggföretag, på marknadsmässiga villkor, vilket i kombination med målgruppens svaga betalningsförmåga innebär mindre marginaler i lönsamhetskalkylerna. Både studentbostadsbyggare och funktionshinderorganisationerna pekar på problematiken med höga markpriser vilket leder till minskat intresse från studentbostadsbyggarna att bygga nya bostäder. Några av studentbostadsbyggarna anser därför att markpriserna bör vara lägre där studentbostäder ska byggas och att kommunerna behöver anpassa markpriserna till det rådande ekonomiska läget för att fler bostadsprojekt ska kunna påbörjas.

⁵⁶ WSP (2024). *Konsekvenser av tidigare regeländringar vid byggande av studentbostäder.*

Även tomträttsavtal och byggmoms lyfts som faktorer som hade förbättrat förutsättningarna vid byggnation av studentbostäder.

Studentbostadsbyggarna uppger att avsaknaden av en förutsägbar byggprocess och tydliga förutsättningar i lovprocesserna medför högre byggkostnader. Idag görs ofta olika tolkningar i olika kommuner trots att samma regler gäller. Detta innebär att en lösning kan bli godtagbar i en kommun men inte i en annan. Studentbostadsbyggarna efterfrågar bättre utbildning i byggreglerna hos kommunala handläggare för att inte bedömningar och tolkning av regler ska variera mellan olika kommuner. Utan förutsägbarhet i lovprocesserna blir det svårt att sänka byggkostnaderna genom prefabricering eller serietillverkade modulbostäder, vilket är särskilt viktigt vid byggande av studentbostäder där vinstmarginalerna är mindre.

Vissa aktörer lyfter också ett behov av flexibla detaljplaner och regler som kan anpassas efter behov, situation och plats.

Kommunala parkeringsnormer uppges också påverka lönsamheten i studentbostadsprojekt. Studentbostadsbyggarna ifrågasätter behovet av parkeringsplatser för studentbostäder i centrala lägen då få studenter har bil. Att ytor som hade kunnat användas för studentbostäder i stället behöver användas till parkering resulterar i en högre produktionskostnad.

Flera aktörer som bygger, äger och förvaltar studentbostäder har lyft behovet av att se över hyreslagstiftningen. Exempelvis har det framförts att det finns ett behov av att underlätta för fler personer att kunna dela bostad utan att dela hyreskontrakt. Detta då det finns en växande efterfrågan på att kunna dela en större bostad med separata kontrakt.

Studentbostadsbyggarna ser också ett behov av att se över bullernivåerna i trafikbullerförordningen. De menar att högre ljudnivåer för buller utomhus bör tillåtas för studentbostäder än för övriga bostäder. Detta då en student endast bor i studentbostaden under den begränsade studietiden samt att det är ljudmiljön inne i lägenheten som är viktig för studenterna snarare än bullernivåerna utomhus vid fasad. Attraktiva lägen för studenter med närhet till centrum, campus eller kollektivtrafiknoder tenderar att ofta vara bullerutsatta. Flera aktörer beskriver att gällande krav om bullernivåer vid fasad resulterar i att tomter, som i övriga avseenden är lämpliga för studentbostäder och lokaliserade i eftertraktade lägen, inte kan bebyggas.

Källförteckning

Tryckta källor

Akademiska Hus (2020). *Framtidens delade boende – en rapport om hållbarhet i livsstil och boende*. [Framtidens delade boende - en rapport om hållbarhet i livsstil och boende \(akademiskahus.se\)](https://www.akademiskahus.se/rapporter/2020/04/2020-04-15) (hämtad 2024-04-15).

Arbetsmiljöverket (2013). *Störande buller i arbetslivet, kunskapssammanställning*. Rapport 2013:3. [Störande buller i arbetslivet, Kunskaps-sammanställning, Rapport 2013:3 \(av.se\)](https://www.arbetsmiljoverket.se/publikationer/2013/03/2013-03-03) (hämtad 2024-04-12).

Basner, M och McGuire, S. (2018). WHO Environmental Noise Guidelines for the European Region: A Systematic Review on Environmental Noise and Effects on Sleep. *Int J Environ Res Public Health*. 14 mars 2018;15(3):519. doi: 10.3390/ijerph15030519.

Bodin T, Björk J, Ardö J, Albin M. (2015). Annoyance, sleep and concentration problems due to combined traffic noise and the benefit of quiet side. *Int J Res Public Health*. 2015 29;12(2):1612-28. doi: 10.3390/ijerph120201612.

Boverket (2013). *Förslag på regeländringar för fler bostäder åt unga och studenter*. Rapport 2013:20. [Förslag på regeländringar för fler bostäder åt unga och studenter \(boverket.se\)](https://www.boverket.se/rapporter/2013/20/2013-20-20). Boverket, Karlskrona (hämtad 2024-04-05).

Boverket (2016). *Tillgänglighet i studentbostäder*. Rapport 2016:22. [Tillgänglighet i studentbostäder \(boverket.se\)](https://www.boverket.se/rapporter/2016/22/2016-22-22). Boverket, Karlskrona (hämtad 2024-03-01).

Civilutskottet (2015). Civilutskottets betänkande 2014/15:CU10. [Planering och byggande \(riksdagen.se\)](https://www.riksdagen.se/rapporter/2015/10/2015-10-10).

Civilutskottet (2017). Civilutskottets betänkande 2016/17:CU15. [95663BBB-0547-4DA4-9A35-EA93680D509F \(riksdagen.se\)](https://www.riksdagen.se/rapporter/2017/15/2017-15-15).

Civilutskottet (2021). Civilutskottets yttrande 2020/21:CU4y. [07CF44C0-C5E7-484C-943A-DF4C510FA0A9 \(riksdagen.se\)](https://www.riksdagen.se/rapporter/2021/4y/2021-4y-4y).

Direktoratet for byggkvalitet (2016). *Lydforhold i boliger. Evaluering av byggt tekniske krav til lydforhold*. [Microsoft Word - 127762-RIA-RAP-001 Samlerappor.docx \(dibk.no\)](https://www.dibk.no/rapporter/2016/12/2016-12-12). Oslo (hämtad 2024-04-12).

Fi2019/01230

Fi2019/01314

Foraster M, Künzli N, Aguilera I et al. (2014). High blood pressure and long-term exposure to indoor noise and air pollution from road traffic. *Environ Health Perspect*. 2014 22(11):1193-1200. doi: 10.1289ehp.1307156.

Gidlöf Gunnarsson, A. red (2008). *Ljudlandskap för bättre hälsa*. [Omslag:Layout 1 \(mistra.org\)](#) (hämtad 2024-04-12).

Konstitutionsutskottet (2021). Konstitutionsutskottets betänkande 20220/21:KU21. [Behandlingen av riksdagens skrivelser \(Betänkande 2020/21:KU21 Konstitutionsutskottet\) | Sveriges riksdag](#).

Lauvstad Sættem, J. (2016). *Lydkomfort i fleretasies studentboliger i massivtre*. [Sættem2016.pdf \(unit.no\)](#) (hämtad 2024-04-12).

LI2023/00022

LI2023/00023

Ljungren, F. & Simmons, C. (2023). Sound insulation in multi-family houses: Proposal of single number limits for acoustical protection and comfort. *Building Acoustics*. 2023;Vol 30(4):387–407.

Länsstyrelsen Stockholm (2016). *Trafikbuller och planering 5*. [2016_53 \(lansstyrelsen.se\)](#). Länsstyrelsen Stockholm, Järfälla (hämtad 2024-04-12).

Myndigheten för delaktighet (2017). *Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Allmän kommentar nr 4 om rätten till inkluderande utbildning*. [Allmän kommentar nr 4 om rätten till inkluderande utbildning \(mfd.se\)](#) (hämtad 2024-04-17).

Persson, M. red (2022). *Ljus (dagsljus, solljus, utblick & belysning) – en kunskapsmanställning*. [Ljus - dagsljus, solljus, utblick och belysning \(diva-portal.org\)](#). Malmö universitet, Malmö (hämtad 2024-04-12).

Prop. 2008/09:28. Mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning. [Mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning \(regeringen.se\)](#).

Prop. 2017/18:80. Ny lag om bostadsanpassningsbidrag. [Ny lag om bostadsanpassningsbidrag, prop. 2017/18:80 \(riksdagen.se\)](#).

Pyko A, Eriksson C, Lind T, Mitkovskaya N, Wallas A, Ögren M, Östenson CG, Pershagen G. (2017). Long-Term Exposure to Transportation Noise in Relation to Development of Obesity-a Cohort Study. *Environ Health Perspect*. 2017 Nov 20;125(11):117005. doi: 10.1289/EHP1910.

Pyko A, Roswall N, Ögren M et al. (2023). Long-term exposure to transportation noise and ischemic heart disease: A pooled analysis of nine

Scandinavian cohorts. *Environ Health Perspect*, 2023 131(1):17003. doi: 10.1289/EHP10745.

Region Örebro län (2016). *Vägtrafikbuller – effekter av vägtrafikbuller och betydelse av en tyst sida i bostaden*. [effekter-av-vagtrafikbuller.pdf \(regionorebrolan.se\)](https://regionorebrolan.se/effekter-av-vagtrafikbuller.pdf) (hämtad 2024-04-12).

Roswall N, Pyko A, Ögren M et al. (2021). Long-term exposure to transportation noise and risk of incident stroke: A pooled study of nine Scandinavian cohorts. *Environ Health Perspect*. 2021 129(10):107002. doi: 10.1289/EHP8949.

Simmons, C. (2024). *Boverket: Regler om bullerskydd. Studentbostäder – regler och störningsstudier*.

SOU 2019:68. *Modernare byggregler – förutsägbart, flexibelt och förenklat*. [Modernare byggregler - förutsägbart, flexibelt och förenklat SOU 2019_68 \(regeringen.se\)](https://www.regeringen.se/491313/publications/sou-2019-68) (hämtad 2024-03-01).

Studentbostadsföretagen (2021). *Hur vill studenter bo?* [Hur-vill-studenter-bo.pdf \(studentbostadsforetagen.se\)](https://www.studentbostadsforetagen.se/hur-vill-studenter-bo.pdf) (hämtad 2024-02-02).

Studentbostadsföretagen (2023). *Studboguiden 2023*. [Studbogui-den_2023.pdf \(studentbostadsforetagen.se\)](https://www.studentbostadsforetagen.se/studbogui-den-2023.pdf) (hämtad 2024-02-02).

Studentbostadsföretagen (2024). *Ang. tillgängliga bostäder i befintligt bestånd*.

Sveriges riksdag (2015). Riksdagsskrivelse 2014/15:180. [C75847E8-EBC2-4BEE-BC5F-3C37D4ED46BC \(riksdagen.se\)](https://www.riksdagen.se/491313/publications/2014-15-180).

Sveriges riksdag (2017). Riksdagsskrivelse 2016/17:234. [622C3E37-3867-47BD-9669-9666ECB72E1A \(riksdagen.se\)](https://www.riksdagen.se/491313/publications/2016-17-234).

Universitetskanslersämbetet & SCB (2019). *Universitet och högskolor – Studenter och examinerade på grundnivå och avancerad nivå 2017/18*. [Universitet och högskolor Studenter och examinerade på grundnivå och avancerad nivå 2012/13 \(scb.se\)](https://www.scb.se/491313/publications/universitet-och-hogskolor-studenter-och-examinerade-pa-grundnivau-och-avancerad-niva-2017-18) (hämtad 2024-04-16).

WHO (2018). *Environmental noise guidelines for the European Region*. [WHO-EURO-2018-3287-43046-60243-eng.pdf](https://www.who.int/publications/m/item/environmental-noise-guidelines-for-the-european-region). WHO, Köpenhamn (hämtad 2024-04-12).

WSP (2024). *Konsekvenser av tidigare regeländringar vid byggande av studentbostäder*.

Icke-tryckta källor

Boverket (2014). *Konsekvensutredning BBR14 – Ändring av Boverkets byggregler (BBR)*. Dnr 1201–2770/2013, juni 2014.

Boverket (2015). *Konsekvensutredning BBR23*. Dnr 137/2015, december 2015.

Boverket (2020). Remiss – Förslag till Boverkets föreskrifter om skydd mot buller i byggnader och förslag till ändring i boverkets byggregler. Dnr 2747/2019, december 2020. [Remiss Förslag till Boverkets föreskrifter om skydd mot buller i byggnader och förslag till ändring i Boverkets byggregler - Boverket](#).

Boverket (2023). *Bostadsmarknadsenkäten 2023*. [Bostadsmarknadsenkäten 2023 - Boverket](#) (hämtad 2024-02-02).

Boverket (2023). *Byggprognos revidering oktober 2023*. [Byggprognos revidering oktober 2023 - Boverket](#) (hämtad 2024-02-02).

Boverket (2023). Extra remiss – Boverkets förslag till föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt hushållning med vatten och avfall. Dnr 29/2022, februari 2024. [Boverkets förslag till föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt hushållning med vatten och avfall - Boverket](#).

Boverket (2023). Remiss – Boverkets förslag till föreskrifter om bostäders lämplighet för sitt ändamål. Dnr 2478/2023, maj 2023. [Boverkets förslag till föreskrifter om bostäders lämplighet för sitt ändamål - Boverket](#).

Boverket (2023). Remiss – Boverkets förslag till föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt hushållning med vatten och avfall. Dnr 29/2022, mars 2023. [Boverkets förslag till föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt om hushållning med vatten och avfall - Boverket](#).

Boverket (2024). Extra remiss – Boverkets förslag till föreskrifter om bostäders lämplighet för sitt ändamål. Dnr 2478/2023, februari 2024. [Boverkets förslag till föreskrifter om bostäders lämplighet för sitt ändamål - Boverket](#).

Boverket (2024). Extra remiss – Boverkets förslag till föreskrifter om skydd mot buller i byggnader. Dnr 28/2022, mars 2024. [Boverkets förslag till föreskrifter om skydd mot buller i byggnader - Boverket](#).

Folkhälsomyndigheten (2022). *Nationella folkhälsoenkäten. Funktionsnedsättning (självrporterat) efter ålder, kön och år. Andel (procent).. PxWeb (folkhalsomyndigheten.se)* (hämtad 2024-04-12).

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet (2023). *Regeringen ger Boverket i uppdrag att föreslå lättnader i byggkraven för studentbostäder* [pressmeddelande], 17 mars 2023. [Regeringen ger Boverket i uppdrag att föreslå lättnader i byggkraven för studentbostäder - Regeringen.se](#) (hämtad 2024-04-05).

SCB (2023). *Antal lägenheter i specialbostäder efter region, typ av specialbostad och bostadsarea. År 2013–2022*. [Antal lägenheter i specialbostäder efter region, typ av specialbostad och bostadsarea. År 2013 - 2022. PxWeb \(scb.se\)](#) (hämtad 2024-02-02).

Skolverket (2019). *Välja utbildning för vuxna*. [Välja utbildning för vuxna - Utbildningsguiden \(skolverket.se\)](#). (hämtad 2024-04-15).

Universitets- och högskolerådet (2023). *Funktionsnedsättning och högre studier*. [Funktionsnedsättning inom högskolan - Universitets- och högskolerådet \(UHR\)](#) (hämtad 2024-04-11).

Juridiska källor

Boverkets byggregler (föreskrifter och allmänna råd) (1993:57) med ändringar till och med BFS 1995:17, BBR 94:3.

Byggteknisk forskrift (TEK17) med veiledning.

Byggningsreglementet (BR18).

FoHMFS 2014:13 Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus

Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Miljöministeriets förordning (1008/2017) om bostäder, inkvarterings- och arbetslokaler.

SFS5907:2022 Acoustical design and quality classes of buildings.

Statens planverk (1975). Svensk Byggnorm 1975 Föreskrifter, råd och anvisningar för byggnadsväsendet.

Statsrådets förordning (241/2017) om byggnaders tillgänglighet.

Uppsala förvaltningsrätt dom 2013-04-29 i mål nr 2526–12.

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Box 534, 371 23 Karlskrona
Telefon: 0455-35 30 00
Webbplats: www.boverket.se

2024-09-11
Jenny Norman
+4641362119
jenny.norman@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse. Sammanträdesdagar för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden 2025

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden godkänner att föreslagna sammanträdesdagar för 2025 hålls klockan 13:30 följande dagar:
29 januari, 26 februari, 26 mars, 23 april, 21 maj, 18 juni, 27 augusti, 24 september, 22 oktober, 19 november och 10 december.

Ärendebeskrivning

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har att besluta om sammanträdesdagar för 2025.

Beredning

Miljö och Samhällsbyggnad föreslår att miljö- och samhällsbyggnadsnämndens sammanträden fortsätter i likhet med år 2024, att hållas på onsdagar. Sammanträdena föreslås börja klockan 13:30. Juli är en sammanträdesfri månad.

Sammanträdesdagar för 2025 föreslås enligt följande:

29 januari, 26 februari, 26 mars, 23 april, 21 maj, 18 juni, 27 augusti, 24 september, 22 oktober, 19 november och 10 december.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Dave Borg
Förvaltningschef

Initiativärende till Eslövs Miljö och Samhällsbyggnadsnämnd

Gällande påförda byggsanktionsavgifter i följande tillsynsärenden

Tillsyn 2023-000003, Berga 2:12 Eslöv

Tillsyn 2023-232, Brödåkra 2:16 Löberöd

När byggsanktionsavgifter ska påföras måste detta verktyg användas med stor urskiljning och endast då andra lösningar eller ett ovisat intresse för ett lösningsorienterat förhållningsätt inte kan tillämpas för att lösa uppkommen situation.

Det kan inte vara nämndens uppdrag att försätta kommunens medborgare i ekonomiska trängda situationer som i vissa fall kan vara olösbara med tanke på att många lever på små ekonomiska marginaler och försätts i ohälsa och i värsta fall i oåterkalleliga lösningar där de ledamöter som har röstat för ett sådant ställningstagande tar ett moraliskt ansvar för en sådan uppkommit utfall.

För att Eslövs kommun framstå som ett attraktivt val för potentiella kommunmedborgare och företag som kan bringa framtida skatteintäkter måste förvaltningen och nämnde ha ett pragmatiskt förhållningssätt för att lösa uppkomna situationer.

Med anledning av detta yrkar Sverigedemokraterna:

-Att återta beslut om sanktionsavgift gällande Berga 2:12 Eslöv, samt att medge ansökan om tillfälligt bygglov i 10 år och därefter återställning enligt avvecklingsplan.

-Att återta beslut om sanktionsavgift gällande Brödåkra 2:16 Löberöd, samt som skatteverket fastslår i beslut att fastigheten är en jordbruksfastighet och därmed betrakta maskinhallen som driftsbyggnad.

För Sverigedemokraterna Eslöv

Ronny Thall

2024-08-28